

EBA/GL/2026/06

26 June 2026

Smernice (revidirane) o skupnih
postopkih in metodologijah za proces
nadzorniškega pregledovanja in
ovrednotenja (SREP) ter nadzorniškem
stresnem testiranju v skladu z
Direktivo 2013/36/EU

Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati za upoštevanje smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v evropskem sistemu finančnega nadzora in o tem, kako bi bilo treba izvajati zakonodajo Unije na določenem področju. Pristojni organi iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, za katere smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov), tudi če so smernice namenjene predvsem institucijam.

Zahteve glede poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do 28/12/2026 organ EBA uradno obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da jih ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletnem mestu organa EBA, z navedbo sklica „EBA/GL/2026/06“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščenice za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) objavljena na spletnem mestu organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

Naslov 1. Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov ter izvajanje

Vsebina

1. Te smernice določajo skupne postopke in metodologije za delovanje procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) iz členov 48n in 97 ter člena 107(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU², vključno s skupnimi postopki in metodologijami za oceno organizacije in obravnavo tveganj, vključno s pranjem denarja in financiranjem terorizma, iz členov 76 do 87 navedene direktive ter postopki in ukrepi, sprejetimi na podlagi členov 48o, 98, 100, 101, 102, 104, 104a, 104b, 104c, 105, člena 107(1), točka (b), in člena 117 navedene direktive. Namen teh smernic je zagotoviti skupne metodologije, ki jih pristojni organi uporabijo pri izvajanju nadzorniških stresnih testov v okviru njihovega SREP iz člena 100(2) Direktive 2013/36/EU. Poleg tega te smernice v skladu s členom 104a(7) Direktive (EU) 2024/1619 določajo tudi, kako operacionalizirati zahteve, kadar za institucijo začne veljati izstopni prag.
2. Te smernice ne določajo metodologij za stresne teste, ki jih organ EBA v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi izvede v skladu s členom 22 Uredbe (EU) št. 1093/2010, je pa v njih opisan razpon stresnih testov, s čimer pomagajo pri določitvi ustreznega okvira za obravnavo prihodnjih stresnih testov organa EBA v okviru nadzorniških stresnih testov.

Področje uporabe

3. Pristojni organi bi morali te smernice uporabljati v skladu z ravno uporabe, določeno v členu 110 Direktive 2013/36/EU, ob upoštevanju zahtev in izvetij, ki se uporabljajo v skladu s členoma 108 in 109 Direktive 2013/36/EU.
4. Pristojni organi bi morali za nadrejene osebe in podrejene družbe, vključene v konsolidacijo, prilagoditi raven poglobljenosti in raven razčlenjenosti svojih ocen, da bi ustrezali ravni uporabe, določeni v zahtevah iz naslova II dela 1 Uredbe (EU) št. 575/2013, pri čemer bi morali zlasti priznati izvetja, ki se uporabljajo v skladu s členi 7 in 10 Uredbe (EU) št. 575/2013 ter členom 21 Direktive 2013/36/EU.
5. Kadar ima institucija podrejeno družbo v isti državi članici, vendar ni bilo odobreno nobeno izvetje iz dela 1 Uredbe (EU) št. 575/2013, se lahko za oceno kapitalske in likvidnostne ustreznosti uporabi sorazmeren pristop, in sicer z osredotočenjem na oceno razporeditve

² Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj>).

kapitala in likvidnosti po subjektih ter na morebitne ovire za prenosljivost kapitala ali likvidnosti znotraj skupine.

6. Pri čezmejnih skupinah bi bilo treba postopkovne zahteve uporabljati usklajeno v okviru kolegija nadzornikov, ustanovljenega v skladu s členom 116 ali 51 Direktive 2013/36/EU. V naslovu 10 so pojasnjene podrobnosti o tem, kako se te smernice uporabljajo za čezmejne skupine in njihove subjekte.
7. Če je institucija v skladu s členom 8 Uredbe (EU) št. 575/2013 ustanovila likvidnostno podskupino, bi morali pristojni organi svoje ocene tveganja za likvidnost in financiranje ter nadzorniške ukrepe za subjekte, ki jih zajema taka podskupina, izvesti na ravni likvidnostne podskupine.

Naslovniki

8. Te smernice so naslovljene na pristojne organe, kot so opredeljeni v členu 4(2), točki (i) in (viii), Uredbe (EU) št. 1093/2010.

Opredelitev pojmov

9. Če ni določeno drugače, imajo pojmi v teh smernicah enak pomen kot pojmi, uporabljeni in opredeljeni v Uredbi (EU) št. 575/2013³, Direktivi 2013/36/EU, Direktivi 2014/59/EU⁴ ali Smernicah organa EBA za stresno testiranje institucij⁵. Poleg tega se za namene teh smernic uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

„Nadzornik za PPDFT“ pomeni nadzorni organ, kot je opredeljen v členu 2(1), točka 45, Uredbe (EU) 2024/1624, ki je odgovoren za nadzor nad upoštevanjem določb navedene uredbe v instituciji.

„Zahteve po kapitalnem blažilniku“ pomenijo kapitalske zahteve iz poglavja 4 naslova VII Direktive 2013/36/EU.

„Konsolidacijska institucija“ pomeni institucijo, ki mora upoštevati bonitetne zahteve na podlagi konsolidiranega stanja v skladu s poglavjem 2 naslova II dela 1 Uredbe (EU) št. 575/2013.

„Zmožnost nadomestitve“ pomeni zmožnost institucije, da v primerih stresnih scenarijev v kratko-, srednje- in dolgoročnem obdobju razpolaga s presežno likvidnostjo oziroma ima do nje dostop.

³ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁴ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj>).

⁵ Smernice organa EBA za stresno testiranje institucij (EBA/GL/2018/04).

„Tveganje financiranja“ pomeni tveganje, da institucija srednje- in dolgoročno ne bo imela stabilnih virov financiranja, zaradi česar obstaja sedanje ali pričakovano tveganje, da v nobenem primeru oziroma brez nesporejemo višjih stroškov financiranja ne bo mogla izpolniti svojih finančnih obveznosti, kot so plačila in potrebe po zavarovanju s premoženjem, ki zapadejo v srednje- ali dolgoročnem obdobju.

„Dajanje posojil v tujih valutah“ pomeni dajanje posojil posojilojemalcem v valutah, ki niso zakonito plačilno sredstvo države, v kateri ima posojilojemalec stalno prebivališče, ne glede na pravno obliko kreditnega produkta (npr. vključno z odlogom plačila ali podobnimi finančnimi dogovori).

„Tveganje posojil v tujih valutah“ pomeni sedanje ali pričakovano tveganje za dobiček in kapital institucije, ki izhaja iz posojil nezaščitenim posojilojemalcem v tujih valutah.

„Proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP)“ pomeni proces opredelitve, merjenja, upravljanja in spremljanja notranjega kapitala, ki ga institucija izvaja v skladu s členom 73 Direktive 2013/36/EU.

„Proces ocenjevanja ustrezne notranje likvidnosti (ILAAP)“ pomeni proces opredelitve, merjenja, upravljanja in spremljanja likvidnosti, ki ga institucija izvaja v skladu s členom 86 Direktive 2013/36/EU.

„Kategorija institucije“ pomeni kazalnik systemskega pomena institucije, dodeljen na podlagi velikosti in kompleksnosti institucije ter obsega njenih dejavnosti.

„Likvidnost znotraj enega dne“ pomeni sredstva, do katerih lahko institucija dostopa v delovnem dnevu, da lahko v realnem času izvršuje plačila.

„Tveganje likvidnosti znotraj enega dne“ pomeni sedanje ali pričakovano tveganje, da institucija ne bo mogla učinkovito izpolnjevati svojih potreb po likvidnosti znotraj enega dne.

„Makrobonitetna zahteva“ ali „ukrep“ pomeni zahtevo ali ukrep, ki ga pristojni ali imenovani organ naloži za odpravo makrobonitetnega ali systemskega tveganja.

„Pomembna valuta“ pomeni valuto, v kateri ima institucija pomembne bilančne ali zunajbilančne pozicije.

„Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma (PD/FT)“ pomeni tveganje, kot je opredeljeno v Smernicah organa EBA o nadzoru na podlagi tveganja⁶.

„Operativna odpornost“ pomeni sposobnost institucije, da kljub motnjam še naprej opravlja kritične ali pomembne funkcije.

⁶ Smernice organa EBA o značilnostih pristopa na podlagi tveganja k nadzoru preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter ukrepov, ki jih je treba sprejeti pri izvajanju nadzora z upoštevanjem tveganja v skladu s členom 48(10) Direktive (EU) 2015/849 (o spremembi skupnih smernic ESAs/2016/72) (Smernice o nadzoru na podlagi tveganja) (EBA/GL/2021/16).

„Celotna kapitalska zahteva (OCR)“ pomeni vsoto skupne kapitalske zahteve SREP (TSCR), zahtev po kapitalskem blažilniku in makrobonitetnih zahtev, kadar so izražene kot kapitalske zahteve.

„Skupna zahteva za količnik finančnega vzvoda (OLRR)“ pomeni vsoto skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda SREP (TSLRR) in zahteve po blažilniku količnika finančnega vzvoda za globalno sistemsko pomembno institucijo (GSPI) v skladu s členom 92(1a) Uredbe (EU) št. 575/2013.

„Skupna ocena SREP“ pomeni posodobljeno oceno splošne sposobnosti delovanja institucije na podlagi ocene elementov SREP.

„Skupni rezultat SREP“ pomeni numerični kazalnik skupnega tveganja za sposobnost delovanja institucije na podlagi skupne ocene SREP.

„Kapitalske zahteve v okviru stebra 1“ ali „P1R“ pomenijo kapitalske zahteve, ki jih mora institucija izpolnjevati v skladu z deli 3, 4 in 7 Uredbe (EU) št. 575/2013 ter poglavjem 2 Uredbe (EU) 2017/2402.

„Smernice glede kapitala v okviru stebra 2“ ali „P2G“ pomenijo raven in kakovost kapitala, ki naj bi ga institucija po pričakovanjih imela poleg celotne kapitalske zahteve, določene v skladu z merili iz teh smernic.

„Smernice glede kapitala v okviru stebra 2 za tveganje prevelikega finančnega vzvoda“ ali „P2G-LR“ pomenijo raven in kakovost kapitala, ki naj bi ga institucija po pričakovanjih imela poleg skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda, določene v skladu z merili iz teh smernic.

„Zahteva v okviru stebra 2“ ali „P2R“ pomeni dodatne kapitalske zahteve, naložene v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU za obravnavanje tveganj, ki niso tveganje prevelikega finančnega vzvoda.

„Zahteva v okviru stebra 2 za tveganje prevelikega finančnega vzvoda“ ali „P2R-LR“ pomeni dodatne kapitalske zahteve, naložene v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU za obravnavanje tveganja prevelikega finančnega vzvoda.

„Tveganje izgube poslovnega ugleda“ pomeni sedanje ali pričakovano tveganje za dobiček, kapital ali likvidnost institucije, ki izhaja iz škode, povzročene poslovnemu ugledu institucije.

„Nagnjenost k prevzemanju tveganja“ pomeni skupno raven tveganja in vrste tveganja, ki jih je institucija v okviru svoje sposobnosti prevzemanja tveganja pripravljena prevzeti v skladu s svojim poslovnim modelom, da bi dosegla svoje strateške cilje.

„Rezultat tveganja“ pomeni številčni izraz, ki povzema nadzorniško oceno posameznega tveganja za kapital, likvidnost in financiranje, ki predstavlja verjetnost, da bo imelo tveganje pomemben bonitetni vpliv na institucijo (npr. morebitna izguba) po upoštevanju upravljanja tveganja in kontrol ter pred upoštevanjem zmožnosti institucije, da zmanjša tveganje z razpoložljivimi kapitalskimi ali likvidnostnimi viri.

„Tveganja za kapital“ pomenijo posebna tveganja, ki bodo, če se bodo uresničila, imela pomemben bonitetni vpliv na kapital institucije v naslednjih 12 mesecih. Ta med drugim vključujejo tveganja iz členov 79 do 87 Direktive 2013/36/EU.

„Tveganja za likvidnost in financiranje“ pomenijo posebna tveganja, ki bodo, če se bodo uresničila, imela pomemben bonitetni vpliv na likvidnost institucije v različnih obdobjih.

„Element SREP“ pomeni nekaj od naslednjega: analizo poslovnega modela, oceno notranjega upravljanja in kontrole tveganj na ravni celotne institucije, oceno tveganj za kapital, oceno kapitalске ustreznosti SREP ali oceno likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja SREP.

„Nadzorniške primerjalne vrednosti“ pomenijo kvantitativna orodja ali metodologije za posamezna tveganja, ki jih pristojni organ razvije za oceno kapitala, potrebnega za kritje tveganj ali elementov tveganj, ki jih ne zajema Uredba (EU) št. 575/2013.

„Obdobje preživetja“ pomeni obdobje, v katerem lahko institucija še naprej posluje v stresnih pogojih in izpolnjuje plačilne obveznosti.

„Znesek skupne izpostavljenosti tveganju (TREA)“ pomeni znesek skupne izpostavljenosti tveganju, kot je opredeljen v členu 92 Uredbe (EU) št. 575/2013.

„Skupna kapitalska zahteva SREP (TSCR)“ pomeni vsoto kapitalskih zahtev, kot so opredeljene v členu 92(1), točke (a) do (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, in dodatnih kapitalskih zahtev, določenih v skladu z merili iz teh smernic za obravnavanje tveganj, ki niso tveganje prevelikega finančnega vzvoda.

„Skupna zahteva za količnik finančnega vzvoda SREP (TSLRR)“ pomeni vsoto kapitalskih zahtev, kot so opredeljene v členu 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013, in dodatnih kapitalskih zahtev, določenih v skladu z merili iz teh smernic za obravnavanje tveganja prevelikega finančnega vzvoda.

„Nezaščiteni posojilojemalci“ pomenijo fizične osebe ter mala in srednja podjetja brez naravnega ali finančnega varovanja, ki so izpostavljeni valutni neusklajenosti med valuto posojila in valuto varovanja; naravna varovanja vključujejo zlasti primere, ko posojilojemalci prejemajo dohodek v tuji valuti (npr. nakazila/prihodki od izvoza), medtem ko finančna varovanja običajno zajemajo pogodbo s finančno institucijo.

„Rezultat sposobnosti delovanja“ pomeni številčni izraz, ki povzema nadzorniške ocene elementa SREP in predstavlja tveganje za sposobnost delovanja institucije, ki izhaja iz ocenjenega elementa SREP.

Datum začetka uporabe

10. Te smernice se uporabljajo od 1. januarja 2027.

Odstavki 102, 103, 239, 462, 463 in 470, točka (f), se uporabljajo od 1. januarja 2027, razen določbe o upoštevanju tveganj neizvajanja ciljno usmerjenih finančnih sankcij in izogibanja tem sankcijam, ki se uporablja od 10. julija 2027.

Naslov 12 se uporablja od 11. januarja 2027.

Razveljavitev

11. Smernice organa EBA o skupnih postopkih in metodologijah za proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) ter nadzorniškem stresnem testiranju z dne 18. marca 2022 (EBA/GL/2022/03) in Smernice organa EBA o oceni tveganja, povezanega z IKT, v skladu s SREP (EBA/GL/2017/05) se razveljavijo z učinkom od 1. januarja 2027. Sklicevanje na razveljavljene smernice se šteje za sklicevanje na te smernice.

Naslov 2. Okvir SREP

2.1. Pregled okvira SREP

12. Pristojni organi bi morali imeti celovit okvir SREP, ki bi zajemal naslednje elemente, ki bi jih bilo treba redno ocenjevati ob upoštevanju seznama pravnih aktov, objavljenega ločeno na spletni strani organa EBA, na podlagi katerega bi bilo treba oceniti skladnost institucije. Model posredovanja SREP iz oddelka 2.4 določa, kako je mogoče ta okvir prilagoditi različnim institucijam ob upoštevanju načela sorazmernosti. Ti elementi so:

- a. kategorizacija institucije iz oddelka 2.1.1;
- b. spremljanje ključnih kazalnikov iz naslova 3;
- c. analiza poslovnega modela iz naslova 4;
- d. ocena notranjega upravljanja in kontrol na ravni institucije iz naslova 5;
- e. ocena tveganj za kapital iz naslova 6;
- f. ocena kapitalske ustreznosti institucije iz naslova 7;
- g. ocena tveganj za likvidnost in financiranje ter ocena likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja SREP iz naslova 8;
- h. skupna ocena SREP (vključno z uporabo nadzorniških ukrepov – in po potrebi ukrepov za zgodnje posredovanje) in obveščanje iz naslova 9 oziroma oddelka 2.1.2.

13. Pristojni organi bi morali SREP obravnavati kot stalni proces, v katerem se rezultati vseh nadzorniških dejavnosti in vseh razpoložljivih virov informacij združijo v celovit nadzorniški pregled institucije. V okviru SREP bi bilo treba med drugim upoštevati naslednje:

- a. rezultate prejšnjih ocen SREP, analize poslovnega modela in stalnega nadzora na daljavo;
- b. finančno poročanje institucije, strateške načrte, regulativno poročanje (skupno poročanje – COREP, finančno poročanje – FINREP in register kreditov, če je na voljo) in notranje poročanje (npr. upravljalvske informacije, poročanje o kapitalu in likvidnosti, notranja poročila o tveganjih);
- c. ureditve institucije glede ICAAP/ILAAP in ureditve načrtovanja sanacije;
- d. preglede na kraju samem;
- e. ocene notranjih modelov;
- f. ciljno usmerjeno poglobljeno analizo;
- g. horizontalne tematske preglede;
- h. analizo stresnega testiranja;
- i. poročila tretjih oseb (npr. revizijska poročila, poročila analitikov lastniškega kapitala/kreditov);
- j. druge ustrezne sektorske ali makroekonomske študije/raziskave.

2.1.1. Kategorizacija institucij

14. Pristojni organi bi morali vse institucije, ki so pod njihovim nadzorom, razvrstiti v štiri različne kategorije na podlagi velikosti, sistemskega pomena, narave, obsega in kompleksnosti dejavnosti zadevnih institucij ter ob upoštevanju člena 97(4) Direktive 2013/36/EU. Pri kategorizaciji bi bilo treba upoštevati oceno sistemskega tveganja, ki ga institucije pomenijo za finančni sistem.
15. Če pristojni organi v okviru skupine subjektov ugotovijo, da se pomembnost posameznih subjektov znotraj skupine na podlagi elementov, navedenih v odstavku 17, razlikuje, lahko uporabijo kategorizacijo na individualni ravni, da se upoštevajo te razlike (npr. dodelitev različnih kategorij različnim podrejenim družbam v skupini in/ali konsolidiranemu subjektu).
16. Pristojni organi bi morali kategorizacijo svojih institucij pregledovati redno in po nastanku dogodkov, ki bi lahko vplivali na tveganost poslovnih modelov, ali po izvedbi pomembnejših poslovnih operacij, kot so večja odprodaja, združitev ali prevzem, pomemben strateški ukrep.
17. Za zagotovitev minimalne ravni primerljivosti bi morali pristojni organi kot izhodišče upoštevati naslednje kategorije:
 - ▶ Kategorija 1 – vse institucije, opredeljene kot „velike institucije“ v členu 4(1), točka 146, Uredbe (EU) št. 575/2013. Pristojni organi lahko zaradi sorazmernosti „velike institucije“ razvrstijo kot institucije kategorije 2 ali kategorije 3, če te institucije niso globalne sistemske pomembne institucije (GSPI). „Velike institucije“, ki niso GSPI, bi bilo treba prerazvrstiti v skladu s kvalitativnimi merili iz spodnjih kategorij 2 in 3, ob upoštevanju velikosti institucije, njenega sistemskega pomena ter narave, obsega in kompleksnosti njenih dejavnosti.
 - ▶ Kategorija 2 – (i) srednje do velike institucije, ki niso vključene v kategorijo 1 ter niso „majhne in nekompleksne institucije“, kot so opredeljene v členu 4(1), točka 145, Uredbe (EU) št. 575/2013, in delujejo na več poslovnih področjih, vključno z nebančnimi dejavnostmi, ter ponujajo kreditne in finančne produkte fizičnim osebam in podjetjem; (ii) nesistemske pomembne specializirane institucije z znatnimi tržnimi deleži v svojih panogah ali plačilnih sistemih ali trgovnih platformah/trgih finančnih instrumentov; (iii) institucije, ki se zaradi svoje velikosti, dejavnosti ali poslovnega modela (npr. centralne institucije institucionalne sheme za zaščito vlog, centralne nasprotne stranke (CNS), centralne depotne družbe (CDD), centralne zadružne banke ali centralne hranilnice), štejejo za pomembne za gospodarstvo (npr. v smislu skupnih sredstev glede na bruto domači proizvod – skupna sredstva/BDP) ali za bančni sektor v določeni državi članici.
 - ▶ Kategorija 3 – (i) male do srednje velike institucije, ki niso vključene v kategoriji 1 in 2 ter niso „majhne in nekompleksne institucije“, kot so opredeljene v členu 4(1), točka 145, Uredbe (EU) št. 575/2013, in delujejo na omejenem številu poslovnih področij ali opravljajo nepomembne čezmejne dejavnosti, pri čemer ponujajo predvsem kreditne produkte fizičnim osebam in podjetjem, njihova ponudba finančnih produktov pa je omejena; (iii) specializirane institucije z manjšimi tržnimi deleži v svojih panogah ali plačilnih sistemih ali borzah.

- Kategorija 4 – vse institucije, opredeljene kot „majhne in nekompleksne institucije“ v členu 4(1), točka 145, Uredbe (EU) št. 575/2013, in vse druge majhne nekompleksne institucije, ki ne spadajo v kategorije 1 do 3 (npr. z omejenim obsegom dejavnosti in nepomembnimi tržnimi deleži v svojih panogah).

2.1.2. Stalno ocenjevanje tveganj, okvir eskalacije in nadzorniški ukrepi

18. Pristojni organi bi morali v okviru svojih nadzorniških dejavnosti v skladu z modelom posredovanja SREP, opredeljenim v oddelku 2.4, stalno ocenjevati tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija.
19. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da so ugotovitve iz njihovih ocen jasno dokumentirane, pri čemer bi moral biti poudarek na temeljnih vzrokih ugotovljenih pomanjkljivosti. Te ugotovitve bi se morale odražati pri izračunu rezultatov SREP v skladu s temi smernicami ter bi morale biti podlaga za naknadne nadzorniške ukrepe, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v skladu s členi 102, 104 in 105 Direktive 2013/36/EU ter nacionalno zakonodajo, ter po potrebi za ukrepe zgodnjega posredovanja iz člena 27 Direktive 2014/59/EU ali za kombinacijo obojih.
20. Pristojni organi bi morali v okviru svojih stalnih nadzorniških dejavnosti izvesti ustrezne in pravočasne nadaljnje ukrepe, da bi institucija učinkovito odpravila ugotovljene pomanjkljivosti. V zvezi s tem bi morali pristojni organi vzpostaviti okvir na visoki ravni za eskalacijo nadzorniških ukrepov, ki bi omogočal izbiro najustreznejših ukrepov (kvantitativnih in kvalitativnih) za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. To ne vpliva na nadzorniška pooblastila, določena v veljavnem pravnem okviru, niti na diskrecijsko pravico pristojnih organov, da določijo najustreznejše ukrepe na podlagi konkretnih okoliščin in pomanjkljivosti.
21. Pri okviru, navedenem v prejšnjem odstavku, bi bilo treba upoštevati naslednje ukrepe, ki se ne izvedejo v strogem zaporedju in se lahko po potrebi zaostrijo ali omilijo:
 - a. vzpostavitev okrepljenega nadzorniškega dialoga z institucijo, kot je sestanek z upravljalnim organom ali zahteva, da institucija izvede samooceno;
 - b. obveščanje o popravniških ukrepih, ki se pričakujejo od institucije (nezavezujoči ukrepi), kot so nadzorniška pričakovanja ali priporočila;
 - c. zahtevo po specifičnih popravniških ukrepih institucije (zavezujoči ukrepi), kot so določitev kvalitativnih ukrepov, ki jih mora institucija izpolnjevati, in/ali določitev/povečanje zahteve glede kapitala ali likvidnostnih zahtev v okviru stebra 2;
 - d. izvršilne nadzorniške ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, kot so upravne kazni, ukrepi za odpravo pomanjkljivosti ali globe.
22. Pristojni organi bi morali pri izbiri nadzorniških ukrepov opredeliti celoten postopek eskalacije, pri tem pa upoštevati razpoložljive informacije, naravo, velikost in kompleksnost institucije ter

potrebo po zagotovitvi pravočasne odprave ugotovljenih pomanjkljivosti. Pri izbiri bi bilo treba upoštevati naslednje vidike, kot je ustrezno:

- a. predvideni rezultat, ki naj bi bil z ukrepi dosežen, in kjer je to izvedljivo, pričakovani časovni okvir, v katerem mora institucija pomanjkljivosti odpraviti;
- b. resnost pomanjkljivosti in morebitni bonitetni vpliv, če težava ne bo odpravljena (tj. ali je treba težavo odpraviti s specifičnim ukrepom), ter ali so bile pomanjkljivosti že obravnavane/zajete z drugimi ukrepi;
- c. dokazano sposobnost ali namero institucije, da odpravi pomanjkljivosti;
- d. ali bi bilo mogoče enak cilj doseči z drugimi ukrepi, ki bi imeli manjši upravni in finančni vpliv na institucijo;
- e. možnost, da so ugotovljena tveganja in ranljivosti med seboj povezani ali se medsebojno krepijo ali oboje, tako da je treba nadzorniške ukrepe zaostriti;
- f. vse druge dejavnike, ki jih pristojni organi štejejo za pomembne.

23. Brez poseganja v diskrecijsko pravico pristojnih organov pri izbiri najustreznejših ukrepov bi bilo treba vse razpoložljive kvantitativne in kvalitativne ukrepe uporabljati tako, da je mogoče kar najboljše obravnavati raven tveganja in/ali pomanjkljivosti. Pri tem bi bilo treba upoštevati naravo tveganja (kvantitativno in/ali kvalitativno), postopek eskalacije in dejstvo, da bi bilo treba uporabiti kvantitativne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti pri notranjem upravljanju, vključno z ureditvami notranje kontrole, ter drugih težav, pri katerih drugi nadzorniški ukrepi niso bili učinkoviti ali se štejejo za nezadostne, da bi bilo mogoče ugotovljene pomanjkljivosti odpraviti v ustreznem časovnem okviru⁷.

24. Določbe tega naslova ne posegajo v možnost pristojnih organov, da sprejmejo nadzorniške ukrepe, ki so neposredno povezani z rezultati morebitnih nadzorniških dejavnosti (npr. pregledov na kraju samem ali ocen primernosti članov upravljalnega organa in ključnih funkcij), kadar so glede na rezultate takih dejavnosti takoj potrebni nadzorniški ukrepi za obravnavo pomembnih pomanjkljivosti.

2.1.3. Dialog z institucijami

25. Pristojni organi bi morali med izvajanjem nadzorniških dejavnosti vzpostaviti dialog z institucijami.

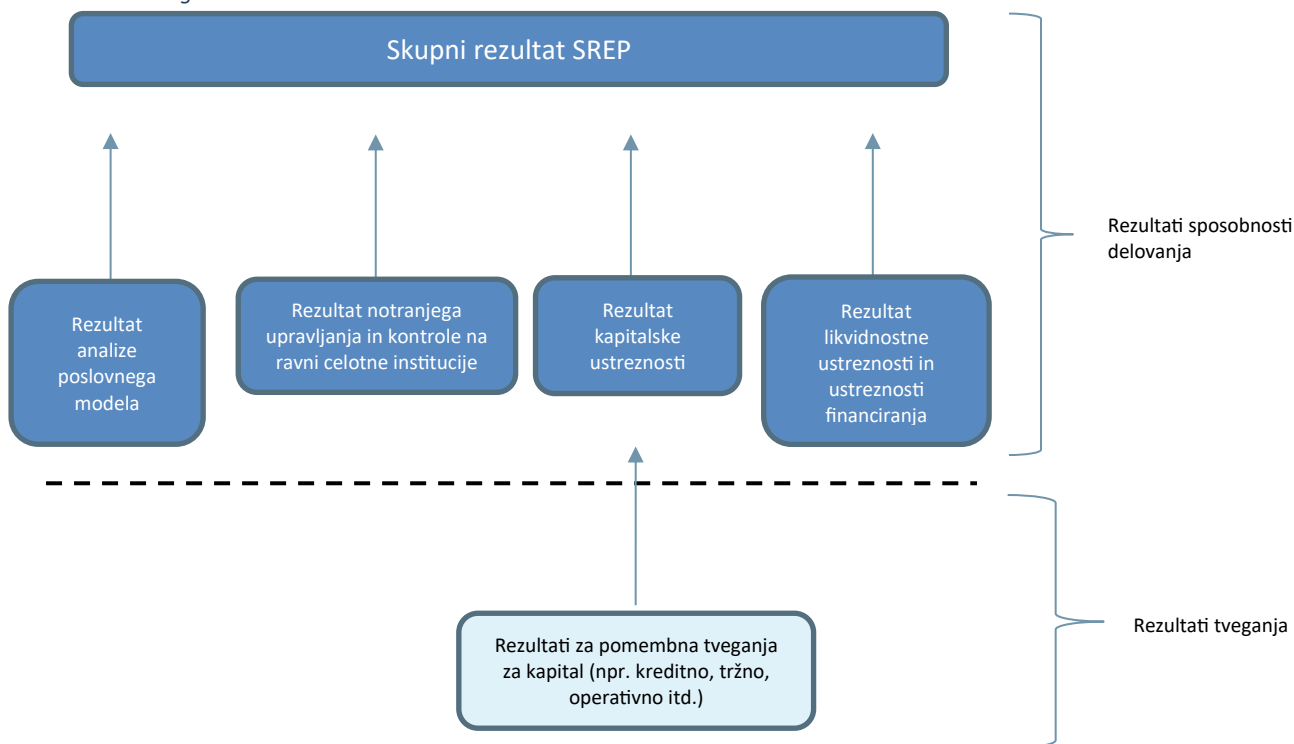
26. Pristojni organi bi morali instituciji sporočiti rezultate ocene SREP v skladu z naslovom 9 in jo obvestiti o morebitnih ukrepih, potrebnih za uskladitev z nadzorniškimi ukrepi, uporabljenimi na podlagi zadevnih ugotovitev.

⁷ V skladu s členom 104a(1), točka (b), Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/2026-01-11>).

2.2. Izračun rezultata v okviru SREP

27. Pristojni organi bi morali uporabljati dosleden sistem za izračun rezultata, da bi se olajšala komunikacija med pristojnimi organi in kolegiji nadzornikov ter spodbudili primerljivost in enaki konkurenčni pogoji za vse institucije, ter pri ocenjevanju elementov SREP dajati prednost nadzorniškemu virom in ukrepom. Rezultate svojih ocen bi morali povzeti tako, da bi izračunali rezultate tveganja, rezultate posameznih elementov SREP in skupni rezultat SREP.
28. Pri izračunu rezultatov tveganja, rezultatov posameznih elementov SREP in skupnega rezultata SREP bi morali pristojni organi upoštevati merila, navedena v tabelah na koncu vsakega ustreznega poglavja in naslova teh smernic, ter pri tem uporabiti nadzorniško presojo. Čeprav ta merila služijo kot izhodišče za izračun rezultata, jih ne bi smeli razumeti kot rutinski kontrolni seznam, ki bi ga bilo treba izpolniti za vsak element, niti se ne bi smelo šteti, da se z njimi vzpostavlja hierarhija pomembnosti med elementi. Pač pa naj bi bili vodilo pristojnim organom pri izračunu rezultata, pri čemer morajo upoštevati medsebojno vplivanje in pomembnost različnih elementov znotraj posamezne razsežnosti institucije, ki jo ocenjujejo.
29. Namen rezultata tveganja je ugotoviti verjetnost, da bodo tveganja za kapital, likvidnost in financiranje znatno vplivala na institucijo. Rezultati posameznih elementov SREP in skupni rezultat SREP kažejo stopnjo tveganj za sposobnost delovanja institucije; zlasti skupni rezultat SREP bi moral odražati nadzorniško mnenje o splošni sposobnosti delovanja institucije iz naslova 9.

Slika 1. Pregled okvira za izračun rezultata

30. Rezultati so naslednji: 1 (nizko tveganje), 2 (srednje nizko tveganje), 3 (srednje visoko tveganje) in 4 (visoko tveganje – to je najslabša možna ocena). Dodaten rezultat „F“ se lahko izračuna le za skupno oceno SREP, kot je pojasnjeno v odstavku 38. Pristojni organi lahko za notranjo uporabo, na primer pri načrtovanju virov, uvedejo bolj razčlenjen izračun rezultata, če se upošteva splošni okvir za izračun rezultata iz teh smernic.

31. Pristojni organi bi morali rezultate po dokončanju ocen SREP pregledovati vsaj tako pogosto, kot je določeno v modelu posredovanja SREP v oddelku 2.4. Brez nepotrebnega odlašanja bi jih bilo treba pregledati tudi v primeru pomembnih novih ugotovitev ali pomembnega razvoja dogodkov.

2.2.1. Rezultati tveganja

32. Rezultati tveganja se izračunajo za povzetek tveganj za kapital (kot je določeno v naslovu 6). Ti rezultati pomenijo verjetnost, da bo imelo tveganje pomemben bonitetni vpliv na institucijo (npr. morebitna izguba), in sicer po upoštevanju kakovosti kontrol tveganj za ublažitev tega vpliva (tj. preostalega tveganja), vendar pred upoštevanjem zmožnosti institucije, da zmanjša tveganje z razpoložljivimi kapitalskimi ali likvidnostnimi viri.

33. Pristojni organi bi morali rezultat tveganja določiti na podlagi ocene ravni tveganja pri delovanju institucije, pri čemer bi morali ustrezno upoštevati ustreznost okvira institucije za upravljanje tveganj in kontrole. Zlasti lahko ustrezen okvir za upravljanje tveganj in kontrole ublaži bonitetni vpliv posameznega tveganja, medtem ko lahko šibek okvir ta vpliv še okrepi. Pri oceni tveganja pri delovanju ter ustreznosti upravljanja in kontrol bi bilo treba upoštevati merila iz tabele 6 za

kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke, tabele 8 za tržno tveganje, tabele 10 za operativno tveganje, tabele 12 za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika v bančni knjigi (IRRBB in CSRBB) ter tabele 17 za likvidnost in financiranje.

34. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju tveganj za kapital upoštevati tudi ustrezne podkategorije (npr. tveganje koncentracije ali deželno tveganje kot del ocene kreditnega tveganja in tveganja nasprotne stranke iz naslova 6). Glede na pomembnost katere koli od teh podkategorij za posamezno institucijo se lahko pristojni organi odločijo, da jih ocenijo in rezultate izračunajo posamično.
35. Pristojni organi lahko pri izračunu rezultatov tveganja uporabijo različne metode; rezultata za „tveganje“ ter „upravljanje tveganja in kontrole“ lahko izračunajo ločeno (kar privede do vmesnega in končnega rezultata) ali pa ju izračunajo skupaj. Tudi vsa tveganja za kapital lahko združijo v skupni rezultat.

2.2.2. Izračuni rezultatov posameznih elementov SREP in skupnega rezultata SREP

36. Na koncu skupne ocene SREP bi morali pristojni organi oblikovati celovit pregled profila tveganja in sposobnosti delovanja institucije na podlagi štirih elementov SREP:
- a. poslovnega modela in strategije iz naslova 4;
 - b. notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije iz naslova 5;
 - c. kapitalske ustreznosti iz naslova 7;
 - d. likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja iz naslova 8.
37. Kapitalska in likvidnostna ustreznost ter ustreznost financiranja pomenijo nadzorniško mnenje o zmožnosti institucije, da s kapitalskimi in likvidnostnimi viri zmanjša/krije tveganja za kapital, likvidnost in financiranje iz naslovov 6 in 8 in/ali druge elemente, za katere je bila določena dodatna kapitalska zahteva iz naslova 7.
38. Končni rezultat je skupni rezultat SREP. Ta vključuje rezultate štirih zgoraj navedenih elementov SREP ter nadzorniško presojo. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da skupni rezultat SREP pokaže splošno sposobnost delovanja institucije, vključno s tem, ali institucija „propada ali bo verjetno propadla“ v smislu člena 32 Direktive 2014/59/EU, pri čemer se upoštevajo smernice organa EBA o propadanju ali verjetnem propadu⁸. Kadar je glede na rezultat skupne ocene SREP mogoče šteti, da institucija propada ali bo verjetno propadla, bi morali dodeliti rezultat „F“ in uporabiti postopek sodelovanja z organi za reševanje, kot je opredeljen v členu 32 Direktive 2014/59/EU.
39. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da rezultati elementov SREP in skupni rezultat SREP:
- a. odražajo verjetnost, da bo za obravnavo pomislekov treba sprejeti nadzorniške ukrepe;

⁸ Smernice organa EBA o razlagi različnih okoliščin, v katerih se za institucijo šteje, da propada ali bo verjetno propadla, v skladu s členom 32(6) Direktive 2014/59/EU (EBA/GL/2015/07).

- b. spadajo med sprožilne dejavnike za odločitev o tem, ali se bodo uporabili ukrepi za zgodnje posredovanje v skladu s smernicami organa EBA o sprožilnih dejavniki za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje⁹;
- c. prispevajo k prednostnemu razvrščanju in načrtovanju nadzorniških virov ter določanju prednostnih nalog v načrtu nadzorniških pregledov (SEP).

2.3. Organizacijska ureditev

40. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da njihova organizacijska ureditev za izvajanje SREP vključuje vsaj naslednje:

- a. opis vlog in odgovornosti njihovega nadzorniškega osebja na področju izvajanja SREP ter ustrezne linije poročanja v običajnih in izrednih razmerah;
- b. postopke za dokumentiranje in beleženje ugotovitev in nadzorniških presoj;
- c. ureditev za potrditev ugotovitev in rezultatov ter postopke eskalacije v primeru nasprotujočih si mnenj znotraj pristojnega organa v običajnih in izrednih razmerah;
- d. ureditev za vzpostavitev dialoga z institucijo na podlagi modela minimalnega posredovanja iz oddelka 2.4 za oceno posameznih elementov SREP;
- e. ureditev za začetek posvetovanj z institucijo in za sporočanje rezultatov SREP instituciji, pri čemer se upošteva interakcija znotraj kolegijev nadzornikov za čezmejne skupine in njihove subjekte, v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 710/2014¹⁰;
- f. notranji sistem zavor in ravnovesij, ki podpira učinkovito odločanje, skladnost rezultatov in odgovornost.

41. Pristojni organi bi morali pri določanju ureditev za dialog z institucijami upoštevati morebitne posledice predložitve rezultatov instituciji v smislu obveznosti glede njihovega razkritja v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) št. 596/2014¹¹ ter direktiv 2014/57/EU¹² in 2004/109/ES¹³.

2.4. Sorazmernost in nadzorniško posredovanje

42. Pristojni organi bi morali obseg, pogostost, podrobnost in intenzivnost nadzorniškega posredovanja pri instituciji prilagoditi v skladu z njeno kategorijo in ob upoštevanju načela sorazmernosti. Pristojni organi bi morali pri načrtovanju dejavnosti SREP upoštevati model

⁹ Smernice organa EBA o sprožilnih dejavniki za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje (EBA/GL/2015/03).

¹⁰ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 710/2014 z dne 23. junija 2014 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov v zvezi s pogoji uporabe postopka skupnega odločanja o bonitetnih zahtevah za posamezne institucije v skladu z Direktivo 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 188, 27.6.2014, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/710/oj).

¹¹ Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES (UL L 173, 12.6.2014, str. 1).

¹² Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (direktiva o zlorabi trga) (UL L 173, 12.6.2014, str. 179, ELI: Uredba - 596/2014 - EN - EUR-Lex).

¹³ Direktiva 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o uskladitvi zahtev v zvezi s preglednostjo informacij o izdajateljih, katerih vrednostni papirji so sprejeti v trgovanje na reguliranem trgu, in o spremembah Direktive 2001/34/ES (UL L 390, 31.12.2004, str. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/109/oj>).

minimalnega posredovanja SREP, ki je prikazan v tabeli 1. Model prikazuje intenzivnost nadzorniškega posredovanja glede na kategorijo institucije. Model se ne bi smel razlagati kot ovira za dodelitev virov za opredeljene nadzorniške prednostne naloge. Pristojni organi bi zato lahko ne glede na kategorizacijo institucije določili poudarek in razčlenjenost svoje ocene tako, da bi odražala profil tveganja institucije, pomembnost različnih tveganj, trendov in nastajajočih tveganj, opredeljenih pri spremljanju ključnih kazalnikov iz naslova 3, stresno testiranje iz naslova 11 ali rezultate prejšnjih ocen SREP.

43. Pristojni organi bi morali v okviru tega modela oblikovati mnenje o vseh elementih SREP (analizi poslovnega modela, upravljanju/notranjih kontrolah, tveganjih za kapital ter tveganjih za likvidnost in financiranje) v skladu z najmanjšo pogostostjo iz tabele 1, hkrati pa bi morali biti še vedno sposobni pripraviti letno smiselno in celovito oceno o sposobnosti delovanja institucije (povzetek skupne ocene SREP).
44. To mnenje bi moralo temeljiti na informacijah, zbranih v okviru vseh nadzorniških dejavnosti, navedenih v odstavku 13. Zlasti podatki iz preteklih let lahko služijo tudi kot izhodišče za oceno in povzetek skupne ocene SREP, če je pristojni organ – tudi ob upoštevanju četrletnega spremljanja kazalnikov – ugotovil, da se profil tveganja institucije ni bistveno spremenil.
45. Pristojni organi bi morali posredovati pri upravljalnem organu in višjemu vodstvu institucij¹⁴ v skladu z najmanjšo pogostostjo, navedeno v tabeli 1. Ne glede na kategorijo institucije bi morali okrepiti svoje posredovanje, da bi zagotovili nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev iz prejšnjih ocen SREP ali za spremljanje institucij s profili višjega/hitro spreminjajočega se tveganja ali s slabim skupnim rezultatom SREP, ki odraža resne nadzorniške pomisleke.
46. Kadar so institucije del čezmejnih skupin, bi morali pristojni organi v okviru kolegijev nadzornikov razpravljati o tem, kako nameravajo izvesti oceno SREP, da bi v zgodnji fazi opredelili morebitne pomisleke ter prilagodili in uskladili pristop med organi iz naslova 10.

Tabela 1. Uporaba SREP za različne kategorije institucij

Kategorija	Spremljanje ključnih kazalnikov	Ocena vseh elementov SREP (vsaj)*	Povzetek skupne ocene SREP	Minimalna raven posredovanja pri upravljalnem organu in višjem vodstvu institucije/dialoga z upravljalnim organom in višjim vodstvom institucije
1	Četrletno	Letno	Letno	Neprekinjeno/stalno
2	Četrletno	Vsaki dve leti	Letno	Neprekinjeno/stalno
3	Četrletno	Vsaka tri leta	Letno	Vsaj vsaka tri leta na podlagi tveganja
4	Četrletno	Vsaka tri leta, možnost podaljšanja na pet let**	Letno	Vsaj vsaka tri leta na podlagi tveganja

*Pri tem sta poudarek in razčlenjenost pregleda prilagojena tako, da odražata profil tveganja institucije, pomembnost različnih tveganj ter trende in nastajajoča tveganja, ugotovljena z nadzorniškimi dejavnostmi. To lahko temelji na prejšnjih

¹⁴ Kakor je opredeljeno v členu 3(1), točka 9, Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/2026-01-11>).

ocenah, če se glede na razpoložljive informacije (npr. spremljanje kazalnikov in poročanje) ni nič bistveno spremenilo, ne glede na kategorizacijo institucije.

****Najmanjša pogostost ocenjevanja vseh elementov SREP se za institucije kategorije 4 lahko podaljša s treh na pet let, če: (i) imajo stabilen profil z nizkim tveganjem, stabilne finančne metrike in zadostne varnostne rezerve ter (ii) četrtno spremljanje ključnih kazalnikov tveganja (KRI) ne vzbuja zaskrbljenosti.**

47. Kadar pristojni organi ugotovijo, da imajo institucije podobne profile tveganja ali bi lahko bile izpostavljene podobnim nastajajočim tveganjem, lahko izvedejo tematske ocene SREP za več institucij kot eno oceno (npr. lahko se izvede analiza poslovnega modela za vse male hipotekarne posojilodajalce, saj bodo verjetno za vse te institucije ugotovljene enake težave, kar zadeva njihovo sposobnost delovanja). Pristojni organi lahko v skladu s členom 97(4a) Direktive 2013/36/EU uporabijo tudi prilagojene metodologije za uporabo SREP za institucije s podobnimi profili tveganja, kot so podobni poslovni modeli ali geografska lokacija izpostavljenosti.

48. Za institucije, zajete z načrtom nadzorniških pregledov, ki se zahteva v skladu s členom 99 Direktive 2013/36/EU, bi morali pristojni organi zagotoviti, da je raven posredovanja in uporabe SREP določena s tem načrtom.

49. Pristojni organi bi morali pri načrtovanju nadzorniških dejavnosti te dejavnosti usklajevati tako notranje, da se zagotovi skladna ocena, kot tudi z drugimi stranmi, ki so neposredno ali posredno vključene v oceno, zlasti kadar je potreben njihov prispevek.

Naslov 3. Spremljanje ključnih kazalnikov

50. Pristojni organi bi morali redno spremljati ključne finančne in nefinančne kazalnike, da bi prepoznali spremembe finančnih in operativnih pogojev ter profilov tveganja institucij. Kadar spremljanje pokaže pomembno spremembo profila tveganja institucije ali kakršne koli nepravilnosti pri kazalnikih, bi morali pristojni organi preučiti vzroke in po potrebi pregledati oceno zadevnega elementa SREP, po potrebi vključno z rezultatom tveganja, da bi se zajele nove informacije. Pristojni organi bi morali redno pregledovati in po potrebi posodabljeni svoje kazalnike in orodja za spremljanje, da se zagotovi njihova nadaljnja ustreznost in učinkovitost.
51. V skladu z modelom posredovanja SREP iz oddelka 2.4 bi morali pristojni organi vsaj enkrat na četrletje spremljati ključne finančne in nefinančne kazalnike za vse institucije ter vzpostaviti pogostejše spremljanje, da se upoštevajo posebnosti posamezne institucije ali nastajajoča tveganja in trendi, odvisno od razpoložljivosti podatkov (npr. tržnih podatkov).
52. Pristojni organi bi morali vzpostaviti sisteme spremljanja za prepoznavanje vzorcev, bistvenih sprememb in nepravilnosti v vedenju kazalnikov (ali kombinacij kazalnikov), na primer z uvedbo opozoril na podlagi pragov pomembnosti. Določiti bi morali postopke eskalacije za obravnavo nepravilnosti. Pristojni organi bi morali pomembne spremembe ali nepravilnosti pri kazalnikih, zlasti kadar spremembe pomenijo odstopanja od poslovanja primerljivih subjektov, takoj nadalje preiskati.
53. Pristojni organi bi morali sisteme spremljanja in postopke eskalacije v primeru nepravilnosti prilagoditi tako, da bi odražali velikost, kompleksnost, poslovni model in profil tveganja institucije, pri čemer bi se morali osredotočiti na geografska območja, sektorje in trge, na katerih institucija posluje.
54. Sistemi spremljanja bi morali temeljiti vsaj na informacijah in podatkih, ki se sporočajo pristojnim organom, in lahko vključujejo prikaze ali kazalnike organa EBA. Sistemi spremljanja bi morali vključevati vsaj naslednje kazalnike, specifične za posamezno institucijo:
- a. kazalnike, povezane z analizo poslovnega modela institucije (glej naslov 4), notranjim upravljanjem in kontrolami (glej naslov 5), tveganji za kapital (glej naslov 6) ter tveganji za likvidnost in financiranje (glej naslov 8); kazalnike tveganja prevelikega finančnega vzvoda (glej naslov 7) in kazalnike, izpeljane na podlagi Uredbe (EU) 2022/2554;
 - b. vse količnike, izpeljane na podlagi Uredbe (EU) št. 575/2013 in nacionalne zakonodaje za izvajanje Direktive 2013/36/EU, za izračun bonitetnega minimuma (npr. navaden lastniški temeljni kapital, količnik likvidnostnega kritja, količnik neto stabilnih virov financiranja);
 - c. minimalne zahteve glede kapitala in kvalificiranih obveznosti, kot so določene v Direktivi 2014/59/EU;

- d. ustrezne tržne kazalnike (npr. cena lastniškega kapitala, razmiki kreditne zamenjave, razmiki v donosnosti obveznic);
- e. kadar je to ustrezno¹⁵, zlasti v primeru nesistemskih ali sistemskih dogodkov, kazalnike sanacije, ki jih institucija uporablja v lastnih načrtih sanacije;
- f. kadar so na voljo, kazalnike, ki temeljijo na kvantitativnih ali kvalitativnih podatkih iz poročil, predloženih pristojnim organom, ki lahko kažejo na tveganje PD/FT.

55. Pristojni organi bi morali hkrati s kazalniki za posamezne institucije uporabiti ustrezne makroekonomske kazalnike na geografskih območjih, sektorjih in trgih, na katerih institucija posluje, kadar so ti na voljo. Kot informativni vir različnih stališč bi morali upoštevati tudi ustrezne neodvisne tržne raziskave in analize, vključno s poročili o okolju groženj, kadar so ta na voljo.

¹⁵ Če se ne opustijo v okviru poenostavljenih obveznosti, kot je določeno v členu 4 Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj>).

Naslov 4. Analiza poslovnega modela

4.1. Splošne ugotovitve

56. Ta naslov določa merila za oceno poslovnega modela in strategije institucije. Namen te ocene, ki jo izvedejo pristojni organi, je zagotoviti celovito razumevanje – s sedanjega in v prihodnost usmerjenega vidika – poslovanja institucije, opredeliti pomembne obstoječe ali morebitne ranljivosti, ki bodo najverjetneje pomembno vplivale na institucijo, ter oceniti splošno ustreznost njenega poslovnega modela in strategije. Pristojni organi bi morali na podlagi te ocene določiti:

- a. kakšna je vzdržnost trenutnega poslovnega modela institucije glede na njeno zmožnost ustvarjanja sprejemljivih donosov v naslednjih 12 mesecih;
- b. ali je strategija institucije trajnostna glede na njeno zmožnost ustvarjanja sprejemljivih donosov v obdobju vsaj naslednjih treh let, kot izhaja iz njenih strateških načrtov in finančnih napovedi.

57. Pristojni organi bi morali rezultat analize poslovnega modela uporabiti kot podlago za oceno vseh drugih elementov SREP. Pristojni organi lahko v okviru ocene drugih elementov SREP ocenijo posebne vidike analize poslovnega modela, zlasti kvantitativno oceno poslovnega modela (npr. razumevanje strukture financiranja je lahko del ocene tveganj za likvidnost).

58. Pristojni organi bi morali pri izvajanju analize poslovnega modela upoštevati okoljska, socialna in upravljavna tveganja, pri tem pa prednost dati tveganjem v zvezi z okoljskim prehodom in fizičnim tveganjem, da bi ocenili strateške in bonitetne posledice teh tveganj za poslovni model institucije v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

59. Pristojni organi bi morali analizo poslovnega modela uporabiti tudi za oceno bonitetnih posledic tveganj PD/FT, povezanih s poslovnim modelom institucije. V zvezi s tem bi morali pristojni organi uporabiti vhodne podatke, ki jih prejmejo od nadzornikov za PPFT, da bi dopolnili svoje ugotovitve v okviru stalnega nadzora in ocenili, ali te vzbujajo bonitetne pomisleke v zvezi s tveganjem PD/FT. Če ocena pokaže, da poslovni model institucije vzbuja bonitetne pomisleke v zvezi s tveganjem PD/FT, bi morali pristojni organi rezultate bonitetne ocene poslovnega modela deliti z nadzornikom za PPFT¹⁶.

60. Pristojni organi bi morali za izvedbo analize poslovnega modela uporabiti vsaj naslednje vire kvantitativnih in kvalitativnih informacij:

- a. strateški(-e) načrt(-e) institucije z napovedmi za tekoče leto in v prihodnost usmerjenimi napovedmi ter osnovne ekonomske predpostavke;

¹⁶ V skladu s Smernicami organa EBA o sodelovanju na področju PPFT (EBA/GL/2021/15).

- b. finančno poročanje (npr. izkaz poslovnega izida, razkritja v bilanci stanja);
- c. regulativno poročanje (COREP, FINREP in register kreditov, če je na voljo);
- d. notranje poročanje (upravljaljske informacije, vključno s – če so na voljo – podatki o prispevku posameznih poslovnih področij k dobičkonosnosti, načrtovanjem kapitala, poročanjem o likvidnosti, operativno odpornostjo ter notranjimi poročili o tveganjih);
- e. načrte sanacije;
- f. načrte za reševanje, vključno s pripravo in rezultati ocene rešljivosti, ki jih organ za reševanje predloži v skladu s členom 14 Direktive 2014/59/EU;
- g. načrt institucije za obravnavanje okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj, ki ga je treba pripraviti v skladu s členom 76(2) Direktive 2013/36/EU;
- h. poročila tretjih oseb (npr. revizijska poročila, poročila analitikov lastniškega kapitala/kreditov);
- i. druge pomembne študije/raziskave na področju makrobonitetne ali finančne stabilnosti (npr. Mednarodnega denarnega sklada – MDS, makrobonitetnih organov in institucij, evropskih institucij).

4.2. Opredelitev področij, na katera bi bilo treba osredotočiti analizo poslovnega modela

Področja ocenjevanja

61. V skladu z modelom posredovanja iz naslova 2 bi morali pristojni organi svojo analizo osredotočiti na tista področja ocenjevanja, ki so najpomembnejša za poslovni model institucije. Obseg in poglobljenost analize poslovnega modela se lahko razlikujeta glede na število in naravo nadzorniških pregledov, ki so bili že izvedeni v zvezi z zadevno institucijo. Ta ocena bi morala pristojnim organom v vsakem primeru omogočiti, da oblikujejo mnenje o splošni uresničljivosti in vzdržnosti poslovnega modela institucije.
62. Pristojni organi bi morali oblikovati mnenje o pomembnosti sprememb poslovnega modela institucije v primerjavi s predhodnim nadzorniškim pregledom, da bi določili obseg in poglobljenost svoje ocene ter v kakšnem obsegu se lahko predhodna nadzorniška ocena uporabi kot izhodišče za novo oceno. Pri oblikovanju mnenja bi morali pristojni organi zlasti upoštevati, ali je prišlo do pomembnih sprememb na naslednjih področjih institucije:
- a. predhodno sporočeni in ocenjeni strateški načrt;
 - b. struktura in sestava bilance stanja, vključno s spremembami virov dobička in njihovo koncentracijo, rastjo sredstev, spremembami v strukturi obveznosti ali ustreznih finančnih kazalnikov in kazalnikov tveganja, ter upoštevati rezultate spremljanja kazalnikov, opisanih v naslovu 3;
 - c. upravljanje in poslovanje, vključno s prevzemi, združitvami ali odsvojitvami drugih subjektov, vstopom na nova poslovna področja ali geografske trge ali umikom z njih, pa tudi spremembami v informacijski infrastrukturi.

Opredelitev najpomembnejših poslovnih področij

63. Pristojni organi bi morali izvesti oceno pomembnosti poslovnih področij institucije, da bi določili ključna področja, na katera bo osredotočena analiza poslovnega modela. Pri tej oceni bi morali pristojni organi upoštevati:

- a. pomembnost poslovnih področij v smislu ustvarjanja dobičkov/izgub, vključno z geografskimi območji, podrejenimi družbami/podružnicami in družinami produktov, ki so najpomembnejši glede na njihov prispevek k skupnim prihodkom/stroškom v izkazu poslovnega izida, tveganju (npr. na podlagi zneska skupne izpostavljenosti tveganju ali drugih mer tveganja) in/ali organizacijskim/statutarnim prednostnim nalogam (npr. posebne obveznosti za banke javnega sektorja, da ponujajo določene produkte);
- b. predhodne nadzorniške ugotovitve, vključno s tistimi, ki izhajajo iz inšpekcijskih pregledov na kraju samem – kadar lahko te ugotovitve pokažejo, katera poslovna področja bi bilo treba podrobneje obravnavati –, pa tudi ugotovitve in opažanja iz notranjih ali zunanjih revizijskih poročil – ali je notranja revizijska služba opredelila konkretne težave v zvezi s trajnostjo ali rentabilnostjo določenih poslovnih področij;
- c. rezultate tematskih nadzorniških pregledov – ali je analiza na ravni sektorja pokazala skupne osnovne težave, na podlagi katerih bi bilo treba izvesti dodatne analize za posamezne institucije;
- d. pomembnost strateških načrtov – ali želi institucija znatno povečati ali zmanjšati obseg določenih poslovnih področij;
- e. primerjave med primerljivimi subjekti – ali je bilo poslovanje na posameznem poslovnem področju neobičajno (odstopanje) v primerjavi s primerljivimi subjekti, kadar so te informacije na voljo pristojnim organom. Da bi lahko pristojni organi opredelili ustrezne primerljive subjekte za namene analize poslovnega modela, bi morali upoštevati konkurenčne produkte/poslovna področja, ki so ciljno usmerjeni v isti vir dobička/iste stranke, regulativne ureditve in geopolitična tveganja, povezana z lokacijo poslovanja, ter druge dejavnike, primerne za sektor, v katerem institucija posluje.

4.3. Ocena zanesljivosti analize poslovnega modela in opredelitev ranljivosti

64. Pristojni organi bi morali izvesti analizo kvantitativnih značilnosti trenutnega poslovnega modela institucije, da bi ocenili njeno sposobnost ustvarjanja sprejemljivih dobičkov v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju, ob upoštevanju njene nagnjenosti k prevzemanju tveganja ter njene strukture financiranja in kapitalske strukture. Področja analize, ki jo izvedejo pristojni organi, bi morala vključevati:

- a. dejavnike dobičkonosnosti, vključno s trendi, in sicer z oceno osnovnih elementov sposobnosti ustvarjanja dobička institucije, po odbitku izjemnih in enkratnih postavk, razčlenitvijo tokov prihodkov, razčlenitvijo stroškov in njihovo razporeditvijo, rezervacijami za oslabitev ter ključnimi količniki (npr. čista obrestna marža, razmerje med stroški in prihodki, oslabitev posojil ter stroški tveganja). Ta ocena se lahko dopolni z analizo ustreznih

metrik dobičkonosnosti, prilagojenih tveganju (npr. donosnost dodeljenega kapitala – ROAC – ali tveganju prilagojena donosnost kapitala – RAROC), če so te na voljo in se štejejo za zanesljive;

- b. bilanco stanja, vključno s trendi, in sicer z oceno kombinacije sredstev in obveznosti, strukture financiranja, spremembe zneska skupne izpostavljenosti tveganju in kapitala ter ključnih količnikov (npr. donosnosti lastniškega kapitala/sredstev, navadnega lastniškega temeljnega kapitala, vrzeli v financiranju), pa tudi koncentracij v izkazu poslovnega izida in bilanci stanja, povezanih s strankami, sektorji in geografskimi območji;
- c. nagnjenost k prevzemanju tveganja in tolerančno raven tveganja, in sicer z oceno formalnih omejitev, ki jih je institucija uvedla za posamezne vrste tveganja, ter njihovega upoštevanja, za razumevanje tveganj, ki jih je institucija pripravljena prevzeti za izboljšanje svojih finančnih rezultatov in zagotovitev operativne odpornosti. To bi moralo zajemati tudi toleranco vpliva zaradi motenj na področju IKT.

65. Pristojni organi bi morali za razumevanje dejavnikov uspeha in ključnih odvisnosti institucije izvesti analizo kvalitativnih elementov trenutnega poslovnega modela institucije. Področja analize, ki jo izvedejo pristojni organi, bi morala vključevati:

- a. poslovno okolje, in sicer z oceno v prihodnost usmerjenega okolja, v katerem institucija posluje, glede na njene glavne ali pomembne geografske in poslovne izpostavljenosti. V okviru te ocene bi se morali pristojni organi seznaniti s ključnimi makroekonomskimi spremenljivkami, tržnimi trendi, konkurenčnim okoljem in drugim pomembnim razvojem (kot so regulativne in pravne spremembe);
- b. ključne notranje in zunanje odvisnosti, in sicer z oceno glavnih zunanjih in notranjih dejavnikov, ki bi lahko vplivali na uspešnost poslovnega modela, ob upoštevanju s tem povezanih ureditev upravljanja in notranje kontrole;
- c. franžizo in področja s konkurenčno prednostjo, in sicer z oceno poslovnega ugleda institucije ter trdnosti odnosov s strankami, dobavitelji in partnerji, pa tudi z oceno, ali obstajajo področja, na katerih ima institucija konkurenčno prednost pred primerljivimi subjekti;
- d. podporo na področju IKT, in sicer z oceno ravni in ustreznosti usklajenosti med IKT in poslovanjem v smislu strategije, ciljev, dejavnosti, virov in funkcij ter z upoštevanjem morebitnih težav, povezanih z IKT, ki bi lahko vplivale na poslovno strategijo in cilje institucije.

66. Za razumevanje temeljnih predpostavk in odvisnosti, verodostojnosti ter tveganosti poslovne strategije bi morali pristojni organi analizo dopolniti z izvedbo v prihodnost usmerjene analize (tako kvantitativne kot kvalitativne) finančnih napovedi in strateškega načrta institucije. Področja analize, ki jo izvedejo pristojni organi, bi morala vključevati:

- a. splošno strategijo in dejavnike uspešnosti, in sicer z oceno glavnih kvantitativnih in kvalitativnih ciljev upravljanja ter vrzeli med predvidenim poslovnim modelom (po izvedbi) in trenutnim modelom;
- b. načrtovano finančno uspešnost, in sicer z oceno verodostojnosti in skladnosti predpostavk institucije, na katerih temeljijo njena strategija in napovedi;

- c. zmožnosti izvedbe, in sicer z oceno rezultatov vodstva pri uresničevanju prejšnjih strategij in napovedi ter splošne zmožnosti institucije, da pri svojem poslovanju izkoristi konkurenčne prednosti in dejavnike uspešnosti ter na učinkovit način ustvarja donose. Pristojni organi bi morali v okviru te ocene upoštevati:
 - i. ustreznost okvira za razporeditev stroškov – v smislu ustreznosti, ki odraža dobičkonosnost poslovnih področij/enot;
 - ii. okvir transfernih obrestnih mer – v smislu ustrezne določitve sestavine čistih prihodkov za vsako poslovno področje/enoto, produkt in stranko;
 - iii. okvir za določanje cen posojil – v smislu ustreznega upravljanja procesa določanja cen posojil, metodologije določanja cen, ustreznega upoštevanja vseh sestavin določanja cen posojil ter naknadnega spremljanja dobičkonosnosti in sporočanja odločitev o določanju cen produktov;
 - iv. okvir za delitev prihodkov med institucijami s sedežem v Uniji, ki so del skupin iz tretjih držav, in drugimi subjekti te skupine s sedežem zunaj Unije, ki jih nadrejena oseba v EU ne konsolidira – v smislu pravične porazdelitve poslovnega izida med subjekti ali poslovnimi področji, ki sodelujejo v življenjskem ciklu transakcij, ter v smislu ustreznega upravljanja.

67. Pristojni organi bi morali pri analizi upoštevati morebitne znake, da poslovni model in dejavnosti povzročajo povečana tveganja PD/FT, vključno z dejavnostmi v zvezi s kriptosredstvi ali sprejemanjem depozitov ali ustanavljanjem ali uporabo pravnih subjektov v tretjih državah z visokim tveganjem, kot so opredeljene v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2015/849. Morebitne tovrstne znake bi bilo treba po potrebi dopolniti s kvantitativno analizo, ki bi se osredotočala zlasti na pomembnost prihodkov in dobička iz dejavnosti, ki se izvajajo v tretjih državah z visokim tveganjem, ter na koncentracije izpostavljenosti do strank, za katere institucija uporablja okrepljeno skrbno preverjanje strank, kot je določeno v oddelku 3 poglavja II Direktive 2015/849. Pristojni organi bi si morali z nadzornikom za PPDFT izmenjevati informacije o teh znakih, kot je določeno v odstavku 59.

4.4. Uresničljivost in vzdržnost poslovnega modela

68. Pristojni organi bi morali oceniti odpornost poslovnega modela institucije na zunanje pretese ter njeno prilagodljivost na strukturne spremembe v smislu njene sposobnosti, da te pretese absorbira in se prilagodi zunanjim dejavnikom, ki bi lahko ogrozili poslovne in strateške cilje. Področja analize, ki jo izvedejo pristojni organi, bi morala vključevati:
- a. podnebna in druga okoljska tveganja, in sicer z oceno njihovega vpliva na sedanje in prihodnje poslovno okolje ter poslovno strategijo institucije, izpostavljenosti institucije pomembnim prehodnim in fizičnim tveganjem ter priprave in izvajanja načrta za spremljanje in obravnavanje finančnih tveganj, ki izhajajo iz okoljskih, socialnih in upravljavskih dejavnikov, vključno s tistimi, ki izhajajo iz procesa prehoda na regulativne cilje, zlasti podnebne cilje, ki se uporabljajo v jurisdikciji oziroma jurisdikcijah, v katerih institucija posluje;

- b. digitalizacijo, in sicer z oceno ravni uporabe in sprejemanja novih tehnologij ter vpliva na poslovno strategijo in poslovni načrt institucije, njene zmožnosti izvedbe in obvladovanja stroškov ter ustvarjanje prihodkov;
- c. operativno odpornost, in sicer s pregledom pristopa institucije k operativni odpornosti ter upoštevanja tega pristopa v poslovni strategiji s strani upravljalnega organa;
- d. geopolitična tveganja, in sicer z oceno vira geopolitičnih negotovosti in njegovo vključitvijo v poslovno strategijo, pa tudi njihov finančni vpliv na trenutno in prihodnjo dobičkonosnost institucije, pri čemer se upošteva tudi sposobnost institucije, da takšnim negotovostim kljubuje, na primer z diverzifikacijo svojega geografskega in poslovnega profila;
- e. dejavnosti v zvezi s kriptosredstvi, če je ustrezno, in sicer z oceno zagotavljanja storitev v zvezi s kriptosredstvi v instituciji in vseh drugih dejavnosti, povezanih s kriptosredstvi.

69. Na podlagi opravljene analize bi morali pristojni organi oblikovati ali posodobiti svoje mnenje o naslednjih elementih:

- a. ključnih ranljivostih, ki jim je ali bi jim lahko bila institucija izpostavljena zaradi svojega poslovnega modela in strategije, kot so prevelike koncentracije ali preveliko prevzemanje tveganj, slabo strateško usmerjanje dobičkonosnosti in zmožnosti izvedbe;
- b. vzdržnosti trenutnega poslovnega modela institucije, kot je opredeljen v odstavku 56, glede na njeno kvantitativno uspešnost, nagnjenost k prevzemanju tveganj, strukturo financiranja, ključne dejavnike uspešnosti in odvisnosti ter poslovno okolje;
- c. trajnosti strategije institucije, kot je opredeljena v odstavku 56, glede na verodostojnost njenega strateškega načrta in finančnih napovedi ter ob upoštevanju nadzorniške ocene načrtovane finančne uspešnosti, splošne strategije, ravni operativne odpornosti in zmožnosti izvedbe. Pristojni organi bi morali preučiti tudi zmožnost institucije, da zagotovi svojo srednje- in dolgoročno odpornost proti okoljskim tveganjem, pri tem pa upoštevati dolgoročne, vsaj desetletne časovne okvire, med drugim s pregledom analiz okoljske odpornosti poslovnega modela, ki jih je institucija izvedla v skladu s Smernicami organa EBA o analizi okoljskih scenarijev¹⁷.

4.5. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

70. Pristojni organi bi morali na podlagi ocene uresničljivosti in vzdržnosti ter morebitnih tveganj in ranljivosti institucije oblikovati mnenje o poslovnem modelu institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat za sposobnost delovanja na podlagi meril iz tabele 2.

¹⁷ EBA/GL/2025/04.

Tabela 2. Nadzorniška merila za izračun rezultata za poslovni model

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
1	Poslovni model in strategija pomenita nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija ima močan konkurenčni položaj na svojih izbranih trgih in strategijo, ki bo to verjetno še okrepila. • Institucija ustvarja visoke in stabilne donose, ki so sorazmerni s tveganjem, ki ga prevzema, glede na njeno nagnjenost k prevzemanju tveganja in strukturo financiranja, ter ne izhajajo iz pretiranega prevzemanja tveganja ali zanašanja na nerealno strategijo. • Ni pomembnih koncentracij sredstev ali netrajnostnih koncentriranih virov dohodka. • Institucija je finančne napovedi pripravila na podlagi verodostojnih predpostavk o prihodnjem poslovnem okolju. • Institucija s trdnim procesom načrtovanja prehoda obravnava strateške posledice pomembnih okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim preходом in fizičnih tveganj, za svoj poslovni model v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju. • Strateški načrti so ustrezni glede na trenutni poslovni model in zmožnosti vodstva za izvedbo.
2	Poslovni model in strategija pomenita srednje nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija se sooča s konkurenčnim pritiskom na svoje produkte/storitve na enem ali več ključnih trgih. Obstajajo nekateri pomisleki glede strategije institucije za obravnavo situacije. • Institucija glede na svojo nagnjenost k prevzemanju tveganja in strukturo financiranja ustvarja povprečne donose v primerjavi z uspešnostjo primerljivih subjektov in/ali preteklo uspešnostjo, ki so na splošno sorazmerni s tveganjem, ki ga prevzema. • Obstajajo določene koncentracije sredstev ali koncentrirani viri dohodka. • Institucija je finančne napovedi pripravila na podlagi optimističnih predpostavk o prihodnjem poslovnem okolju. • Institucija na splošno obravnava strateške posledice pomembnih okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim preходом in fizičnih tveganj, za svoj poslovni model z na splošno razumnim, vendar ne povsem zanesljivim postopkom načrtovanja prehoda. • Strateški načrti so primerni glede na trenutni poslovni model in zmožnosti vodstva za izvedbo, vendar niso brez tveganja.
3	Poslovni model in strategija pomenita srednje visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija ima na svojih izbranih trgih šibek konkurenčni položaj, kar zadeva njene produkte/storitve, in ima morda le malo poslovnih področij z dobrimi možnostmi za uspeh. Tržni delež institucije se morda znatno zmanjšuje. Obstajajo pomisleki glede strategije institucije za obravnavo situacije. • Institucija ustvarja donose, ki so pogosto nizki ali nestabilni oziroma niso sorazmerni s tveganjem, ki ga prevzema glede na svojo nagnjenost k prevzemanju tveganja ali strukturo financiranja, to pa sproža nadzorniške pomisleke. • Obstajajo pomembne koncentracije sredstev ali koncentrirani viri dohodka. • Institucija je finančne napovedi pripravila na podlagi preoptimističnih predpostavk o prihodnjem poslovnem okolju. • Institucija le delno obravnava strateške posledice pomembnih okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<p>okoljskim prehodom in fizičnih tveganj, za svoj poslovni model. Njen postopek načrtovanja prehoda kaže nekatere slabosti in/ali pomanjkljivosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški načrti morda niso verodostojni glede na trenutni poslovni model in zmožnosti vodstva za izvedbo.
4	Poslovni model in strategija pomenita visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija ima na svojih izbranih trgih zelo slab konkurenčni položaj, kar zadeva njene produkte/storitve, njena poslovna področja pa imajo le malo možnosti za uspeh. S strateškimi načrti zelo verjetno ne bo mogoče ustrezno obravnavati situacije. • Institucija ustvarja zelo šibke in zelo nestabilne donose ali pa se za ustvarjanje ustreznih donosov zanaša na nesprejemljivo nagnjenost k prevzemanju tveganja ali strukturo financiranja. • Institucija ima pretirane koncentracije sredstev ali netrajnostne koncentrirane vire dohodka. • Institucija je finančne napovedi pripravila na podlagi zelo nerealnih predpostavk o prihodnjem poslovnem okolju. • Institucija je izpostavljena pomembnim okoljskim, socialnim in upravljavskim tveganjem, zlasti tveganjem, povezanim z okoljskim prehodom, in fizičnim tveganjem, ter ne obravnava strateških posledic za svoj poslovni model. Njen proces načrtovanja prehoda ni skladen s širšo poslovno strategijo. Njen postopek načrtovanja prehoda kaže resne slabosti in/ali pomanjkljivosti. • Strateški načrti niso verodostojni glede na trenutni poslovni model in zmožnosti vodstva za izvedbo.

71.V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v poslovnem modelu institucije. Pristojni organi bi morali o vrsti nadzorniškega ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti.

72.Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe (vključno s kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tabela 3. Možen in neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki izhajajo iz analize poslovnega modela

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (m) in (n), Direktive 2013/36/EU – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. prilagodi finančni načrt, predviden v strategiji, če ni podprt z notranjim načrtovanjem kapitala ali verodostojnimi predpostavkami;
B. spremeni organizacijske strukture, okrepi funkcije upravljanja tveganj in kontrole ter poskrbi za podporo izvajanju poslovnega modela ali strategije;
C. spremeni in okrepi informacijske sisteme v podporo izvajanju poslovnega modela ali strategije;
D. spremeni poslovni model ali strategijo;
E. zmanjša tveganje, neločljivo povezano s produkti, ki jih izda/razdeli, med drugim tako, da zahtevajo spremembe tveganj, povezanih z nekaterimi ponudbami produktov, in/ali zahtevajo izboljšave ureditev upravljanja in kontrole za razvoj in vzdrževanje produktov;

F. zmanjša tveganje, neločljivo povezano z njenimi sistemi, med drugim tako, da zahtevajo izboljšave sistemov ali zvišanje ravni naložb ali pospešitev uvajanja novih sistemov in/ali zahtevajo izboljšanje ureditev upravljanja in kontrole za razvoj in vzdrževanje sistema;

G. zmanjša tveganje, povezano z njenimi dejavnostmi, vključno z dejavnostmi, prenesenimi na zunanje izvajalce, in zahtevajo spremembe nekaterih dejavnosti ali njihovo omejitev, da bi se zmanjšalo z njimi povezano tveganje, in/ali zahtevajo izboljšanje ureditev upravljanja in kontrol ter nadzora nad dejavnostmi, prenesenimi na zunanje izvajalce;

H. zmanjša okoljska, socialna in upravljavska tveganja, zlasti okoljska tveganja, s prilagoditvami poslovne strategije, za kar bi se lahko zahtevala okrepitev ciljev, ukrepov in dejavnosti, vključenih v načrt institucije, ki ga je treba pripraviti v skladu s členom 76(2) Direktive 2013/36/EU.

Naslov 5. Ocenjevanje notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije

5.1. Splošne ugotovitve

73. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije med drugim oceniti skladnost institucije s pravnimi akti, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.
74. Pristojni organi bi morali oceniti ustreznost ureditev notranjega upravljanja institucije ob upoštevanju narave, obsega in kompleksnosti tveganj, povezanih s poslovnim modelom in dejavnostmi institucije. Opredeliti bi morali, v kakšnem obsegu institucija izpolnjuje veljavne zakonske in regulativne zahteve glede ustreznih ureditev notranjega upravljanja, vključno s tistimi, navedenimi v prejšnjem odstavku, ter opredeliti morebitne pomanjkljivosti. Pristojni organi bi morali oceniti, ali obstajajo pomembna tveganja, ki izhajajo iz slabih ureditev notranjega upravljanja ter njihovega morebitnega učinka na profil tveganja, operativno odpornost in vzdržnost institucije. V ta namen bi bilo treba v skladu z načelom sorazmernosti in nadzorniškimi posredovanjem, opisanim v naslovu 2, oceniti naslednja področja:
- a. organizacijsko strukturo, upravljalni organ in njegove odbore;
 - b. kulturo tveganja in poslovno ravnanje;
 - c. politike in prakse prejemkov;
 - d. funkcije notranje kontrole;
 - e. okvir upravljanja tveganj;
 - f. sisteme IKT, združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih;
 - g. tveganja PD/FT in bonitetne pomisleke;
 - h. upravljanje načrtovanja sanacije.
75. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju področij iz točk (a) do (f) prejšnjega odstavka upoštevati okoljska, socialna in upravljavska tveganja, pri tem pa dati prednost tveganjem, povezanim z okoljskim prehodom, in fizičnim tveganjem.
76. Oceno notranjega upravljanja bi bilo treba upoštevati pri konkretni oceni upravljanja tveganja in kontrol iz naslovov 6 in 8 ter pri oceni ICAAP in ILAAP v okviru ocene kapitalske ustreznosti SREP (naslov 7) in ocene likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja SREP (naslov 8). Podobno bi morale biti analiza izračunov ICAAP/kapitalskih ocen za vsako tveganje posebej iz

naslova 7 in vse v njej ugotovljene pomanjkljivosti upoštevane pri oceni splošnega okvira ICAAP, ki se ocenjuje v skladu s tem naslovom.

77. Pristojni organi bi morali v okviru splošne ocene notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije oceniti sposobnost institucije, da učinkovito in pravočasno odpravi ugotovljene pomanjkljivosti in/ali nadzorniške pomisleke, ki so jih izrazili pristojni organi. Pri tej oceni bi morali upoštevati, ali pretekli rezultati institucije dokazujejo njeno sposobnost in namero, da učinkovito in pravočasno obravnava nadzorniške pomisleke in/ali ugotovljene pomanjkljivosti, ter ali je bilo to že upoštevano pri oceni drugih področij SREP. Pri tem bi morali pristojni organi izhajati iz ocene naslednjih elementov:

- a. vloge upravljalnega organa pri (i) ocenjevanju učinkovitosti ureditev upravljanja institucije, zlasti v zvezi z ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, in (ii) sprejemanju ustreznih ukrepov za obravnavanje nadzorniških pomislekov in/ali pomanjkljivosti (učinkovit odziv na nadzorniške pomisleke);
- b. kulture tveganj v instituciji;
- c. ustreznosti in pravočasnosti informacij, predloženih in izmenjanih s pristojnim organom;
- d. kakovosti notranjega poročanja o ukrepih za odpravo pomanjkljivosti upravljalnemu organu, višjemu vodstvu in funkcijam notranje kontrole;
- e. vloge funkcij notranje kontrole pri pregledu ustreznosti in učinkovitosti sprejetih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti.

78. Ko pristojni organi oceno notranjega upravljanja in kontrole na ravni celotne institucije izvajajo na ravni podrejene družbe, bi morali poleg elementov, navedenih v tem naslovu, oceniti, ali se politike in postopki na ravni celotne skupine izvajajo dosledno na ravni podrejene družbe ter ali so subjekti v skupini sprejeli ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so njihove dejavnosti v skladu z vsemi veljavnimi zakoni in predpisi.

5.2. Organizacijska struktura, upravljalni organ in njegovi odbori

79. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju organizacijske strukture institucije, njenega upravljalnega organa in odborov oceniti skladnost institucije s členi 74, 88 in 91 Direktive 2013/36/EU, Smernicami organa EBA o notranjem upravljanju¹⁸ ter Skupnimi smernicami organov ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij¹⁹. V okviru ocenjevanja organizacijske in operativne strukture institucije, po potrebi pa tudi strukture skupine bi morali med drugim preučiti, ali:

- a. je ustrezno in jasno vzpostavljena z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi linijami odgovornosti, tudi za upravljalni organ in njegove odbore;
- b. je primerna glede na velikost in kompleksnost poslovanja in operacij;
- c. je pregledna za deležnike, vključno z zaposlenimi in delničarji.

¹⁸ EBA/GL/2021/05.

¹⁹ EBA/GL/2021/06.

80. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju upravljalnega organa institucije med drugim preučiti, ali:

- a. upravljalni organ pozna in razume pravno, organizacijsko in operativno strukturo institucije („know your structure“) ter z njo povezana tveganja, vključno z ustreznim nadzorom;
- b. kadar je ustrezno, upravljalni organ konsolidacijske institucije razume organizacijo skupine in vloge različnih subjektov v skupini ter njihove medsebojne povezave in odnose;
- c. upravljalni organ kot celota ustrezno razume poslovni model in dejavnosti institucije ter z rednimi usposabljanji ohranja zadostno znanje in spretnosti v zvezi z zadevnimi tveganji, vključno s tveganji na področju IKT, okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji ter drugimi nastajajočimi tveganji;
- d. ima institucija politiko spodbujanja raznolikosti in vključevanja v okviru upravljalnega organa ter redno ocenjuje te vidike, vključno z uravnoteženo zastopanostjo spolov, pa tudi ali sestava, delovanje in kadrovsko načrtovanje upravljalnega odbora podpirajo učinkovito sprejemanje odločitev ter odražajo cilje institucije na področju raznolikosti in vključevanja;
- e. je med člani upravljalnega organa vzpostavljena učinkovita interakcija, tudi med njegovo vodstveno in nadzorniško funkcijo;
- f. vsak član upravljalnega organa deluje neodvisno, temu delovanju namenja dovolj časa in je ustrezno seznanjen s stanjem institucije na področju tveganj;
- g. je upravljalni organ v okviru svoje nadzorniške funkcije po potrebi ustanovil odbore za tveganja, revizijo, imenovanja in prejemke ter ali ti odbori izpolnjujejo svoje naloge v skladu z veljavnim pravnim in regulativnim okvirom.

81. Pristojni organi bi morali pri pregledu sestave in delovanja upravljalnega organa institucije ter njegovih odborov upoštevati tudi morebitne pomembne ugotovitve iz ocen primernosti članov upravljalnega organa institucije in nosilcev ključnih funkcij, ki jih je izvedla institucija ali po potrebi pristojni organi. Pregledati bi morali rezultate postopka, ki ga je institucija izvedla za opredelitev nosilcev ključnih funkcij, ter oceniti raven individualne odgovornosti, pri tem pa upoštevati posamezne izjave o vlogah in nalogah vseh članov upravljalnega organa v okviru njegove upravljalne funkcije, višjega vodstva in nosilcev ključnih funkcij, skupaj z opredelitvijo nalog, vključno s podrobnostmi o linijah poročanja, linijah odgovornosti ter osebah, ki so del ureditev upravljanja institucije, in njihovih nalogah.

5.3. Kultura tveganja in poslovno ravnanje

82. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju kulture tveganja in poslovnega ravnanja institucije oceniti, ali institucija upošteva Smernice organa EBA o notranjem upravljanju. V tem okviru bi morali med drugim preučiti, ali:

- a. ima institucija dosledne korporativne vrednote in ustrezno kulturo tveganja, ki (i) so podprte z učinkovitimi in trdnimi politikami ter postopki, komunikacijo in usposabljanjem za vse zaposlene, vključno s kodeksom ravnanja ter ustreznim okvirom za obvladovanje nasprotij interesov in mehanizmi za poročanje, namenjenimi spodbujanju odgovornega in etičnega

ravnanja ter spremljanju in obvladovanju izpostavljenosti do povezanih strank, ter (ii) spodbujajo okolje, v katerem potekata odprta komunikacija in učinkovita razprava;

- b. so upravljalni organ, višje vodstvo in nosilci ključnih funkcij zavezani spodbujanju močne kulture tveganja in korporativne kulture ter odgovornega poslovnega ravnanja;
- c. je v celotni instituciji dokazana visoka raven ozaveščenosti o tveganjih;
- d. institucija vključuje ozaveščenost o tveganjih v svoje postopke odločanja, kar vključuje ustrezno odgovornost za tveganja.

83. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljen ustrezen okvir za opredelitev, dokumentiranje in upravljanje transakcij s povezanimi strankami, vključno s postopkom odobritve, omejitvami izpostavljenosti, običajnimi tržnimi pogoji ter mehanizmi spremljanja in poročanja. Poleg tega bi morali oceniti tudi raven nadzora, ki ga izvaja upravljalni organ.

5.4. Politike in prakse prejemkov

84. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju politik in praks institucije na področju prejemkov oceniti, ali institucija upošteva člene 74, 92 in 94 Direktive 2013/36/EU, Delegirano uredbo (EU) 2021/923 ter Smernice organa EBA o preudarnih politikah prejemkov²⁰. V okviru tega bi morali med drugim preučiti, ali:

- a. je institucija uvedla ustrezne in spolno nevtralne politike in prakse prejemkov za vse zaposlene, ki jih odobri, redno pregleduje in nadzira upravljalni organ, ter ali se v okviru teh politik upoštevajo veljavne zakonske in regulativne zahteve;
- b. so funkcije notranje kontrole vključene v oblikovanje politik prejemkov ter preverjajo njihovo ustrezno pregledovanje, spremljanje in posodabljanje;
- c. se s politikami in praksami prejemkov spodbuja preudarno in učinkovito upravljanje tveganj, med drugim z upoštevanjem nagnjenosti institucije k prevzemanju okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, ter so skladne s poslovno strategijo in strategijo tveganja institucije, njeno kulturo tveganja in korporativnimi vrednotami, dolgoročnimi interesi institucije ter ukrepi za preprečevanje nasprotij interesov, hkrati pa ne spodbujajo pretiranega prevzemanja tveganja;
- d. je institucija v skladu z veljavnimi zakonskimi in regulativnimi zahtevami pravilno opredelila vse svoje zaposlene, katerih dejavnosti pomembno vplivajo na njen profil tveganja;
- e. je razmerje med variabilnimi in fiksnimi prejemki ustrezno, variabilna sestavina prejemkov pa za tako opredeljene zaposlene ne presega 100 % fiksne sestavine prejemkov (ali 200 % s soglasjem delničarjev);
- f. je institucija ustrezno porazdelila fiksno in variabilno sestavino, pri čemer ni uporabila instrumentov ali praks, da bi se izognila zahtevam na področju prejemkov;
- g. variabilni prejemki temeljijo na uspešnosti (ob upoštevanju finančnih in nefinančnih meril) ter ali institucija upošteva zadevne zakonske in regulativne zahteve glede obdobja odložitve in zadržanja, izplačila v instrumentih ter klavzul o vračilih sredstev in malusih.

²⁰ EBA/GL/2021/04.

5.5. Funkcije notranje kontrole

85. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju funkcij notranje kontrole institucije oceniti skladnost institucije s smernicami organa EBA o notranjem upravljanju in ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2022/2554 (DORA)²¹. V okviru tega bi morali med drugim preučiti, ali:

- a. ima institucija ustrezen okvir notranjih kontrol, ki zajema vsa področja in je skladen z modelom „treh obrambnih linij“, vključno z dobro delujočimi, učinkovitimi in neodvisnimi funkcijami upravljanja tveganj, zagotavljanja skladnosti in notranje revizije;
- b. so vodje funkcij notranje kontrole (i) imenovani na ustrezni hierarhični ravni, ki jim zagotavlja ustrezna pooblastila in položaj, da lahko izpolnjujejo svoje odgovornosti, (ii) imajo neposreden dostop do upravljalnega organa v njegovi nadzorniški vlogi in mu lahko neposredno poročajo ter (iii) imajo na voljo vse vire, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog;
- c. ima institucija ustrezne pisne politike notranje kontrole, ki se učinkovito izvajajo, ter jasno porazdeljene odgovornosti za izvajanje okvira, ločene naloge, ustrezne upravne in računovodske postopke ter zanesljive ureditve poročanja.

86. Pristojni organi bi morali oceniti, ali funkcija upravljanja tveganj zajema celotno institucijo, ali ima celosten pregled nad vsemi tveganji, ali je že v zgodnji fazi aktivno vključena v oblikovanje strategije institucije na področju tveganj in ali spremlja njeno učinkovito izvajanje. Prav tako bi morali ugotoviti, ali funkcija upravljanja tveganj upravljalnemu organu zagotavlja popolne, ažurne in relevantne informacije o tveganjih, ki omogočajo določitev ravni nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj in s tem povezanih omejitev tveganja. Pristojni organi bi morali upoštevati tudi oceno funkcije upravljanja tveganj glede trdnosti in vzdržnosti strategije upravljanja tveganja in nagnjenosti k prevzemanju tveganj, pa tudi njeno vključenost v oceno vpliva pomembnih sprememb ali izrednih transakcij na splošno tveganje za institucijo in (po potrebi) skupino.

87. Pristojni organi bi morali oceniti, ali funkcija zagotavljanja skladnosti učinkovito ocenjuje in zmanjšuje tveganja neskladnosti, ki izhajajo iz nespoštovanja veljavnih pravnih in regulativnih zahtev, pogodbenih obveznosti ali notranjih pravil in kodeksov ravnanja, vključno s pravili o etiki, ter zagotavlja, da se ta tveganja ustrezno upoštevajo pri vseh pomembnih odločitvah na področju upravljanja tveganj.

88. Pristojni organi bi morali oceniti, ali funkcija notranje revizije neodvisno pregleduje ter v skladu z revizijskim načrtom in podrobnim delovnim programom zagotavlja objektivno zagotovilo o ustreznosti in učinkovitosti politik, postopkov in notranjih kontrol institucije ter o skladnosti vseh dejavnosti institucije, vključno z dejavnostmi, ki jih opravljajo tretji izvajalci storitev, z zakonskimi in regulativnimi zahtevami. Po potrebi bi morali pristojni organi oceniti, ali je funkcija notranje revizije na ravni skupine neodvisna, ali ima revizijski načrt na ravni skupine, ki temelji na

²¹ DORA – Uredba (EU) 2022/2554 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor in spremembi uredb (ES) št. 1060/2009, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 909/2014 in (EU) 2016/1011 (UL L 333, 27.12.2022, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj>).

tveganjih, ali ima na voljo ustrezne vire in položaj ter ali je neposredno podrejena upravljalnemu organu konsolidacijske institucije.

5.6. Okvir upravljanja tveganj

89. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju okvira institucije za upravljanje tveganj oceniti, ali institucija upošteva Smernice organa EBA o notranjem upravljanju, uredbo DORA in druge smernice organa EBA, izdane v skladu s členom 74(3) Direktive 2013/36/EU o ureditvah, procesih in mehanizmi notranjega upravljanja. V tem okviru bi morali med drugim preučiti, ali:

- a. je institucija vzpostavila ustrezen okvir in ustrezne postopke za upravljanje tveganj, ki vključujejo ustrezno in izvajano strategijo upravljanja tveganj, nagnjenost k prevzemanju tveganj, vključno s politiko upravljanja tveganj tretjih oseb, okvira ICAAP in ILAAP ter zmogljivosti in rezultate stresnega testiranja;
- b. kadar je to primerno, okvir upravljanja tveganj na ravni skupine zajema vsa pomembna tveganja, ne glede na to, ali izhajajo iz subjektov, ki niso vključeni v konsolidacijo, in zagotavlja celovit pregled vseh tveganj, ki jim je institucija izpostavljena ali bi jim lahko bila izpostavljena;
- c. ima upravljalni organ končno odgovornost glede strategije upravljanja tveganj, nagnjenosti k prevzemanju tveganj in okvira upravljanja tveganj ter zagotavlja ustrezno usmerjanje in nadzor;
- d. sta institucija in po potrebi konsolidacijska institucija dokumentirali in uvedli ustrezno strategijo upravljanja tveganj in nagnjenost k prevzemanju tveganj, ki zajemata vsa pomembna tveganja institucije, vključujeta omejitve in tolerance tveganj ter upoštevata finančne vire institucije;
- e. okvir upravljanja tveganj določa ustrezne postopke za prepoznavanje, merjenje, zmanjševanje in spremljanje tveganj ter obseg, v katerem je ta okvir vključen v splošno strategijo institucije, in način, kako nanjo vpliva;
- f. so postopki odločanja jasni, pregledni in ustrezno dokumentirani ter upoštevajo ustrezne vidike tveganja ter ali se politike in spremembe teh politik sporočajo ustrezno in pravočasno;
- g. obstajajo ustrezne in dosledne povezave med poslovno strategijo, strategijo upravljanja tveganj, strategijo digitalne operativne odpornosti, nagnjenostjo k prevzemanju tveganj in okvirom upravljanja tveganj ter okviroma za upravljanje kapitala in likvidnosti, pa tudi z načrtom institucije za obravnavanje okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj v skladu s členom 76(2) Direktive 2013/36/EU.

90. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljeno dobro dokumentirano politiko odobritve novih produktov, ki jo je odobril upravljalni organ in se nanaša na razvoj trgov, produktov in storitev ter pomembne spremembe že obstoječih trgov, produktov in storitev, vključno z izrednimi transakcijami. Preučiti bi morali tudi, ali sta funkciji upravljanja tveganja in zagotavljanja skladnosti ustrezno vključeni v ocenjevanje in odobritev novih produktov ali pomembnih sprememb obstoječih produktov, pri čemer so odobritve pogojene z ustreznostjo zadevnih kontrol.

Okvira ICAAP in ILAAP

91. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju okvirov ICAAP in ILAAP institucije oceniti, ali institucija upošteva Smernice organa EBA o pridobivanju informacij o ICAAP in ILAAP²². Ocena okvirov ICAAP in ILAAP bi morala obsegati periodične preglede ICAAP in ILAAP ter ugotavljanje njune ustreznosti, učinkovitosti in celovitosti. V zvezi s tem bi morali pristojni organi:

- a. oceniti, kako sta ICAAP in ILAAP vključena v splošne prakse na področju upravljanja tveganj in strateškega upravljanja institucije, med drugim v načrtovanje kapitala in likvidnosti, ter v kakšni meri sta usmerjena v prihodnost;
- b. preučiti ustreznost ICAAP in ILAAP za oceno in ohranjanje ustrezne ravni notranjega kapitala in likvidnosti za kritje tveganj institucije ter za sprejemanje premišljenih poslovnih odločitev (npr. v zvezi z dodelitvijo kapitala v okviru poslovnega načrta), tudi v stresnih pogojih;
- c. oceniti, ali sta ICAAP in ILAAP vključena v postopke odločanja in upravljanja na vseh ravneh institucije (npr. določanje omejitev, merjenje uspešnosti);
- d. preveriti, ali sta okvira ICAAP in ILAAP pod rednim nadzorom upravljalnega organa, kar vključuje odobritev teh okvirov in njunih rezultatov;
- e. oceniti, ali se ICAAP in ILAAP dosledno in sorazmerno izvajata na vseh poslovnih področjih in v vseh pravnih subjektih institucije ter zajemata vsa pomembna tveganja, ki jim je institucija izpostavljena ali bi jim lahko bila izpostavljena;
- f. oceniti izpolnjevanje s tem povezanih pravnih in regulativnih zahtev, pa tudi preučiti, ali se v okviru ICAAP institucije opredelijo nastajajoča tveganja in/ali tveganja z majhno verjetnostjo in velikim vplivom, vključno s tveganji na področju IKT, okoljskimi tveganji in geopolitičnimi negotovostmi;
- g. oceniti, ali so morebitna odstopanja od standardnih ICAAP ali ILAAP institucije za eno ali več njenih pravnih subjektov ali poslovnih področij utemeljena.

92. Te ocene bi morale prispevati k določitvi P2R in k oceni kapitalske ustreznosti, kot je opisano v naslovu 7, ter k oceni likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja, kot je opisano v naslovu 8.

Ocena stresnega testiranja institucije

93. Pri ocenjevanju stresnega testiranja institucije bi morali pristojni organi oceniti, ali institucija upošteva Smernice organa EBA o stresnem testiranju²³ ter Smernice organa EBA o analizi okoljskih scenarijev za vključitev okoljskih tveganj. Ta ocena vključuje pregled programa stresnega testiranja institucije, pri čemer se upoštevajo velikost in notranja organizacija institucije ter narava, obseg in kompleksnost njenih dejavnosti.

²² Smernice organa EBA o pridobivanju informacij o procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP) in procesu ocenjevanja ustrezne notranje likvidnosti (ILAAP) za namene nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) (EBA/GL/2016/10).

²³ Smernice organa EBA za stresno testiranje institucij (EBA/GL/2018/04).

94. Pristojni organi bi morali opraviti kvalitativno oceno programa stresnega testiranja institucije in kvantitativno oceno rezultatov stresnih testov. Upoštevati bi morali rezultate kvalitativne in kvantitativne ocene skupaj z rezultati nadzorniških stresnih testov (glej naslov 11) za namene ocenjevanja kapitalske in likvidnostne ustreznosti ter določanja ustreznega nadzorniškega odziva na ugotovljene pomanjkljivosti. Če se pri pregledu stresnega testiranja ugotovijo pomanjkljivosti v upravljanju in kontrolah na ravni celotne institucije, bi jih morali pristojni organi upoštevati pri oceni teh področij. Poleg tega se lahko rezultati stresnih testov institucije uporabijo pri oceni načrtovanja kapitala institucije in pri določitvi likvidnostnih zahtev za oceno likvidnostne ustreznosti.
95. Pristojni organi bi morali oceniti, v kakšnem obsegu je stresno testiranje vključeno v okvir institucije za upravljanje tveganj, vključno s tem, kako se stresno testiranje upošteva v procesih določanja nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj in njenih omejitev tveganja. Poleg tega bi morali oceniti vključenost višjega vodstva in upravljalnega organa institucije v program stresnega testiranja, tudi s tem povezano notranje poročanje, ter stopnjo vključenosti stresnega testiranja in njegovih rezultatov v postopke odločanja.
96. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju programa stresnega testiranja, rezultatov stresnih testov in predlaganih upravljavskih ukrepov upoštevati idiosinkratični vidik in vidik celotnega sistema. Pristojni organi bi morali preučiti izvedljivost upravljavskih ukrepov v stresnih situacijah, vključno s tem, ali so roki za izvedbo ukrepov realni, in upoštevati posebnosti zadevne institucije. Pri pregledu programov stresnih testov čezmejnih skupin bi morali upoštevati morebitne ovire za prenos kapitala in likvidnosti znotraj skupin ter za delovanje morebitnih dogovorov o finančni podpori znotraj skupine, ki se lahko pojavijo v stresnih pogojih.
97. V ta namen bi morali pristojni organi tudi oceniti rezultate stresnih testov²⁴ ter ali je institucija v neugodnem scenariju zmožna ves čas ohranяти veljavno skupno kapitalsko zahtevo SREP in ali je opredelila niz upravljavskih ukrepov, s katerimi se obravnavajo morebitne kršitve skupne kapitalske zahteve SREP. Upoštevati bi morali tudi vpliv stresnih testov na količnik finančnega vzvoda institucije in kvalificirane obveznosti, ki jih ima za namene minimalnih zahtev glede kvalificiranih obveznosti iz Direktive 2014/59/EU.
98. Pristojni organi bi morali v oceni rezultatov stresnega testa upoštevati vse znane prihodnje regulativne spremembe, ki vplivajo na institucijo v obsegu in obdobju izvajanja stresnega testa.

5.7. Sistemi IKT, združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih

99. Pristojni organi bi morali oceniti, ali so sistemi IKT institucije zanesljivi, odporni in ustrezni za merjenje obsega, sestave in kakovosti izpostavljenosti v zvezi z vsemi vrstami tveganj, produkti in nasprotnimi strankami institucije, njihovo ocenjevanje in poročanje o njih ter ali v celoti podpirajo zmogljivosti združevanja podatkov o tveganjih v običajnih in stresnih razmerah.

²⁴ Za namene tega odstavka se stresni testi ne nanašajo na obratne stresne teste.

100. Pristojni organi bi morali preveriti, ali institucija razvija in vzdržuje ustrezne zmogljivosti združevanja podatkov o tveganjih in poročanja o tveganjih, ki so sorazmerne z njenim profilom tveganja in sistemsko pomembnostjo. Pri pregledu zmogljivosti institucije za združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih bi morali upoštevati načela BCBS 239 za učinkovito združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih²⁵ za nadzorovane institucije, ki spadajo na področje uporabe teh načel. Pristojni organi bi morali zlasti oceniti, ali je institucija zmožna pripraviti točne, dosledne, popolne in zanesljive podatke o tveganjih ter poročila za celotno institucijo, ki zajemajo vsa pomembna tveganja ter ustrezno odražajo profil tveganja institucije ter njene potrebe po kapitalu in likvidnosti, ter ali je mogoče te podatke združiti in jih pravočasno ter na prilagodljiv način dati na voljo upravljalnemu organu in višjemu vodstvu. Po potrebi bi morali oceniti, ali je institucija vzpostavila učinkovit sistem obveščanja vodstva in poročanja vodstvu na ravni celotne skupine, ki se uporablja za vse poslovne enote in pravne subjekte, ter ali so te informacije pravočasno na voljo upravljalnemu organu nadrejene osebe institucije.
101. Pristojni organi bi morali ugotoviti, ali upravljavski organ institucije odobri okvir institucije za združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih ter nadzira njegovo učinkovito izvajanje, vključno z zagotavljanjem ustreznih virov za podporo tem prizadevanjem. Poleg tega bi morali oceniti, ali so zmogljivosti institucije za združevanje podatkov o tveganjih in njene prakse poročanja o tveganjih neodvisno potrjene v skladu z njenim okvirom notranjih kontrol.

5.8. Tveganja PD/FT in bonitetni pomisleki

102. Pri analizi okvira notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije bi morali pristojni organi upoštevati tudi ocene, ki so jih prejeli od nadzornikov za PPFFT, ter oceniti, ali te vzbujajo bonitetne pomisleke. Če pa je iz ocene pristojnega organa razvidno, da pomanjkljivosti v okviru institucije za notranje kontrole in upravljanje ter v kontrolah na ravni celotne institucije povzročajo bonitetne pomisleke v zvezi s tveganjem PD/FT ter tveganja neizvajanja ciljno usmerjenih finančnih sankcij in izogibanja tem sankcijam, bi morali pristojni organi rezultate te ocene deliti z nadzorniki za PPFFT.
103. Pristojni organi bi morali oceniti, ali celotni notranji okvir upravljanja in obvladovanja tveganj v instituciji vključuje tudi obvladovanje tveganj PD/FT ter tveganj neizvajanja ciljno usmerjenih finančnih sankcij in izogibanja tem sankcijam.
104. Pristojni organi bi morali z vidika bonitetnega nadzora oceniti, ali se upoštevajo vloge in odgovornosti upravljalnega organa v zvezi z okvirom za PPFFT. Upoštevati bi morali morebitne dodatne informacije, ki jih prejmejo od nadzornikov za PPFFT po tem, ko ti opravijo oceno v skladu s Smernicami organa EBA o politikah in postopkih v zvezi z upravljanjem skladnosti ter

²⁵ Baselski odbor za bančni nadzor, Načela za učinkovito združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih, (BCBS 239).

vlogi in odgovornostih pooblaščenih oseb za zagotavljanje skladnosti z obveznostmi glede PPFT²⁶.

5.9. Upravljanje načrtovanja sanacije

105. Pristojni organi bi morali pri oceni notranjega upravljanja in kontrole na ravni celotne institucije upoštevati ugotovitve in pomanjkljivosti, opredeljene v oceni okvira za upravljanje načrtovanja sanacije, ki se izvede v skladu s členoma 6 in 8 Direktive 2014/59/EU.

106. Podobno bi bilo treba ugotovitve iz ocene elementov SREP, vključno z ureditvami notranjega upravljanja in kontrole na ravni celotne institucije, upoštevati pri oceni načrtov sanacije institucije.

5.10. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

107. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o ustreznosti ureditev notranjega upravljanja institucije in kontrol na ravni celotne institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat sposobnosti delovanja na podlagi meril iz tabele 4.

Tabela 4: Nadzorniška merila za izračun rezultata notranjega upravljanja in kontrole na ravni celotne institucije

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
1	Pomanjkljivosti ureditev notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije pomenijo nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija ima trdno in pregledno organizacijsko strukturo z jasnimi odgovornostmi, pri čemer je prevzemanje tveganja ločeno od funkcije upravljanja tveganj in kontrolne funkcije. • Sestava in delovanje upravljalnega organa sta ustrezna. • Časovna zavezanost članov upravljalnega odbora je primerna in po potrebi skladna z omejitvijo števila direktorskih funkcij. • Kultura tveganja in poslovno ravnanje, vključno z upravljanjem nasprotij interesov in postopki prijavljanja nepravilnosti, sta ustrezna. • Institucija je sprejela politiko raznolikosti, ki spodbuja raznoliko sestavo upravljalnega organa in upošteva določene cilje. • Politika prejemkov je v skladu s strategijo upravljanja tveganj in dolgoročnimi interesi institucije. • Okvir upravljanja tveganj in postopki upravljanja tveganj, vključno z ICAAP, ILAAP, PONP, okvirom stresnih testov ter

²⁶ EBA/GL/2022/05.

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<p>načrtovanjem kapitala in likvidnosti, so ustrezni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okvir notranjih kontrol in notranje kontrole so ustrezni. • Funkcije upravljanja tveganja, zagotavljanja skladnosti in notranje revizije so neodvisne, uspešno delujejo in imajo dovolj virov, funkcija notranje revizije pa deluje v skladu z uveljavljenimi mednarodnimi standardi in zahtevami. • Sistemi IKT, združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih so ustrezni. • Vključitev okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj v notranji okvir upravljanja in obvladovanja tveganj je ustrezna. • Okvir upravljanja načrtovanja sanacije je ustrezen. • Institucija se hitro odzove na ugotovljene pomanjkljivosti in/ali pomisleke, ki jih izrazijo pristojni organi, ter jih v kratkem času učinkovito odpravi in pri tem doseže zadovoljive rezultate. Poleg tega institucija med celotnim postopkom proaktivno poroča in obvešča pristojne organe.
2	Pomanjkljivosti ureditev notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije pomenijo srednje nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija ima večinoma trdno in pregledno organizacijsko strukturo z jasnimi odgovornostmi, pri čemer je prevzemanje tveganja ločeno od funkcije upravljanja tveganj in kontrolne funkcije. • Sestava in delovanje upravljalnega organa sta večinoma ustrezna. • Časovna zavezanost članov upravljalnega odbora je večinoma primerna in po potrebi je upoštevana omejitev števila direktorskih funkcij. • Kultura tveganja in poslovno ravnanje, vključno z upravljanjem nasprotij interesov in postopki prijavljanja nepravilnosti, sta večinoma ustrezna. • Institucija je sprejela politiko raznolikosti, ki spodbuja raznoliko sestavo upravljalnega odbora in večinoma upošteva določene cilje ali izvaja ustrezne ukrepe za doseganje ciljev, določenih v politiki. • Politika prejemkov je večinoma skladna s strategijo upravljanja tveganj in dolgoročnimi interesi institucije.

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<ul style="list-style-type: none"> • Okvir upravljanja tveganj in postopki upravljanja tveganj, vključno z ICAAP, ILAAP, PONP, okvirom stresnih testov ter načrtovanjem kapitala in likvidnosti, so večinoma ustrezni. • Okvir notranjih kontrol in notranje kontrole so večinoma ustrezni. • Funkcije upravljanja tveganja, zagotavljanja skladnosti in notranje revizije so neodvisne, njihovo delovanje pa je večinoma učinkovito. • Sistemi IKT, združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih so večinoma ustrezni. • Vključitev okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj v notranji okvir upravljanja in obvladovanja tveganj je večinoma ustrezna. • Okvir upravljanja načrtovanja sanacije je večinoma ustrezen. • Institucija je zmožna v sprejemljivem časovnem okviru ustrezno odpraviti večino ugotovljenih pomanjkljivosti in/ali pomislekov, ki so jih izrazili pristojni organi, ter – kjer je to primerno – izpolnjuje zahteve glede poročanja, ki so jih v povezavi z zadevnimi pomanjkljivostmi določili pristojni organi.
3	Pomanjkljivosti ureditev notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije pomenijo srednje visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacijska struktura institucije in odgovornosti niso v celoti pregledne, prevzemanje tveganja pa ni v celoti ločeno od funkcije upravljanja tveganj in kontrolne funkcije. • Obstajajo dvomi glede ustreznosti sestave in delovanja upravljalnega organa. • Obstajajo dvomi glede ustrezne časovne zavezanosti članov upravljalnega odbora in, kadar je to ustrezno, niso upoštewane omejitve števila direktorskih funkcij. • Obstajajo dvomi glede ustreznosti kulture tveganja in poslovnega ravnanja, vključno z upravljanjem nasprotij interesov in/ali postopkov prijavljanja nepravilnosti. • Institucija ni sprejela politike raznolikosti in ni izvedla ukrepov za doseganje ustrezne ravni raznolikosti v upravljalnem organu. • Obstajajo pomisleki, da politika prejemkov morda ni usklajena s strategijo upravljanja tveganj in dolgoročnimi interesi institucije.

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<ul style="list-style-type: none"> • Obstajajo dvomi glede ustreznosti okvira upravljanja tveganj in postopkov upravljanja tveganja, vključno z ICAAP, ILAAP, PONP, okvirom stresnih testov ter načrtovanjem kapitala in/ali likvidnosti. • Obstajajo dvomi glede ustreznosti okvira notranjih kontrol in notranjih kontrol. • Obstajajo dvomi glede neodvisnosti in učinkovitosti delovanja funkcij upravljanja tveganja, zagotavljanja skladnosti in notranje revizije. • Obstajajo dvomi glede ustreznosti sistemov IKT, združevanja podatkov o tveganjih ter poročanja o tveganjih. • Obstajajo dvomi glede ustreznosti vključitve okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj v notranji okvir upravljanja in obvladovanja tveganj. • Ocenjeno je bilo, da ima okvir upravljanja načrtovanja sanacije morda pomembne pomanjkljivosti in/ali obstajajo pomembne ovire za njegovo učinkovito izvajanje, nadzorniški pomisleki pa niso bili v celoti obravnavani. • Institucija se spopada z velikimi izzivi ali izkazuje omejeno namero, da bo ustrezno odpravila ugotovljene pomanjkljivosti in/ali pomisleke, ki so jih izrazili pristojni organi, kar zadeva kakovost ukrepov za odpravo pomanjkljivosti in/ali časovni okvir za njihovo izvedbo, kar bi lahko kazalo na potrebo po eskalaciji. Institucija se srečuje tudi z izzivi pri poročanju pristojnim organom o stanju pri odpravi pomanjkljivosti.
4	Pomanjkljivosti ureditev notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije pomenijo visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacijska struktura institucije in odgovornosti niso pregledne, prevzemanje tveganja pa ni ločeno od funkcije upravljanja tveganja in kontrolne funkcije. • Sestava in delovanje upravljalnega organa sta neustrezna. • Časovna zavezanost članov upravljalnega odbora je nezadostna in, kadar je ustrezno, ni v skladu z omejitvijo števila direktorskih funkcij. • Kultura tveganja in poslovno ravnanje, vključno z upravljanjem nasprotij interesov in/ali postopki prijavljanja nepravilnosti, sta neustrezna. • Institucija ni sprejela politike raznolikosti, upravljalni organ ni raznolik, poleg tega

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<p>institucija ni uvedla ukrepov, s katerimi bi si prizadevala za ustrezno raven raznolikosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politika prejemkov ni usklajena s strategijo upravljanja tveganj in dolgoročnimi interesi institucije. • Okvir upravljanja tveganj in postopki upravljanja tveganj, vključno z ICAAP, ILAAP, PONP, okvirom stresnih testov, načrtovanjem kapitala in/ali načrtovanjem likvidnosti, so neustrezni. • Funkcije upravljanja tveganj, zagotavljanja skladnosti in/ali notranje revizije niso neodvisne, ne delujejo učinkovito in/ali funkcija notranje revizije ne deluje v skladu z uveljavljenimi mednarodnimi standardi in zahtevami. • Okvir notranjih kontrol in notranje kontrole so neustrezni. • Sistemi IKT, združevanje podatkov o tveganjih in poročanje o tveganjih so neustrezni. • Vključitev okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj v notranji okvir upravljanja in obvladovanja tveganj je neustrezna. • Ocenjeno je bilo, da ima okvir upravljanja načrtovanja sanacije pomembne pomanjkljivosti in/ali obstajajo pomembne ovire za njegovo učinkovito izvajanje, nadzorniški pomisleki pa niso bili v celoti obravnavani. • Institucija ni zmožna ali ne namerava ustrezno odpraviti pomanjkljivosti in/ali pomislekov, ki so jih izrazili pristojni organi, ter nima zmogljivosti, da bi jih odpravila v sprejemljivem časovnem okviru po tem, ko so se pristojni organi odločili za eskalacijo. Institucija se srečuje tudi z velikimi izzivi pri poročanju pristojnim organom o stanju pri odpravi pomanjkljivosti.

108. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v notranjem upravljanju institucije in kontrol na ravni celotne institucije. Pristojni organi bi morali o vrsti nadzorniškega ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Uporabijo lahko dodatne nadzorniške ukrepe ali kombinacijo teh ukrepov s tistimi iz spodnje tabele, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Pri kršitvah uredbe DORA bi

morali pristojni organi upoštevati veljavne popravne ukrepe in ukrepe za odpravo pomanjkljivosti iz člena 50 uredbe DORA.

Tabela 5. Možen in neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki izhajajo iz ocene notranjega upravljanja institucije in kontrol na ravni celotne institucije

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (g), (j), (l), (m) in (n), Direktive 2013/36/EU ter členom 50 Uredbe (EU) 2022/2554 – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. okrepi in zagotovi aktivnejše sodelovanje upravljalnega organa ali njegovih odborov;
B. pripravi in izvaja načrte popravnih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti;
C. okrepi notranje kontrole;
D. izboljša okvir notranjega upravljanja;
E. izboljša mehanizme poročanja in nadzora;
F. omeji variabilne prejemke;
G. izvaja sisteme za upravljanje skladnosti;
H. ima dodatne ali pogostejše zahteve glede poročanja;
I. okrepi posebne ureditve, postopke, mehanizme in strategije;
J. ponovno izvede stresne teste s spremenjenimi predpostavkami;
K. izboljša ureditve na področju upravljanja in obvladovanja tveganj, ki zadevajo okoljska, socialna in upravljavska tveganja, zlasti okoljska tveganja.

Naslov 6. Ocenjevanje tveganj za kapital

6.1. Splošne ugotovitve

109. Pristojni organi bi morali oceniti tveganja za kapital, ki so bila opredeljena kot pomembna za institucijo, in izračunati njihov rezultat.
110. Namen tega naslova je zagotoviti skupne metodologije, ki jih je treba upoštevati pri oceni posameznih tveganj ter upravljanja tveganj in kontrolah. To poglavje ni izčrpno in pristojnim organom zagotavlja manevrski prostor, da upoštevajo še druga dodatna merila, ki jih lahko štejejo za pomembna na podlagi svojih izkušenj in posebnih značilnosti institucije.
111. Ta naslov pristojnim organom zagotavlja smernice za oceno in izračun rezultata naslednjih tveganj za kapital:
- a. kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke;
 - b. tržno tveganje;
 - c. operativno tveganje;
 - d. obrestno tveganje, ki izhaja iz netrgovalnih dejavnosti (IRRBB).
112. V tem naslovu so opredeljene tudi podkategorije posamezne kategorije tveganja, navedene zgoraj, ki jih je treba upoštevati pri oceni tveganj za kapital. Odvisno od pomembnosti teh podkategorij za posamezno institucijo se lahko ocena zanje izvede in rezultat izračuna posamično. V prilogah I–IV so navedeni neizčrpni sezname podkategorij za kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in obrestno tveganje, ki izhaja iz netrgovalnih dejavnosti (IRRBB), ki bi jih morali pristojni organi po potrebi upoštevati.
113. Odločitev o pomembnosti je odvisna od nadzorniške presoje. Vendar bi bilo treba v skladu s Priporočilom Evropskega odbora za sistemska tveganja o dajanju posojil v tujih valutah²⁷ za tveganje posojil v tujih valutah pomembnost določiti ob upoštevanju naslednjih pragov: posojila v tuji valuti, zagotovljena nezaščitenim posojilojemalcem, predstavljajo vsaj 10 % skupnega portfelja posojil institucije (vsa posojila nefinančnim družbam in gospodinjstvom), če tak skupni portfelj posojil predstavlja vsaj 25 % vseh sredstev institucije.
114. Pristojni organi bi morali oceniti tudi druga tveganja, ki so za posamezno institucijo opredeljena kot pomembna, vendar niso navedena zgoraj (npr. pokojninsko tveganje, poslovno in strateško

²⁷ Priporočilo Evropskega odbora za sistemska tveganja z dne 21. septembra 2011 o dajanju posojil v tujih valutah (ESRB/2011/1) (UL C 342, 22.11.2011, str. 1).

tveganje, tveganje posredovanja, koncentracija znotraj tveganja in med tveganji). Pri opredelitvi so lahko v pomoč naslednji elementi:

- a. dejavniki zneska skupne izpostavljenosti tveganju;
- b. tveganja, opredeljena v ICAAP institucije;
- c. tveganja, ki izhajajo iz poslovnega modela institucije (vključno s tveganji, ki jih opredelijo druge institucije s podobnim poslovnim modelom);
- d. informacije, pridobljene s spremljanjem ključnih kazalnikov;
- e. ugotovitve in pripombe iz notranjih ali zunanjih revizijskih poročil;
- f. priporočila in smernice, ki jih izda organ EBA, ter opozorila in priporočila, ki jih izdajo makrobonitetni organi ali ESRB.

115. Pristojni organi bi morali zgornje elemente upoštevati tudi pri načrtovanju intenzivnosti svojih nadzorniških dejavnosti v zvezi z oceno posameznega tveganja.

116. V zvezi s kreditnim, tržnim in operativnim tveganjem bi morali pristojni organi med drugim oceniti, ali institucija izpolnjuje zahteve iz pravnih aktov, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12. Vendar te smernice razširjajo obseg ocene prek teh minimalnih zahtev, da bi se pristojnim organom omogočilo oblikovanje celovitega pogleda na tveganja za kapital.

117. Pristojni organi bi morali pri oceni tveganj za kapital upoštevati tudi možen vpliv tveganja stroškov financiranja na podlagi metodologije iz naslova 8, pri čemer se lahko odločijo, ali je treba sprejeti ukrepe za zmanjšanje tega tveganja.

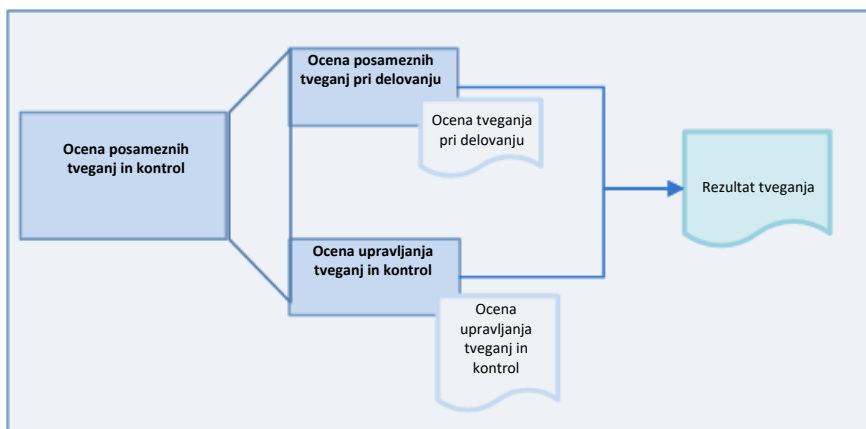
118. Pristojni organi bi morali pri izvajanju metodologij iz tega naslova opredeliti ustrezne kvantitativne kazalnike in druge metrike, ki se lahko uporabljajo tudi za spremljanje ključnih kazalnikov iz naslova 3, ter po potrebi upoštevati tudi notranje mere tveganja institucij.

119. Za vsako pomembno tveganje bi morali pristojni organi oceniti spodaj navedene elemente in jih upoštevati v rezultatu tveganja:

- a. tveganje pri delovanju (izpostavljenosti tveganjem);
- b. kakovost in učinkovitost upravljanja tveganj in kontrol.

120. Potek tega ocenjevanja je prikazan na sliki 2 spodaj.

Slika 2. Proces ocenjevanja tveganj za kapital

121. Pristojni organi bi morali pri izvajanju svojih ocen uporabiti razpoložljive vire informacij, vključno z regulativnim poročanjem, notranjimi metrikami in poročili institucije (npr. notranje revizijsko poročilo, poročila o upravljanju tveganj, informacije iz ICAAP), poročili o inšpekcijskih pregledih na kraju samem ter zunanjimi poročili (npr. sporočila institucije vlagateljem, bonitetnim agencijam). V skladu z drugim pododstavkom člena 104(2) direktive o kapitalskih zahtevah bi morali uporabiti ad hoc poročanje, kadar je to nujno potrebno in sorazmerno za izvajanje njihovih nadzorniških nalog ter kadar se informacije ne podvajajo ali niso na voljo drugače. Čeprav naj bi se ocena izvedla za posamezno institucijo, bi bilo treba upoštevati možnost primerjave s primerljivimi subjekti, da se opredeli možna izpostavljenost tveganjem za kapital. V ta namen bi bilo treba opredeliti primerljive subjekte za vsako tveganje posebej, ki se lahko razlikujejo od primerljivih subjektov, opredeljenih za analizo poslovnega modela in druge analize.
122. Pristojni organi bi morali pri oceni tveganj za kapital ovrednotiti tudi točnost in preudarnost izračuna minimalnih kapitalskih zahtev, da bi opredelili situacije, v katerih se z izračuni minimalnega kapitala morda podceni dejanska raven tveganja. Ta ocena bi se upoštevala pri določitvi zahtev P2R, kot je določeno v oddelku 7.2.3.
123. Rezultat ocene vsakega pomembnega tveganja bi se moral odražati v povzetku ugotovitev, v katerem so pojasnjeni glavni dejavniki tveganja in naveden rezultat tveganja, kot je določeno v naslednjih oddelkih.

6.2. Ocena kreditnega tveganja in tveganja nasprotne stranke

6.2.1. Splošne ugotovitve

124. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju okvira za upravljanje kreditnih tveganj oceniti, ali institucija upošteva pravne akte, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.
125. Pristojni organi bi morali oceniti kreditno tveganje, ki izhaja iz vseh izpostavljenosti v netrgovalni knjigi (vključno z zunajbilančnimi postavkami). Oceniti bi morali tudi kreditno

tveganje nasprotne stranke in tveganje poravnave, ki bi lahko spadala tako v netrgovalno kot trgovalno knjigo. Pristojni organi bi morali pri izvedbi take ocene upoštevati vse elemente, ki opredeljujejo možne kreditne izgube, in zlasti:

- a. verjetnost kreditnega dogodka (npr. neplačilo) ali koreliranih kreditnih dogodkov, kar zadeva predvsem posojilojemalce in njihovo zmožnost, da poplačajo zadevne obveznosti;
- b. obseg izpostavljenosti, ki so predmet kreditnega tveganja;
- c. stopnjo izterjave za kreditne izpostavljenosti v primeru, da posojilojemalci obveznosti ne poplačajo.

126. Pristojni organi bi morali upoštevati možnost, da se lahko ti elementi sčasoma poslabšajo in ne dosegajo pričakovanih rezultatov.

127. Pristojni organi bi morali oceniti vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj na kreditno tveganje pri delovanju ter ustreznost kontrol kreditnega tveganja, povezanega z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji, pri čemer bi morali prednostno obravnavati okoljska tveganja. Natančneje, pri ocenjevanju tveganja kreditne koncentracije in tveganja v zvezi z nepremičninami ter pri ocenjevanju kreditnega tveganja v posebnih portfeljih ali kategorijah izpostavljenosti, ki veljajo za pomembne izpostavljenosti okoljskim tveganjem, bi morali upoštevati zlasti tveganja v zvezi z okoljskim prehodom in fizična tveganja.

128. Poleg tega bi morali pristojni organi pozornost nameniti tudi upoštevanju tveganj PD/FT v okviru postopka odobritve kreditov, vključno s tem, ali ima institucija vzpostavljene sisteme in kontrole za zagotovitev, da sredstva, ki se uporabljajo za odplačilo posojil, izvirajo iz zakonitih virov.

6.2.2. Ocena kreditnega tveganja pri delovanju

Opredelitev pomembnih virov kreditnega tveganja

129. Pristojni organi bi morali oceniti kreditno tveganje s sedanjega in v prihodnost usmerjenega vidika ter analizo kreditnega tveganja trenutnega portfelja združiti z oceno strategije institucije za upravljanje kreditnega tveganja, nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganja in njenih omejitev tveganja (po možnosti v okviru širše ocene strategije, izvedene v okviru analize poslovnega modela). Poleg tega bi morali preučiti, kako bi lahko na te elemente vplivala pričakovana makroekonomska gibanja in makroekonomska gibanja v stresnih pogojih.

130. Pri oceni kreditnega tveganja pri delovanju institucije bi morali pristojni organi najprej opredeliti njeno izpostavljenost kreditnemu tveganju. Da bi to dosegli in zagotovili dosledno prepoznavanje virov kreditnega tveganja, ki jim je institucija izpostavljena ali bi jim lahko bila izpostavljena, bi morali upoštevati naslednje vire informacij:

- a. predloge za regulativno poročanje, kot sta COREP in FINREP, ob upoštevanju ustreznih regulativnih kategorij izpostavljenosti na podlagi pristopa institucije h kapitalskim zahtevam (tj. standardizirani pristop ali pristop IRB);

- b. spoznanja, pridobljena na podlagi ocene drugih elementov SREP (kot je analiza poslovnega modela) in predhodnih nadzorniških dejavnosti;
 - c. primerjave položaja institucije s primerljivimi institucijami, če so na voljo. Zlasti za institucije, ki uporabljajo pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen, bi morali pristojni organi upoštevati rezultat nadzorniške primerjalne analize, opravljene v skladu s členom 78 Direktive 2013/36/EU.
131. Pristojni organi bi se morali pri svoji oceni osredotočiti predvsem na najpomembnejše opredeljene vire kreditnega tveganja, pri čemer bi morali njihovo pomembnost za institucijo oceniti z bonitetnega vidika. Pri tej oceni bi morali upoštevati naslednje elemente:
- a. strategijo upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju kreditnega tveganja ter zadevne omejitve;
 - b. višino vrednosti izpostavljenosti za zadevni portfelj v primerjavi s skupno vrednostjo izpostavljenosti kreditnih izpostavljenosti, vključno z njeno rastjo skozi čas;
 - c. višino kapitalskih zahtev za kreditno tveganje za zadevni portfelj v primerjavi s skupno kapitalsko zahtevo, vključno z njeno rastjo skozi čas;
 - d. kjer je to ustrezno, notranji kapital, ki ga institucija dodeljuje za kreditno tveganje za zadevni portfelj, v primerjavi s skupnim notranjim kapitalom;
 - e. sestavo in kakovost bilančnih in zunajbilančnih postavk institucije, povezanih s kreditnim tveganjem, v donosnem (vključno s restrukturirano izpostavljenostjo) in nedonosnem portfelju, vključno z ravno in spremembami oslabitev in odpisov ter stopenj neplačil kreditnega portfelja.
132. Pristojni organi bi morali oceniti pomembnost tveganja glede na trenutni portfelj ter z vidika preteklih in prihodnjih gibanj (pretekla sprememba teh podatkov in napovedi, če so na voljo).
133. Pristojni organi bi morali kot dodaten vir informacij za oceno pomembnosti – kadar so na voljo in je to ustrezno – upoštevati notranje parametre kreditnega tveganja, ki jih uporablja institucija. To vključuje oceno njihove ustreznosti pri natančni količinski opredelitvi izpostavljenosti kreditnemu tveganju v različnih portfeljih, pri čemer se posebna pozornost nameni podatkom iz letnega poročila, ki ga pripravi funkcija notranjega ovrednotenja institucije, in zlasti rezultatom testiranja za nazaj – to pomeni primerjavi ocenjenih parametrov z dejanskimi rezultati, ki jo izvede institucija. Pristojni organi bi morali poseben poudarek nameniti portfeljem, pri katerih so bili zaradi ocenjenih parametrov dejanski rezultati podcenjeni.
134. Pristojni organi bi morali upoštevati tudi rezultate stresnih testov, ki jih je izvedla institucija, da bi opredelili morebitne predhodno neopredeljene vire kreditnega tveganja, kot so viri kreditnega tveganja, ki so posledica sprememb kreditne kakovosti, kreditnih koncentracij, vrednosti zavarovanja s premoženjem in kreditne izpostavljenosti v stresnem obdobju.

135. Pristojni organi bi morali na podlagi ocene pomembnosti, opravljene v prejšnjih odstavkih, ter velikosti in kompleksnosti kreditnega tveganja in kreditnega portfelja institucije izbrati ustrezno raven podrobnosti za oceno.

Narava, obseg in sestava kreditnega portfelja institucije (bilančne in zunajbilančne postavke, povezane s krediti)

136. Pristojni organi bi morali oceniti naravo kreditnih izpostavljenosti (tj. vrste posojilojemalcev in izpostavljenosti) in analizirati sestavo kreditnega portfelja institucije. Pri izvajanju te ocene bi morali upoštevati tudi, kako lahko narava izpostavljenosti kreditnemu tveganju vpliva na obseg izpostavljenosti (npr. kreditne linije/neizkoriščena odobrena sredstva, ki jih črpajo posojilojemalci, denominacija v tuji valuti), ob upoštevanju pravne sposobnosti institucije, da enostransko prekliče neizkoriščene zneske odobrenih kreditnih aranžmajev.

137. Pristojni organi bi morali pri oceni narave kreditnega tveganja upoštevati vsaj naslednje podkategorije kreditnega tveganja, in sicer z izvedbo podrobnejše ocene tistih podkategorij, za katere se šteje, da so za institucijo najpomembnejše²⁸:

- a. tveganje kreditne koncentracije;
- b. kreditno tveganje nasprotne stranke ter tveganje poravnave in izročitve;
- c. deželno tveganje;
- d. kreditno tveganje iz naslova listinjenja;
- e. tveganje posojil v tujih valutah;
- f. tveganje v zvezi z nepremičninami;
- g. tveganje lastniških vrednostnih papirjev v bančni knjigi;
- h. tveganje zmanjšanja vrednosti;
- i. modelsko tveganje za regulativno odobrene modele.

138. Če se izpostavljenosti iz naslova posebnih kreditnih aranžmajev štejejo za pomembne, bi morali pristojni organi take izpostavljenosti oceniti ločeno od drugih kreditnih aktivnosti, saj tveganje takih izpostavljenosti izhaja iz dobičkonosnosti financiranega sredstva ali projekta (npr. poslovna nepremičnina, energetski objekt, dobava, blago) in ne iz posojilojemalca (ki je običajno subjekt s posebnim namenom). Pri pripravi te ocene bi morali upoštevati:

- a. dobičkonosnost projektov in konservativnost predpostavk, na katerih temeljijo poslovni načrti (vključno s kreditnim tveganjem glavnih strank);
- b. vpliv sprememb v ureditvi, zlasti za subvencionirane sektorje, na prihodnje denarne tokove;
- c. vpliv spreminjajočega se tržnega povpraševanja, kadar je ustrezno, in obstoj trga za morebitno prihodnjo prodajo financiranega predmeta;
- d. obstoj konzorcija ali drugih posojilodajalcev, ki delijo kreditno tveganje;
- e. kakršno koli obliko jamstva, ki ga zagotovijo sponzorji;

²⁸ *Neizčrpna razčlenitev podkategorij kreditnega tveganja in dodatne podrobnosti o njihovi oceni so na voljo v Prilogi I.*

f. morebitno povečanje tveganja koncentracije, ki ga lahko te dejavnosti povzročijo.

Kreditna kakovost portfelja

139. Pristojni organi bi morali pri oceni kreditne kakovosti portfelja posebno pozornost nameniti ustreznosti klasifikacije kreditnih izpostavljenosti ter oceniti vpliv morebitne napačne klasifikacije s posledično zamudo pri oblikovanju rezervacij in pripoznanju izgub s strani institucije.
140. Pristojni organi bi morali izvesti analizo za razlikovanje med kategorijami donosnih, nedonosnih in restrukturiranih izpostavljenosti, pri čemer bi morali upoštevati število dolžnikov in zadevne zneske/obseg. Oceniti bi morali splošno kreditno kakovost na ravni portfelja in različne kakovostne razrede znotraj posamezne kategorije, navedene zgoraj, da določijo skupno kreditno tveganje institucije. V okviru te ocene bi morali pristojni organi analizirati tveganje neplačila in migracije po kategorijah izpostavljenosti, pri čemer bi morali upoštevati časovne trende kreditne kakovosti, ter preveriti, ali je dejanska kreditna kakovost portfelja skladna z navedeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja, in ugotoviti vzroke morebitnih odstopanj.
141. To bi moralo privedi do celovite ocene kreditnega cikla institucije od konca do konca, od odobranja prek spremljanja in upravljanja vsake kategorije izpostavljenosti. Pri izvedbi teh analiz bi morali pristojni organi uporabiti primerjavo primerljivih subjektov in referenčne portfelje (tj. portfelje posojilojemalcev, ki so skupni za skupine institucij), kadar je to ustrezno in mogoče. To analizo bi bilo treba izvesti ob upoštevanju:
- a. kazalnikov kakovosti sredstev, preteklih trendov in stopenj rasti po vrstah posojilojemalcev, sektorjev in produktov, razvrstitve bonitetnih razredov posojilojemalcev, stopenj preteklega prehajanja iz enega bonitetnega razreda v drugega, nerednosti plačil in stopenj neplačil za različna obdobja;
 - b. stopnje nedonosnosti in pokritosti za vsak posamezen portfelj, gospodarsko panogo, geografsko območje in spremembe skozi čas, pri čemer se upoštevajo tudi ustrezni prilivi/odlivi iz vsakega zadevnega portfelja, razvrstitev izpostavljenosti v razrede nedonosnih izpostavljenosti (tj. zapadla, dvomljiva itd.), raven oslabitev in odpisov za vsak zadevni dejavnik, pretekle stopnje izterjave in trajanje postopka izterjave, sredstva v izvršilnem postopku in spremembe skozi čas ter čas, ko so bile izpostavljenosti razvrščene kot nedonosne.
142. Pristojni organi bi morali oceniti, ali raven rezervacij za izgube iz naslova posojil in prilagoditev kreditnega vrednotenja ustreza kakovosti izpostavljenosti in, kadar je ustrezno, ravni zavarovanja s premoženjem, pri tem pa zlasti oceniti, ali je raven rezervacij za izgube iz naslova posojil skladna z ravno tveganja v različnih portfeljih, v času in v primerjavi s subjekti, ki so primerljivi z institucijo, pa tudi z ustreznim makroekonomskim razvojem, ter ali prilagoditve kreditnega vrednotenja tržnim vrednostim izvedenih finančnih instrumentov upoštevajo kreditno sposobnost zadevnih nasprotnih strank. Kadar se to zdi potrebno, bi morali pristojni organi uporabiti inšpekcijske preglede na kraju samem ali druge ustrezne nadzorniške ukrepe,

da na primer prek ocene vzorca posojil ocenijo, ali je raven rezervacij za izgube iz naslova posojil in kritja tveganja ustrezna. Pri izvajanju take ocene bi morali upoštevati tudi morebitne ugotovitve notranjih in zunanjih revizorjev, kadar so na voljo.

143. Pristojni organi bi morali pri oceni kreditnega tveganja pri delovanju institucije upoštevati tudi rezultate stresnih testov, ki jih je izvedla institucija, da opredelijo kakršne koli predhodno neodkrte vire kreditnega tveganja, kot so viri kreditnega tveganja, ki izhajajo iz sprememb kreditne kakovosti, kreditnih koncentracij, vrednosti zavarovanja s premoženjem in kreditne izpostavljenosti v stresnem obdobju.

Raven in kakovost okvira za zmanjševanje kreditnega tveganja

144. Pristojni organi bi morali upoštevati raven in kakovost jamstev (vključno s kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti) ter razpoložljivega zavarovanja s premoženjem, ki bi zmanjšala kreditne izgube, če bi prišlo do kreditnih dogodkov, vključno s tistimi, ki niso sprejeta kot primerne tehnike za zmanjševanje kreditnega tveganja za izračun kapitala. Pristojni organi bi morali pri izvajanju take ocene upoštevati:
- a. kritje, zagotovljeno z zavarovanjem s premoženjem in jamstvi, po portfeljih, vrstah posojilojemalcev, bonitetnih ocenah, gospodarskih panogah in drugih zadevnih vidikih;
 - b. vrednosti zavarovanj s premoženjem za donosne in nedonosne izpostavljenosti;
 - c. pretekle stopnje izterjave po vrstah in zneskih zavarovanja s premoženjem in jamstev.
145. Pristojni organi bi morali oceniti tudi pomembnost preostalega tveganja (kot je navedeno v členu 80 Direktive 2013/36/EU) ter zlasti ustreznost in izvršljivost dogovorov o zavarovanju s premoženjem in jamstvi, časovni okvir in zmožnost unovčenja zavarovanja s premoženjem ter uveljavitev jamstev v skladu z nacionalnim pravnim okvirom, likvidnost in nestanovitnost vrednosti sredstev za zavarovanje s premoženjem ter izterljivi znesek zavarovanja s premoženjem v okviru kakršnega koli ukrepa za izvršitev kredita. Prav tako bi morali pristojni organi oceniti koncentracijo dajalcev jamstva in zavarovanja s premoženjem ter korelacijo s kreditno sposobnostjo posojilojemalcev (tj. tveganje neugodnih gibanj) in možnega vpliva v smislu učinkovitosti zaščite.

Okoljski, socialni in upravljavski dejavniki

146. Pri ocenjevanju vpliva okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti okoljskih tveganj, na kreditno tveganje pri delovanju bi si morali pristojni organi prizadevati za upoštevanje posebnih značilnosti teh tveganj, kot so njihova usmerjenost v prihodnost in različni vplivi v različnih obdobjih, pri čemer bi morali priznati negotovosti, povezane z dolgoročnimi napovedmi, hkrati pa razvijati svoje zmogljivosti, da te značilnosti vključijo v svojo oceno.

6.2.3. Ocena okvira za upravljanje kreditnega tveganja in kontrolo

147. Za zagotovitev celovitega razumevanja profila kreditnega tveganja institucije bi morali pristojni organi pregledati njen okvir za upravljanje kreditnega tveganja in kontrolo ter njegovo

ustreznost glede na izpostavljenosti iz naslova kreditnega tveganja pri delovanju. Pri tej oceni bi se morali opreti tudi na rezultate ocene drugih elementov SREP (kot so analiza poslovnega modela in področja upravljanja). V zvezi z institucijami, za katere velja uporaba strategij za nedonosne izpostavljenosti (njihovo zmanjšanje) ter s tem povezanih smernic o upravljanju in poslovanju, bi morali pristojni organi oceniti tudi, ali te institucije izpolnjujejo posebne zahteve iz zadevnih smernic organa EBA za takšne strategije in njihovo operacionalizacijo, med drugim v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti glede varstva potrošnikov.

Strategija upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju kreditnega tveganja

148. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljene zanesljivo, jasno oblikovano in dokumentirano nagnjenost k prevzemanju kreditnega tveganja, strategijo upravljanja kreditnega tveganja in omejitve kreditnega tveganja, ki jih odobri upravljalni organ. Pri tej oceni bi morali pristojni organi med drugim upoštevati vlogo upravljalnega organa pri določanju, odobritvi in pregledu strategije upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenosti k prevzemanju kreditnega tveganja, pravilno izvajanje te strategije s strani višjega vodstva ter njeno ustreznost za institucijo glede na njen poslovni model, splošno nagnjenost k prevzemanju tveganj, trenutno in pričakovano tržno okolje in finančno stanje.

Organizacijski okvir in okvir notranjih kontrol

149. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen organizacijski okvir in ureditve upravljanja, ki omogočajo učinkovito prevzemanje, upravljanje, merjenje in kontrolo kreditnega tveganja, z zadostnimi (kvalitativnimi in kvantitativnimi) človeškimi in tehničnimi viri za izvedbo zahtevanih nalog. Oceniti bi morali zlasti, ali upravljalni organ in višje vodstvo institucije razumeta predpostavke, na katerih temelji sistem merjenja kreditnega tveganja. Pri tej oceni bi morali pristojni organi upoštevati ustreznost linij odgovornosti ter znanja in izkušenj osebja za opravljanje nalog v zvezi s prevzemanjem, merjenjem in spremljanjem kreditnega tveganja ter poročanjem o njem, vključno z upravljanjem nedonosnih izpostavljenosti, zlasti pa z izterjavo nedonosnih izpostavljenosti, ter nazadnje tudi obstoj jasne ločitve med osebami, ki prevzemajo tveganje, in osebami, ki upravljajo tveganje.
150. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezne politike in postopke za odobravanje kreditov, prepoznavanje, merjenje in nadzor kreditnega tveganja te poročanje o njem ter ali so te politike in postopki skladni s strategijo institucije na področju kreditnega tveganja in zajemajo vse glavne poslovne dejavnosti in procese. To vključuje oceno, ali so te politike jasno oblikovane, objavljene ter se dosledno uporabljajo v celotni instituciji in v bančni skupini, ki ji pripada. Pri tej oceni bi morali pristojni organi upoštevati, ali upravljalni organ odobri te politike ter o njih redno razpravlja in jih pregleduje v skladu s strategijami upravljanja tveganja ter ali je višje vodstvo odgovorno za pripravo in izvajanje politik in postopkov, kot jih določi upravljalni organ.
151. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za opredelitev, razumevanje, merjenje in spremljanje kreditnega tveganja ter poročanje o njem v skladu z velikostjo in

kompleksnostjo institucije. V zvezi s tem bi morali preučiti, ali ima institucija ustrezno podatkovno infrastrukturo in ali so analitične tehnike ustrezne, tako da instituciji omogočajo ustrezno upravljanje kreditnega tveganja, izpolnjevanje zahtev glede nadzorniškega poročanja ter ugotavljanje, merjenje in redno spremljanje kreditnega tveganja vseh bilančnih in zunajbilančnih dejavnosti (po potrebi na ravni skupine).

152. Pristojni organi bi morali oceniti, ali upravljalni organ in višje vodstvo institucije razumeta predpostavke, na katerih temelji sistem merjenja kreditnega tveganja, ter ali se zavedata stopnje zadevnega modelskega tveganja. Oceniti bi morali, ali je institucija izvedla stresne teste, da bi razumela vpliv neugodnih dogodkov na svoje izpostavljenosti kreditnemu tveganju in na ustreznost svojih rezervacij za kreditno tveganje, pri tem pa upoštevati pogostost izvajanja stresnih testov, ugotovljene relevantne dejavnike tveganja, predpostavke, na katerih temelji stresni scenarij, ter notranjo uporabo rezultatov stresnih testov za načrtovanje kapitala in strategij upravljanja kreditnega tveganja.
153. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija določila ter izvaja stalno in učinkovito spremljanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju (vključno s kreditno koncentracijo) na ravni celotne institucije, in sicer med drugim s posebnimi kazalniki in ustreznimi sprožilci za zagotovitev učinkovitega sistema zgodnjega opozarjanja. Pristojni organi bi morali oceniti, ali institucija redno poroča o izpostavljenostih kreditnemu tveganju, vključno z rezultati stresnih testov, upravljalnemu organu, višjemu vodstvu in ustreznim osebam, ki upravljajo kreditno tveganje.
154. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija trden in celovit okvir notranjih kontrol ter zanesljive varovalne ukrepe za zmanjševanje kreditnega tveganja v skladu z njeno strategijo upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenostjo k prevzemanju kreditnega tveganja. Pri tej oceni bi morali posebno pozornost nameniti ustreznemu obsegu, ki ga pokrivajo kontrolne funkcije institucije (vključno z vsemi konsolidiranimi subjekti, geografskimi lokacijami in kreditnimi dejavnostmi), ter obstoju operativnih omejitev in drugih praks, katerih cilj je ohraniti izpostavljenost kreditnemu tveganju v okviru ravni, ki so za institucijo sprejemljive v skladu z njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja in omejitvami. V ta namen bi morali pristojni organi posebno pozornost nameniti temu, ali ima institucija ustrezne notranje kontrole in prakse, ki zagotavljajo, da se kršitve (ali izjeme od) politik, postopkov in omejitev pravočasno sporočajo ustrezni ravni upravljanja za ukrepanje, vključno s pregledi za prepoznavanje, ocenjevanje in obvladovanje tveganj PD/FT, ki jim je institucija izpostavljena zaradi dejavnosti odobravanja kreditov.
155. Pri izvajanju te ocene bi morali pristojni organi preučiti, ali je sistem omejitev primeren glede na kompleksnost institucije ter njeno sposobnost merjenja in obvladovanja kreditnega tveganja. To vključuje oceno, ali so določene omejitve absolutne oziroma ali jih je mogoče kršiti. V tem primeru bi morale politike institucije jasno določati obdobje in posebne okoliščine, v katerih so takšne kršitve omejitev mogoče. Poleg tega bi morali pristojni organi oceniti ustreznost veljavnih postopkov za obveščanje oseb, ki odobravajo kredite, o njihovih omejitvah

ter preveriti, ali se te omejitve redno pregledujejo in posodablajo (npr. da ostanejo usklajene s spremembami strategije).

156. Pristojni organi bi morali oceniti tudi funkcionalnost funkcije notranje revizije v smislu ustreznosti, obsega in pogostosti notranjih revizij okvira za upravljanje kreditnega tveganja. Te revizije bi morale zajemati pregled glavnih elementov okvira za upravljanje, merjenje in nadzor kreditnega tveganja v celotni instituciji, skladnost notranjih politik in postopkov z ustreznimi zunanjimi predpisi ter morebitna odstopanja od obojih.

157. Za institucije, ki za določanje minimalnih kapitalskih zahtev za kreditno tveganje uporabljajo notranji pristop na podlagi bonitetnih ocen, bi morali pristojni organi oceniti tudi, ali je postopek notranjega ovrednotenja ustrezen in učinkovit pri izpodbijanju predpostavk modelov in opredelitvi morebitnih pomanjkljivosti v zvezi s sistemom upravljanja kreditnega tveganja. Ta ocena bi morala temeljiti na – če so na voljo – podatkih, pridobljenih v okviru že izvedenih nadzorniških dejavnosti v zvezi z notranjimi modeli (kot so inšpekcijski pregledi na kraju samem), ob upoštevanju nadzorniških praks, podrobno opisanih v Nadzorniškem priročniku organa EBA za ovrednotenje notranjih sistemov, ki temeljijo na bonitetnih ocenah²⁹.

6.2.4. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

158. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o kreditnem tveganju in tveganju nasprotne stranke institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat tveganja na podlagi meril iz tabele 6. Če se pristojni organ na podlagi pomembnosti nekaterih podkategorij tveganja odloči, da bo te podkategorije ocenil in zanje izračunal rezultat ločeno, je treba smiselno uporabiti smernice iz te tabele, če je to mogoče.

Tabela 6. Nadzorniška merila za izračun rezultata kreditnega tveganja in tveganja nasprotne stranke

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrole
1	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je za znaten bonitetni vpliv na institucijo nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti kreditnemu tveganju gre za nepomembno tveganje/zelo nizko tveganje. Izpostavljenost kompleksnim produktom in transakcijam ni pomembna/je zelo nizka. Raven tveganja kreditne koncentracije ni pomembna/je zelo nizka. Raven restrukturiranih in nedonosnih izpostavljenosti ni pomembna/je zelo nizka. Kreditno tveganje, ki izhaja iz donosnih izpostavljenosti, ni pomembno/je zelo nizko. 	<ul style="list-style-type: none"> Upravljanje tveganj in kontrole so ustrezni glede na zahteve, določene v ustreznih smernicah organa EBA. Politika in strategija kreditnega tveganja institucije sta usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. Organizacijski okvir za kreditno tveganje je zanesljiv ter ima jasne odgovornosti in ločene naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijami upravljanja in kontrole.

²⁹ EBA/REP/2023/29.

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		<ul style="list-style-type: none"> Vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim prehodom in fizičnih tveganj, na kreditno tveganje ni pomemben/je zelo majhen. Raven kritja rezervacij in prilagoditev kreditnega vrednotenja je ustrezna in zanesljiva z zelo visoko stopnjo gotovosti. Raven kritja ter kakovosti jamstev in zavarovanja s premoženjem so zelo visoki. 	<ul style="list-style-type: none"> Sistemi za merjenje in spremljanje kreditnega tveganja ter poročanje o njem so primerni. Notranje omejitve in okvir kontrol za kreditno tveganje so ustrezni. Omejitve, ki omogočajo zmanjšanje ali omejitev kreditnega tveganja, so v skladu s strategijo upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja institucije.
2	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti kreditnemu tveganju gre za nizko do srednje tveganje. Izpostavljenost kompleksnim produktom in transakcijam je nizka do srednja. Raven tveganja kreditne koncentracije je nizka do srednja. Raven restrukturiranih in nedonosnih izpostavljenosti je nizka do srednja. Kreditno tveganje, ki izhaja iz donosnih izpostavljenosti, je nizko do srednje. Vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim prehodom in fizičnih tveganj, na kreditno tveganje je majhen do srednji. Raven kritja rezervacij in prilagoditev kreditnega vrednotenja je ustrezna in zanesljiva z visoko stopnjo gotovosti. Raven kritja ter kakovosti jamstev in zavarovanja s premoženjem je visoka. 	<ul style="list-style-type: none"> Okoljska, socialna in upravljavska tveganja, zlasti tveganja v zvezi z okoljskim prehodom in fizična tveganja, so ustrezno vključena v upravljanje kreditnega tveganja in kontrole.
3	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti kreditnemu tveganju gre za srednje do visoko tveganje. Izpostavljenost kompleksnim produktom in transakcijam je srednja do visoka. 	<ul style="list-style-type: none"> Upravljanje tveganj in kontrole niso skladni z zahtevami, določenimi v ustreznih smernicah organa EBA. Politika in strategija kreditnega tveganja institucije nista usklajeni z njeno splošno

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
	vpliv na institucijo srednje visoko.	<ul style="list-style-type: none"> • Raven tveganja kreditne koncentracije je srednja do visoka. • Raven restrukturiranih in nedonosnih izpostavljenosti je srednja do visoka. • Kreditno tveganje, ki izhaja iz donosnih izpostavljenosti, je srednje do visoko, pri čemer se v stresnih pogojih dodatno poveča. • Vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim prehodom in fizičnih tveganj, na kreditno tveganje je srednji do velik. • Raven kritja rezervacij in prilagoditev kreditnega vrednotenja je srednja. • Raven kritja ter kakovosti jamstev in zavarovanja s premoženjem je srednja. 	<p>strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacijski okvir za kreditno tveganje ni dovolj zanesljiv, poleg tega niso jasno ločene naloge med prevzemniki tveganja ali funkcijami upravljanja in kontrole. • Sistemi za merjenje in spremljanje kreditnega tveganja ter poročanje o njem niso primerni. • Notranje omejitve in okvir kontrol za kreditno tveganje niso dovolj trdni. • Omejitve, ki omogočajo zmanjšanje ali omejitev kreditnega tveganja, niso v skladu s strategijo upravljanja kreditnega tveganja in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja institucije. • Okoljska, socialna in upravljavska tveganja, zlasti tveganja v zvezi z okoljskim prehodom in fizična tveganja, niso zadostno vključena v upravljanje kreditnega tveganja in kontrole.
4	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo visoko.	<ul style="list-style-type: none"> • Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti kreditnemu tveganju gre za visoko tveganje. • Izpostavljenost kompleksnim produktom in transakcijam je visoka. • Raven tveganja kreditne koncentracije je visoka. • Raven restrukturiranih in nedonosnih izpostavljenosti je visoka. • Kreditno tveganje, ki izhaja iz donosnih izpostavljenosti, je visoko. • Vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, zlasti tveganj v zvezi z okoljskim prehodom in fizičnih tveganj, na kreditno tveganje je velik. • Raven kritja rezervacij in prilagoditev kreditnega vrednotenja je nizka. • Raven kritja ter kakovosti jamstev in zavarovanja s premoženjem je nizka. 	

159. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v okviru upravljanja kreditnega tveganja in

tveganja nasprotne stranke v instituciji. Pristojni organi bi morali o vrsti ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe (vključno s kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tabela 7. Možni in neizčrpn nadzorniški ukrepi za kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (j), (l), (m) in (n), Direktive 2013/36/EU – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. dejavnije vključi upravljalni organ ali njegove odbore v ustrezne odločitve glede kreditov;
B. izboljša sisteme za merjenje kreditnega tveganja;
C. izboljša kontrole kreditnih postopkov, vključno z odobritvijo kreditov ter njihovim spremljanjem in izterjavo;
D. izboljša upravljanje zavarovanja s premoženjem ter njegovo vrednotenje in spremljanje;
E. izboljša kakovost in poveča pogostost poročanja o kreditnem tveganju upravljalnemu organu in višjemu vodstvu;
F. uporabi posebno politiko oblikovanja rezervacij in – kadar to dovoljujejo računovodska pravila in predpisi – poveča rezervacije;
G. prilagodi notranje parametre tveganja in/ali uteži tveganja, uporabljene za izračun zneskov izpostavljenosti tveganju za posebne produkte, sektorje ali vrste dolžnikov;
H. uporabi višje odbitke vrednosti zavarovanja s premoženjem;
I. zmanjša velike izpostavljenosti ali druge vire tveganja kreditne koncentracije;
J. zaostri merila za odobritev kreditov za vse ali nekatere kategorije produktov ali dolžnikov;
K. zmanjša svojo izpostavljenost do posebnih vrst produktov (npr. hipotek, financiranja izvoza, poslovnih nepremičnin, listinjenja), kategorij dolžnikov, sektorjev, držav itd. ali pridobi zaščito zanje;
L. izvaja ustrezno strategijo za znižanje zneska ali zmanjšanje deleža nedonosnih izpostavljenosti;
M. izboljša upravljanje kreditnega tveganja v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji, zlasti okoljskimi tveganji, po možnosti na podlagi enega ali več ukrepov, navedenih zgoraj.

6.3. Ocena tržnega tveganja

6.3.1. Splošne ugotovitve

160. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju okvira za upravljanje tržnega tveganja oceniti med drugim, ali institucija upošteva pravne akte, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.

161. V teh smernicah izraz „tržno tveganje“ zajema vsa naslednja tveganja, ki bi jih morali oceniti pristojni organi:

- tržno tveganje, ki izhaja iz vseh bilančnih in zunajbilančnih pozicij, ki so podvržene izgubam zaradi nihanj tržnih cen, tj. tveganja v pozicijah trgovalne knjige ter devizno in blagovno tveganje v netrgovalni knjigi;
- tveganje izgub, ki izhajajo iz spreminjanja zneskov prilagoditev kreditnega vrednotenja (CVA) zaradi sprememb kreditnih razmikov nasprotne stranke in/ali tržnih cen, ki vplivajo na pošteno vrednost poslov iz izvedenimi finančnimi instrumenti in, če je ustrezno, poslov financiranja z vrednostnimi papirji;
- tveganje, povezano z vrednotenjem instrumentov, vrednotenih po pošteni vrednosti v smislu člena 105 Uredbe (EU) št. 575/2013.

162. Pristojni organi lahko izvedejo manj podrobno analizo za institucije, ki izpolnjujejo pogoje za majhen obseg postavk trgovalne knjige iz člena 94 Uredbe (EU) št. 575/2013. Pri institucijah z nepomembnimi izpostavljenostmi bi se morala ocena osredotočiti na ustreznost strukture za obvladovanje tveganj in upravljanje ter na kakovost in učinkovitost sistemov in kontrol.
163. Pristojni organi bi morali upoštevati vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj na tržna tveganja pri delovanju ter ustreznost okvira in kontrol za upravljanje tržnih tveganj, povezanih z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji, pri tem pa prednostno obravnavati okoljska tveganja.

6.3.2. Ocena tržnega tveganja pri delovanju

164. Na podlagi ocene tržnega tveganja pri delovanju bi morali pristojni organi določiti glavne dejavnike izpostavljenosti institucije tveganju in oceniti tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo. Za razumevanje tega bi morali pristojni organi najprej opredeliti tržna tveganja, ki jim je institucija izpostavljena ali bi jim lahko bila izpostavljena, ter se osredotočiti na podkategorije in dejavnike, ki se štejejo za najpomembnejše za institucijo.
165. V podporo tej analizi bi morali pristojni organi upoštevati vsaj produkte, dejavnosti in poslovna področja institucije. Kapitalske zahteve za tržno tveganje in tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja (CVA) ter dodatno prilagoditev vrednotenja, ki se odšteje od kapitala institucije, bi morali primerjati s skupnimi kapitalskimi zahtevami. Po potrebi bi morali notranji kapital, ki ga institucija dodeli tem tveganjem, primerjati s skupnim notranjim kapitalom. Poleg tega bi lahko upoštevali tudi relativno pomembnost pozicij tržnega tveganja v razmerju do skupnih sredstev, relativno pomembnost neto dobičkov iz pozicij tržnega tveganja v razmerju do skupnih poslovnih prihodkov ter pretekle spremembe teh podatkov in napovedi. Upoštevati bi bilo treba tudi strategijo institucije glede tržnih dejavnosti in s tem povezano nagnjenost k prevzemanju tveganj. Pristojni organi bi se morali pri obravnavi tržnih dejavnosti sklicevati na tveganja iz odstavka 161, kar lahko zajema trgovalno in netrgovalno knjigo.

Narava in sestava dejavnosti institucije na področju tveganj

166. Prvi korak pri ocenjevanju narave tržnega tveganja pri delovanju institucije je dosledna in celovita opredelitev njene izpostavljenosti tržnemu tveganju. Pristojni organi bi morali uporabiti razpoložljive predloge za regulativno poročanje, kot so COREP in FINREP, notranje poročanje, spoznanja, pridobljena pri oceni drugih elementov SREP (kot je analiza poslovnega modela) ali predhodnih nadzorniških dejavnosti, in primerjave s primerljivimi institucijami, kadar so na voljo.
167. Pristojni organi bi morali svojo oceno utemeljiti predvsem na najpomembnejših opredeljenih virih tveganja, pri čemer bi morali njihovo pomembnost za institucijo ovrednotiti z bonitetnega vidika. Pri ocenjevanju narave tržnega tveganja bi morali upoštevati vsaj naslednje podkategorije³⁰:

³⁰ Neizčrpna razčlenitev podkategorij tržnega tveganja je na voljo v Prilogi II.

- a. obrestno tveganje (trgovalna knjiga);
- b. kreditni razmik za nelistinjenje, kreditni razmik za listinjenje (trgovalna knjiga);
- c. tveganje lastniških vrednostnih papirjev (trgovalna knjiga);
- d. tveganje migracije (za posle, za katere velja kapitalska zahteva za tveganje neplačila)³¹;
- e. tveganje neplačila (za posle, za katere velja kapitalska zahteva za tveganje neplačila);
- f. valutno tveganje, vključno s tveganjem pretvorbe (v trgovalni in bančni knjigi);
- g. tveganje spremembe cen blaga (trgovalna in bančna knjiga);
- h. tveganje CVA (trgovalna in bančna knjiga);
- i. tveganje v zvezi z vrednotenjem (instrumenti po pošteni vrednosti v trgovalni in netrgovalni knjigi).

168. Pristojni organi bi morali upoštevati tudi naslednje:

- a. kompleksnost finančnih produktov (npr. produkti, vrednoteni s tehnikami vrednotenja z uporabo notranjega modela, produkti, ki nosijo ne-delta tveganja in tveganja osnove). Pristojni organ lahko to oceni tako, da kot kazalnik uporabi pribitek, ki izhaja iz preostalih tveganj v skladu s členom 325u Uredbe (EU) št. 575/2013;
- b. likvidnost izpostavljenosti institucije. Pristojni organ lahko to stori tako, da oceni, ali je institucija izpostavljena podkategorijam z dolgimi obdobji likvidnosti v skladu z razpredelnico 2 iz člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013;
- c. koncentracija tržnega tveganja na posamezne subjekte, sektorje, gospodarstva in razrede tveganja;
- d. uporaba posebnih tržnih operacij, katerih tveganje morda ni v celoti zajeto v kapitalskih zahtevah za tržno tveganje (npr. visokofrekvenčno trgovanje).

169. Kadar je ustrezno, bi morali pristojni organi upoštevati tudi notranje mere tveganja institucij. Te bi lahko vključevale notranjo VaR ali mero tveganja pričakovanega primanjkljaja, ki se ne uporabljata v izračunih kapitalskih zahtev, ali občutljivosti tržnega tveganja na različne dejavnike tveganja in morebitne izgube.

170. Pristojni organi bi morali prav tako oceniti zmožnost institucije, da si ustvari celovit pogled o stopnji tveganja tržne koncentracije, ki mu je izpostavljena, bodisi zaradi izpostavljenosti enemu samemu dejavniku tveganja bodisi zaradi izpostavljenosti več medsebojno povezanim dejavnikom, pri čemer se posebna pozornost nameni koncentracijam pri kompleksnih in nelikvidnih produktih. Pregledati bi morali lastno oceno institucije glede koncentracij in nelikvidnih pozicij. Pristojni organi bi morali od institucij zahtevati, da v primeru čezmerne tveganja koncentracije zmanjšajo izpostavljenost do določene centralne nasprotne stranke ali da ponovno uskladijo izpostavljenosti na svojih klirinških računih v skladu s členom 7(a) Uredbe št. 648/2012.

³¹ Tveganje migracije se obravnava kot del tveganja spremembe kreditnega razmika v okviru temeljnega pregleda trgovalne knjige.

171. Pri odločanju, ali je treba za tržno tveganje, ki mu je institucija izpostavljena, uvesti P2R, bi morali pristojni organi v skladu z odstavkom 300 preučiti, ali metodologija stebra 1 ustrezno zajame to tveganje, pri tem pa upoštevati, da:
- a. morajo institucije, ki uporabljajo alternativni standardizirani pristop, v okviru stebra 1 izračunati pribitek (pribitek za preostalo tveganje) za tveganja, povezana s kompleksnimi finančnimi produkti, ki niso v zadostni meri zajeta v metodi na podlagi občutljivosti in kapitalski zahtevi za tveganje neplačila;
 - b. morajo institucije, ki uporabljajo pristop notranjih modelov ali alternativni pristop notranjih modelov, v teh notranjih modelih upoštevati vsa pomembna tveganja;
 - c. so uteži tveganja iz alternativnega standardiziranega pristopa, mere pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk Uredbe (EU) št. 575/2013 v alternativnem pristopu notranjih modelov zasnovane tako, da zagotavljajo likvidnost pozicij v skladu z obdobjem likvidnosti iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013.
172. Pristojni organi bi morali v zvezi s pozicijami tržnega tveganja in ustreznimi ureditvami upravljanja opredeliti in analizirati morebitne dogovore o oblikovanju transfernih cen med institucijami s sedežem v Uniji, ki so del skupine iz tretje države, ter drugimi subjekti te skupine s sedežem zunaj Unije, ki jih nadrejena oseba v EU ne konsolidira. Analiza bi morala vključevati:
- a. kvantitativno komponento za opredelitev pomembnosti dogovorov o oblikovanju transfernih cen glede na skupni poslovni izid trgovalne knjige in kapitalom institucije;
 - b. kvalitativno komponento za oceno, ali je učinek teh dogovorov pregleden za upravljalni odbor institucije in ustrezno upoštevan v sistemu upravljanja tveganj;
 - c. kvalitativno komponento za oceno, kako dogovor o oblikovanju transfernih cen vpliva na poslovne odločitve institucije, vključno s tem, kako dinamika tega dogovora potencialno vpliva na odločitve trgovalnih oddelkov, ter morebitna nasprotja interesov, ki jih ta dogovor lahko povzroči.
173. Pristojni organi bi morali opredeliti pomembnost določanja transfernih cen v okviru postavk trgovalne knjige, pri tem pa se osredotočiti na dogovore o določanju transfernih cen, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
- a. vključujejo vsaj en subjekt iz skupine, ki ima sedež zunaj Unije in katerega najvišja raven konsolidacije je zunaj Unije;
 - b. temeljijo na metodi transakcijskega dobička (TPM) – ali podobni praksi, ki bi bila ekonomsko enakovredna –, v skladu s katero se dobički in izgube, povezani s pozicijami, ki so v lasti več subjektov, prerazporedijo med te subjekte na podlagi mejnega prispevka „m“ vsakega subjekta h ključnim metrikam, določenim v dogovoru o oblikovanju cen.
174. Za institucije iz odstavka 173, točka (a), kadar so dobički in izgube, prerazporejeni na podlagi dogovorov o oblikovanju transfernih cen na podlagi metod transakcijskega dobička, pomembni (npr. predstavljajo več kot 5 % poslovnega izida, ki ga ustvari institucija) in to tveganje ni krito ali v celoti krito s P1R, bi morali pristojni organi:

- a. to tveganje upoštevati pri določitvi P2R;
- b. upoštevati rezultate elementov, navedenih v odstavku 172, kot so pomembnost dogovorov o določanju transfernih cen glede kapitalske zahteve za tržno tveganje portfelja, katerega dobički in izgube se uporabijo za določitev zneska, ki se prenese na institucijo, ter morebitne pomanjkljivosti v s tem povezanih ureditvah upravljanja;
- c. določiti P2R, ki v zadostni meri krije tržna tveganja, ki niso zajeta v P1R in nastanejo v okviru dogovora o določanju transfernih cen. V ta namen lahko pristojni organi uporabijo metodo izračuna, kot je določena v Prilogi V, ali alternativno metodologijo, ki zagotavlja natančno merjenje tveganja, ki ni zajeto v P1R, in opredeljuje posledični P2R, pri tem pa kot referenco upoštevajo metodologijo iz Priloge V.

Analiza dobičkonosnosti in stresni testi

- 175. Pristojni organi bi morali analizirati preteklo dobičkonosnost tržnih dejavnosti, vključno z nestanovitnostjo dobičkov, da bi bolje razumeli profil tržnega tveganja institucije. Ta analiza se lahko izvede na ravni portfelja ali pa se razčleni po poslovnih področjih, kategorijah sredstev ali oddelkih, odvisno od pomembnosti in kompleksnosti izpostavljenosti institucije (kot izhaja iz analize poslovnega modela ali drugih nadzorniških ugotovitev).
- 176. Pristojni organi bi morali ločevati med prihodki iz trgovalnih dejavnosti in prihodki iz netrgovalnih dejavnosti (kot so opravnine, provizije itd.) na eni strani ter realiziranimi in nerealiziranimi dobički/izgubami na drugi.
- 177. Za kategorije sredstev in/ali izpostavljenosti, ki ustvarjajo znatne dobičke ali izgube, bi morali pristojni organi oceniti dobičkonosnost v primerjavi z ravno tveganja, ki ga prevzame institucija (npr. VaR/neto dobički za finančna sredstva in obveznosti za trgovanje), da opredelijo in analizirajo morebitne neskladnosti. Kadar je mogoče, bi morali pristojni organi primerjati podatke institucije z njeno preteklo uspešnostjo in primerljivimi subjekti.
- 178. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija izvedla ustrezne stresne teste, ki dopolnjujejo njen sistem merjenja tveganja. Pri tem bi morali upoštevati naslednje elemente:
 - a. pogostost stresnih testov;
 - b. ali so opredeljeni zadevni dejavniki tveganja (npr. nelikvidnost/velik cenovni razkorak, koncentrirane pozicije, enosmerni trgi);
 - c. predpostavke, na katerih temelji stresni scenarij;
 - d. notranjo uporabo rezultatov stresnih testov za načrtovanje kapitala in strategij upravljanja tržnega tveganja.

6.3.3. Ocena okvira upravljanja tržnega tveganja in kontrol

- 179. Za ustrezno razumevanje upravljanja tržnega tveganja, ki je sorazmerno s profilom tveganja institucije, bi morali pristojni organi pregledati okvir institucije za upravljanje tveganj in kontrole ter njegovo ustreznost glede na izpostavljenosti zaradi tveganja pri delovanju.

Pristojni organ bi moral pri tej oceni uporabiti odstavke iz tega oddelka, hkrati pa se opreti tudi na:

- a. rezultat ocene drugih elementov SREP (kot so analiza poslovnega modela in področja upravljanja);
- b. rezultat ocene iz člena 325c Uredbe (EU) št. 575/2013 za institucije, ki uporabljajo alternativni standardizirani pristop, in rezultat ocene, izvedene v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2024/1085, zlasti v zvezi z zahtevami iz členov 104b, 325bi in 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013.

180. Pristojni organi bi morali oceniti tudi politike in postopke institucij za razporeditev pozicij v trgovalno knjigo in bančno knjigo, kot je opisano v naslovu 1 poglavja 3 Uredbe (EU) št. 575/2013.

Strategija upravljanja tržnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju tveganja

181. Pristojni organi bi morali oceniti, ali imajo institucije vzpostavljeno zanesljivo, jasno oblikovano in dokumentirano nagnjenost k prevzemanju tveganja, strategijo upravljanja tveganja in omejitve tveganja, ki jih je odobril njihov upravljalni organ. Pri tej oceni bi morali pristojni organi med drugim upoštevati vlogo upravljalnega organa pri določanju, odobritvi in pregledu strategije upravljanja tveganj in nagnjenosti k prevzemanju tveganj, pravilno izvajanje te strategije s strani upravljalnega organa ter njeno ustreznost za institucijo glede na njen poslovni model, splošno nagnjenost k prevzemanju tveganj, trenutno in pričakovano tržno okolje in finančno stanje.

Organizacijski okvir in okvir notranjih kontrol

182. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen organizacijski okvir za opredelitev, razumevanje, merjenje, spremljanje in kontrolo tržnega tveganja z zadostnimi (kvalitativnimi in kvantitativnimi) človeškimi in tehničnimi viri za izvajanje zahtevanih nalog. Pri tej oceni bi morali upoštevati ustreznost linij odgovornosti za prevzemanje, spremljanje in kontrolo tržnega tveganja ter poročanje o njem, pokritost celotne institucije z njimi, obstoj jasne ločitve med trgovalnim oddelkom in zalednim oddelkom ter med funkcijo prevzemanja tveganja in kontrolnimi funkcijami ter spretnosti in strokovno znanje vključenega osebja.

183. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija jasno opredeljene politike in postopke za opredelitev, upravljanje, merjenje in kontrolo tržnega tveganja, ali so ti ustrezni in skladni s strategijo institucije za upravljanje tveganj ter ali zajemajo vse glavne poslovne dejavnosti in procese. To vključuje oceno, ali so te politike in postopki jasno oblikovani, objavljeni in se dosledno uporabljajo v celotni instituciji.

184. Ocena bi morala zajemati zlasti pozicije, ki jih je treba vključiti v trgovalno knjigo/izključiti iz trgovalne knjige za regulativne namene, politike glede notranjega varovanja pred tveganji in postopke za nove tržne dejavnosti in/ali produkte.

185. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za opredelitev, razumevanje in merjenje tržnega tveganja, ki ustreza velikosti in kompleksnosti institucije, ter ali je ta okvir skladen z ustreznimi minimalnimi zahtevami v skladu z veljavnim pravnim in regulativnim okvirom.
186. Pristojni organi bi morali oceniti, ali imajo institucije vzpostavljen ustrezen okvir za spremljanje tržnih tveganj in poročanje o njih, ki zagotavlja takojšnje ukrepanje na ustrezni ravni višjega vodstva ali upravljalnega organa institucije v primeru kršitev. Sistem spremljanja bi moral vključevati posebne kazalnike in ustrezne sprožilce za zagotovitev učinkovitega sistema zgodnjega opozarjanja ter bi moral upravljalni organ in višje vodstvo obveščati o trenutnih izpostavljenostih in merah v primerjavi z omejitvami politike.
187. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija trden in celovit sistem omejitev in okvir kontrol z zanesljivimi varovalnimi ukrepi za zmanjševanje tveganj v skladu z njeno strategijo upravljanja tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj. Pri tej oceni bi morali posebno pozornost nameniti ustreznemu obsegu, ki ga pokrivajo kontrolne funkcije institucije (vključno z vsemi konsolidiranimi subjekti, geografskimi lokacijami in tržnimi dejavnostmi), obstoju operativnih omejitev (vključno s posameznimi omejitvami na ravni oddelka ali poslovne enote, ki bi jih bilo treba dnevno spremljati) ter drugih praks, katerih cilj je ohranяти izpostavljenost tržnemu tveganju v okviru ravni, ki so za institucijo sprejemljive v skladu z njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja in omejitvami.
188. Pristojni organi bi morali tudi oceniti, ali je postopek notranjega ovrednotenja dober in učinkovit pri izpodbijanju predpostavk modelov in opredelitvi morebitnih pomanjkljivosti v zvezi s sistemom upravljanja tržnega tveganja. Za institucije, ki uporabljajo notranji pristop k določanju minimalnih kapitalskih zahtev za tržno tveganje, bi morala ta ocena temeljiti na – če so na voljo – informacijah, pridobljenih v okviru že izvedenih nadzorniških dejavnosti v zvezi z notranjimi modeli (kot so inšpekcijski pregledi na kraju samem).
189. Pristojni organi bi morali oceniti tudi funkcionalnost funkcije notranje revizije v smislu ustreznosti, obsega in pogostosti notranjih revizij okvira za upravljanje tržnega tveganja. To bi moralo vključevati pregled glavnih elementov okvira za upravljanje, merjenje in kontrolo tveganj v celotni instituciji ter skladnost notranjih politik in postopkov z ustreznimi zunanjimi predpisi ter morebitna odstopanja od obojih.

6.3.4. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

190. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o tržnem tveganju institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat tveganja na podlagi meril iz tabele 8. Če se pristojni organ na podlagi pomembnosti nekaterih podkategorij tveganja odloči, da bo te podkategorije ocenil in zanje izračunal rezultat ločeno, je treba smiselno uporabiti smernice iz te tabele, če je to mogoče.

Preglednica 8. Nadzorniška merila za izračun rezultata tržnega tveganja

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
1	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti je mogoče sklepati, da tržno tveganje ni pomembno/je zelo nizko. Izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju niso kompleksne. Raven koncentracije tržnega tveganja ni pomembna/je zelo nizka. Izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju ustvarjajo stabilne donose. 	<ul style="list-style-type: none"> Politika in strategija upravljanja tržnega tveganja institucije sta usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. Organizacijski okvir za tržno tveganje je zanesljiv ter ima jasne odgovornosti in jasno ločene naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole.
2	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti tržnemu tveganju gre za nizko do srednje tveganje. Raven kompleksnosti izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju je nizka do srednja. Raven koncentracije tržnega tveganja je nizka do srednja. Izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju ustvarjajo donose, ki imajo nizko do srednjo stopnjo nestanovitnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Sistemi za merjenje in spremljanje tržnega tveganja ter poročanje o njem so primerni. Notranje omejitve in okvir kontrol za tržno tveganje so zanesljivi ter skladni s strategijo upravljanja tveganj institucije in nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganja.
3	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje visoko.	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti tržnemu tveganju gre za srednje do visoko tveganje. Raven kompleksnosti izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju je srednja do visoka. Raven koncentracije tržnega tveganja je srednja do visoka. Izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju ustvarjajo donose, ki imajo srednjo do visoko stopnjo nestanovitnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Politika in strategija upravljanja tržnega tveganja institucije nista v celoti usklajeni z njeno splošno strategijo in profilom tveganja. V organizacijskem okviru za tržno tveganje niso ustrezno ločene odgovornosti in naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole. Sistemi za merjenje in spremljanje tržnega tveganja in poročanje o njem se ne izvajajo dovolj natančno in pogosto.
4	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za	<ul style="list-style-type: none"> Glede na naravo in sestavo izpostavljenosti 	<ul style="list-style-type: none"> Notranje omejitve in okvir kontrol za tržno tveganje

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
	znaten bonitetni vpliv na institucijo visoko.	<p>tržnemu tveganju gre za visoko tveganje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raven kompleksnosti izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju je visoka. • Raven koncentracije tržnega tveganja je visoka. • Izpostavljenosti institucije tržnemu tveganju ustvarjajo donose, ki imajo visoko stopnjo nestanovitnosti. 	niso v skladu s strategijo upravljanja tveganj institucije ali nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganja.

191. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v okviru upravljanja tržnega tveganja v instituciji. Pristojni organi bi morali o vrsti ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo druge nadzorniške ukrepe (vključno s kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tabela 9. Možni in neizčrpani nadzorniški ukrepi za tržno tveganje

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (j), (l), (m) in (n), Direktive 2013/36/EU – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. izboljša kakovost in pogostost poročanja o tržnem tveganju upravljalnemu organu in višjemu vodstvu institucije;
B. poveča uspešnost notranjih pristopov institucije ali njene zmogljivosti testiranja za nazaj ali stresnega testiranja;
C. izvaja pogostejše in poglobljene notranje revizije tržne dejavnosti;
D. omeji naložbe v nekatere produkte, kadar politike in postopki institucije ne zagotavljajo ustreznega kritja in kontrole tveganja, ki izhaja iz teh produktov;
E. opusti finančne produkte, kadar postopki vrednotenja institucije ne zagotavljajo konservativnih vrednotenj, ki so skladna s standardi iz Uredbe (EU) št. 575/2013;
F. zniža raven tržnega tveganja pri delovanju (npr. z zavarovanjem ali prodajo sredstev ali povečanjem zneska izvedenih finančnih instrumentov, ki jih poravnajo centralne nasprotne stranke), kadar so v sistemih merjenja ali kontrole institucije ugotovljene pomembne pomanjkljivosti;
G. predstavi načrt za postopno zmanjšanje izpostavljenosti do prizadetega premoženja in/ali nelikvidnih pozicij.

6.4. Ocena operativnega tveganja

6.4.1. Splošne ugotovitve

192. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju okvira za upravljanje operativnega tveganja oceniti med drugim, ali institucija upošteva pravne akte, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.

193. Pristojni organi bi morali oceniti operativno tveganje na vseh poslovnih področjih in pri vseh dejavnostih institucije, pri čemer bi morali upoštevati ugotovitve ocene ureditev notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije, kot so opredeljene v naslovu 5. V okviru te ocene bi morali določiti, v katerih primerih se lahko operativna tveganja uresničijo, pri tem pa upoštevati tudi podatkovni niz izgub institucije in možne vplive drugih povezanih tveganj (npr. mejni primeri operativnega tveganja in tržnega operativnega tveganja).
194. Pristojni organi bi morali oceniti pomembnost operativnega tveganja zaradi tretjih ponudnikov storitev, vključno s koncentracijo (na ravni subjekta in po potrebi na ravni skupine) ene ali več storitev, ki jih zagotavlja en sam tretji ponudnik storitev (neposredno ali posredno prek podizvajalskih verig) ali omejeno število tretjih ponudnikov storitev, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije institucije, in ali bi to lahko vplivalo na operativno odpornost institucije, njeno uspešnost in upravljanje tveganja. Pri izvajanju te ocene bi morali upoštevati, v kolikšni meri se tudi druge institucije zanašajo na iste tretje ponudnike storitev, če imajo te informacije na voljo.
195. Pri ocenjevanju operativnega tveganja bi morali pristojni organi v skladu z uredbo DORA oceniti tveganje na področju IKT ter njegov možni vpliv na kritične ali pomembne funkcije institucije, vključno z morebitnim finančnim, regulativnim in strateškim vplivom na institucijo ter vplivom na njen poslovni ugled.
196. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen pristop k operativni odpornosti, da lahko kljubuje motnjam, se jim prilagodi in si od njih opomore, ko se pojavijo, ter ali je bil ta pristop ustrezno in dosledno usklajen z obstoječim okvirom upravljanja tveganj, načrti neprekinjenega delovanja in upravljanjem tretjih oseb.
197. Pri ocenjevanju operativnega tveganja bi morali pristojni organi po potrebi oceniti, ali se s politikami in postopki institucije ustrezno prepoznavajo, ocenjujejo in upravljajo operativna tveganja, ki izhajajo iz dejavnosti v zvezi s kriptosredstvi in tehnologije, na kateri temeljijo.
198. Pristojni organi bi morali tveganje izgube poslovnega ugleda oceniti skupaj z operativnim tveganjem, saj je to tveganje neločljivo povezano z dogodki operativnega tveganja. Vendar se rezultat ocene tveganja izgube poslovnega ugleda ne bi smel upoštevati v izračunu rezultata operativnega tveganja, temveč bi se moral po potrebi upoštevati v okviru analize poslovnega modela in/ali ocene likvidnostnega tveganja, saj se lahko zaradi njegovih glavnih učinkov poslabša zaupanje investitorjev, vlagateljev ali udeležencev medbančnega trga v institucijo.
199. Pristojni organi bi morali oceniti vpliv okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj na operativno tveganje in tveganje izgube poslovnega ugleda pri delovanju ter ustreznost kontrol operativnega tveganja in tveganja izgube ugleda, povezanega z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji, pri čemer bi morali prednostno obravnavati fizična tveganja in tveganja prehoda. Pristojni organi bi morali pri oceni pravnega tveganja in tveganja izgube poslovnega ugleda upoštevati zlasti okoljska tveganja in tveganja zelenega zavajanja.

6.4.2. Ocena operativnega tveganja pri delovanju

200. Pristojni organi bi se morali temeljito seznaniti z izpostavljenostmi institucije operativnemu tveganju pri delovanju ter oceniti pomembnost bonitetnega vpliva tega tveganja na institucijo, pa tudi vpliv na njeno sposobnost izvajanja kritičnih ali pomembnih funkcij v primeru motenj.
201. Za utemeljitev te ocene bi morali upoštevati kapitalsko zahtevo za operativno tveganje v primerjavi s skupno kapitalsko zahtevo ter po potrebi notranji kapital, ki ga institucija dodeli za operativno tveganje, v primerjavi s skupnim notranjim kapitalom. Poleg tega bi morali pristojni organi uporabiti znanje, pridobljeno pri oceni drugih elementov SREP (zlasti iz naslova 4 in naslova 5), pri primerjavi s podobnimi institucijami, pri katerih koli drugih nadzorniških dejavnostih, vključno s prispevkom nadzornikov za PPFT in organov za nadzor trga, ter iz drugih ustreznih virov informacij.
202. Pristojni organi bi morali upoštevati vsaj ključne dejavnike operativnega tveganja in možne scenarije motenj, jih po potrebi analizirati po poslovnih področjih, pravnih subjektih, geografskih območjih in kategorijah vrst dogodkov (ob upoštevanju razpoložljivosti podatkov) ter primerjati položaj institucije s primerljivimi institucijami. Ti dejavniki bi morali zajemati vsaj glavno strategijo institucije za upravljanje operativnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju operativnega tveganja, poslovno okolje (vključno z geografsko prisotnostjo, operacijami IKT in distribucijskimi kanali), nedavne pomembne korporativne dogodke (kot so združitve, nakupi, prodaje in prestrukturiranja), sisteme IKT in druge vidike, povezane z IKT, v skladu z oddelkom 6.4.2.3, spremembe procesov, dogovore s tretjimi osebami, težave pri zagotavljanju regulativne skladnosti, poslovne ambicije in sisteme spodbud ter druge ključne dejavnike operativnega tveganja.

Narava in pomen izpostavljenosti operativnemu tveganju

203. Pristojni organi bi morali naravo izpostavljenosti operativnemu tveganju določiti z analizo izpostavljenosti glavnim virom in dejavnikom operativnega tveganja, da bi oblikovali v prihodnost usmerjeno mnenje o prihodnjem operativnem tveganju. Pri tej analizi:
- a. lahko pristojni organi upoštevajo operativni model, poslovna področja, produkte, procese in geografska območja, ki so pomembni za institucijo, oceno odvisnosti in izpostavljenosti operativnemu tveganju za glavne dejavnike tveganja (npr. procese, osebe, sisteme in zunanje dejavnike) ter povezave med dejavniki tveganja z uporabo samoocene tveganja institucije, analize primerljivih subjektov, podatkov ter javnih in/ali konzorcijskih podatkovnih zbirk, če so na voljo in ustrezne;
 - b. bi morali pristojni organi upoštevati pogostost in resnost dogodkov, ki jim je institucija izpostavljena, ter razlikovati med tistimi, ki povzročajo zelo velike izgube, in tistimi, ki se pojavljajo zelo pogosto. Na podlagi tega razlikovanja bi morali pristojni organi oceniti trende izgub iz naslova operativnega tveganja in njihovo koncentracijo ter
 - c. bi morali uporabiti analize scenarijev ter upoštevati načrtovane poslovne operacije in analize pričakovanega operativnega tveganja, ki jih je izvedla institucija, če so na voljo, ob

upoštevanju morebitnih popravnih ukrepov in ukrepov za zmanjševanje tveganja, ki so že izvedeni in učinkoviti.

204. Po opredelitvi in analizi glavnih virov in dejavnikov operativnega tveganja bi se morali pristojni organi osredotočiti na tiste, ki bi lahko potencialno najbolj vplivali na institucijo.

205. Glavni vir informacij, ki bi ga morali pristojni organi upoštevati, je nabor podatkov o izgubah in dogodkih institucije, saj lahko zagotovi dragocene vpoglede v razvoj profila operativnega tveganja institucije. Pristojni organi bi morali redno ocenjevati celovitost, točnost in kakovost podatkov o izgubi. Dodaten vir informacij bi morale biti evidence institucije o vseh incidentih, povezanih z IKT, in pomembnih kibernetičnih grožnjah (v skladu s členom 17(2) uredbe DORA) ter o ugotovljenih virih tveganj na področju IKT (v skladu s členom 8(2) uredbe DORA).

Ocena podkategorij operativnega tveganja

206. Pristojni organi bi se morali pri oceni podkategorij operativnega tveganja osredotočiti na tiste, za katere se šteje, da so pomembne za institucijo. Na podlagi vseh razpoložljivih notranjih in zunanjih virov informacij bi morali uporabiti tudi svojo strokovno presojo, da bi opredelili pomembne podkategorije. Pristojni organi bi morali pri izvajanju ocene vedno biti pozorni na naslednje vidike operativnega tveganja³²:

- a. pravno tveganje;
- b. modelsko tveganje;
- c. tveganje na področju IKT.

6.4.2.1. Pravno tveganje

207. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju ustreznosti in pomembnosti izpostavljenosti institucije pravnemu tveganju upoštevati naslednje:

- a. zavajajočo prodajo produktov ali storitev;
- b. nasprotja interesov pri poslovanju;
- c. manipulacijo referenčnih obrestnih mer, menjalnih tečajev ali katerih koli drugih finančnih instrumentov ali indeksov;
- d. ovire pri zamenjavi finančnih produktov med njihovo življenjsko dobo in/ali pri zamenjavi ponudnikov finančnih storitev;
- e. samodejne obnovitve produktov ali kazni za izstop in/ali
- f. obravnavo pritožb strank;
- g. kršitev nacionalnih in mednarodnih pravil in predpisov (davčnih predpisov, pravil v zvezi z notranjimi goljufijami ali notranjimi tatvinami, pravil o preprečevanju pranja denarja, pravil o preprečevanju financiranja terorizma ter predpisov o gospodarskih sankcijah);

³² Neizčrpna razčlenitev podkategorij operativnega tveganja je na voljo v Prilogi III.

h. izpostavljenosti pravnim sporom, povezanim z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi dejavniki, zlasti v zvezi z okoljem in zelenim zavajanjem.

208. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali bi lahko bila institucija izpostavljena kakršnim koli stroškom, globam, kaznim ali odškodninam zaradi sodnih postopkov, pa tudi število in vsebino pritožb. Uporabiti bi bilo treba tudi rezultate ocene iz naslova 4, skupaj s temeljitim pregledom politik spodbud, da bi pridobili poglobljen vpogled v vzroke morebitnih kršitev. V zvezi s tem bi morali pristojni organi preučiti tudi, ali ima institucija vzpostavljene ustrezne in učinkovite sisteme in procese za izvajanje omejevalnih ukrepov in ravnanje v skladu z njimi (npr. sankcije), vključno z oceno, ali institucija upošteva smernice organa EBA o notranjih politikah, postopkih in kontrolah³³.

209. Vendar bi morali pristojni organi uporabiti v prihodnost usmerjen pristop, pri tem pa upoštevati tudi možen vpliv regulativnega razvoja in dejavnosti ustreznih organov, kar zadeva varstvo potrošnikov in zagotavljanje finančnih storitev na splošno.

6.4.2.2. Modelsko tveganje

210. V okviru operativnega tveganja bi morali pristojni organi oceniti modelsko tveganje s posebnim poudarkom na notranjih neregulativnih modelih (npr. modelih UI, oblikovanju cen produktov, določanju in spremljanju omejitev tveganja, modelih ICAAP/ILAAP in načinih sanacije).

211. Pri oceni modelskega tveganja bi morali pristojni organi upoštevati:

- a. v kakšnem obsegu in za kakšen namen institucija uporablja modele za sprejemanje odločitev ter kakšen je poslovni pomen takih odločitev. Pristojni organi bi morali opredeliti poslovno področje/dejavnost, za katero institucija obsežno uporablja modele, ter oceniti možni vpliv modelskega tveganja med drugim z analizami občutljivosti in scenarijev ali s stresnimi testi, ter
- b. zanesljivost kontrolnih mehanizmov (v smislu metod, pogostosti, spremljanja itd.), vključno s postopkom odobritve modela, rednimi pregledi, ki se izvajajo, in ravno ozaveščenosti institucije o pomanjkljivostih modela ali razvoju trga in poslovanja.

212. Kadar se modeli uporabljajo za namene odločanja (npr. oblikovanje cen produktov, modeli UI, ocenjevanje finančnih instrumentov, profiliranje strank), bi morali pristojni organi oceniti, ali je vzpostavljen zanesljiv proces notranjega ovrednotenja in/ali postopek pregleda modela za opredelitev in zmanjšanje modelskega tveganja (razen regulativnih modelov).

213. Pri izvajanju ocene modelskega tveganja bi morali pristojni organi upoštevati oceno drugih tveganj za kapital, likvidnost in financiranje, zlasti v zvezi z ustreznostjo metodologij, uporabljenih za merjenje tveganja, oblikovanje cen ter vrednotenje sredstev in/ali obveznosti. Rezultati takšne ocene bi morali biti podlaga za ugotovitve o operativnem tveganju.

³³ Smernice organa EBA o notranjih politikah, postopkih in kontrolah za zagotovitev izvajanja omejevalnih ukrepov Unije in nacionalnih omejevalnih ukrepov (EBA/GL/2024/14).

6.4.2.3. Tveganje na področju IKT – Ocena tveganja na področju IKT pri delovanju

Opredelitev pomembnih tveganj na področju IKT

214. V skladu z uredbo DORA bi morali pristojni organi pregledati, kako institucija identificira, razvrsti in dokumentira vse poslovne funkcije, vloge in odgovornosti, ki jih podpirajo IKT, informacijska sredstva³⁴ in sredstva IKT³⁵, ki podpirajo te funkcije, ter njihove vloge in odvisnosti v povezavi s tveganjem na področju IKT. Ta pregled bi moral pristojnim organom pomagati, da bi natančno razumeli izpostavljenost institucije tveganju na področju IKT pri delovanju (profil tveganja na področju IKT), opredelili njeno pomembno tveganje na področju IKT pri delovanju in oblikovali mnenje o bonitetnem vplivu tega tveganja. V ta namen bi morali pristojni organi, kadar je to ustrezno in primerno, upoštevati vsaj naslednje:

- a. poročilo o pregledu okvira za obvladovanje tveganj na področju IKT (v skladu s členom 6(5) uredbe DORA);
- b. vire tveganja na področju IKT, zlasti izpostavljenost tveganju, ki ogroža druge finančne subjekte ali pa ga ti povzročajo, ki jih je institucija opredelila v skladu s členom 8(2) uredbe DORA;
- c. sporočene večje incidente v zvezi z IKT (v skladu s členom 19(1) uredbe DORA), vključno s trendom skupnih letnih stroškov in izgub, ki nastanejo zaradi večjih incidentov, povezanih z IKT (v skladu s členom 11(10) uredbe DORA);
- d. rezultate testov, predvidenih v programu za testiranje digitalne operativne odpornosti (v skladu s členom 24 uredbe DORA), vključno s povzetkom ugotovitev penetracijskega testiranja na podlagi analize groženj (TLPT) in s tem povezanimi sanacijskimi načrti (v skladu s členom 26(6) uredbe DORA);
- e. register informacij (v skladu s členom 28(3) uredbe DORA), vključno s stopnjo koncentracije na tretje ponudnike storitev IKT, vključno s ponudniki storitev IKT znotraj skupine, glede na vrsto storitev IKT in/ali sistemov IKT;
- f. priporočila in mnenja glavnih nadzornikov (v skladu s členom 40(3) in členom 42(7) uredbe DORA) ter s tem povezane odgovore, poročila in informacije ključnih tretjih ponudnikov storitev IKT (v skladu s členom 35(1), točka (c), členom 42(1) in členom 48(2) uredbe DORA);
- g. raven kompleksnosti sistemov IKT in rezultate ocene tveganja na področju IKT v zvezi z obstoječimi sistemi IKT (v skladu s členom 8(7) uredbe DORA);
- h. oceno tveganja ob večjih spremembah (v skladu s členom 8(3) uredbe DORA);
- i. stopnjo sprejemanja in vključevanja inovativnih rešitev na področju IKT;
- j. lokacije, in sicer regije ali države, kjer se nahajajo podatkovni centri in občutljiva namenska območja, tudi kadar pogodbene storitve IKT zagotavljajo tretji ponudniki storitev IKT, kar zajema tudi lokacijo obdelave in hrambe podatkov;
- k. vse s tem povezane pomembne pomanjkljivosti ali slabosti, opredeljene v naslovu 5;
- l. samoocene tveganja, povezanega z IKT, in kontrol (če so vključene v informacije o ICAAP);

³⁴ Člen 3, točka 6, Uredbe (EU) 2022/2554.

³⁵ Člen 3, točka 7, Uredbe (EU) 2022/2554.

- m. informacije o upravljanju tveganj na področju IKT, predložene upravljalnemu organu institucije;
- n. ugotovitve notranje in zunanje revizije, povezane z IKT;
- o. okolje zunanjih groženj, vključno z informacijami o grožnjah in ranljivostih.

Pregled sistemov in storitev IKT

215. Pristojni organi bi morali pregledati ustrezno dokumentacijo, metodologijo in postopke institucije ter si oblikovati mnenje o tem, ali je institucija ustrezno opredelila sisteme in storitve IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije. V ta namen bi morali upoštevati:
- a. sisteme IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije, ter kritična informacijska sredstva in sredstva IKT, ki jih je opredelila institucija (v skladu s členom 8 uredbe DORA);
 - b. ključne procese, ki so odvisni od tretjih ponudnikov storitev IKT, vključno z medsebojnimi povezavami s tretjimi ponudniki storitev IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije, ki jih je opredelila institucija (v skladu s členom 8(5) uredbe DORA).

Opredelitev in evidentiranje pomembnih tveganj na področju IKT za sisteme in storitve IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije

216. Pristojni organi bi morali po pregledu odvisnosti institucije od informacijskih sredstev in sredstev IKT, profila tveganj na področju IKT, sistemov IKT ter storitev IKT oblikovati mnenje o pomembnih tveganjih na področju IKT, ki bi lahko imela pomemben negativni vpliv na sisteme in storitve IKT institucije, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije, ter pomemben vpliv na njeno sposobnost delovanja v primeru motenj. V ta namen bi morali upoštevati:
- a. finančno izgubo, vključno z morebitnimi odškodninami strankam, pravnimi stroški in stroški sanacije, pogodbenimi odškodninami, stroški ter izgubljenimi prihodki;
 - b. možnosti za motnje v poslovanju, ob upoštevanju (med drugim) kritičnosti prizadetih storitev, vključno s transakcijami in poslovanjem institucije (vključno z odvisnostmi od tretjih oseb), števila strank in/ali finančnih nasprotnih strank in/ali podružnic in zaposlenih, ki bi lahko bili prizadeti;
 - c. morebitne izgube podatkov;
 - d. morebitni vpliv na poslovni ugled;
 - e. morebitni regulativni vpliv, vključno z možnostjo javne graje, glob ali celo spremembe dovoljenj;
 - f. morebitni strateški vpliv na institucijo;
 - g. morebitno geografsko porazdelitev.
217. Pristojni organi bi morali nato ugotovljena pomembna tveganja na področju IKT razvrstiti v kategorije tveganj na področju IKT, določene v Prilogi III. Od institucij se pričakuje, da bodo namesto uporabe kategorizacije iz Priloge ohranile lastno kategorizacijo.

6.4.3. Ocena okvira za upravljanje in kontrolo operativnega tveganja

218. Pristojni organi bi morali oceniti okvir in ureditve, ki jih je institucija vzpostavila za upravljanje in kontrolo operativnega tveganja, ob upoštevanju rezultatov analize splošnega okvira za upravljanje tveganj in notranjo kontrolo iz naslova 5, saj bo to vplivalo na izpostavljenost institucije operativnemu tveganju. V zvezi s tveganjem PD/FT bi moral pristojni organ upoštevati oceno, ki jo predloži nadzornik za PPFFT.

Strategija upravljanja operativnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju operativnega tveganja

219. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljeno zanesljivo, jasno oblikovano in dokumentirano strategijo upravljanja operativnega tveganja in nagnjenost k prevzemanju operativnega tveganja, ki jo je odobril upravljalni organ ter v kateri so opisani narava, vrste in ravni operativnega tveganja, ki ga je institucija pripravljena prevzeti. Pri tej oceni bi morali pristojni organi med drugim upoštevati vlogo upravljalnega organa pri določanju, odobritvi, izvajanju in pregledu strategije upravljanja operativnega tveganja in nagnjenosti k prevzemanju operativnega tveganja (vključno z nagnjenostjo k prevzemanju tveganja na področju IKT in strategijo digitalne operativne odpornosti) ter zadostno pokritost in ustreznost strategije glede na naravo in pomembnost profila operativnega tveganja institucije.

Organizacijski okvir in okvir notranjih kontrol

220. Pristojni organi bi morali oceniti, ali institucija upošteva člen 323 Uredbe (EU) št. 575/2013. V tej oceni bi morali pristojni organi oceniti trdnost in učinkovitost organizacijskega okvira in ureditev upravljanja, ki omogočajo učinkovito upravljanje, merjenje in kontrolo operativnega tveganja, skupaj z zadostnimi kadrovskimi in tehničnimi viri za izvajanje zahtevanih nalog. Upoštevati bi morali, ali so vzpostavljene jasne linije odgovornosti za prepoznavanje, ocenjevanje, zmanjševanje in spremljanje operativnega tveganja ter poročanje o njem in ali se upošteva model treh obrambnih linij.

221. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija trden okvir kontrol in zanesljive varovalne ukrepe za zmanjšanje svojega operativnega tveganja, vključno z ustreznimi politikami in postopki, ki zajemajo tudi preostalo tveganje, in ali so ti skladni z nagnjenostjo institucije k prevzemanju operativnega tveganja in njeno strategijo upravljanja operativnega tveganja ter ali zajemajo vse ključne dejavnosti in procese. To med drugim vključuje oceno, ali so te politike in postopki jasno oblikovani, objavljeni in se dosledno uporabljajo v celotni instituciji.

222. Pristojni organi bi morali oceniti tudi funkcionalnost funkcije notranje revizije v smislu ustreznosti, obsega in pogostosti notranjih revizij okvira za upravljanje operativnega tveganja.

Neprekinjeno poslovanje, odzivanje in sanacija

223. Pristojni organi bi morali oceniti, ali institucija upošteva (i) smernice organa EBA o notranjem upravljanju v zvezi s splošnim upravljanjem neprekinjenega poslovanja in (ii) uredbo DORA v

zvezi s politiko neprekinjenega poslovanja na področju IKT ter načrti odzivanja in sanacije na področju IKT. V zvezi s tem bi morali ugotoviti, ali so politika neprekinjenega poslovanja na področju IKT ter načrti odzivanja in sanacije na področju IKT sestavni del splošne politike neprekinjenega poslovanja ter načrta odzivanja in sanacije institucije.

224. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija vzpostavila učinkovito upravljanje neprekinjenega poslovanja s preskušenimi načrti neprekinjenega poslovanja, odzivanja in sanacije, ki zajemajo vsaj njene kritične ali pomembne funkcije, vključno s tistimi, ki so bile oddane v izvajanje tretjim ponudnikom, in ali ti upoštevajo vrsto resnih, vendar verjetnih scenarijev, v katerih bi lahko bila institucija ranljiva. Oceniti bi morali tudi, ali politika neprekinjenega poslovanja institucije omogoča ustrezne ukrepe za odzivanje in sanacijo v primeru kakršnega koli incidenta.
225. Pristojni organi bi morali ugotoviti, ali upravljanje neprekinjenega poslovanja institucije vključuje:
- a. analizo vplivov na poslovanje;
 - b. ustrezne strategije za sanacijo, ki zajemajo ključne notranje in zunanje odvisnosti ter jasno opredeljene prednostne naloge sanacije in ravni odpornosti;
 - c. celovite in prožne načrte za obravnavo verjetnih scenarijev motenj, ki se pripravijo na podlagi analizo vplivov na poslovanje ter ob usklajevanju z notranjimi in zunanjimi deležniki;
 - d. načrte, ki določajo krizne strategije ter postopke odzivanja in sanacije;
 - e. učinkovito preskušanje zasnove in operativne učinkovitosti načrtov;
 - f. programe ozaveščanja in usposabljanja o upravljanju neprekinjenega poslovanja;
 - g. komunikacijske načrte za obveščanje vodstva in vseh ustreznih deležnikov, dokumentacijo in ukrepe za obvladovanje kriz ter po potrebi funkcijo obvladovanja kriz (v skladu s členom 11(7) uredbe DORA).
226. Pristojni organi bi morali oceniti, ali načrti neprekinjenega poslovanja, odzivanja in sanacije institucije:
- a. določajo vloge in odgovornosti, vključno z jasnimi smernicami glede morebitnih zamenjav, ter notranji postopek odločanja skupaj z opredelitvijo sprožilcev za aktivacijo;
 - b. vključujejo preglede, da se zagotovi skladnost kriznih strategij s trenutnim delovanjem, tveganji in grožnjami, ravni odpornosti ter cilji in prednostnimi nalogami na področju sanacije;
 - c. dajejo prednost ukrepom za neprekinjeno poslovanje z uporabo pristopa, ki temelji na tveganju;
 - d. vključujejo redno preskušanje, da se zagotovi izvedljivost ciljev in rokov za sanacijo, ter
 - e. po potrebi vključujejo tudi preskušanje storitev, ki jih zagotavljajo tretji ponudniki storitev.
227. Pristojni organi bi morali tudi oceniti, ali se rezultati preskusov dokumentirajo in sporočajo upravljalnemu organu.

Ocena okvira za upravljanje tveganj na področju IKT

228. Pristojni organi bi morali oceniti, ali institucija upošteva uredbo DORA in smernice organa EBA o notranjem upravljanju v zvezi z notranjim upravljanjem in organizacijo upravljanja tveganj na področju IKT. Oblikovati bi morali mnenje o tem, ali je upravljalni organ institucije na splošno odgovoren za upravljanje tveganj na področju IKT ter ustrezno opredeli, odobri in nadzoruje izvajanje vseh ureditev, povezanih z IKT. Pristojni organi bi morali preučiti, ali imajo člani upravljalnega organa zadostno znanje in spretnosti, da lahko razumejo in ocenijo tveganje na področju IKT in njegov vpliv na delovanje institucije.
229. Pristojni organi bi morali oceniti, kako so vloge in odgovornosti za vse funkcije, povezane z IKT, ter vzpostavljeni mehanizmi upravljanja vključeni in integrirani v okvir notranje kontrole in upravljanja institucije za upravljanje tveganja na področju IKT. V ta namen bi morali preučiti, ali je institucija odgovorna za upravljanje in nadzor tveganja na področju IKT dejansko dodelila neodvisni kontrolni funkciji, ki ima neposreden dostop in lahko poroča neposredno upravljalnemu organu v okviru njegove nadzorniške funkcije, ter oceniti, ali institucija zagotavlja:
- jasno obveščanje, dodelitev in vključevanje vlog in odgovornosti v vseh funkcijah, povezanih z IKT, vključno s poslovnimi funkcijami in procesi, ki jih podpirajo IKT;
 - zadosten in ustrezen proračun za omogočanje digitalne operativne odpornosti v smislu vseh vrst virov, vključno z ustreznimi programi ozaveščanja, usposabljanjem in veščinami na področju IKT za vse zaposlene (v skladu s členom 5(2), točka (g), uredbe DORA);
 - ustrezno nadaljnje ukrepanje in odzivanje upravljalnega organa na podlagi kritičnih revizijskih ugotovitev na področju IKT in ugotovitev, o katerih se poroča v skladu s členom 13(5) uredbe DORA.
230. Pristojni organi bi se morali temeljito seznaniti z okvirom za upravljanje tveganj na področju IKT v instituciji ter oceniti, ali ima institucija vzpostavljene zadostne in ustrezne strategije, politike, postopke, protokole in orodja na področju IKT, vključno z ravnmi tolerance, da lahko v skladu z uredbo DORA učinkovito, uspešno in celovito obravnava pomembna tveganja na področju IKT. V ta namen bi morali po potrebi upoštevati:
- ustreznost in učinkovitost politik, procesov in postopkov institucije za upravljanje tveganj na področju IKT³⁶, kar med drugim zajema upravljanje na področju IKT s strani tretjih oseb, odkrivanje incidentov, povezanih z IKT, in odzivanje nanje, upravljanje dostopa, šifriranje in kriptografijo na področju IKT, varnost delovanja IKT, varnost omrežja, nadzor dostopa ter ali je vse to odobril upravljalni organ in o tem obvestil vse ustrezne deležnike (v skladu s členom 14 uredbe DORA);

³⁶ V skladu z DORA mora to vključevati vsaj politiko informacijske varnosti, politike varnostnega kopiranja, politiko upravljanja sredstev IKT, politiko šifriranja in kriptografskih kontrol, politiko upravljanja kriptografskih ključev, politiko vodenja projektov na področju IKT, politiko nabave, razvoja in vzdrževanja sistemov IKT, kadrovske politiko, politiko fizične in okoljske varnosti, politiko obvladovanja incidentov, povezanih z IKT, ter politiko o uporabi storitev IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije in jih zagotavljajo tretji ponudniki storitev IKT.

- b. ustreznost tolerančne ravni tveganja institucije za tveganje na področju IKT in tolerance učinka za motnje na področju IKT (v skladu s členom 6(8), točka (b), uredbe DORA);
- c. ustreznost in izvajanje strategije digitalne operativne odpornosti institucije, vključno z njeno usklajenostjo s poslovno strategijo;
- d. usklajenost strategije o upravljanju tveganja tretjih oseb na področju IKT, vključno večdobaviteljsko strategijo za IKT, če je na voljo, splošno poslovno strategijo in okvirom za upravljanje tveganja na področju IKT;
- e. preostalo tveganje, ki izhaja iz opredeljenih tveganj institucije v zvezi s pogodbenimi dogovori o uporabi storitev IKT, ki podpirajo kritične ali pomembne funkcije;
- f. preostalo tveganje, ki izhaja iz opredeljenih tveganj institucije v zvezi s projekti na področju IKT, ki vplivajo na kritične ali pomembne funkcije in o katerih se je poročalo upravljalnemu organu, pa tudi v zvezi z nakupom, razvojem in vzdrževanjem sistemov IKT ter spremembami na področju IKT;
- g. zanesljivost in celovitost programa za testiranje digitalne operativne odpornosti;
- h. trend in razsežnost večjih incidentov, povezanih z IKT, ter ugotovitve, o katerih se je poročalo upravljalnemu organu v skladu s členom 17(3), točka (e), in členom 13(5) uredbe DORA;
- i. kontrole tveganja na področju IKT, ki posebej zadevajo opredeljeno pomembno tveganje na področju IKT;
- j. pravočasno poročanje upravljalnemu organu in višjemu vodstvu o vidikih upravljanja tveganja na področju IKT;
- k. obseg in ugotovitve notranje revizije.

231. Pri ocenjevanju upravljanja tveganja na področju IKT bi morali pristojni organi posebno pozornost nameniti upravljanju tveganja tretjih oseb na področju IKT, vključno z ravno koncentracije institucije na tretje ponudnike storitev IKT. V ta namen bi morali zagotoviti tesno sodelovanje z glavnimi nadzorniki ključnih tretjih ponudnikov storitev IKT v skladu s Skupnimi smernicami evropskih nadzornih organov³⁷, če institucija, ki se ocenjuje, prejema storitve IKT od ključnega tretjega ponudnika storitev IKT. Pristojni organi bi morali tudi pregledati učinkovitost namenske vloge, ki jo je vzpostavila institucija, ali imenovanega člana višjega vodstva za spremljanje dogovorov s tretjimi osebami na področju IKT.

232. Pristojni organi bi morali preučiti, ali je funkcija notranje revizije učinkovita ter ima zadostno znanje, spretnosti in izkušnje za revidiranje okvira institucije za upravljanje tveganja na področju IKT, in sicer tako, da preveri, ali:

- a. se revizija okvira za upravljanje tveganja na področju IKT izvaja z zahtevano kakovostjo, poudarkom in pogostostjo ter sorazmerno s profilom tveganja institucije na področju IKT;
- b. revizijski načrt vključuje revizije pomembnih tveganj na področju IKT, ki jih je opredelila institucija, vključno z neodvisnimi pregledi načrtov odzivanja in sanacije na področju IKT;

³⁷ Skupne smernice evropskih nadzornih organov o sodelovanju pri nadzoru in izmenjavi informacij med evropskimi nadzornimi organi in pristojnimi organi v skladu z Uredbo (EU) 2022/2554 (JC/2024/36).

- c. se kritične ugotovitve revizij IKT pravočasno preverijo in rešijo, med drugim s poročanjem upravljalnemu organu;
- d. ugotovitve revizij IKT, vključno z dogovorjenimi ukrepi, uradno nadalje obravnava višje vodstvo in/ali revizijski odbor, ki poleg tega redno pregleduje poročila o napredku.

6.4.4. Ocena tveganja izgube poslovnega ugleda

233. Pristojni organi bi morali oceniti tveganje izgube poslovnega ugleda, ki mu je institucija izpostavljena, pri tem pa upoštevati spoznanja iz naslova 4 do naslova 6.2. Takšna ocena bi morala biti osredotočena tudi na splošni okvir tveganja izgube poslovnega ugleda, s čimer bi se zagotovila sposobnost institucije, da učinkovito obvladuje morebitne dogodke v zvezi s poslovnim ugledom. Pri tej oceni bi se morali pristojni organi izogniti dvojnemu upoštevanju vidikov, ki so že bili obravnavani v okviru ocene pravnega tveganja (oddelek 6.4.2.1).
234. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju pomembnosti tveganja izgube poslovnega ugleda upoštevati velikost institucije ter naravo, obseg in kompleksnost njenih storitev, dejavnosti in poslovanja (npr. lastniške in dolžniške instrumente, ki kotirajo na borzi, ali udeležbo na medbančnih trgih).
235. Pristojni organi bi morali upoštevati notranje in zunanje dejavnike ali dogodke, ki bi lahko povzročili pomisleke glede poslovnega ugleda, pri čemer so izključeni dogodki, ki vodijo v sodne postopke. Za institucije kategorij 1 in 2 bi morali pristojni organi pri oceni upoštevati vse naslednje kazalnike:
- a. negativno poročanje v medijih in družbenih medijih ter pobude združenj potrošnikov, zaradi katerih bi se lahko poslabšala javno mnenje o instituciji in njen poslovni ugled;
 - b. število pritožb strank in spremembe teh pritožb ali nenadna izguba strank ali vlagateljev;
 - c. negativne dogodke v povezavi s primerljivimi subjekti institucije, ki bi jih javnost lahko povezovala s celotnim finančnim sektorjem ali skupino institucij;
 - d. ugled posameznikov, ki so vključeni v upravljanje institucije ali imajo v njej kvalificirane deleže;
 - e. dejavnost ali poslovanje v sektorjih ali jurisdikcijah, ki so zelo izpostavljene PD/FT, ali z osebami, ki pomenijo visoko tveganje z vidika PD/FT;
 - f. dejavnost ali poslovanje v sektorjih ali jurisdikcijah in/ali s poslovnimi partnerji, ki so zelo izpostavljeni pomembnim težavam ali javnim polemikam v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi dejavniki, med drugim zlasti z okoljskimi dejavniki;
 - g. vpliv incidentov, povezanih z IKT, kot jih je institucija zabeležila v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/1772³⁸, na njen poslovni ugled;

³⁸ Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1772 z dne 13. marca 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2022/2554 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o določitvi meril za razvrščanje incidentov, povezanih z IKT, in kibernetičnih groženj, ter pragov pomembnosti in podrobnosti poročil o večjih incidentih, C/2024/1519 (UL L, 2024/1772, 25.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1772/oj).

h. druge „tržne“ kazalnike, če so na voljo (npr. poslabšanje bonitetne ocene ali spremembe cene delnic med letom).

236. Pristojni organi bi morali oceniti pomembnost izpostavljenosti institucije tveganju izgube poslovnega ugleda in njeno medsebojno povezanost z drugimi tveganji, pri tem pa uporabiti ustrezne ocene tveganj (tudi tiste, ki jih pripravijo drugi nadzorni organi), da bi opredelili morebitne sekundarne učinke v kateri koli smeri.

237. V okviru analize operativnega tveganja bi morali pristojni organi upoštevati pomembnost in pomen izpostavljenosti institucije tveganju PD/FT z bonitetnega vidika v okviru operativnega tveganja. V zvezi s tem bi morali pristojni organi uporabiti ustrezne vhodne podatke, ki jih prejmejo od nadzornikov za PPDFT, da dopolnijo svoje ugotovitve v okviru stalnega nadzora in ocenijo, ali ti podatki vzbujajo bonitetne pomisleke v zvezi s tveganjem PD/FT.

238. Pristojni organi bi morali upoštevati, da je lahko tveganju PD/FT izpostavljena vsaka institucija, ne glede na njeno velikost ali finančno trdnost. Zato bi bilo treba zadostno pozornost nameniti tudi institucijam, za katere se šteje, da so finančno trdne in imajo morda dober poslovni ugled, saj se lahko te institucije poskuša izrecno izkoristiti za namene PD/FT. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi institucijam, ki so zelo uspešne pri pridobivanju novih strank/povečevanju tržnega deleža – zlasti z uporabo netradicionalnih distribucijskih kanalov –, saj bi to lahko bilo povezano s šibkimi kontrolami skrbnega preverjanja strank v fazi vstopanja.

239. Pristojni organi bi morali z nadzorniki za PPDFT deliti ustrezne informacije o ugotovljenih vprašanih operativnega tveganja, ki lahko povzročijo tveganja PD/FT, tveganja neizvajanja ciljno usmerjenih finančnih sankcij in izogibanja tem sankcijam ter pomisleke, kot so pomanjkljivosti v sistemu IKT ali okviru notranjih kontrol institucij.

240. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija uvedla ustrezne ureditve, strategije, postopke in mehanizme za upravljanje tveganja izgube poslovnega ugleda. Pristojni organi bi morali zlasti upoštevati, ali:

- a. je institucija uvedla formalizirane politike in postopke za opredelitev, upravljanje in spremljanje tega tveganja, vključno z zanesljivim kodeksom ravnanja, ter ali so te politike in postopki sorazmerni z njeno velikostjo in pomembnostjo v sistemu;
- b. institucija to tveganje obravnava preventivno, med drugim z vzpostavitvijo ustreznih metrik in orodij za spremljanje, obravnavanjem morebitnih težav s poslovnim ugledom v kriznih načrtih, ustreznim usposabljanjem in ozaveščanjem ter uporabo pridobljenih spoznanj;
- c. institucija izvaja stresne teste ali analizo scenarijev za oceno morebitnih sekundarnih učinkov tveganja izgube poslovnega ugleda (npr. stroškov likvidnosti in financiranja, poslov listinjenja, dostop do storitve korespondenčnega bančništva);
- d. institucija ukrepa za zaščito svoje blagovne znamke z orodji za spremljanje medijev/družbenih medijev, protokoli za obravnavanje dezinformacij in negativne publicitete ter s hitrimi komunikacijskimi kampanjami;

- e. institucija upošteva morebitni vpliv svoje strategije in poslovnih načrtov ter splošneje ravnanja na svoj poslovni ugled.

6.4.5. Operativna odpornost

241. Pristojni organi bi morali oblikovati celovito mnenje o zmožnosti institucije, da v primeru motenj še naprej zagotavlja kritične ali pomembne funkcije (stopnja operativne odpornosti), kar je rezultat učinkovitega upravljanja operativnega tveganja, ob upoštevanju velikosti institucije, njenega poslovnega modela in splošnega profila tveganja. V ta namen bi morali pristojni organi uporabiti svoje obstoječe ocene o upravljanju operativnega tveganja, neprekinjenem poslovanju, zmogljivostih za upravljanje sprememb, storitvah tretjih oseb ter IKT, na katero se institucija opira, da bi celovito ocenili, ali ti elementi skupaj prispevajo k operativni odpornosti institucije. Preučiti bi morali tudi, ali institucija dosledno in usklajeno izvaja svoj okvir za upravljanje tveganja, načrte neprekinjenega poslovanja, upravljanje tretjih oseb (že ocenjeno v okviru uredbe DORA in smernic organa EBA, izdanih v skladu s členom 74(3) Direktive 2013/36/EU o ureditvah, procesih in mehanizmi notranjega upravljanja) ter okvir za sanacijo in reševanje. Poleg tega bi morali pristojni organi preučiti, ali je institucija v zadostni meri evidentirala notranje in zunanje medsebojne povezave in soodvisnosti, ki jih potrebuje za izvajanje svojih kritičnih ali pomembnih funkcij.
242. Pristojni organi bi morali upoštevati pozornost, ki jo upravljalni organ in višje vodstvo namenjata zmožnosti institucije, da se odzove na motnje in po njih okreva, ob predpostavki, da bo prišlo do napak. V ta namen bi morali preučiti, ali:
- upravljalni organ aktivno prispeva k splošnemu razumevanju pristopa k operativni odpornosti na ravni celotne institucije in k spremljanju učinkovitosti tega pristopa;
 - se pravočasno poroča o trenutni operativni odpornosti institucije za podporo nadzoru, ki ga izvaja upravljalni organ, zlasti kadar bi lahko ugotovljene večje pomanjkljivosti vplivale na izvajanje kritičnih ali pomembnih funkcij institucije.

6.4.6. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

243. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o operativnem tveganju institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat tveganja na podlagi meril iz tabele 10. Če se pristojni organ na podlagi pomembnosti nekaterih podkategorij tveganja odloči, da bo te podkategorije ocenil in zanje izračunal rezultat ločeno, je treba smiselno uporabiti smernice iz te tabele, če je to mogoče.

Tabela 10. Nadzorniška merila za izračun rezultata operativnega tveganja

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
1	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je	<ul style="list-style-type: none"> Izpostavljenosti operativnemu tveganju so omejene na le nekaj kategorij vpliva z visoko pogostostjo/majhno resnostjo. Analiza scenarijev in primerjava z izgubami primerljivih 	<ul style="list-style-type: none"> Politika in strategija operativnega tveganja institucije sta usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja.

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
	tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo nizko.	<p>subjektov kažeta, da izpostavljenosti operativnemu tveganju niso pomembne/so zelo nizke.</p> <ul style="list-style-type: none"> Raven bruto izgub (pred izterjavami in vključno z izgubami iz kreditnega portfelja zaradi operativnega tveganja), ki jih je imela institucija v zadnjih letih, ni pomembna/je zelo nizka ali pa se je znižala z višje ravni. Ni pomembnih izpostavljenosti tveganju na področju IKT, arhitektura IKT je preprosta/odporna/prilagodljiva, tveganja na področju IKT pa niso pomembna/so zelo nizka. Stopnja tveganja koncentracije na tretje ponudnike storitev je nizka, verige podizvajanja pa so preproste. Intenzivnost groženj, ki bi lahko povzročila večje motnje v delovanju (vključno z incidenti, povezanimi z IKT) kritičnih ali pomembnih funkcij, je nizka. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizacijski okvir za operativno tveganje je zanesljiv ter ima jasne odgovornosti in jasno ločene naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole. Okvir za operativno tveganje vključuje vsa relevantna tveganja. Sistemi za merjenje in spremljanje operativnega tveganja ter poročanje o njem so ustrezni. Okvir kontrol za operativno tveganje je učinkovit. Upravljanje tveganj in kontrole na področju IKT so ustrezni glede na zahteve iz uredbe DORA. Okvir za upravljanje tveganj tretjih oseb je trden in učinkovit, prav tako pa so ustrezne tudi pogodbene ureditve. Učinkovito in zanesljivo upravljanje neprekinjenega poslovanja, vključno s preskušeni načrti neprekinjenega poslovanja, odzivanja in sanacije.
2	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Izpostavljenosti operativnemu tveganju so predvsem v kategorijah vpliva z visoko pogostostjo/majhno resnostjo. Analiza scenarija in primerjava z izgubami primerljivih subjektov kažeta, da so izpostavljenosti operativnemu tveganju nizke do srednje. Raven bruto izgub, ki jih je imela institucija v zadnjih letih, je nizka do srednja oziroma naj bi se zvišala z nižje pretekle ravni ali znižala z višje pretekle ravni. Nizka izpostavljenost tveganju na področju IKT, zmerno kompleksna/delno omejena arhitektura IKT ter nizka/srednja tveganja na področju IKT. Stopnja tveganja koncentracije na tretje ponudnike storitev je srednja, verige podizvajanja pa so zmerne. 	

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		<ul style="list-style-type: none"> Intenzivnost groženj, ki bi lahko povzročila večje motnje v delovanju (vključno z incidenti, povezanimi z IKT) kritičnih ali pomembnih funkcij, je srednja. 	
3	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje visoko.	<ul style="list-style-type: none"> Izpostavljenosti operativnemu tveganju se nanašajo na nekatere kategorije vpliva z nizko pogostostjo/veliko resnostjo. Analiza scenarija in primerjava z izgubami primerljivih subjektov kaže, da so izpostavljenosti operativnemu tveganju srednje do visoke. Raven bruto izgub, ki jih je imela institucija v zadnjih letih, je srednja do visoka oziroma naj bi se zvišala z nižje pretekle ravni ali znižala z višje pretekle ravni. Znaki morebitne pomembne izpostavljenosti tveganju na področju IKT, kompleksna/toga/razdrobljena arhitektura IKT in srednja/visoka tveganja na področju IKT. Stopnja tveganja koncentracije na tretje ponudnike storitev je visoka, verige podizvajanja pa so zmerne do dolge/kompleksne. Intenzivnost groženj, ki bi lahko povzročila večje motnje v delovanju (vključno z incidenti, povezanimi z IKT) kritičnih ali pomembnih funkcij, je visoka. 	<ul style="list-style-type: none"> Usklajenost med politiko in strategijo operativnega tveganja institucije ter njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja ni dovolj razvita ali je celo neustrezna. Organizacijski okvir za operativno tveganje ni dovolj trden. Okvir za operativno tveganje ne vključuje vseh relevantnih tveganj. Sistemi za merjenje in spremljanje operativnega tveganja ter poročanje o njem niso ustrezni. Okvir kontrol za operativno tveganje je šibek. Upravljanje tveganj in kontrole na področju IKT niso skladni glede na zahteve iz uredbe DORA. Okvir za upravljanje tveganj tretjih oseb je nepopoln/šibek, poleg tega pa so tudi pogodbene ureditve neustrezne. Neustrezno upravljanje neprekinjenega poslovanja, vključno z nezanesljivimi/neučinkovitimi/nepopolnimi načrti za neprekinjeno poslovanje, odzivanje in sanacijo.
4	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo visoko.	<ul style="list-style-type: none"> Izpostavljenosti operativnemu tveganju se nanašajo na vse glavne kategorije. Analiza scenarija in primerjava z izgubami primerljivih subjektov kaže, da so izpostavljenosti operativnemu tveganju velike in se povečujejo. Raven bruto izgub, ki jih je imela institucija v zadnjih nekaj letih, je visoka ali pa se je tveganje znatno povečalo. Več znakov pomembnih izpostavljenosti tveganju na 	

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		<p>področju IKT, zelo kompleksna/šibka arhitektura IKT in visoka tveganja na področju IKT.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stopnja tveganja koncentracije na tretje ponudnike storitev je zelo visoka/resna, z dolgimi/kompleksnimi verigami podizvanja. Intenzivnost groženj, ki bi lahko povzročila večje motnje v delovanju (vključno z incidenti, povezanimi z IKT) kritičnih ali pomembnih funkcij, je zelo visoka/resna. 	

244. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v okviru upravljanja operativnega tveganja in operativne odpornosti institucije (ob upoštevanju tesne povezave med operativno odpornostjo in upravljanjem operativnega tveganja). Pristojni organi bi morali o vrsti ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe (vključno s kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali kombinacijo teh ukrepov z ukrepi, navedenimi v spodnji tabeli, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Pri kršitvah uredbe DORA bi morali pristojni organi razmisliti o veljavnih popravniških ukrepih in ukrepih za odpravo pomanjkljivosti iz člena 50 uredbe DORA.

Tabela 11. Možen in neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki izhajajo iz ocene operativnega tveganja in operativne odpornosti

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (j), (l), (m) in (n), Direktive 2013/36/EU ter členom 50 Uredbe (EU) 2022/2554 – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. dejavneje vključi upravljalni organ ali njegove odbore v odločitve glede upravljanja operativnega tveganja;
B. izboljša sisteme za merjenje operativnega tveganja;
C. okrepi kontrole nad operativnimi procesi, vključno z opredelitvijo, spremljanjem, odzivanjem in sanacijo;
D. izboljša okvir operativnega upravljanja;
E. izboljša poročanje o operativnem tveganju upravljalnemu organu in višjemu vodstvu;
F. pripravi in izvaja načrte popravniških ukrepov za odpravo pomanjkljivosti;
G. omeji nekatere dogovore s tretjimi osebami, zlasti v zvezi s kritičnimi ali pomembnimi funkcijami;
H. izboljša stresno testiranje in analizo scenarijev operativnega tveganja;
I. uvede strožje operativne ukrepe;
J. izboljša načrte neprekinjenega poslovanja, odzivanja in sanacije;
M. izboljša upravljanje operativnega tveganja v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji, zlasti okoljskimi tveganji, po možnosti na podlagi enega ali več ukrepov, navedenih zgoraj.

6.5. Ocena obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika, ki izhajata iz dejavnosti netrgovalne knjige

6.5.1. Splošne ugotovitve

245. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju obrestnega tveganja pri delovanju, ki izhaja iz obrestno občutljivih pozicij iz netrgovalnih bilančnih in zunajbilančnih dejavnosti (kar se običajno imenuje obrestno tveganje v netrgovalni knjigi ali IRRBB), in tveganja kreditnega razmika, ki izhaja iz pozicij v netrgovalni knjigi (kar se običajno imenuje CSRBB), ter ustreznosti okvira notranjih kontrol med drugim oceniti, ali institucija upošteva pravne akte, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.
246. Pristojni organi bi morali oceniti IRRBB, vključno z varovanji za te pozicije, ne glede na njihovo pripoznavanje in merjenje ter ne glede na pripoznavanje in vrednotenje izgub in dobičkov za računovodske namene.
247. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju IRRBB upoštevati ustreznost in pomembnost vsaj naslednjih podkategorij³⁹: tveganje vrzeli, tveganje osnove in opcijsko tveganje.
248. Oceno tveganja IRRBB je treba razlikovati od ocene tveganja CSRBB, ki bi jo morali pristojni organi prav tako opraviti v skladu z oddelkom 6.5.3. Pristojni organi bi morali zlasti upoštevati, ali se v okviru notranjih sistemov institucij ustrezno ocenjuje in spremlja tveganje CSRBB z vidika ekonomske vrednosti in čistih prihodkov od obresti (vključno s spremembami tržne vrednosti), ter ustrezno opredeliti CSRBB in določiti njegovo področje uporabe⁴⁰.
249. Pristojni organi bi morali na podlagi celovite ocene tveganja IRRBB pri delovanju ter ukrepov upravljanja tveganja in kontrol v zvezi z IRRBB in CSRBB oblikovati mnenje o IRRBB in CSRBB, kar privede do skupnega rezultata na podlagi meril iz tabele 12. Rezultat ocene vsakega posameznega tveganja bi moral biti izražen v povzetku ugotovitev in pojasnilu glavnih dejavnikov tveganja.

6.5.2. IRRBB

6.5.2.1. Ocena IRRBB pri delovanju

250. Na podlagi ocene IRRBB pri delovanju bi morali pristojni organi določiti glavne dejavnike izpostavljenosti institucije IRRBB in oceniti morebiten bonitetni vpliv tega tveganja na institucijo.

Predhodna ocena

251. Pri določanju obsega ocene IRRBB bi morali pristojni organi najprej opredeliti vire IRRBB, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija, in morebitne večje spremembe. Pri tem bi morali

³⁹ Neizčrpna razčlenitev podkategorij IRRBB je na voljo v Prilogi IV.

⁴⁰ Tudi ob upoštevanju smernic iz dokumenta EBA/2022/14.

uporabiti znanje, pridobljeno iz informacij ICAAP in ILAAP, zbranih za namene SREP, iz poročanja o IRRBB, iz ocene drugih elementov SREP, iz primerjave položaja institucije s položajem primerljivih subjektov in iz katerih koli drugih nadzorniških dejavnosti. V okviru tega bi morali pristojni organi preučiti, kako institucija upravlja obrestno tveganje, vključno z njeno glavno strategijo upravljanja IRRBB in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja v zvezi z IRRBB, ter raven notranjega kapitala, ki ga je institucija dodelila za IRRBB.

Narava in sestava profila obrestnega tveganja institucije

252. Pristojni organi bi morali oblikovati jasno mnenje o tem, kako lahko spremembe obrestnih mer negativno vplivajo na čiste prihodke od obresti (in, kjer je ustrezno, dobiček) in ekonomsko vrednost institucije (sedanjo vrednost pričakovanih denarnih tokov), da si ustvarijo kratkoročno in dolgoročneje mnenje o možni grožnji za kapitalsko ustreznost.
253. V ta namen bi morali pristojni organi analizirati in oblikovati jasno mnenje o strukturi in značilnostih sredstev, obveznosti in zunajbilančnih izpostavljenosti institucije, vključno z njihovo občutljivostjo na spremembe obrestnih mer, zapadlosti in datumov prevrednotenja, ter o deležu produktov in pozicij z negotovimi zapadlostmi (npr. z vgrajenimi opcijami ali možnostjo predčasnih poplačil) in morebitnimi s tem povezanimi vedenjskimi predpostavkami.
254. Poleg tega bi morali pristojni organi pregledati strategijo institucije glede varovanja pred tveganjem in obseg, v katerem se lahko uporablja naravno varovanje pred tveganjem (pri čemer bi morali upoštevati tudi zanesljivost modeliranja zapadlosti prevrednotenja za postavke z neopredeljeno zapadlostjo), znesek izvedenih finančnih instrumentov, ki se uporabljajo za varovanje pred tveganjem, in ali lahko izvedeni finančni instrumenti zmanjšajo občutljivost pri ekonomski vrednosti lastniškega kapitala, neto prihodkih od obresti ali drugih metrikah, ki jih institucija uporablja notranje.
255. Pristojni organi bi morali pozornost nameniti tudi morebitnim koncentracijam (npr. v portfeljih posojil ali obveznic) v smislu zapadlosti prevrednotenja ali pri produktih z avtomatično ali vedenjsko opcionalnostjo, nedonosnimi izpostavljenostmi ter naravo IRRBB, vgrajenega v instrumente poštene vrednosti, vključno z manj likvidnimi instrumenti, kot so sredstva in obveznosti ravni 3.
256. Pri analizi vpliva na dobiček institucije bi morali pristojni organi upoštevati, v kolikšni meri so donosi institucije odvisni od obrestno občutljivih pozicij, in določiti, kako bi različne spremembe obrestnih mer vplivale na čiste prihodke institucije od obresti in določanje vplivov sprememb tržne vrednosti instrumentov – odvisno od računovodske obravnave –, ki se kažejo v izkazu poslovnega izida ali neposredno v lastniškem kapitalu (npr. prek drugega vseobsegajočega donosa).
257. Pri analizi vpliva na ekonomsko vrednost in dobiček institucije bi morali pristojni organi najprej upoštevati rezultate nadzorniških testov odstopanj, ki so določeni v členu 98(5) Direktive 2013/36/EU in podrobneje opredeljeni v Delegirani uredbi (EU) 2024/856, da bi dobili začetno primerjalno vrednost, ki bi jo lahko uporabili za primerjavo, kako spreminjanje obrestnih mer

vpliva na institucijo. Pri tej oceni bi morali pristojni organi posebno pozornost nameniti občutljivosti denarnih tokov za prevrednotenja, kar zadeva njihovo časovno razporeditev in količino, na spremembe v osnovnih ključnih predpostavkah (predvsem za račune strank brez določenih datumov prevrednotenja, račune strank z vgrajeno opcionalnostjo glede strank in/ali lastniški kapital).

258. Če se institucija na podlagi nadzorniškega testa odstopanj pri čistih prihodkih od obresti opredeli kot odstopajoča, bi morali pristojni organi, kadar se to zdi primerno (npr. glede na poslovni model institucije), razmisliti o analizi dodatnih vidikov, da bi dopolnili oceno. Med dodatne vidike, ki jih je treba upoštevati, bi lahko spadale spremembe tržne vrednosti instrumentov po poštene vrednosti, ocena najslabših napovedi neto prihodkov od obresti v primerjavi s trenutno realiziranimi neto prihodki od obresti ter v primerjavi z upravnimi stroški/splošnimi stroški in neto provizijami/pristojbinami za upoštevanje vgrajenih izgub/dobičkov zaradi ugotovljenih sprememb obrestnih mer in tržnih razmer.
259. Pristojni organi bi morali pozornost nameniti občutljivosti denarnih tokov na spremembe v vrednotenju instrumentov poštene vrednosti v netrgovalni knjigi, vključno z obrestnimi izvedenimi finančnimi instrumenti, ki se uporabljajo za varovanje instrumentov iz netrgovalne knjige (npr. vpliv sprememb tržnega vrednotenja pri instrumentih poštene vrednosti na izkaz poslovnega izida, učinkovitost varovanja pred tveganji).
260. Poleg uporabe nadzorniškega testa odstopanj iz člena 98(5) Direktive 2013/36/EU, ki je podrobneje opredeljen v Delegirani uredbi (EU) 2024/856, lahko pristojni organi od institucij zahtevajo, da upoštevajo tudi druge scenarije pretresa za obrestne mere.
261. Pristojni organi bi morali pri svoji kvantitativni oceni upoštevati tudi rezultate notranjih ali standardiziranih metodologij institucije za merjenje IRRBB, pri čemer bi morali za institucije, ki poslujejo v različnih valutah, oceniti tudi vpliv, ki ga imajo različne valute na kazalnike ekonomske vrednosti in dobička, ter – kadar se uporablja notranja metodologija – pristope, ki jih institucije uporabljajo za združevanje podatkov med temi valutami. Na podlagi analize teh metodologij bi morali pristojni organi bolje razumeti glavne dejavnike tveganja, na katerih temelji profil IRRBB institucije.
262. Pri analizi rezultatov vpliva nadzorniških testov odstopanj in notranjih ali standardiziranih metodologij institucije bi morali pristojni organi upoštevati „trenutne“ podatke in pretekle trende. Te stopnje bi bilo treba primerjati s primerljivimi subjekti in obravnavati v okviru razmer na globalnem trgu.

Scenariji pretresa in stresno testiranje

263. Pristojni organi bi morali oceniti in upoštevati rezultate obrestnih scenarijev pretresa za stalno upravljanje in stresnih testov IRRBB, ki jih institucija izvaja v okviru svojega stalnega procesa notranjega upravljanja. V tem okviru bi se morali pristojni organi zavedati glavnih virov IRRBB institucije, zlasti pa vpliva sprememb v vedenjskih predpostavkah, na primer na vloge brez določene zapadlosti.

264. Če se pri pregledu rezultatov scenarijev pretresa in stresnih testov institucije ugotovi posebno kopičenje prevrednotenja/zapadlosti na različnih točkah krivulje oziroma obstaja sum za to, lahko pristojni organi izvedejo dodatne analize.

6.5.2.2 Ocena okvira za upravljanje in kontrolo IRRBB

265. Za zagotovitev celovitega razumevanja profila obrestnega tveganja institucije v netrgovalni knjigi bi morali pristojni organi pregledati upravljanje in okvir, na katerem temeljijo izpostavljenosti institucije obrestnemu tveganju.

Strategija upravljanja IRRBB in nagnjenost institucije k prevzemanju IRRBB

266. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljeno zanesljivo, jasno oblikovano in dokumentirano strategijo upravljanja IRRBB in nagnjenost k prevzemanju IRRBB, ki ju odobri upravljalni organ. Pri tej oceni bi morali pristojni organi med drugim upoštevati vlogo upravljalnega organa pri določanju, odobritvi in pregledu strategije upravljanja IRRBB in nagnjenosti k prevzemanju tega tveganja, pravilno izvajanje te strategije s strani višjega vodstva ter njeno ustreznost za institucijo glede na njen poslovni model, tržno okolje in vlogo v finančnem sistemu ter kapitalsko ustreznost.

Organizacijski okvir in okvir notranjih kontrol

267. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen organizacijski okvir in jasno dodeljene odgovornosti za funkcije upravljanja, merjenja, spremljanja in kontrole IRRBB z zadostnimi človeškimi in tehničnimi viri. Pri tej oceni bi morali upoštevati ustreznost linij odgovornosti za splošno upravljanje IRRBB ter za sprejemanje, spremljanje in kontrolo IRRBB ter poročanje o njem, vključno z neodvisnostjo na področju kontrole IRRBB.

268. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija jasno opredeljene politike in postopke za upravljanje IRRBB, ki so skladni z njeno strategijo upravljanja IRRBB in nagnjenostjo k prevzemanju IRRBB ter ki jih odobri in redno pregleduje upravljalni organ. Politike bi morale biti jasno oblikovane in objavljene ter bi se morale dosledno uporabljati v celotni instituciji in v bančnih skupinah. Pristojni organi bi morali preveriti, ali politike določajo postopke za razvoj novih produktov, pomembne pobude za varovanje pred tveganji ali upravljanje tveganj, pri tem pa zagotoviti, da se pred začetkom izvajanja teh politik uporabijo ustrezni postopki in kontrole ter da je institucija izvedla analizo njihovega možnega vpliva v svojem skupnem profilu tveganja.

269. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za opredelitev, ocenjevanje, upravljanje in zmanjševanje IRRBB v skladu z ravno, kompleksnostjo in tveganostjo pozicij iz netrgovalne knjige ter velikostjo in kompleksnostjo institucije. Ocena bi morala zajemati notranje modele, kot so modeli, povezani z vedenjem strank (npr. modela stabilnosti depozitov in predčasnega odplačila posojila). Pri tej oceni bi morali pristojni organi preveriti, ali upravljavci tveganj in višje vodstvo institucije razumejo predpostavke, na katerih temeljijo

sistemi merjenja, ter ali se zavedajo stopnje modelskega tveganja, ki prevladuje v tehnikah institucije za merjenje tveganja.

270. Poleg tega bi morali preučiti, ali informacijski sistemi in tehnike merjenja omogočajo vodstvu, da izmeri IRRBB pri delovanju pri vseh svojih pomembnih bilančnih in zunajbilančnih izpostavljenostih (po potrebi na ravni skupine), vključno z notranjimi varovanji pred tveganji, pri koncentracijah zapadlosti in nasprotnih strank v portfelju netrgovalne knjige. Okvir za IRRBB bi bilo treba redno pregledovati in ocenjevati njegovo učinkovitost. Pristojni organi bi morali notranje preglede in ocene primerjati s podatki iz sistema COREP.
271. Pristojni organi bi morali oceniti pristop institucije k modeliranju vedenja depozitov brez določene zapadlosti, vključno s tem, ali se pri tem pristopu upoštevajo ustrezni dejavniki tveganja, ki vplivajo na vedenje pri prevrednotenju depozitov brez določene zapadlosti. Za to oceno bi morali uporabiti ustrezna analitična orodja, pri tem pa upoštevati poslovni model institucije. Med ustrezne pristope spadajo ocena načina, kako institucija razvršča depozite brez določene zapadlosti na podlagi dejavnikov tveganja, povezanih s profilom stranke, institucije ali trga, ter primerjava z drugimi institucijami s podobnim profilom tveganja. Poleg tega bi morali pristojni organi preučiti, kako institucija usklajuje pretekle podatke s pristopi, usmerjenimi v prihodnost, in strokovno presojo, ter pregledati vpliv na neto prihodke od obresti in ekonomsko vrednost lastniškega kapitala, če bi se prilagodile vedenjske predpostavke.
272. Preučiti bi morali, ali se pri notranjih sistemih merjenja institucije upoštevajo vse pomembne oblike obrestnih tveganj, ki jim je institucija izpostavljena (npr. tveganje vrzeli, tveganje osnove in opcijsko tveganje). Notranji sistemi merjenja bi morali biti ustrezno umerjeni, neodvisno potrjeni, testirani za nazaj in pregledani dovolj pogosto. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali je notranji sistem merjenja podprt z dokumentacijo, pri čemer se upoštevajo narava, obseg in kompleksnost IRRBB, ki je neločljivo povezan s poslovnim modelom in dejavnostmi institucije.
273. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za spremljanje IRRBB in notranje poročanje o IRRBB, ki zagotavlja takojšnje ukrepanje na ustrezni ravni višjega vodstva ali upravljalnega organa institucije, če je to potrebno. Sistem spremljanja bi moral vključevati posebne kazalnike in ustrezne sprožilce za zagotovitev učinkovitega sistema zgodnjega opozarjanja (npr. za kršitve omejitev IRRBB). Pristojni organi bi morali upoštevati, ali enota za upravljanje in kontrolo redno poroča upravljalnemu organu in višjemu vodstvu o rezultatih spremljanja, in sicer z ustrezno pogostostjo, odvisno od obsega, kompleksnosti in ravni izpostavljenosti tveganju IRRBB.
274. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija zanesljiv in celovit okvir kontrol ter zanesljive varovalne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti IRRBB v skladu z njeno strategijo upravljanja tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja, vključno z ustreznim sistemom omejitev za oba kazalnika IRRBB. Funkcija notranje kontrole bi morala vključevati vse konsolidirane subjekte, vse geografske lokacije in vse finančne dejavnosti. Pristojni organi bi

morali oceniti funkcionalnost funkcije notranje revizije, vključno s tem, ali se njeni pregledi izvajajo dovolj pogosto in zajemajo glavne elemente okvira IRRBB.

6.5.3. CSRBB

6.5.3.1. Ocena CSRBB pri delovanju

275. Na podlagi ocene ravni CSRBB pri delovanju bi morali pristojni organi razumeti glavne dejavnike izpostavljenosti institucije CSRBB in oceniti morebiten bonitetni vpliv tega tveganja na institucijo.
276. Pri določanju obsega ocene CSRBB bi morali pristojni organi najprej opredeliti vire CSRBB, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija, in morebitne večje spremembe. V okviru tega bi morali pristojni organi upoštevati, kako institucija upravlja tveganje kreditnega razmika, vključno z njeno glavno strategijo upravljanja CSRBB in nagnjenostjo k prevzemanju CSRBB, ter obravnavanje CSRBB v okviru ICAAP.
277. Pristojni organi bi morali oblikovati jasno mnenje o tem, kako lahko spremembe kreditnih razmikov negativno vplivajo na čiste prihodke od obresti (in po potrebi njen dobiček) in ekonomsko vrednost institucije, da si ustvarijo kratkoročno in dolgoročneje mnenje o morebitni grožnji za kapitalsko ustreznost. V ta namen bi morali preučiti pristop, ki ga institucija uporablja pri oblikovanju tega jasnega mnenja o strukturi in značilnostih sredstev, obveznosti in zunajbilančnih izpostavljenosti institucije ter o tem, kako te vplivajo na raven in usmeritev CSRBB.
278. Pri analizi vpliva na dobiček institucije bi morali pristojni organi upoštevati vpliv pozicij, občutljivih na kreditni razmik, na donos institucije, vpliv sprememb kreditnih razmikov na čiste prihodke institucije od obresti ter učinke sprememb tržne vrednosti instrumentov – odvisno od računovodske obravnave –, ki se kažejo v izkazu poslovnega izida ali neposredno v lastniškem kapitalu (npr. prek drugega vseobsegajočega donosa).
279. Pristojni organi bi morali po potrebi upoštevati rezultate metodologij institucije za merjenje CSRBB. Na podlagi analize teh metodologij bi morali pristojni organi bolje razumeti glavne dejavnike tveganja, na katerih temelji profil CSRBB institucije.

6.5.3.2. Ocena okvira za upravljanje in kontrolo CSRBB

280. Za zagotovitev celovitega razumevanja profila tveganja kreditnega razmika institucije v netrgovalnem portfelju bi morali pristojni organi pregledati upravljanje in okvir, na katerem temeljijo izpostavljenosti institucije obrestnemu tveganju.
281. Pregled upravljanja CSRBB v instituciji bi moral vključevati naslednje elemente:
 - a. strategijo institucije na področju upravljanja CSRBB in njeno nagnjenost k prevzemanju CSRBB;

- b. organizacijski okvir institucije in porazdelitev odgovornosti med funkcije upravljanja, merjenja, spremljanja in kontrole CSRBB;
- c. politike in postopke institucije za upravljanje CSRBB.

282. Pri ocenjevanju teh področij bi se morali pristojni organi sklicevati na oddelek 6.5.2.2 o oceni okvira za upravljanje in kontrolo IRRBB, saj se v njem navedena načela uporabljajo tudi za oceno upravljanja CSRBB.

283. Pri analizi obsega sredstev in obveznosti, ki jih zajema ocena CSRBB, vključno s tistimi, ki se upoštevajo v metodologijah institucije, bi morali pristojni organi oceniti, ali je morebitna izključitev instrumentov iz zadevnega obsega izključno posledica neobčutljivosti na tveganje kreditnega razmika ter ustrezno dokumentirana in utemeljena, kot se zahteva v odstavku 124 Smernic organa EBA o IRRBB in CSRBB⁴¹. Med dejavniki, ki jih je treba upoštevati, so:

- a. ali institucija vključi vsa sredstva in obveznosti, obračunane po pošteni vrednosti;
- b. ali institucija vključi vsa sredstva in obveznosti, katerih tveganje kreditnega razmika je mogoče izpeljati iz neposredne/posredne ali celo modelirane tržne cene, ne glede na njihovo računovodsko obravnavo;
- c. morebitni pomen kreditnih razmikov v praksi oblikovanja cen institucije za različna sredstva/obveznosti (npr. z izrecnimi sklicevanji na ugotovljene tržne cene ali bolj posredno pomembnostjo);
- d. morebitne razlike med obsegom za ekonomsko vrednost lastniškega kapitala in čiste prihodke od obresti, ki jih institucija uporabi pri merjenju CSRBB (npr. zaradi obdobja čistih prihodkov od obresti ali iz drugih razlogov).

284. Za analizo, kako institucija meri CSRBB, bi morali pristojni organi po potrebi preučiti, katere scenarije pretresov institucija upošteva ter kako in zakaj se ti pretresi lahko razlikujejo med posameznimi bilančnimi postavkami.

285. Pristojni organi bi morali preveriti, ali je pri merjenju CSRBB institucije izključen nesistematični razmik ali pa je vključen le zaradi sorazmernosti in ne glede na kategorizacijo institucije v okviru SREP, če je zagotovljeno, da bodo mere zagotovile konzervativnejše rezultate.

286. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za opredelitev, ocenjevanje, upravljanje in zmanjševanje CSRBB v skladu z ravno, kompleksnostjo in tveganostjo pozicij iz netrgovalne knjige ter velikostjo in kompleksnostjo institucije. Preučiti bi morali, ali informacijski sistemi in tehnike merjenja omogočajo vodstvu, da izmeri CSRBB pri delovanju pri vseh svojih pomembnih bilančnih in zunajbilančnih izpostavljenostih (po potrebi na ravni skupine) v portfelju netrgovalne knjige. Okvir za CSRBB bi bilo treba redno pregledovati in ocenjevati njegovo učinkovitost. V tem okviru bi morali pristojni organi oceniti, ali se

⁴¹ Smernice, izdane na podlagi člena 84(6) Direktive 2013/36/EU, ki določajo merila za ugotavljanje, ovrednotenje, upravljanje in zmanjšanje tveganj, ki izhajajo iz morebitnih sprememb obrestne mere, ter za ocenjevanje in spremljanje tveganja kreditnega razmika pri dejavnostih iz netrgovalne knjige institucij (EBA/GL/2022/14).

pomembne predpostavke za merjenje pregledujejo vsaj enkrat letno, ob hitro spreminjajočih se tržnih razmerah pa pogosteje.

287. Pristojni organi bi morali preučiti, ali se pri notranjih sistemih merjenja institucije upoštevajo vsi viri CSRBB, ki so pomembni za poslovni model institucije. Notranji sistemi merjenja bi morali biti ustrezno umerjeni, neodvisno potrjeni, testirani za nazaj in pregledani dovolj pogosto. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali je notranji sistem merjenja podprt z dokumentacijo, pri čemer se upoštevajo narava, obseg in kompleksnost CSRBB, ki je neločljivo povezan s poslovnim modelom in dejavnostmi institucije.

288. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir za spremljanje CSRBB in notranje poročanje o njem, ki zagotavlja takojšnje ukrepanje na ustrezni ravni višjega vodstva ali upravljalnega organa institucije, če je to potrebno. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali enota za upravljanje in kontrolo redno poroča upravljalnemu organu in višjemu vodstvu o rezultatih spremljanja, in sicer z ustrezno pogostostjo, odvisno od obsega, kompleksnosti in ravni izpostavljenosti tveganju CSRBB.

289. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija zanesljiv in celovit okvir kontrol ter zanesljive varovalne ukrepe za zmanjšanje znatnih izpostavljenosti CSRBB v skladu z njeno strategijo upravljanja tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. Funkcija notranje kontrole bi morala vključevati vse konsolidirane subjekte, vse geografske lokacije in vse finančne dejavnosti. Pristojni organi bi morali oceniti funkcionalnost funkcije notranje revizije, vključno s tem, ali se njeni pregledi izvajajo dovolj pogosto in zajemajo glavne elemente okvira CSRBB.

6.5.4. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

290. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o IRRBB in CSRBB institucije. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat na podlagi meril iz tabele 12. Če se na podlagi pomembnosti nekaterih podkategorij tveganja pristojni organ odloči, da bo te podkategorije ocenil in zanje izračunal rezultat ločeno, je treba smiselno uporabiti smernice iz te tabele, če je to mogoče.

Tabela 12. Nadzorniška merila za izračun rezultata IRRBB in CSRBB

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
1	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo nizko.	Za IRRBB: <ul style="list-style-type: none"> Občutljivost ekonomske vrednosti na spremembe obrestnih mer ni pomembna/je zelo nizka. Občutljivost dobička na spremembe obrestnih mer ni pomembna/je zelo nizka. Občutljivost ekonomske vrednosti in dobička na 	Za IRRBB in CSRBB: <ul style="list-style-type: none"> Politika in strategija institucije za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika sta usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj. Organizacijski okvir za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika je zanesljiv ter

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		spremembe osnovnih predpostavk (npr. v primeru produktov z vgrajeno opcionalnostjo glede strank) ni pomembna/je zelo nizka.	ima jasne odgovornosti in jasno ločene naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole.
2	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje nizko.	Za IRRBB: <ul style="list-style-type: none"> • Občutljivost ekonomske vrednosti na spremembe obrestnih mer je nizka do srednja. • Občutljivost dobička na spremembe obrestnih mer je nizka do srednja. • Občutljivost ekonomske vrednosti in dobička na spremembe osnovnih predpostavk (npr. v primeru produktov z vgrajeno opcionalnostjo glede strank) je nizka do srednja. . 	<ul style="list-style-type: none"> • Sistemi za merjenje in spremljanje tveganja spremembe obrestne mere in kreditnega razmika ter poročanje o njem so ustrezni. • Jasno so opredeljeni omejitve notranje politike, z njimi povezani ukrepi za zmanjšanje tveganja ter okvir kontrol za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika (če je pomembno), ki so zanesljivi ter skladni s strategijo upravljanja tveganj institucije in njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja.
3	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje visoko.	Za IRRBB: <ul style="list-style-type: none"> • Občutljivost ekonomske vrednosti na spremembe obrestnih mer je srednja do visoka. • Občutljivost dobička na spremembe obrestnih mer je srednja do visoka. • Občutljivost ekonomske vrednosti in dobička na spremembe osnovnih predpostavk (npr. v primeru produktov z vgrajeno opcionalnostjo glede strank) je srednja do visoka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Politika in strategija institucije za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika nista usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj. • V organizacijskem okviru za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika niso ustrezno ločene odgovornosti in naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole. • Sistemi za merjenje in spremljanje tveganja spremembe obrestne mere in kreditnega razmika ter poročanje o njem se ne izvajajo dovolj natančno in pogosto. • Omejitve notranje politike, ukrepi za zmanjšanje tveganja in/ali okvir kontrol za tveganje spremembe obrestne mere in kreditnega razmika (če je pomembno) niso medsebojno usklajeni ali niso v skladu s strategijo upravljanja tveganja institucije in njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja.
4	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo visoko.	Za IRRBB: <ul style="list-style-type: none"> • Občutljivost ekonomske vrednosti na spremembe obrestnih mer je visoka. • Občutljivost dobička na spremembe obrestnih mer je visoka. • Občutljivost ekonomske vrednosti in dobička na spremembe osnovnih predpostavk (npr. v primeru produktov z vgrajeno opcionalnostjo glede strank) je visoka. 	

291. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v okviru upravljanja IRRBB in CSRBB institucije. Pristojni organi bi morali o vrsti ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe (vključno s kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tabela 13. Možni in neizčrpani nadzorniški ukrepi za IRRBB in CSRBB

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (b), (d), (e), (f), (j) in (l) ter členom 84(3) Direktive 2013/36/EU – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. izboljša svoje zmogljivosti za stresno testiranje;
B. izboljša poročanje o informacijah v zvezi z upravljanjem IRRBB upravljalnemu organu in višjemu vodstvu;
C. uporabi spremembe notranjih omejitev za zmanjšanje tveganja, povezanega z dejavnostmi, produkti in sistemi;
D. zagotovi dodatno ali pogostejše poročanje o pozicijah institucij v zvezi z IRRBB;
E. uporablja standardizirano metodologijo za IRRBB;
F. določi predpostavke glede modeliranja in parametrov, ki niso opredeljene v regulativnih tehničnih standardih organa EBA (v skladu z zadnjim pododstavkom člena 98(5) Direktive 2013/36/EU).

Naslov 7. Ocena kapitalske ustreznosti SREP

7.1. Splošne ugotovitve

292. Pristojni organi bi morali na podlagi ocene kapitalske ustreznosti SREP določiti, ali kapital, ki ga ima institucija, zagotavlja dobro kritje tveganj za kapital, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija, če so takšna tveganja ocenjena kot pomembna za institucijo.
293. Pristojni organi bi morali pri tem določiti količino (obseg) in sestavo (kakovost) dodatnega kapitala, ki ga mora imeti institucija za kritje tveganj, specifičnih za institucije, in elementov tveganj, ki niso pokriti ali niso zadostno pokriti s P1R, ter po potrebi kapitalske zahteve za odpravo pomanjkljivosti v modelih, kontrolah, upravljanju ali drugih pomanjkljivosti ter tveganj, ki izhajajo iz poslovnega modela institucije (P2R za tveganja, ki niso tveganje prevelikega finančnega vzvoda, in P2R-LR za tveganje prevelikega finančnega vzvoda).
294. Kadar se zaradi pomembnih sprememb regulativnega okvira za določanje P1R (npr. povečanje ali zmanjšanje zneska skupne izpostavljenosti tveganju) ali njegovega izvajanja za posamezno institucijo (kot je izstopni prag) pričakuje ali se lahko pričakuje pomemben vpliv na kapitalski profil institucije, bi morali pristojni organi tak vpliv oceniti v smislu njegove interakcije s P2R. Taka ocena lahko privede do ponovne določitve (navzgor ali navzdol) ravni ali sestave P2R zaradi zagotovitve, da so celotne kapitalske zahteve institucije v skladu s členom 104a(1) Direktive 2013/36/EU, zlasti da P2R pokriva tveganja ali elemente tveganj, ki jih P1R ne pokriva ali ne pokriva zadostno. Za izvedbo takšne ocene lahko pristojni organi povečajo pogostost ocene SREP, kot je določena v modelu posredovanja SREP v oddelku 2.4, ali posameznih elementov te ocene.
295. Pristojni organi bi morali za obravnavo morebitnih kapitalskih neustreznosti, med drugim v stresnih pogojih, sprejeti ustrezne nadzorniške ukrepe, po potrebi vključno z določanjem in sporočanjem P2G in P2G-LR, tj. količine (obseg) in sestave (kakovost) kapitala, ki ga mora imeti institucija poleg celotne kapitalske zahteve ali skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda.
296. Pristojni organi bi morali pri določanju P2R in po potrebi P2G:
- upoštevati vse nadzorniške ukrepe, ki so jih uporabili ali jih nameravajo uporabiti za institucijo;
 - jasno utemeljiti vse elemente dodatnih kapitalskih zahtev za P2R in P2R-LR ter za P2G in P2G-LR;
 - dosledno uporabljati P2R in P2R-LR ter P2G in P2G-LR, da se zagotovi široka skladnost bonitetnih rezultatov med institucijami.

297. Pristojni organi bi morali oceniti ustreznost kapitala institucije in vpliv ekonomskega pretresa nanj, pa tudi tveganja, ki jih predstavlja prevelik finančni vzvod, kot odločilne dejavnike za sposobnost delovanja institucije. Ta opredelitev bi morala biti povzeta v rezultatu na podlagi meril, določenih na koncu tega naslova.

7.2. Določitev zahteve v okviru stebra 2 za tveganja, ki niso tveganje prevelikega finančnega vzvoda (P2R)

298. Pristojni organi bi morali določiti P2R za tveganja, ki niso tveganje prevelikega finančnega vzvoda, kadar ugotovijo, da je institucija v katerem koli od položajev iz člena 104a(1) Direktive 2013/36/EU, vključno zlasti s:

- a. tveganjem nepričakovanih izgub in pričakovanih izgub, ki niso ustrezno krite z rezervacijami, v 12-mesečnem obdobju (razen kadar Uredba (EU) št. 575/2013 določa kapitalske zahteve v drugačnem obdobju), s katerimi se soočajo posamezne institucije zaradi svojih dejavnosti, vključno s tistimi, ki odražajo vpliv določenih gospodarskih in tržnih gibanj;
- b. pomanjkljivostmi modela za notranje pristope za izračun kapitalskih zahtev (v nadaljnjem besedilu: pomanjkljivosti regulativnega modela), kot so ocenjene v okviru člena 101 Direktive 2013/36/EU, razen tistih, ki so že krite z dejstvom, da je institucija postala zavezana spoštovati izstopni prag v skladu s členom 92 Uredbe št. 575/2013;
- c. pomanjkljivostmi notranjega upravljanja, vključno z ureditvami notranje kontrole in drugimi pomanjkljivostmi, ter tveganjem, ki izhaja iz poslovnega modela institucije, ugotovljenim na podlagi ocene tveganja iz naslovov 4 do 6, kadar drugi nadzorniški ukrepi niso bili učinkoviti ali se štejejo za nezadostne za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

7.2.1. Določanje dodatnega kapitala za kritje nepričakovanih izgub

299. Pristojni organi bi morali pri določanju P2R za tveganje nepričakovanih izgub v skladu s točko (a) naslednjega odstavka upoštevati vsako vrsto tveganja, ki lahko ogrozi kapitalsko pozicijo institucije. Pristojni organi bi morali določiti P2R za kritje tveganja nepričakovanih izgub, tako da določijo kapital, ki se šteje za ustrezen za kritje vrste tveganja, in odbijejo ustrezni del P1R.

300. Pristojni organi bi morali za vsako tveganje posebej določiti zneske kapitala, ki se štejejo za ustrezne, in sicer tako, da ugotovijo, ocenijo in količinsko opredelijo tveganja, ki jim je institucija izpostavljena, ob upoštevanju njenega celotnega profila tveganja. Določitev zneskov kapitala, ki se štejejo za ustrezne, bi morala vključevati:

- a. tveganja, specifična za institucije, ali elemente tveganj, ki niso kriti s P1R;
- b. tveganja, specifična za institucije, ali elemente takih tveganj, ki niso zadostno kriti s P1R.

301. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da znesek kapitala, ki se šteje za ustreznega za kritje vsakega tveganja, opredeljenega v skladu s členi 79 do 85 ter 87a Direktive 2013/36/EU, ni nižji od ustreznega dela veljavnega P1R, ki krije navedeno tveganje. V izjemnih primerih, ko je zlasti

za majhne institucije pretirano obremenjujoče smiselno ločiti znesek kapitala, ki se šteje za ustreznega, za vsako tveganje posebej, bi morali pristojni organi po najboljših prizadevanjih izpolniti prvi stavek tega odstavka z uporabo izračunov ICAAP, nadzorniške presoje in drugih virov informacij.

302. Pristojni organi bi se morali pri ugotavljanju, oceni in količinski opredelitvi tveganj, ki jim je institucija izpostavljena, opreti na naslednje vire informacij:

- a. ICAAP in rezultate njegove ocene s strani pristojnega organa, vključno z izračuni ICAAP, kadar se štejejo za zanesljive ali delno zanesljive v skladu z odstavki 306 do 308;
- b. nadzorniško poročanje;
- c. rezultat nadzorniške ocene, vključno z vsemi ustreznimi prejšnjimi nadzorniškimi dejavnostmi, in primerjalne analize ter druge pomembne vhodne podatke, vključno s tistimi, ki izhajajo iz sodelovanja in dialoga z institucijo.

303. Pristojni organi bi morali ICAAP in rezultate njegove ocene upoštevati kot enega od ključnih vhodnih podatkov za opredelitev in ocenjevanje tveganj, pomembnih za institucijo. Pri določanju zneska kapitala, ki se šteje za ustreznega, in P2R po posameznih tveganjih bi bilo treba upoštevati izračune ICAAP, če se štejejo za zanesljive ali delno zanesljive, ter rezultate nadzorniške primerjalne analize in druge pomembne vhodne podatke, kot je primerno, vključno z nadzorniško presojo.

304. Za namene člena 98(1), točka (f), Direktive 2013/36/EU in določitve P2R bi morali pristojni organi oceniti in upoštevati učinke razpršitve, ki izhajajo iz geografskih, sektorskih ali katerih koli drugih zadevnih dejavnikov znotraj posamezne kategorije pomembnega tveganja (razpršitev znotraj tveganja). Kar zadeva posamezna tveganja za kapital, zajeta v Uredbi (EU) št. 575/2013, takšni učinki razpršitve ne bi smeli zmanjšati minimalnih kapitalskih zahtev, izračunanih v skladu s členom 92 Uredbe (EU) št. 575/2013.

305. Vendar bi bilo treba razpršitev med tveganji v različnih kategorijah, vključno s tistimi, zajetimi v Uredbi (EU) št. 575/2013 (razpršitev znotraj tveganja), šteti kot del določanja P2R.

Izračuni ICAAP

306. Pristojni organi bi morali oceniti zanesljivost izračunov ICAAP tako, da določijo, ali so:

- a. razčlenjeni: izračuni/metodologije bi morali omogočati razčlenitev izračunov glede na vrsto tveganja in ne bi smeli predstavljati le enega izračuna (ekonomskega kapitala), ki zajema vsa tveganja;
- b. verodostojni: uporabljeni izračuni/metodologije bi morali dokazano zajemati tveganje, ki ga želijo obravnavati (npr. pri izračunu tveganja kreditne koncentracije bi bilo treba uporabiti ustrezne razčlenitve sektorja, ki odražajo dejanske korelacije in sestave portfeljev), ter bi morali biti dovolj trdni, stabilni, občutljivi za tveganja in konservativni, da je z njimi mogoče ustrezno količinsko opredeliti izgube, povezane s tveganji. Takšni

izračuni/metodologije bi morali biti skladni s strateškimi procesi institucij, vključno z nagnjenostjo institucij k prevzemanju tveganja;

- c. razumljivi: osnovni dejavniki in ključne predpostavke izračunov/metodologij bi morali biti jasno opredeljeni. Izračun po načelu „črne skrinjice“ ne bi smel biti sprejemljiv. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da institucija pojasni ključne uporabljene predpostavke, vključno z vsaj časovnim obdobjem, ravnmi zaupanja, predpostavkami glede korelacij, ključnimi parametri, najslabšimi področji uporabljenih modelov ter načinom, kako se te predpostavke upoštevajo in popravijo v končnem izračunu ICAAP;
- d. primerljivi: v izračunih/metodologijah bi morale biti jasno navedene glavne predpostavke v smislu splošne ravni konservativnosti, obdobja posedovanja/obdobja tveganja in ravni zaupanja (ali enakovredne mere), da se omogoči prilagoditev, ki jo lahko zahtevajo ali sprejmejo pristojni organi, da se olajšata primerljivost s primerljivimi subjekti in nadzorniška primerjalna analiza.

307. Pristojni organi bi morali oceniti tudi zanesljivost izračunov ICAAP, tako da jih primerjajo z rezultatom nadzorniških primerjalnih vrednosti za enaka tveganja, in druge pomembne vhodne podatke.

308. Izračun ICAAP bi bilo treba šteti za delno zanesljivega, kadar se kljub neizpolnjevanju vseh meril iz odstavka 306 izračun še vedno zdi zelo verodostojen, čeprav bi moralo to veljati le izjemoma in bi morali biti poleg tega sprejeti ukrepi za izboljšanje pomanjkljivosti, ugotovljenih pri izračunu ICAAP.

Nadzorniške primerjalne vrednosti in drugi pomembni vhodni podatki

309. Pristojni organi bi morali razviti in uporabiti nadzorniške primerjalne vrednosti za posamezno tveganje kot način za preskušanje izračunov ICAAP za pomembna tveganja ali elemente teh tveganj, ki niso zajeti ali niso zadostno zajeti z Uredbo (EU) št. 575/2013, ali za nadaljnje podpiranje določanja P2R po posameznih tveganjih, zlasti kadar se izračuni ICAAP za ta pomembna tveganja ali elemente takih tveganj štejejo za nezanesljive ali niso na voljo.

310. Razviti bi bilo treba nadzorniške primerjalne vrednosti, da se zagotovi preudaren, dosleden (tj. kot je ustrezno, umerjen na enakovredna obdobja posedovanja/obdobja tveganja in ravni zaupanja v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013), pregleden in primerljiv ukrep za izračun kapitala, ki se šteje za ustreznega za določeno vrsto tveganja, in njegovo primerjavo med institucijami.

311. Pristojni organi bi morali pri uporabi nadzorniških primerjalnih vrednosti upoštevati poslovni model institucij in jih, kolikor je to primerno, dopolniti z uporabo nadzorniške presoje, da se upoštevajo vidiki, specifični za poslovni model in institucijo.

312. Pristojni organi bi morali uporabiti druge pomembne vhodne podatke v podporo določanju P2R po posameznih tveganjih. Drugi pomembni vhodni podatki lahko vključujejo rezultate

ocen tveganja (v skladu z merili iz naslova 6), primerjave med primerljivimi subjekti, vključno s poročili in merili uspešnosti, ki jih izda organ EBA.

313. Drugi pomembni vhodni podatki bi morali spodbuditi pristojni organ, da ponovno oceni ustreznost/zanesljivost ICAAP/nadzorniških primerjalnih vrednosti za posamezno tveganje in/ali prilagodi rezultat, kadar obstajajo dvomi glede njegove točnosti.
314. Za zagotovitev skladnosti pri določanju P2R bi morali pristojni organi uporabiti enake skupine primerljivih subjektov, vzpostavljene za analizo tveganj za kapital iz naslova 6.
315. Kadar pristojni organi pri določanju P2R upoštevajo nadzorniške primerjalne vrednosti in druge pomembne vhodne podatke, bi morali v okviru dialoga z institucijo instituciji pojasniti utemeljitev in splošna osnovna načela, na katerih temeljijo uporabljeni vhodni podatki.

7.2.2. Določanje kapitala ali drugih ukrepov za kritje pomanjkljivosti regulativnega modela, ki niso krite z dejstvom, da je institucija postala zavezana spoštovati izstopni prag

316. Če pristojni organi med rednim pregledovanjem notranjih pristopov za izračun kapitalskih zahtev ugotovijo pomanjkljivosti modela, ki bi lahko povzročile podcenjevanje P1R, bi morali določiti P2R le, kadar se ugotovi, da je to primernejše od drugih nadzorniških ukrepov. Pristojni organi bi morali določiti P2R za kritje teh pomanjkljivosti le:
 - a. če jih v okviru P1R ni mogoče obravnavati z drugimi nadzorniškimi ukrepi, kot je zahteva, da institucije prilagodijo svoje modele ali uporabijo ustrezno mero konservativnosti pri svojih ocenah;
 - b. z upoštevanjem, ali je institucija postala zavezana spoštovati izstopni prag v skladu s členom 92 Uredbe (EU) št. 575/2013, in če je tako, bi morali ravnati, kot je pojasnjeno v naslednjem odstavku.

Tak P2R bi bilo treba določiti le kot začasen ukrep, dokler se pomanjkljivosti ne odpravijo.

317. Ko institucija postane zavezana spoštovati izstopni prag, kot je določeno v členu 92(3) Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morali pristojni organi:
 - a. zagotoviti, da se nominalni znesek P2R ne poveča samodejno, ker je institucija postala zavezana spoštovati izstopni prag (v nadaljnjem besedilu: začasna zgornja meja), v skladu s členom 104a(6), točka (a), Direktive 2013/36/EU. V ta namen se bo veljavni odstotek P2R, ki ga je pristojni organ prej sporočil instituciji po zadnjem ciklu SREP, uporabil za znesek skupne izpostavljenosti tveganju brez upoštevanja izstopnega praga (U-TREA) institucije, kot je določeno v členu 92(4) Uredbe (EU) št. 575/2013. Ta pristop bo veljal do izvedbe pregleda, opisanega v točki b;
 - b. nemudoma in najpozneje do končnega datuma naslednjega SREP pregledati P2R, naložen instituciji v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU. V okviru tega pregleda bi morali pristojni organi:

- i. odstraniti vsak del P2R, ki bi lahko kril pomanjkljivosti regulativnega modela za izračun kapitalskih zahtev, ki so že krite z izstopnim pragom, da se odpravijo morebitni učinki dvojnega štetja;
- ii. preučiti, ali obstajajo aritmetični učinki (tj. kadar povečanje nominalnega zneska P2R ni posledica povečanja tveganja, temveč tega, da je P2R izražen kot odstotek zneska skupne izpostavljenosti tveganju) na nominalni znesek P2R, ki izhajajo iz samodejnega povečanja zneska skupne izpostavljenosti tveganju zaradi dejstva, da je institucija postala zavezana spoštovati izstopni prag, in jih po potrebi odstraniti;
- c. institucijam sporočiti veljavne kapitalske zahteve po pregledu iz točke b, pri čemer bi morali zlasti poudariti morebitne ugotovitve v zvezi z elementi dvojnega štetja. Pristojni organi lahko od institucij zahtevajo tudi, da pri poročanju v okviru stebra 3 razkrijejo vpliv bodisi začasne zgornje meje bodisi pregleda dvojnega štetja – odvisno od tega, kaj velja na referenčni datum – na sporočeni P2R.

318. Za namene prejšnjega odstavka bi morali pristojni organi spodbujati institucije, naj jih v zgodnji fazi obvestijo, kdaj naj bi predvidoma (na podlagi ocen) lahko postale zavezane spoštovati izstopni prag. Namen tega je, da se čim bolj olajša pregled elementov dvojnega štetja, opisan v prejšnjem odstavku.

319. Pristojni organi bi morali izvesti pregled, opisan v odstavku 317, ko institucija prvič postane zavezana spoštovati izstopni prag. Po zaključku tega pregleda se začasna zgornja meja za P2R ne uporablja, P2R, ki so ga sporočili pristojni organi, pa se uporablja za znesek skupne izpostavljenosti tveganju z upoštevanjem izstopnega praga. Pristojni organi bi morali upoštevati dejstvo, da se, dokler je institucija zavezana spoštovati izstopni prag, ne smejo uvesti dodatne kapitalske zahteve, ki bi pomenile dvojno štetje tveganj, ki so že v celoti krita z dejstvom, da je institucija zavezana spoštovati izstopni prag, v skladu s členom 104a(8) Direktive 2013/36/EU ter v skladu z odstavkom 294.

7.2.3. Določanje kapitala ali drugi ukrepi za kritje drugih pomanjkljivosti

320. Pristojni organi bi morali določiti P2R za kritje pomanjkljivosti, ugotovljenih na podlagi ocene tveganja iz naslovov 4 do 6, kadar drugi nadzorniški ukrepi niso bili učinkoviti ali se štejejo za nezadostne za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Pristojni organi bi morali tak P2R določiti le kot začasen ukrep, dokler se pomanjkljivosti ne odpravijo.

321. Pristojni organi bi morali določiti P2R za kritje tveganja financiranja, opredeljenega na podlagi ocene tveganja iz naslova 8, kadar se ugotovi, da je to primernejše od drugih nadzorniških ukrepov.

322. Če institucija večkrat ne vzpostavi ali ne vzdržuje ustrezne ravni kapitala za kritje P2G, bi morali pristojni organi najpozneje dve leti po kršitvi smernic določiti P2R za kritje tega dodatnega tveganja. Pristojni organi lahko to odločitev odložijo, če institucijam dovolijo, da v skladu z odstavkoma 4522 in 453 zaradi gospodarskih ali tržnih razmer ali okoliščin, specifičnih za posamezne institucije, poslujejo pod ravno iz smernic.

7.2.4. Določanje sestave zahtev v okviru stebra 2

323. Pristojni organi se lahko po potrebi in ob upoštevanju posebnih okoliščin institucije odločijo, da od institucije zahtevajo, da P2R krije z višjo kakovostjo kapitala, kot je navedena v členu 104a(4) Direktive 2013/36/EU⁴². Ta odločitev bi morala biti jasno utemeljena, pri čemer bi bilo treba predstaviti posebne okoliščine, ki so privedle do nje. Pristojni organi bi se morali v svojih utemeljitvah sklicevati na elemente, kot so:

- a. posebna narava institucije, njena delniška struktura in po potrebi struktura skupine, ki lahko vplivajo na možnost zbiranja kapitala;
- b. posebna narava tveganj, s katerimi se sooča institucija, ki lahko povzroči posebno hitro izčrpanje navadnega lastniškega temeljnega kapitala.

7.3. Zahteve v okviru stebra 2 za tveganje prevelikega finančnega vzvoda (P2R-LR)

324. Kadar pristojni organi na podlagi ocene tveganja prevelikega finančnega vzvoda v skladu s členom 104a(3) in (4) Direktive 2013/36/EU za obravnavanje tega tveganja določijo P2R-LR, bi morali to zahtevo dodati kapitalski zahtevi, ki temelji na količniku finančnega vzvoda, kot je določeno v členu 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013, in ne P1R, ki temelji na znesku skupne izpostavljenosti tveganju, kot je določeno v členu 92(1), točke (a) do (c). Pristojni organi bi morali zahtevo glede količnika finančnega vzvoda in P2R-LR obravnavati kot ločen sveženj od zahtev, ki temeljijo na znesku skupne izpostavljenosti tveganju, in P2R za vse druge vrste tveganja (tj. razpoložljivi kapital se lahko hkrati uporabi za izpolnjevanje zahtev iz svežnja, ki temelji na znesku skupne izpostavljenosti tveganju, in svežnja kapitalskih zahtev, ki temelji na količniku finančnega vzvoda).

7.3.1. Ocena tveganja prevelikega finančnega vzvoda

325. V skladu s konceptom količnika finančnega vzvoda (in njegovega svežnja zahtev) kot varovalnega mehanizma za kapitalske zahteve, ki temeljijo na znesku skupne izpostavljenosti tveganju, bi se morali pristojni organi pri oceni tveganja prevelikega finančnega vzvoda osredotočiti na morebitne bistvene ranljivosti, ki niso pokrite ali niso zadostno pokrite s kapitalskimi zahtevami iz člena 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013 in v zvezi s katerimi so lahko potrebni popravni ukrepi za poslovne dejavnosti institucije, ki niso bili predvideni v njenem poslovnem načrtu.

326. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju tveganja prevelikega finančnega vzvoda upoštevati vse naslednje vidike, pri čemer bi morali poglobljenost ocene vsakega vidika prilagoditi glede na njegov pomen za institucijo:

⁴² Najmanj 56,25 % navadnega lastniškega temeljnega kapitala in najmanj 75 % temeljnega kapitala.

- a. elemente tveganja prevelikega finančnega vzvoda, za katere se šteje, da niso pokriti ali niso zadostno pokriti s kapitalsko zahtevo za količnik finančnega vzvoda iz člena 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013, zlasti zaradi:
 - i. regulativne arbitraže/optimizacije količnika finančnega vzvoda z zamenjavo izpostavljenosti, upoštevanih v količniku finančnega vzvoda, za ekonomsko podobne izpostavljenosti, ki jih je mogoče v manjšem obsegu upoštevati pri izračunu izpostavljenosti količnika finančnega vzvoda;
 - ii. regulativne arbitraže/optimizacije z zmanjševanjem izpostavljenosti količnika finančnega vzvoda v obliki začasnega zmanjšanja obsega transakcij na ključnih finančnih trgih (zlasti na denarnem trgu, pri nekaterih dejavnostih, kot so posli financiranja z vrednostnimi papirji, pa tudi na trgu izvedenih finančnih instrumentov) okoli referenčnih datumov, kar privede do sporočanja in javnega razkritja povišanih količnikov finančnega vzvoda („dejavnosti olepšanega prikazovanja stanja (window dressing)“);
 - iii. posebnih značilnosti poslovnega modela, poslovnih dejavnosti ali drugih posebnosti bank, ki bodisi povečujejo bodisi zmanjšujejo obseg, v katerem je institucija izpostavljena tveganju prevelikega finančnega vzvoda, vendar niso zajete ali niso zadostno zajete v izračunu količnika finančnega vzvoda. Pristojni organi bi morali po potrebi upoštevati visoke izpostavljenosti do izdanih opcij na lastniški kapital ali kratke pozicije prek kreditnih izvedenih finančnih instrumentov, pri katerih je lahko povečana izpostavljenost največjim izgubam, saj te pozicije niso v celoti zajete v izpostavljenosti količnika finančnega vzvoda (v nasprotju z na primer izdanimi kreditnimi izvedenimi finančnimi instrumenti), in koncentracije v nekaterih zunajbilančnih postavkah, pri katerih bi lahko posebnosti, povezane s poslovnimi dejavnostmi institucije, povzročile povečano nestanovitnost črpanj;
- b. elemente tveganja prevelikega finančnega vzvoda, ki so izrecno izključeni iz kapitalske zahteve za količnik finančnega vzvoda ali v njej niso izrecno obravnavani, med drugim zaradi izključitev iz člena 429a Uredbe (EU) št. 575/2013, zlasti kadar obstajajo pomisleki glede ocene stalne skladnosti s pogoji za te izključitve in kadar je zanašanje na posamezno izključitev za institucijo zelo pomembno, izključeni znesek pa je neupravičeno nestanovitno;
- c. spremembe količnika finančnega vzvoda institucije in njegovih sestavnih delov, vključno s predvidljivim učinkom sedanjih in prihodnjih pričakovanih izgub na količnik finančnega vzvoda, ob upoštevanju poslovnega modela institucije.

7.3.2. Določitev P2R-LR

327. Pristojni organi bi morali P2R-LR določiti kot razliko med kapitalom, ki se šteje za ustreznega za kritje tveganja prevelikega finančnega vzvoda, in kapitalskimi zahtevami za količnik finančnega vzvoda, kot je določen v členu 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013. Ta znesek ne more biti negativen.

328. Pristojni organi bi morali pri določanju P2R-LR upoštevati zlasti:

- a) elemente tveganja prevelikega finančnega vzvoda, za katere se šteje, da niso pokriti ali niso zadostno pokriti s kapitalsko zahtevo za količnik finančnega vzvoda iz člena 92(1), točka (d),

Uredbe (EU) št. 575/2013, zlasti kadar ocena vidikov, opisanih v odstavkih 325 in 326, kaže na visoko ranljivost v primerjavi z izpostavljenostjo količnika finančnega vzvoda;

- b) elemente tveganja prevelikega finančnega vzvoda, ki so izrecno izključeni iz kapitalske zahteve za količnik finančnega vzvoda ali v njej niso izrecno obravnavani, med drugim zaradi izključitev iz člena 429a(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, ocenjene v skladu z odstavkom 326, točka b. Pristojni organi bi morali P2R-LR določiti le v tistih primerih, ko zaradi posebno obsežne uporabe določene izključitve raven količnika finančnega vzvoda ne odraža ustrezno tveganja, s katerim se sooča institucija.

329. Pristojni organi bi morali ugotoviti, oceniti in količinsko opredeliti tveganje prevelikega finančnega vzvoda z uporabo virov informacij in metod, določenih v odstavkih 302 in 303, če so pomembni za to tveganje.

7.3.3. Sestava P2R-LR

330. Pristojni organi bi morali zahtevi za minimalni količnik finančnega vzvoda za temeljni kapital dodati P2R-LR. Za izpolnitev te dodatne zahteve bi morale imeti institucije tudi možnost, da uporabijo kateri koli temeljni kapital.

331. Pristojni organi se lahko po potrebi in ob upoštevanju posebnih okoliščin institucije odločijo, da od institucije zahtevajo, da P2R-LR krije z višjo kakovostjo kapitala, kot je navedena v prejšnjem odstavku. Ta odločitev bi morala biti jasno utemeljena, pri čemer bi bilo treba predstaviti posebne okoliščine, ki so privedle do nje, upoštevati individualno stanje institucije na področju tveganj in okoliščine, v katerih bi uresničitev tveganja prevelikega finančnega vzvoda lahko zahtevala višjo kakovost kapitala za kritje morebitnih izgub.

7.4. Uskladitev s kapitalskimi blažilniki in vsemi makrobonitetnimi zahtevami

332. Pri določanju zahtev v okviru stebra 2 (ali drugih kapitalskih ukrepov) bi morali pristojni organi zahteve v okviru stebra 2 uskladiti z morebitnimi obstoječimi zahtevami po kapitalskem blažilniku z obravnavo enakih tveganj ali elementov tveganj. Pristojni organi ne bi smeli določiti zahtev v okviru stebra 2 ali drugih kapitalskih ukrepov (vključno s P2G), kadar enako tveganje krijejo že posebne zahteve po kapitalskem blažilniku. Morebitne zahteve v okviru stebra 2 ali drugi kapitalski ukrepi bi morali biti specifični za posamezne institucije in ne bi smeli zajemati makrobonitetnih ali sistemskih tveganj.

7.5. Določanje skupne kapitalske zahteve SREP, skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda SREP, celotne kapitalske zahteve in skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda

333. Pristojni organi bi morali določiti in izraziti skupno kapitalsko zahtevo SREP v smislu navadnega lastniškega temeljnega kapitala, temeljnega kapitala in skupnega kapitala v skladu s tabelo 14 spodaj:

Tabela 14. Določitev skupne kapitalske zahteve SREP v smislu navadnega lastniškega temeljnega kapitala, temeljnega kapitala in skupnega kapitala

	Skupna kapitalska zahteva SREP	
	= (a) + (b)	
	Komponenta (a)	Komponenta (b)
V smislu navadnega lastniškega temeljnega kapitala	kapitalska zahteva iz člena 92(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013	P2R, ki mora biti v obliki navadnega lastniškega temeljnega kapitala v skladu z oddelkom 7.2
V smislu temeljnega kapitala	kapitalska zahteva iz člena 92(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013	P2R, ki mora biti v obliki temeljnega kapitala v skladu z oddelkom 7.2
V smislu skupnega kapitala	kapitalska zahteva iz člena 92(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013	vsota P2R, določenega v skladu z oddelkom 7.2

334. Pristojni organi bi morali določiti skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP (v smislu temeljnega kapitala) kot vsoto:

- kapitalske zahteve za količnik finančnega vzvoda iz člena 92(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013 in
- dodatnega kapitala, potrebnega za obravnavanje tveganja prevelikega finančnega vzvoda (določenega v skladu z merili iz oddelka 7.3).

335. Kadar pristojni organi od institucij zahtevajo, da P2R-LR krijejo z višjo kakovostjo kapitala v skladu z odstavkom 331, bi morali skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP (v smislu navadnega lastniškega temeljnega kapitala) določiti kot del dodatnega kapitala iz točke b prejšnjega odstavka, ki mora biti v skladu z zahtevo pristojnega organa v obliki navadnega lastniškega temeljnega kapitala.

336. Pristojni organi bi si morali pri preučitvi možnosti, da se zahteva višja kakovost kapitala, prizadevati za to, da se preprečijo prekrivanja z drugimi obstoječimi zahtevami iz ustreznega svežnja zahtev, ki temelji na znesku skupne izpostavljenosti tveganju ali količniku finančnega vzvoda, ter z minimalnimi zahtevami glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL).

337. Pristojni organi bi morali določiti celotno kapitalsko zahtevo kot vsoto:

- skupne kapitalske zahteve SREP in
- zahtev po skupnem kapitalskem blažilniku.

338. Pristojni organi bi morali določiti skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda kot vsoto:

- skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda SREP in
- zahteve po blažilniku količnika finančnega vzvoda za GSPI v skladu s členom 92(1a) Uredbe (EU) št. 575/2013.

339. Pristojni organi bi morali pri oceni/izračunu skupne kapitalske zahteve SREP, skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda SREP, celotne kapitalske zahteve ali skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda upoštevati samo postavke in instrumente, ki izpolnjujejo pogoje za določitev kapitala (kot je opredeljeno v delu 2 Uredbe (EU) št. 575/2013).

7.6. Izpolnjevanje zahtev v stresnih pogojih – Uporaba P2G in P2G-LR za obravnavo kvantitativnih rezultatov stresnega testiranja

340. Pristojni organi bi morali z uporabo stresnih testov določiti ustreznost kapitala institucije (količino in sestavo) v stresnih pogojih ter ugotoviti, ali so potrebni nadzorniški ukrepi, vključno s P2G, P2G-LR, revidirano načrtovanje kapitala in drugi ukrepi za obravnavo morebitnih neustreznosti. Pristojni organi bi morali za ocenjevanje kapitalske ustreznosti v stresnih pogojih preučiti:
- a. uporabo kvalitativnih rezultatov (npr. pomanjkljivosti, opredeljene pri upravljanju in kontroli tveganj) stresnih testov institucij in nadzorniškega stresnega testiranja;
 - b. uporabo kvantitativnih rezultatov stresnih testov institucij, če se ICAAP šteje za zanesljivega, in nadzorniških stresnih testov v skladu s členom 100 Direktive 2013/36/EU, kot je določeno v naslovu 11, kar na primer vključuje:
 - i. predpisovanje posebnih „temeljnih“ scenarijev/predpostavk, ki jih morajo izvesti institucije;
 - ii. izvajanje stresnih testov za celoten sistem v skladu z metodologijami in scenariji, ki jih izvajajo institucije ali nadzorniki.
341. Pristojni organi bi morali ustrezno oceniti kvantitativne rezultate stresnih testov, kar zadeva ustreznost in kakovost kapitala institucije, ter ugotoviti, ali sta količina in kakovost kapitala zadostni za kritje veljavnih kapitalskih zahtev, in zlasti:
- a. celotno kapitalsko zahtevo, vključno z zahtevami po skupnem blažilniku na podlagi osnovnega scenarija za v prihodnost usmerjeno obdobje vsaj dveh let;
 - b. skupno kapitalsko zahtevo SREP v neugodnih scenarijih za v prihodnost usmerjeno obdobje vsaj dveh let.
342. Pristojni organi bi morali določiti P2G in P2G-LR, in če določitev privede do pozitivne vrednosti, bi morali določiti P2G ali P2G-LR za obravnavo nadzorniških pomislekov glede občutljivosti institucije za neugodne scenarije, uporabljene v nadzorniških stresnih testih. P2G se ne bi smel uporabljati za kritje tveganj ali elementov tveganj, ki so že kriti s P2R v skladu z oddelkom 7.2. Podobno se P2G-LR ne bi smel uporabljati za kritje tistih vidikov tveganja prevelikega finančnega vzvoda, ki so že kriti s P2R-LR v skladu z oddelkom 7.3.
343. Raven P2G bi morala ščititi pred morebitno kršitvijo skupne kapitalske zahteve SREP v neugodnem scenariju. Podobno bi morala raven P2G-LR ščititi pred kršitvijo skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda SREP v neugodnem scenariju. Kadar kvantitativni rezultati nadzorniških stresnih testov kažejo, da se od institucije ne pričakuje, da bo v primeru neugodnega scenarija stresnega testa kršila skupno kapitalsko zahtevo SREP, se lahko pristojni organi odločijo, da ne bodo določili P2G. Podobno se lahko pristojni organi odločijo, da ne bodo določili P2G-LR, če se pričakuje, da skupna zahteva za količnik finančnega vzvoda SREP v primeru neugodnega scenarija stresnega testa ne bo kršena.

344. Pristojni organi bi morali določiti P2G in P2G-LR na podlagi rezultatov neugodnega scenarija ustreznega nadzorniškega stresnega testa, vključno s stresnimi testi na ravni EU, ki jih izvede EBA, ali morebitnimi drugimi ustreznimi nadzorniškimi testi, ki se izvedejo na ravni celotnega sistema, za v prihodnost usmerjeno obdobje vsaj dveh let.
345. Na podlagi določitve sorazmernega pristopa za institucije, ki ne spadajo v kategorijo 1, in podrejene družbe čezmejnih skupin lahko pristojni organi za določitev in posodobitev P2G in P2G-LR preučijo rezultate poenostavljenih oblik nadzorniških stresnih testov (npr. z uporabo nadzorniško predpisanih „temeljnih“ scenarijev, analize občutljivosti, stresnih testov od zgoraj navzdol, ki jih izvajajo imenovani pristojni organi, učinkov na ravni portfelja zaradi stresnih testov na konsolidirani ravni), preteklih nadzorniških stresnih testov ali stresnih testov institucij v skladu z odstavkom 340. Poenostavljene oblike nadzorniških stresnih testov se lahko izvajajo na individualni podlagi in ne kot del teh testov za celoten sistem.
346. Pristojni organi bi morali določiti P2G in P2G-LR v skladu z modelom minimalnega posredovanja iz oddelka 2.4. Zlasti bi morala biti najmanjša pogostost določanja P2G in P2G-LR pogostost ocene kapitalske ustreznosti v skladu z modelom minimalnega posredovanja v okviru SREP.
347. Ne glede na prejšnji odstavek v zvezi s pristojnimi organi velja, da:
- bi morali oceniti, ali sta obstoječa P2G in P2G-LR še vedno primerna, kadar koli so na voljo rezultati novih nadzorniških stresnih testov, in ju po potrebi spremeniti;
 - lahko določijo P2G in P2G-LR le vsako drugo leto namesto letno, tudi za institucije kategorije 1 v okviru SREP. Vendar bi morali pristojni organi v letu, ki sledi letu določitve P2G, na podlagi vseh ustreznih informacij, vključno z rezultati preteklih nadzorniških stresnih testov, skupaj z dodatno analizo občutljivosti (tj. poenostavljenimi oblikami nadzorniškega stresnega testiranja), oceniti, ali sta P2G in P2G-LR še vedno ustrezna oziroma ali ju je treba posodobiti.
348. Pri umerjanju P2G bi morali pristojni organi zagotoviti, da je določen na ravni, ki je primerna za kritje vsaj pričakovanega največjega stresnega učinka, ki ga je treba izračunati na podlagi sprememb količnika navadnega lastniškega temeljnega kapitala (tj. ob upoštevanju pretoka v navadnem lastniškem temeljnem kapitalu in zneska skupne izpostavljenosti tveganju) v najhujšem stresnem letu ter ob upoštevanju ravni veljavnih kapitalskih zahtev. Največji stresni učinek za namen določitve P2G bi bilo treba razumeti kot razliko med najnižjim količnikom navadnega lastniškega temeljnega kapitala v neugodnem scenariju v obdobju stresnega testa in dejanskim količnikom navadnega lastniškega temeljnega kapitala v izhodišču.
349. Pri umerjanju P2G-LR bi bilo treba največji stresni učinek izračunati na podlagi sprememb temeljnega kapitala v najhujšem stresnem letu in ob upoštevanju veljavnih kapitalskih zahtev za količnik finančnega vzvoda. Največji stresni učinek za namen določitve P2G-LR bi bilo treba razumeti kot razliko med najnižjim količnikom finančnega vzvoda v neugodnem scenariju v obdobju stresnega testa in dejanskim količnikom finančnega vzvoda v izhodišču.

350. Pristojni organi bi morali izhodišče za P2G, specifično za vsako institucijo, pridobiti z izravnavo elementov, s katerimi se že krijejo tveganja, izražena v največjem stresnem učinku. Pristojni organi bi morali predvsem izravnati ustrezne ukrepe, zlasti varovalni kapitalski blažilnik, v skladu z odstavkom 354. Poleg tega lahko pristojni organi pri določanju izhodišč za P2G in P2G-LR po potrebi upoštevajo druge prilagoditve največjega stresnega učinka, povezane s predpostavko statične bilance stanja ali različnim časovnim obdobjem med izvedbo stresnega testa in časom izhodiščne točke.
351. Pristojni organi bi morali pri določanju P2G in P2G-LR zagotoviti ustrezno povezavo med njunima izhodiščema in njunimi končnimi vrednostmi. V ta namen se lahko odločijo, da bodo za razvrstitev institucij v skladu z izhodišči za P2G in P2G-LR uporabili pristop razvrščanja v skupine, in sicer na podlagi ustreznih nadzorniških stresnih testov iz odstavka 344 ali na podlagi drugih pristopov iz odstavka 345. Zato lahko pristojni organi vsaki skupini dodelijo nespremenljiv razpon ravni P2G ali P2G-LR ter končno vrednost P2G in P2G-LR določijo v razponu dodeljene skupine ali izjemoma zunaj razpona zadevne skupine na podlagi premislekov za posamezno institucijo. Pristojni organi bi si morali prizadevati za preprečevanje učinkov naglega padca med skupinami, na primer z omogočanjem delnega prekrivanja med ravnmi P2G ali P2G-LR za sosednje skupine, in zagotoviti, da sta končni P2G in P2G-LR specifična za posamezno institucijo.
352. Pristojni organi bi morali pri določanju končnih P2G in P2G-LR, kjer je ustrezno in kjer so na voljo, upoštevati naslednje dejavnike:
- leto, v katerem pride do največjega stresnega učinka, v primerjavi z izhodiščem in časovnim obdobjem scenarijev, uporabljenih v stresnih testih;
 - rezultat zanesljivega stresnega testa institucije, ob upoštevanju posebnih opredelitev in predpostavk v scenariju, zlasti kadar se te štejejo za ustrežnejše za poslovni model in profil tveganja institucije ali kadar so notranji scenariji strožji od nadzorniških scenarijev;
 - spremembe, do katerih pride po presečnem datumu izvedbe stresnega testa in ki pomembno vplivajo na profil tveganja institucije ali njeno kapitalsko pozicijo (npr. prodaja slabih posojil). Te spremembe lahko vključujejo začasne spremembe profila tveganja, vključno s strukturnimi spremembami dejavnosti ali bilance stanja institucije;
 - ustrezne blažilne ukrepe upravljanja institucije, ki se na podlagi nadzorniške ocene štejejo za verodostojne in zelo zanesljive;
 - informacije o nadzorniških mnenjih o ustreznosti nadzorniškega stresnega testiranja za strategijo, finančne načrte in poslovni model institucije;
 - manjšo gotovost glede dejanske občutljivosti institucije za neugodne scenarije;
 - morebitna prekrivanja s P2R ali P2R-LR;
 - splošno sposobnost institucije za sanacijo, kot je opredeljena v Smernicah organa EBA o splošni sposobnosti za sanacijo pri načrtovanju sanacije⁴³;

⁴³ Smernice organa EBA o splošni sposobnosti za sanacijo pri načrtovanju sanacije (EBA/GL/2023/06) – Oddelek II. Ocena splošne sposobnosti za sanacijo – „prilagojena splošna sposobnost za sanacijo“.

- i. kakovost (sestavo) razpoložljivega kapitala institucije, tudi v najhujšem stresnem letu;
- j. ali se v instituciji izvaja prestrukturiranje ali reševanje ali ne.

353. Za namene določitve P2G bi morali pristojni organi tudi preučiti, v kakšnem obsegu stresni scenariji zajemajo vsa pomembna tveganja, ki prispevajo k P2R v skupni kapitalski zahtevi SREP. Pristojni organi bi morali zlasti upoštevati dejstvo, da scenariji makroekonomske recesije morda ne zajemajo v celoti nekaterih tveganj, npr. pokojninskega tveganja ali nekaterih elementov tveganja kreditne koncentracije (npr. koncentracija za eno samo izpostavljenost), ki lahko povečajo možne izgube v testiranih neugodnih scenarijih.

354. Poleg tega bi morali pristojni organi preučiti, v kakšnem obsegu obstoječe zahteve po skupnem blažilniku in drugi zadevni ukrepi že krijejo tveganja, ugotovljena pri stresnem testiranju. V zvezi s tem za pristojne organe velja, da:

- a. bi morali izravnati P2G z zahtevo po varovalnem kapitalskem blažilniku, saj se P2G in varovalni kapitalski blažilnik prekrivata po naravi;
- b. bi morali v izjemnih primerih, čeprav se načeloma ne pričakuje prekrivanje med P2G in proticikličnim kapitalskim blažilnikom, za vsak primer posebej izravnati P2G s proticikličnim kapitalskim blažilnikom, ob upoštevanju osnovnih tveganj, kritih z blažilnikom in vključenih v zasnovane scenarije, uporabljenih za stresne teste, po posvetu z makrobonitetnim organom;
- c. ne bi smeli izravnati P2G z blažilniki sistemskega tveganja (blažilniki GSPI/DSPI in blažilnik sistemskega tveganja), saj je njihov namen kritje tveganj, ki jih institucija predstavlja za finančni sistem;
- d. ne bi smeli izravnati P2G-LR z zahtevo po blažilniku količnika finančnega vzvoda za GSPI iz člena 92(1a) Uredbe (EU) št. 575/2013;
- e. lahko pregledajo P2G, sporočen tej instituciji, za zagotovitev, da njegova umerjenost ostane ustrezna, kadar institucija postane zavezana spoštovati izstopni prag, v skladu s členom 104b(4a) Direktive 2013/36/EU.

355. Kadar pristojni organi določijo P2G, bi morali uporabo teh smernic naložiti poleg celotne kapitalске zahteve. Kadar pristojni organi določijo P2G-LR, bi morali uporabo teh smernic naložiti poleg skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda. Pristojni organi bi morali celotno kapitalsko zahtevo in skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda šteti za dva ločena svežnja zahtev. Zato se lahko razpoložljivi kapital hkrati uporabi za izpolnjevanje P2G in P2G-LR.

7.7. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

356. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o tem, ali obstoječi viri kapitala zagotavljajo zanesljivo kritje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat sposobnosti delovanja na podlagi meril iz tabele 15.

357. Pristojni organi bi morali pri določanju rezultata kapitalske ustreznosti po potrebi upoštevati rezultat splošne sposobnosti za sanacijo v zvezi s kapitalom (šibka, ustreza z možnostjo izboljšav ali zadovoljiva), kot je določeno v odstavkih 41 do 43 Smernic organa EBA o splošni sposobnosti za sanacijo pri načrtovanju sanacije⁴⁴. Upoštevanje rezultata splošne sposobnosti za sanacijo v okviru kapitalske ustreznosti je zlasti pomembno, če je splošna sposobnost za sanacijo v zvezi s kapitalom ocenjena kot „šibka“.

Tabela 15. Nadzorniška merila za izračun rezultata kapitalske ustreznosti

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
1	Količina in sestava kapitala, ki ga ima institucija, predstavljata nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija zlahka izpolnjuje P2G in P2G-LR. • Institucija ima in naj bi tudi v prihodnje imela raven kapitala, ki znatno presega celotno kapitalsko zahtevo in skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda. • Stresni testi ne kažejo zaznavnega tveganja v zvezi z vplivom resne, vendar verjetne gospodarske recesije na kapital ali finančni vzvod. • Prosti pretok kapitala med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, ni oviran ali pa so vsi subjekti dobro kapitalizirani nad nadzorniškimi zahtevami. • Institucija ima verjeten in verodostojen kapitalski načrt, ki bi bil lahko učinkovit, če bi bilo to potrebno. • Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi s kapitalom, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „zadovoljiva“. • Tveganje prevelikega finančnega vzvoda je nepomembno ali zelo majhno.
2	Količina in sestava kapitala, ki ga ima institucija, predstavljata srednje nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Institucija s težavo izpolnjuje P2G ali P2G-LR. Blažilni ukrepi upravljanja za obravnavo stanja so ocenjeni kot verodostojni. • Institucija skoraj že krši nekatere svoje kapitalske blažilnike, vendar še vedno precej presega svojo skupno kapitalsko zahtevo SREP in skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP. • Stresni testi kažejo nizko raven tveganja v zvezi z vplivom resne, vendar verjetne gospodarske recesije na kapital ali finančni vzvod, vendar se zdijo upravljavski ukrepi za obravnavo tega tveganja verodostojni. • Prosti pretok kapitala med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je ali bi lahko bil nekoliko oviran. • Institucija ima verjeten in verodostojen kapitalski načrt, ki sicer vključuje tudi tveganja, vendar bi lahko bil učinkovit, če bi bilo to potrebno. • Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi s kapitalom, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je

⁴⁴ EBA/GL/2023/06.

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<p>„zadovoljiva“ ali „ustrezna z možnostjo izboljšav“.</p> <ul style="list-style-type: none"> Raven tveganja prevelikega finančnega vzvoda je nizka.
3	Količina in sestava kapitala, ki ga ima institucija, predstavljata srednje visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> Institucija ne izpolnjuje P2G ali P2G-LR. Obstajajo pomisleki glede verodostojnosti blažilnih ukrepov upravljanja za obravnavo stanja. Institucija uporablja nekatere kapitalske blažilnike. Obstaja možnost, da bo institucija kršila skupno kapitalsko zahtevo SREP ali skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP, če se bo stanje poslabšalo. Stresni testi so pokazali srednje raven tveganja v zvezi z vplivom resne, vendar verjetne gospodarske recesije na kapital ali finančni vzvod. Z upravljavskimi ukrepi se to tveganje morda ne bo verodostojno obravnavalo. Prosti pretok kapitala med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je oviran. Institucija ima kapitalski načrt, ki verjetno ne bo učinkovit. Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi s kapitalom, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „ustrezna z možnostjo izboljšav“ ali „šibka“. Tveganje prevelikega finančnega vzvoda je srednje.
4	Količina in sestava kapitala, ki ga ima institucija, predstavljata visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> Institucija ne izpolnjuje P2G ali P2G-LR (ali namenoma ni vzpostavila P2G ali P2G-LR) in tega ne bo zmogla v bližnji prihodnosti. Blažilni ukrepi upravljanja za obravnavo stanja so ocenjeni kot neverodostojni. Institucija skoraj že krši svojo skupno kapitalsko zahtevo SREP ali skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP. Stresni testi kažejo, da bi bila skupna kapitalska zahteva SREP ali skupna zahteva za količnik finančnega vzvoda SREP kršena že blizu začetka resne, vendar verjetne gospodarske recesije. Z upravljavskimi ukrepi se to tveganje ne bo verodostojno obravnavalo. Prosti pretok kapitala med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je oviran. Institucija nima kapitalskega načrta ali pa ima kapitalski načrt, ki je očitno neustrezen. Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi s kapitalom, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „šibka“. Tveganje prevelikega finančnega vzvoda je veliko.

358. V spodnji tabeli je naveden neizčrpen seznam nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi sprejmejo v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v kapitalski ustreznosti institucije, tudi v stresnih pogojih. Pristojni organi bi morali o vrsti nadzorniškega ukrepa odločati na podlagi njegove učinkovitosti pri odpravljanju konkretne ugotovljene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tabela 16. Možni in neizčrpn nadzorniški ukrepi za kapitalno ustreznost

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 104(1), točke (a), (c) (h), (i) in (j), Direktive 2013/36/EU – Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da:
A. ima dodatne kapitalske zahteve, z določitvijo skupne kapitalske zahteve SREP in določitvijo P2G, kjer je to ustrezno;
B. predloži verodostojen kapitalski načrt, v katerem je obravnavano tveganje, da ne bo izpolnila veljavnih kapitalskih zahtev, če kvantitativni rezultati stresnih testov kažejo, da institucija po danih stresnih scenarijih ne bo mogla izpolniti zahtev, in določi rok za njegovo izvedbo;
C. po potrebi spremeni kapitalske načrte, vključno s predlaganimi upravljavskimi ukrepi, ali sprejme dodatne blažilne ukrepe, ki bi postali pomembni glede na scenarije in trenutne makroekonomske razmere;
D. omeji variabilne prejemke z odstotkom neto prihodkov, kadar niso v skladu z ohranjanjem trdne kapitalske osnove;
E. omeji ali zmanjša obseg svojega poslovanja ali dejavnosti ali opusti dejavnosti, ki pomenijo preveliko tveganje za njeno stabilnost;
F. zmanjša tveganje, ki je neločljivo povezano z nekaterimi dejavnostmi, produkti in sistemi institucij, vključno z dejavnostmi, ki jih zagotavljajo tretje osebe;
G. uporabi čisti dobiček za povečanje kapitala;
H. omeji ali prepove izplačila dobička ali obresti delničarjem, družbenikom ali imetnikom instrumentov dodatnega temeljnega kapitala, kadar taka prepoved ne pomeni primera neizpolnitve obveznosti;
I. uvede zahteve za dodatno ali pogostejše poročanje, vključno s poročanjem o kapitalu in finančnem vzvodu.

359. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju verodostojnosti kapitalskega načrta ali spremenjenega kapitalskega načrta v skladu s točkama B. in C. tabele 16 upoštevati naslednja merila:

- a. kapitalski načrt zajema celotno predvideno obdobje stresnega testiranja;
- b. kapitalski načrt vključuje nabor verodostojnih blažilnih in upravljavskih ukrepov, kot je omejevanje izplačil dividend itd.;
- c. institucija je pripravljena in sposobna sprejeti take ukrepe za obravnavo kršitev veljavnih kapitalskih zahtev v stresnih testih za celoten sistem;
- d. ali za blažilne in upravljavske ukrepe veljajo kakršne koli pravne omejitve ali omejitve glede ugleda, npr. zaradi nasprotnih ali nasprotujočih si preteklih javnih objav (npr. o politikah dividend, poslovnih načrtih in nagnjenosti k prevzemanju tveganja);
- e. verjetnost, da bi lahko institucija z blažilnimi in upravljavskimi ukrepi v ustreznem časovnem okviru v celoti izpolnila svoje veljavne kapitalske zahteve;
- f. predlagani ukrepi so na splošno v skladu z makroekonomskimi pomisleki in znanimi prihodnjimi regulativnimi spremembami, ki vplivajo na institucijo, v obsegu in časovnem razporedu predvidenih neugodnih scenarijev;
- g. razpon možnih načinov sanacije in njihovo analizo, kot je opredeljeno v načrtu sanacije institucije.

360. Pristojni organi bi morali od institucij pričakovati, da izvajajo spremenjeni kapitalski načrt, vključno z nadaljnjimi spremembami na podlagi rezultatov nadzorniške ocene in dialoga z institucijo.

Naslov 8. Ocena tveganj za likvidnost in financiranje ter ocena likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja SREP

8.1. Splošne ugotovitve

361. Pristojni organi bi morali oceniti pomembna tveganja za likvidnost in financiranje institucije ter ugotoviti, ali likvidnost in financiranje institucije zagotavljata ustrezno kritje ocenjenih tveganj. Namen tega naslova je zagotoviti skupne metodologije, ki jih je treba upoštevati pri oceni posameznih tveganj ter upravljanja in kontrole tveganj. To poglavje ni izčrpno in pristojnim organom zagotavlja manevrski prostor, da pri svoji oceni likvidnosti in financiranja institucije upoštevajo druga dodatna merila, ki jih lahko štejejo za pomembna na podlagi svojih izkušenj in posebnih značilnosti institucije.

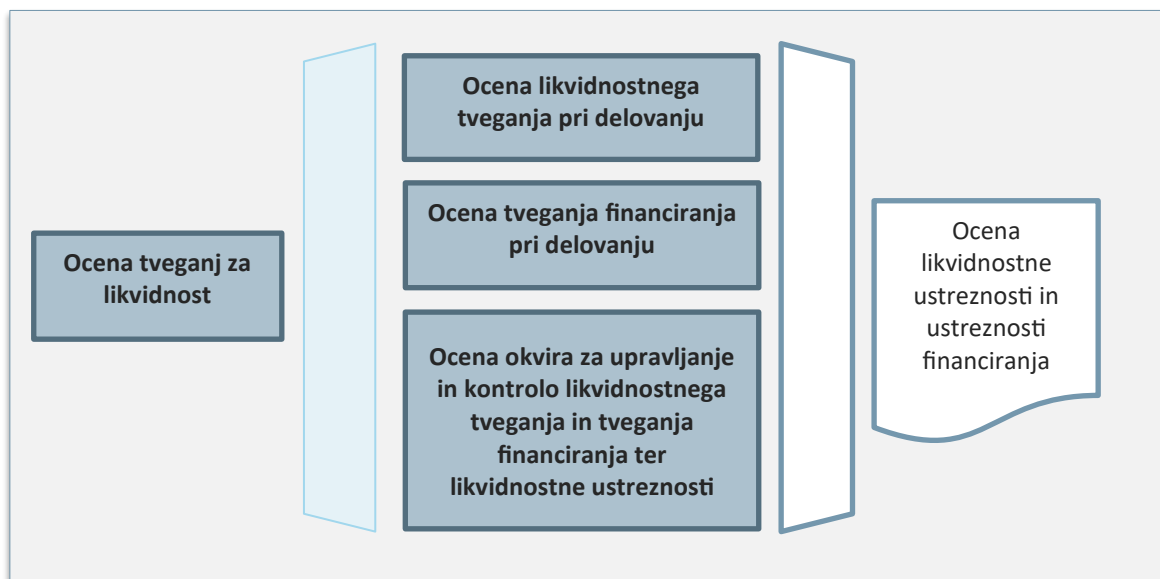
362. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja pri delovanju ter ustreznosti okvira notranjih kontrol likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja med drugim oceniti splošno skladnost institucije s pravnimi akti, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.

363. Metodologija zajema šest glavnih sestavnih delov:

- a. oceno likvidnostnega tveganja pri delovanju (oddelek 8.2);
- b. oceno tveganja financiranja pri delovanju (oddelek 8.3);
- c. ocena okvira za upravljanje in kontrolo likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja (oddelek 8.4);
- d. povzetek ugotovitev in izračuna rezultatov za likvidnostno ustreznost in ustreznost financiranja (oddelek 8.5);
- e. določitev morebitnih ukrepov za likvidnostno tveganje in tveganja financiranja SREP (oddelek 8.6);
- f. primerjalno analizo in določitev kvantitativnih zahtev glede likvidnosti in financiranja (oddelek 8.7).

364. Potek ocenjevanja je grafično prikazan na sliki 3.

Slika 3. Elementi ocene tveganj za likvidnost in financiranje

365. Pristojni organi bi morali pri oceni tveganj za likvidnost in financiranje med drugim pregledati količnik likvidnostnega kritja institucije, kot je določen v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/61⁴⁴, in količnik neto stabilnih virov financiranja, kot je določen v naslovu IV dela 6 Uredbe (EU) št. 575/2013, ter ILAAP institucije. Upoštevati bi morali tudi priporočila, smernice in navodila, vključena v poročila o izvajanju količnika likvidnostnega kritja in količnika neto stabilnih virov financiranja, ki jih izda organ EBA, ter opozorila in priporočila, ki jih izdajo makrobonitetni organi ali ESRB. Vendar te smernice razširjajo obseg ocene prek teh minimalnih zahtev, da bi se pristojnim organom omogočilo oblikovanje celovitega pogleda na tveganja.
366. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da se pri oceni upošteva, kako poslovni model institucije vpliva na njen profil likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja, ob upoštevanju rezultatov analize poslovnega modela, opravljene v skladu z naslovom 4. Pri tem bi morali biti pozorni na to, kako se je poslovni model institucije sčasoma spreminjal in ali je to privedlo do povečanih tveganj. Pristojni organi bi morali spremljati ključne kvantitativne kazalnike, da zajamejo trende in na tej podlagi pripravijo to analizo.
367. Za lažjo kvantitativno oceno likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja institucije bi morali pristojni organi upoštevati dodatne smernice iz oddelka 8.7 o primerjalni analizi in določanju kvantitativnih zahtev glede likvidnosti in financiranja.
368. Pristojni organi bi morali oceniti tudi vse informacije, ki bi lahko vplivale na likvidnostno pozicijo in pozicijo sredstev (npr. informacije pristojnih organov za PPDT).
369. Pri pregledu kakovosti organizacijskih ureditev in ureditev za upravljanje tveganj, ki jih je institucija uvedla za upravljanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja, bi morali

pristojni organi zagotoviti, da te ureditve zajemajo vse njene pomembne pravne subjekte, podružnice in podrejene družbe.

370. Pristojni organi bi morali upoštevati vpliv okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj na likvidnostna tveganja in tveganja financiranja pri delovanju ter ustreznost okvira za upravljanje in kontrolo likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljaljskimi tveganji, pri čemer bi morali prednost dati okoljskim tveganjem.
371. Rezultat ocene vsakega posameznega tveganja bi se moral odražati v povzetku ugotovitev ter pojasnilu glavnih dejavnikov tveganja in rezultata, kot je pojasnjeno v naslednjih oddelkih.

8.2. Ocena likvidnostnega tveganja pri delovanju

372. Pristojni organi bi morali oceniti kratko- in dolgoročno likvidnostno tveganje institucije v ustreznem sklopu časovnih obdobj, tudi znotraj enega dne, za zagotovitev, da institucija ohrani ustrezne ravni likvidnostnih blažilnikov v običajnih in stresnih pogojih. Ta ocena vključuje naslednje elemente:
- a. ovrednotenje kratkoročnih in srednjeročnih likvidnostnih potreb;
 - b. ovrednotenje likvidnostnega tveganja znotraj enega dne;
 - c. ovrednotenje likvidnostnega blažilnika in zmožnosti nadomestitve;
 - d. nadzorniško stresno testiranje likvidnosti.
373. Za oceno likvidnostnih potreb, blažilnikov in zmožnosti nadomestitve v običajnih pogojih bi morali pristojni organi analizo podpreti z dokazi iz predlog za poročanje za dodatne metrike za spremljanje, kot so opredeljene v izvedbenih tehničnih standardih o nadzorniškem poročanju. Pri ocenjevanju likvidnostnih potreb v stresnih pogojih bi morali upoštevati tudi ukrepe, ki jih lahko institucije sprejmejo za ohranitev svojega ugleda/franšize. Pri tem bi bilo treba upoštevati učinke na ugled velikih institucionalnih nasprotnih strank in nasprotnih strank na drobno, vključno s tistimi, ki bi se lahko pojavili prek družbenih ali drugih kanalov. Pristojni organi lahko izvedejo manj razčlenjeno vrednotenje likvidnostnega tveganja znotraj enega dne in stresno testiranje likvidnosti, če je to upravičeno zaradi manjše pomembnosti teh virov tveganja, zlasti za institucije kategorije 3 in kategorije 4, ter ob upoštevanju rezultatov ILAAP.

Ovrednotenje kratkoročnih in srednjeročnih likvidnostnih potreb

374. Pristojni organi bi morali oceniti kratkoročne in srednjeročne likvidnostne potrebe institucije v običajnih in stresnih pogojih. Upoštevati bi morali učinek resnih, a verjetnih stresnih scenarijev, ki zajemajo idiosinkratične, tržne in kombinirane pretrese, na likvidnostne potrebe institucije v stresnih razmerah v obdobju do 30 dni, obdobju od na primer 30 dni do 3 mesecev in obdobju po na primer 3 mesecih do 12 mesecev. Pristojni organi bi morali prav tako analizirati obseg, lokacijo in valuto likvidnostnih potreb ter ločene vplive pretresov v različnih glavnih valutah, da se upoštevata tveganje konvertibilnosti valut in tveganje morebitnih motenj pri dostopu do deviznih trgov (vključno s posebnimi okoliščinami, kot je na primer izguba dostopa do korespondenčnega bančnega računa, denominiranega v tuji valuti).

375. Pristojni organi bi morali oceno kratkoročnega likvidnostnega tveganja podpreti z analizo količnika likvidnostnega kritja, kot je določen v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/61, vključno s tem, ali se količnik likvidnostnega kritja pravilno meri in sporoča ter ali ustrezno opredeljuje kritje likvidnostnih potreb institucije. Pristojni organi bi morali prav tako oceniti, ali institucije redno preverjajo svojo sposobnost dnevnega poročanja o količniku likvidnostnega kritja, za zagotovitev, da bodo institucije sposobne predložiti zanesljive podatke v skladu s členom 414 Uredbe (EU) št. 575/2013, ko bo to potrebno.
376. Pri oceni vpliva pretresov na likvidnostne potrebe institucije bi morali pristojni organi upoštevati vse pomembne vire likvidnostnega tveganja za institucijo, zlasti:
- a. možnost, da se z nobeno veljavno regulativno zahtevo EU ne bi ustrezno opredelile likvidnostne potrebe institucije v primeru vrste stresnega scenarija, uporabljenega za zahtevo, tudi kadar so zapadlosti krajše od 30 dni;
 - b. tveganja, ki izhajajo iz velikih institucionalnih nasprotnih strank glede bilančnih postavk in koncentracije financiranja. Pristojni organi bi morali upoštevati nestanovitnost financiranja, ki ga zagotavljajo nasprotni stranke, ki pripadajo najpomembnejšim sektorjem, v katerih se opravljajo storitve, in morebitna tveganja širjenja negativnih vplivov. V zvezi s tem bi bilo treba posebno pozornost nameniti financiranju, zbranemu prek novih poslovnih področij in distribucijskih kanalov ter od strank, ki opravljajo dejavnosti z višjo stopnjo tveganja (izdajatelji kriptosredstev in ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi);
 - c. tveganja, ki izhajajo iz pogojnih denarnih tokov/zunajbilančnih postavk (na primer kreditne linije, poziv k doplačilu kritja) in dejavnosti (na primer likvidnostna podpora za nekonsolidirane subjekte s posebnim namenom, ki presega pogodbene obveznosti);
 - d. prilive in odlive na bruto in neto osnovi: kadar so prilivi in odlivi zelo veliki, bi morali pristojni organi posebno pozornost nameniti tveganju za institucijo, kadar institucija prilivov ne prejme do pričakovanega roka, tudi če je tveganje neto odlivov omejeno;
 - e. tveganja, ki izhajajo iz nasprotnih strank na drobno, vključno s koncentracijami financiranja. Pri tem bi morali pristojni organi uporabiti metodologijo o razvrstitvi vlog na drobno v različne skupine tveganj v skladu s členoma 24 in 25 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61;
 - f. tveganje, da bodo prevelika tveganja v srednje- do dolgoročnem profilu financiranja negativno vplivala na vedenje nasprotnih strank, pomembno za kratkoročno likvidnostno pozicijo;
 - g. tveganje, ki izhaja iz fiduciarnih vlog⁴⁵.
377. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da pri oceni kratkoročnih likvidnostnih potreb institucije upoštevajo vpliv digitalizacije (vključno na primer s takojšnjimi plačili) ter možnost, da bi se zaradi širjenja informacij v družbenih medijih v stresnem scenariju pospešili dvigi sredstev.

⁴⁵ Primeri dobre prakse so na voljo v poročilu organa EBA z naslovom Monitoring of liquidity coverage ratio implementation in the EU – Second report (Spremljanje izvajanja količnika likvidnostnega kritja v EU – drugo poročilo) (EBA/REP/2021/07).

Ovrednotenje likvidnostnega tveganja znotraj enega dne

378. Pristojni organi bi morali oceniti izpostavljenost institucije likvidnostnemu tveganju znotraj enega dne v izbranem časovnem obdobju. Ta ocena bi morala vključevati vsaj oceno likvidnosti znotraj enega dne, ki je na voljo ali dostopna v običajnih pogojih ter v času finančnih ali operativnih težav (npr. okvare IT, pravne omejitve pri prenosu sredstev, začasna prekinitev/prenehanje dostopa do storitev korespondenčnega bančništva in/ali klirinških storitev za valute, blago ali instrumente, pomembne za institucijo). Pri tem bi bilo treba zlasti preučiti, kako lahko povečane potrebe institucije po zavarovanju s premoženjem znotraj enega dne v stresnih razmerah omejijo njeno zmožnost uporabe likvidnostnega blažilnika za kritje odlivov v stresnih razmerah, kadar je to potrebno.
379. V jurisdikcijah, kjer poročanje o tveganju znotraj enega dne še ni na voljo, se lahko pristojni organi oprejo na analize, ki ji je opravila institucija glede likvidnostnega tveganja znotraj enega dne.

Ovrednotenje likvidnostnega blažilnika in zmožnosti nadomestitve

380. Pristojni organi bi morali oceniti primernost likvidnostnega blažilnika institucije in njene zmožnosti nadomestitve glede na značilnosti obravnavanih sredstev v različnih stresnih scenarijih znotraj enega meseca in v različnih časovnih obdobjih, ki lahko trajajo do eno leto, vključno z obdobji čez noč. Ocena bi morala vključevati preučitev razvrstitve in kakovosti likvidnih sredstev (kot je določeno v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/61), njihovo skladnost s splošnimi in operativnimi zahtevami za visokokakovostna likvidna sredstva ter preverjanje, ali sta likvidnostni blažilnik in zmožnost nadomestitve v skladu z nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganja.
381. Pristojni organi bi morali upoštevati dejavnike, ki bi lahko zmanjšali sposobnost institucije, da v stresnem obdobju pravočasno unovči svoja likvidna sredstva, kot so velike koncentracije pri posameznih nasprotnih strankah ali vrsta sredstev, sredstva v blažilniku, ki so obremenjena ali izposojena, ter denominacija likvidnih sredstev v valuti, ki se razlikuje od valute likvidnostnih potreb institucije. Pristojni organi bi morali tudi upoštevati verjetno vrednost odobrenih likvidnostnih kreditov, ki so lahko vključeni v zmožnost nadomestitve.
382. Pristojni organi bi morali pregledati (kjer je to ustrezno) ustreznost predpostavk institucije v zvezi z njeno zmožnostjo dostopa do trgov repo poslov in financiranja s strani centralnih bank v stresnem obdobju, tudi v zvezi s primernostjo in razpoložljivostjo sredstev, ki se uporabljajo kot zavarovanje s premoženjem. Upoštevati bi morali, ali institucija preskuša dostop do trga z redno prodajo ali repo posli. Prav tako bi morali pregledati predpostavke institucij glede časa do likvidnosti v stresnih razmerah.

Nadzorniško stresno testiranje likvidnosti

383. Pristojni organi bi morali izvajati lastne stresne teste likvidnosti, da bi neodvisno ocenili kratkoročna in srednjeročna likvidnostna tveganja. Stresni scenariji bi morali biti vezani na 30-

dnevne stresne predpostavke glede količnika likvidnostnega kritja, vendar lahko pristojni organi razširijo obseg svoje ocene s preučitvijo tveganj v obdobju 30 dni ter več kot 30 dni in spremenijo predpostavke glede količnika likvidnostnega kritja, da se upoštevajo tveganja, ki niso ustrezno zajeta v količniku likvidnostnega kritja. To bi moralo vključevati nadzorniški stresni test, ki združuje stresne situacije za posamezno institucijo in za celoten trg.

8.3. Ocena tveganja financiranja pri delovanju

384. Pristojni organi bi morali oceniti, kakšno je tveganje financiranja institucije in ali so srednje- in dolgoročne aktivne in zunajbilančne postavke ustrezno izpolnjene z raznolikim naborom instrumentov za stabilno financiranje v običajnih in stresnih pogojih. Ta ocena vključuje naslednje elemente:

- a. ovrednotenje profila financiranja institucije;
- b. ovrednotenje tveganj za stabilnost profila financiranja;
- c. ovrednotenje dejanskega dostopa do trga;
- d. ovrednotenje pričakovanih sprememb tveganj financiranja na podlagi načrta financiranja institucije.

Ovrednotenje profila financiranja institucije

385. Pristojni organi bi morali oceniti ustreznost profila financiranja institucije, vključno s srednje- in dolgoročnimi pogodbenimi ter vedenjskimi neusklajenostmi, glede na njen poslovni model, strategijo in nagnjenost k prevzemanju tveganja. Upoštevati bi morali, ali so srednje- in dolgoročne aktivne in zunajbilančne postavke ustrezno izpolnjene z raznolikim naborom instrumentov za stabilno financiranje v skladu s členom 413 Uredbe (EU) št. 575/2013. Pristojni organi bi morali to oceno podpreti z analizo količnika neto stabilnih virov financiranja, kot je določen v naslovu IV dela 6 Uredbe (EU) št. 575/2013, ter oceniti, ali je bil ta pravilno sporočen.

386. Pristojni organi bi morali upoštevati vpliv vseh (lokalnih) regulativnih in pogodbenih dejavnikov, ki vplivajo na vedenjske značilnosti ponudnikov financiranja (npr. predpisi v zvezi s kliringom, reševanjem s sredstvi upnikov, sistemi jamstva za vloge itd., saj lahko ti vplivajo na vedenje ponudnikov financiranja), na profil financiranja institucije.

387. Pristojni organi bi morali oceniti, ali lahko morebitne pomanjkljivosti, ki izhajajo iz profila financiranja institucije, kot so neusklajenosti zapadlosti, ki presegajo sprejemljive meje, prevelike koncentracije virov financiranja, previsoke ravni obremenitev sredstev ali neustrezno ali nestabilno financiranje dolgoročnih sredstev, povzročijo nesprejemljivo zvišanje stroškov financiranja in izgubo dostopa do financiranja za institucijo. Zlasti je treba pri načrtovanju ali oblikovanju stresnih scenarijev natančno oceniti predpostavke glede stabilnosti financiranja, pridobljenega prek kanalov, ki temeljijo na finančni tehnologiji ali so manj tradicionalni, na primer spletnih platform za vloge.

Ovrednotenje tveganj za stabilnost profila financiranja

388. Pristojni organi bi morali upoštevati dejavnike, ki lahko zmanjšajo stabilnost profila financiranja v zvezi z vrsto in značilnostmi sredstev, zunajbilančnih postavk in obveznosti. Upoštevati bi morali strukturno neusklajenost zapadlosti med sredstvi in obveznostmi (vključno z vplivom morebitnih valutnih neusklajenosti), ustrezne metrike strukturnega financiranja (npr. razmerje med posojili in vlogami, vrzel v financiranju stranke ter vedenju prilagojena lestvica zapadlosti) ter značilnosti financiranja, ki bi lahko z vidika bonitetnega nadzora kazale na povečana tveganja PD/FT. Pristojni organi bi morali upoštevati tudi vpliv izgub na stabilnost financiranja ter se zavedati, da so lahko ponudniki financiranja občutljivi že za izgube, ki so precej nižje od tistih, ki bi ogrozile količnike kapitala.
389. Pristojni organi bi morali oceniti tveganja za vzdržnost profila financiranja, ki izhajajo iz koncentracij virov financiranja (zlasti glede vrste uporabljenih instrumentov financiranja, posebnih trgov financiranja ter posameznih ali povezanih nasprotnih strank). Upoštevati bi morali na primer značilnosti najpomembnejših sektorjev, v katerih institucija opravlja storitve, in kako to vpliva na profil tveganja financiranja institucije, pri čemer bi morali posebno pozornost nameniti izpostavljenostim cikličnim ali nestanovitnim sektorjem.
390. Pristojni organi bi morali oceniti tudi tveganje, da lahko raven obremenitev sredstev negativno vpliva na nagnjenost trga k prevzemanju nezavarovanih dolgov institucije (v smislu posebnih značilnosti trgov, na katerih deluje institucija, in poslovnega modela institucije).

Ovrednotenje dejanskega dostopa do trga

391. Pristojni organi bi morali biti seznanjeni z dejanskim dostopom institucije do trga ter trenutnimi in prihodnjimi nevarnostmi za ta dostop do trga, vključno z motnjami pri dostopu do deviznih trgov (tudi zanjo specifičnimi). Pri oceni bi morali upoštevati, v kolikšni meri institucija postavlja visoke zahteve posameznim trgov ali nasprotnim strankam (vključno s centralnimi bankami) glede na zmogljivost teh trgov/nasprotnih strank, vse pomembne ali nepričakovane spremembe v izdajanju dolžniških instrumentov, tveganje, da lahko novice o instituciji negativno vplivajo na trg (dojemanje/zaupanje) in s tem na dostop do trga, ter znake, da bi lahko kratkoročna likvidnostna tveganja zmanjšala dostop institucije do njenih glavnih trgov financiranja.

Ovrednotenje pričakovanih sprememb tveganj financiranja na podlagi načrta financiranja institucije

392. Pristojni organi bi morali oceniti pričakovane spremembe tveganj financiranja na podlagi načrta financiranja institucije ter si ustvariti mnenje o izvedljivosti načrta (na primer s testiranjem za nazaj in upoštevanjem alternativnih scenarijev).

8.4. Ocena okvira za upravljanje in kontrolo likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja

393. Za zagotovitev celovitega razumevanja profila likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja institucije ter njune medsebojne povezanosti bi morali pristojni organi preučiti tudi okvir upravljanja in obvladovanja tveganja, na katerem temeljita njeno likvidnostno tveganje in tveganje financiranja. Pri tem bi morali pristojni organi oceniti:

- a. strategijo likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter nagnjenost k prevzemanju likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja;
- b. organizacijski okvir, politike in postopke;
- c. opredelitev, merjenje, upravljanje in spremljanje tveganja ter poročanje o njem;
- d. stresno testiranje institucije v zvezi z likvidnostjo/financiranjem;
- e. okvir notranjih kontrol za upravljanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja;
- f. krizne načrte za likvidnost institucije in njene načrte sanacije;
- g. načrte institucije glede financiranja.

Strategija likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter nagnjenost k prevzemanju tveganja

394. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija zanesljivo, jasno oblikovano, dokumentirano in sporočeno strategijo likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter nagnjenost k prevzemanju navedenega tveganja, ki ju je odobril upravljalni organ. Pri tej oceni bi morali pristojni organi med drugim upoštevati vlogo upravljalnega organa pri določanju, odobritvi in pregledu strategije likvidnostnega tveganja/tveganja financiranja in nagnjenosti k prevzemanju tveganja (vključno z glavnimi osnovnimi predpostavkami), pravilno izvajanje te strategije s strani upravljalnega organa ter njeno ustreznost za institucijo glede na njen poslovni model, skupno raven sprejemljivega tveganja, vlogo v finančnem sistemu, finančno stanje in zmožnost financiranja.

Organizacijski okvir, politike in postopki

395. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen organizacijski okvir ter ureditve upravljanja za obvladovanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja, vključno z zanesljivim okvirom ILAAP v skladu z odstavkom 91 naslova 5 teh smernic. Poleg tega bi morali oceniti, ali je institucija uvedla ustrezne funkcije merjenja in kontrole ter ali ima zadostne kadrovske in tehnične vire za razvoj in izvajanje teh funkcij ter izvedbo zahtevanih nalog spremljanja. Sisteme in postopke za kontrolo in spremljanje likvidnostnega tveganja bi morala nadzorovati neodvisna funkcija.

396. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezne politike in postopke za upravljanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter ali so ti skladni z nagnjenostjo institucije k prevzemanju likvidnostnega tveganja. To vključuje oceno, ali so politike in postopki ustrezno

opredeljeni, formalizirani in učinkovito sporočeni vsem v instituciji. Upravljalni organ bi moral odobriti in redno pregledovati politike in postopke, ki bi jih morale izvajati višje vodstvo.

397. Pristojni organi bi morali oceniti ustreznost pristopa institucije k ohranjanju dostopa do trga na njenih pomembnih trgih financiranja, vključno z morebitnim preskušanjem dostopa do trga, ki je bilo izvedeno, pristopa institucije k ohranjanju stalne prisotnosti na trgih (za posamezne majhne institucije ali specializirane poslovne modele preskušanje dostopa do trgov morda ni pomembno), pristopa institucije k razvoju trdnih odnosov s ponudniki financiranja ter morebitne dokaze, da bi institucija v stresnih razmerah še naprej imela stalen dostop do trga.

Oprelitev, merjenje, upravljanje in spremljanje tveganja ter poročanje o njem

398. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen okvir in sisteme IT za opredelitev in merjenje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja v skladu z njeno velikostjo in kompleksnostjo, nagnjenostjo k prevzemanju tveganja ter zmožnostjo prevzemanja tveganj. Upoštevati bi morali naslednje dejavnike:

- a. ali je institucija uvedla ustrezne metode za načrtovanje svojih denarnih tokov v ustreznem sklopu časovnih obdobj ob upoštevanju običajnih in stresnih situacij ter celovito glede vseh pomembnih dejavnikov tveganja;
- b. ali institucija uporablja ustrezne ključne predpostavke in metodologije, ki se redno pregledujejo, ob priznavanju medsebojnega vpliva med različnimi tveganji (kreditno, tržno, IRRBB itd.), ki izhajajo iz bilančnih in zunajbilančnih postavk;
- c. ali institucija razume svojo sposobnost dostopa do finančnih instrumentov, ne glede na to, kje so hranjeni, ob upoštevanju vseh pravnih, regulativnih in obratovalnih omejitev glede njihove uporabe, vključno z na primer nedostopnostjo sredstev zaradi bremenitev v različnih časovnih obdobjih.

399. Pristojni organi bi morali oceniti, ali imajo institucije ustrezen okvir poročanja za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja, o katerem se je dogovorilo višje vodstvo. Upoštevati bi morali kakovost informacijskih sistemov in notranjih tokov informacij, ki se uporabljajo za pripravo poročil, ter, ali je poročanje razumljivo za ciljno občinstvo, točno in uporabno (npr. pravočasno, ne preveč zapleteno, dovolj obsežno). Poročila bi bilo treba redno zagotavljati ustreznim prejemnikom (kot so upravljalni organ, višje vodstvo ali odbor za sredstva in obveznosti).

400. Pristojni organi bi morali oceniti primernost postopka merjenja likvidnostnega tveganja znotraj enega dne, zlasti za institucije, ki sodelujejo v plačilnih sistemih, sistemih poravnave in klirinških sistemih. Upoštevati bi morali, ali institucija ustrezno spremlja in nadzira denarne tokove ter likvidna sredstva, ki so na voljo za kritje zahtev znotraj enega dne, ter napoveduje, kdaj čez dan se bodo pojavili denarni tokovi, in ali institucija izvaja ustrezne specifične stresne teste za posle znotraj enega dne, pri čemer upošteva tudi razvoj poslovanja (npr. možnost takojšnjih plačil).

401. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija ustrezen nabor kazalnikov likvidnosti in financiranja. Upoštevati bi morali:

- a. ali kazalniki ustrezno odražajo profil likvidnostnega tveganja institucije, vključno s stopnjo razpršenosti likvidnih sredstev v likvidnostnem blažilniku ter skladnosti med valutno denominacijo njenih likvidnih sredstev in razporeditvijo njenih neto likvidnostnih odlivov po valutah;
- b. ali kazalniki ustrezno zajemajo ključne vidike likvidnostnega tveganja, povezane z morebitnimi tveganji naglega padca, kot so koncentracija zapadlosti odlivov (ob upoštevanju tudi morebitnega predčasnega izplačila obveznosti) in programi podpore centralnih bank;
- c. ali kazalniki omogočajo ugotavljanje strukturnih ranljivosti financiranja institucije, vključno z morebitnimi koncentracijami na posameznih trgih, v določenih valutah, pri določenih nasprotnih strankah in pri določenih zapadlostih;
- d. ali kazalniki omogočajo vpogled v „stabilnost“ financiranja institucije (ne glede na to, kaj se predpostavlja v količniku likvidnostnega kritja ali količniku neto stabilnih virov financiranja), vključno z razčlenitvijo na homogene kategorije glede na njihove lastnosti tveganja in deležem vlog, ki ne spadajo v obseg sistema jamstva za vloge.

402. Institucije bi morale biti sposobne dokazati, da so kazalniki ustrezno dokumentirani, se redno preverjajo, uporabljajo kot vhodni podatki za opredelitev nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganja, so del poročanja o upravljanju in se uporabljajo za določanje operativnih omejitev.

Stresno testiranje institucije v zvezi z likvidnostjo in financiranjem

403. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija uvedla ustrezno stresno testiranje v zvezi z likvidnostjo v skladu s Smernicami organa EBA za stresno testiranje institucij⁴⁶:

- a. da bi razumela vpliv neželenih dogodkov na svojo izpostavljenost tveganjem ter bi bila sposobna oceniti ustreznost svojih likvidnih sredstev, zmožnosti nadomestitve in strukture financiranja;
- b. da bi krila tveganja, ki se lahko pojavijo v različnih vrstah stresnih scenarijev, in/ali obravnavala tveganja, ki jih predstavljajo kontrola, upravljanje ali druge pomanjkljivosti.

404. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali okvir instituciji omogoča, da:

- a. določi obdobje preživetja institucije glede na njen obstoječ likvidnostni blažilnik in stabilne vire financiranja ter ob upoštevanju nagnjenosti k prevzemanju tveganja v obdobju resnega, vendar verjetnega likvidnostnega stresa;
- b. analizira vpliv stresnih scenarijev na konsolidirano likvidnostno pozicijo celotne skupine ter na likvidnostno pozicijo posameznih subjektov in poslovnih področij;
- c. razume, kje bi lahko nastala tveganja, ne glede na organizacijsko strukturo in stopnjo centraliziranega upravljanja likvidnostnega tveganja.

⁴⁶ EBA/GL/2018/04.

405. Pristojni organi bi morali poskrbeti, da institucija zagotovi modeliran vpliv različnih vrst stresnih scenarijev (kot je pojasnjeno v Smernicah organa EBA za stresno testiranje institucij) in več testov občutljivosti (na podlagi sorazmernosti). Stresni scenariji in v njih simulirani pretresi ne bi smeli temeljiti le na preteklosti, temveč bi morali vključevati tudi hipotetične stresne scenarije na podlagi strokovne presoje. Pristojni organi bi morali analizirati, ali se upoštevajo vsaj naslednji scenariji:
- a. kratkoročni in dolgoročni;
 - b. specifični za institucijo in za celoten trg (pojavljajo se istočasno na različnih trgih);
 - c. kombinacija točk (a) in (b).
406. Pomemben vidik, ki bi ga morali pristojni organi upoštevati pri oceni okvira stresnih testov institucije, je modeliranje vpliva hipotetičnih stresnih scenarijev na denarne tokove institucije ter na njeno zmožnost nadomestitve in obdobje preživetja ter ali modeliranje odraža različne vplive, ki bi jih lahko ekonomski stres imel na sredstva institucije ter njene prilive in odlive.
407. Pristojni organi bi morali oceniti tudi, ali je institucija sprejela konservativen pristop k določanju predpostavk stresnih testov. Glede na vrsto in resnost scenarija bi morali pristojni organi po potrebi preučiti ustreznost več predpostavk, zlasti:
- a. izteka depozitnega financiranja;
 - b. zmanjšanja zavarovanega in nezavarovanega grosističnega financiranja;
 - c. povezave med trgi financiranja in razpršitvijo na različnih trgih;
 - d. dodatnih pogojnih zunajbilančnih izpostavljenosti;
 - e. zapadlosti financiranja (npr. kadar ima ponudnik financiranja nakupne opcije);
 - f. vpliva morebitnega poslabšanja bonitetne ocene institucije;
 - g. valutne konvertibilnosti in dostopa do deviznih trgov ter korespondenčnih bančnih računov;
 - h. zmožnosti prenosa likvidnostnih sredstev med subjekti, sektorji in državami;
 - i. ocen prihodnje rasti bilanc stanja;
 - j. zaradi tveganj izgube poslovnega ugleda implicitne zahteve, da institucija obnovi sredstva in razširi ali ohrani druge oblike likvidnostne podpore.
408. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je okvir upravljanja stresnih testov institucije v zvezi z likvidnostjo primeren in ali je ustrezno vključen v splošno strategijo upravljanja tveganj. Upoštevati bi morali:
- a. ali sta obseg in pogostost stresnih testov ustrezna glede na naravo in komplektnost institucije, njeno izpostavljenost likvidnostnemu tveganju in njen relativni pomen v finančnem sistemu;
 - b. ali so rezultati stresnih testov vključeni v postopek strateškega načrtovanja institucije za likvidnost in financiranje ter se uporabljajo za povečanje učinkovitosti upravljanja

- likvidnosti v primeru krize, vključno s kriznim načrtom institucije za likvidnost in obnovo likvidnosti;
- c. ali ima institucija ustrezen postopek za določanje primernih dejavnikov tveganja za izvajanje stresnih testov, ob upoštevanju vseh pomembnih ranljivosti, ki lahko ogrozijo likvidnostno pozicijo posamezne institucije;
 - d. ali se predpostavke in scenariji pregledujejo in posodablajo dovolj pogosto;
 - e. ali institucija pri ocenjevanju upravljanja likvidnosti skupine dovolj pozornosti nameni morebitnim omejitvam za prenos likvidnosti znotraj skupine.

Okvir notranjih kontrol likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja

409. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija trden in celovit okvir notranjih omejitev in kontrol ter zanesljive zaščitne ukrepe za zmanjševanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja v skladu z njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja ter za zagotavljanje razpoložljivosti raznovrstne strukture financiranja. Upoštevati bi morali, ali je okvir omejitev in kontrol primeren glede na kompleksnost, velikost in poslovni model institucije ter odraža različne pomembne dejavnike likvidnostnega tveganja in rezultate likvidnostnih stresnih testov.
410. Pristojni organi bi morali preučiti, ali ima institucija omejitve za zagotovitev skladnosti med valutno denominacijo svojih likvidnih sredstev in razporeditvijo svojih neto likvidnostnih odlivov po valutah v skladu s členom 8(6) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61.
411. Pristojni organi bi morali oceniti, ali so omejitve odobrili pristojni organi institucije, ki jih tudi redno pregledujejo, in ali se sporočajo vsem zadevnim poslovnim področjem. Ta postopek, način, kako institucija spremlja skladnost z omejitvami, in postopek eskalacije v primeru kršitev bi morali biti jasno dokumentirani v njenih postopkih.
412. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je institucija uvedla ustrezen sistem transfernih cen kot del okvira kontrol likvidnostnega tveganja, ki vključuje vse ustrezne likvidnostne stroške, koristi in tveganja. Pristojni organi bi morali upoštevati, ali mehanizem transfernih cen vodstvu omogoča, da daje ustrezne spodbude za upravljanje likvidnostnega tveganja, ter ali se sistem in njegovo umerjanje ustrezno pregledujeta in posodabljata glede na velikost in kompleksnost institucije. Poleg tega bi morali pristojni organi oceniti, ali se politika institucije o vključitvi metodologije transfernih obrestnih mer v okvir notranjega oblikovanja cen uporablja za ocenjevanje transakcij s strankami in odločanje o njih (to vključuje obe strani bilance stanja, npr. odobritev posojil in sprejemanje depozitov).
413. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija vzpostavljene ustrezne kontrole v zvezi z blažilnikom likvidnih sredstev, vključno z omejitvami koncentracije ter ustreznim rednim spremljanjem ustreznosti blažilnika in sprememb tržnih razmer, ki bi lahko vplivale na sposobnost institucije, da svoja sredstva hitro unovči.

Krizni načrti za likvidnost

414. Pristojni organi bi morali oceniti, ali so v kriznem načrtu institucije za likvidnost ustrezno določeni politike, postopki in akcijski načrti za odziv na resne morebitne motnje za zmožnost institucije, da izpolnjuje svoje likvidnostne potrebe in se financira. Upoštevati bi morali vsebino in obseg ukrepov za financiranje v kriznih razmerah, ki so vključeni v krizni načrt za likvidnost, in zlasti dejavnike, kot so:

- a. ali so v kriznem načrtu za likvidnost ustrezno pojasnjene ureditve upravljanja za njegovo uporabo in vzdrževanje;
- b. ali se v kriznem načrtu za likvidnost ustrezno upoštevajo profil likvidnostnega tveganja in profil tveganja financiranja ter splošen profil tveganja institucije;
- c. ali ima institucija okvir kazalnikov za zgodnje opozarjanje glede likvidnosti, med drugim tudi tistih, ki so kot kazalniki likvidnosti določeni v Smernicah organa EBA o kazalnikih načrta sanacije, ki so verjetno učinkoviti pri omogočanju instituciji, da pravočasno opredeli poslabšanje tržnih okoliščin in hitro določi, katere ukrepe je treba sprejeti;
- d. ali je v kriznem načrtu za likvidnost jasno opisano, da je likvidnostni blažilnik za količnik likvidnostnega kritja zasnovan tako, da se uporabi v primeru stresnih razmer, tudi če to privede do vrednosti količnika likvidnostnega kritja pod 100 %, vključno s tem, da je del pričakovanega upravljanja likvidnostnega tveganja v stresnih razmerah in da se v primeru doseganja določenih nižjih vrednosti količnika likvidnostnega kritja višjemu vodstvu pošljejo naknadna sporočila. V kriznem načrtu za likvidnost bi moralo biti jasno opredeljeno in opisano, kako bi bilo treba upravljati likvidnostno tveganje v stresnih razmerah, da bi se čim bolj približali ciljni ravni količnika likvidnostnega kritja;
- e. ali so v kriznem načrtu za likvidnost jasno opredeljeni vsi pomembni (morebitni) viri financiranja, vključno z ocenjenimi zneski, ki so na voljo za različne vire likvidnosti, in predvidenim časom, potrebnim za pridobitev sredstev iz teh virov;
- f. ali so ukrepi usklajeni s splošno strategijo upravljanja tveganj institucije in njeno nagnjenostjo k prevzemanju likvidnostnega tveganja;
- g. ustreznost predpostavk v zvezi z vlogo financiranja s strani centralnih bank v kriznem načrtu institucije za likvidnost. Primeri dejavnikov, ki jih lahko upoštevajo pristojni organi, lahko vključujejo mnenje institucije o:
 - I. sedanji in prihodnji razpoložljivosti morebitnih drugih virov financiranja, povezanih s posojilnimi programi centralne banke;
 - II. vrstah posojanja, sprejemljivem zavarovanju s premoženjem in operativnih postopkih za dostop do sredstev centralne banke;
 - III. okoliščinah, v katerih bi bilo potrebno financiranje s strani centralne banke, potrebnem znesku in obdobju, za katero bi se verjetno zahtevala taka uporaba sredstev centralne banke.

415. Pristojni organi bi morali oceniti, ali so ukrepi, opisani v kriznem načrtu za likvidnost, izvedljivi glede na stresne scenarije, v katerih naj bi bili sprejeti. Upoštevati bi morali dejavnike, kot so:

- a. raven skladnosti in medsebojnega vpliva med stresnimi testi institucije v zvezi z likvidnostjo, njenim kriznim načrtom za likvidnost, njenimi kazalniki za zgodnje opozarjanje glede likvidnosti in, kjer je to ustrezno, njenim načrtom sanacije, povezanim z likvidnostjo;
- b. ali se zdi verjetno, da bodo ukrepi, opredeljeni v kriznem načrtu za likvidnost, instituciji omogočili, da se ustrezno odzove na različne možne scenarije hudega likvidnostnega stresa, vključno s stresom na ravni institucije in stresom na ravni celotnega trga, in tudi morebiten medsebojen vpliv med njimi, ter, ali so ukrepi, opredeljeni v kriznem načrtu za likvidnost, preudarno količinsko opredeljeni v smislu sposobnosti ustvarjanja likvidnosti v stresnih pogojih in časa, potrebnega za njihovo izvajanje, ob upoštevanju operativnih zahtev, kot je zastava zavarovanja pri centralni banki.

416. Pristojni organi bi morali oceniti ustreznost okvira institucije za upravljanje glede na njen krizni načrt za likvidnost. Upoštevati bi morali dejavnike, kot so:

- a. ustreznost postopkov eskalacije in določanja prednosti, ki opredeljujejo, kdaj in kako se lahko in bi se moral uporabiti posamezen ukrep;
- b. ali ima institucija ustrezne politike in postopke v zvezi s komunikacijo znotraj institucije in z zunanjimi stranmi;
- c. stopnja skladnosti med kriznim načrtom za likvidnost⁴⁷ in načrti neprekinjenega delovanja institucije.

Načrti financiranja

417. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je načrt financiranja izvedljiv in ustrezen glede na naravo, obseg in kompleksnost institucije, njene trenutne in načrtovane dejavnosti ter njen profil likvidnosti in financiranja. Upoštevati bi morali dejavnike, kot so:

- a. ali so v načrtu financiranja obravnavani alternativni scenariji. Pristojni organi bi morali posebno pozornost nameniti zanesljivosti načrta za podpiranje načrtovanih poslovnih dejavnosti v neugodnih scenarijih;
- b. pričakovana sprememba profila financiranja institucije, ki izhaja iz izvajanja načrta financiranja, ter ali je to primerno glede na dejavnosti in poslovni model institucije;
- c. ali načrt financiranja podpira morebitne zahtevane ali zaželeno izboljšave v profilu financiranja institucije;
- d. lastno mnenje o tržnih dejavnostih (njihovih spremembah), ki jih načrtujejo institucije v njihovi jurisdikciji na združenih ravni, in pomen tega za izvedljivost posameznih načrtov financiranja ter
- e. ali je načrt financiranja:
 - I. vključen v splošen strateški načrt institucije,
 - II. skladen z njenim poslovnim modelom;

⁴⁷ Če je krizni načrt za likvidnost v celoti vključen v načrt sanacije, bo to vključeno v rezultat splošne sposobnosti za sanacijo glede likvidnosti. Če krizni načrt za likvidnost ni vključen v načrt sanacije in sta dokumenta ločena, je treba krizni načrt za likvidnost analizirati ločeno.

III. skladen z njeno nagnjenostjo k prevzemanju likvidnostnega tveganja.

418. Poleg tega lahko pristojni organi upoštevajo:

- a. ali institucija ustrezno analizira ter se zaveda primernosti in ustreznosti načrta financiranja glede na trenutno likvidnostno pozicijo in pozicijo sredstev institucije ter njun načrtovani razvoj. V okviru tega lahko pristojni organi ocenijo, ali lahko višje vodstvo institucije pojasni, zakaj je načrt financiranja izvedljiv in katere so njegove pomanjkljivosti;
- b. politiko institucije za določanje, kakšen obseg financiranja in kateri trgi so pomembni za institucijo (in ali je financiranje ustrezno);
- c. časovno obdobje, ki ga institucija predvidi za prehod na drugačen profil financiranja, če je to potrebno ali zaželeno, ob upoštevanju, da so lahko s tem povezana tveganja, če je prehod do končnega stanja prehiter ali prepočasen;
- d. ali načrt financiranja vsebuje različne strategije in jasne postopke upravljanja za pravočasno izvedbo sprememb strategije.

419. Pristojni organi bi morali oceniti, ali je načrt financiranja institucije ustrezno izveden. Upoštevati bi morali vsaj, ali:

- a. je načrt financiranja ustrezno dokumentiran in sporočen vsem zadevnim zaposlenim;
- b. je načrt financiranja vključen v vsakodnevne dejavnosti institucije, zlasti v postopek sprejemanja odločitev glede financiranja.

420. Poleg tega lahko pristojni organi upoštevajo, ali lahko institucija uskladi načrt financiranja s podatki, predloženimi pristojnim organom v predlogi načrta financiranja.

421. Pristojni organi bi morali preučiti kakovost postopkov institucije za spremljanje izvajanja načrta financiranja in njeno sposobnost, da se pravočasno odzove na odstopanja. Pri tej oceni bi morali upoštevati dejavnike, kot so:

- a. kakovost obveščanja (višjega) vodstva o trenutnem stanju izvajanja načrta financiranja;
- b. ali načrt financiranja predvideva izvajanje alternativnih nadomestnih ukrepov v primeru sprememb tržnih pogojev ter
- c. politika in praksa institucije v zvezi z rednimi pregledi, testiranjem za nazaj in posodabljanjem načrta financiranja, kadar se dejanska zbrana sredstva znatno razlikujejo od načrta financiranja.

8.5. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

422. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati mnenje o likvidnostnem tveganju in tveganju financiranja institucije ter o zmožnosti likvidnostnih virov institucije, da ta tveganja pokrijejo/ublažijo. To mnenje bi moralo biti izraženo v povzetku ugotovitev, ki mu je priložen rezultat likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja na podlagi meril iz tabele 17. Rezultat likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja bi moral odražati mnenje pristojnih

organov glede tega, ali obstoječi viri likvidnosti zagotavljajo ustrezno kritje likvidnostnih tveganj in tveganj financiranja. Pristojni organi lahko, kadar se jim zdi to primerno, razmislijo o uporabi vmesnih ocen za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja.

423. Pristojni organi bi morali pri določanju ocene likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja, kjer je to ustrezno, upoštevati oceno splošne sposobnosti za sanacijo v zvezi z likvidnostjo pri načrtovanju sanacije (šibka, ustrezna z možnostjo izboljšav, zadovoljliva), kot je določeno v odstavkih 41 do 43 Smernic organa EBA o splošni sposobnosti za sanacijo pri načrtovanju sanacije⁴⁸. Upoštevanje rezultata splošne sposobnosti za sanacijo v okviru likvidnostne ustreznosti je zlasti pomembno, če je splošna sposobnost za sanacijo v zvezi z likvidnostjo ocenjena kot „šibka“.

Tabela 17. Nadzorniška merila za izračun rezultata likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
1	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo nizko.	<ul style="list-style-type: none"> • Neusklajenosti (npr. med zapadlostmi, valutami) ne predstavljajo pomembnega tveganja/predstavljajo nizko tveganje. • Velikost in sestava likvidnostnega blažilnika sta primerni in ustrezni. • Raven drugih dejavnikov likvidnostnega tveganja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, nezmožnost prenosa likvidnosti znotraj skupine) je nepomembna/zelo nizka. • Zmožnost nadomestitve in likvidnostni blažilniki institucije so precej nad nadzorniškimi kvantitativnimi zahtevami in naj bi na tej ravni ostali tudi v prihodnje. • Prosti pretok likvidnosti med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, ni oviran ali pa imajo vsi subjekti zmožnost nadomestitve in likvidnostne blažilnike nad nadzorniškimi zahtevami. • Profil financiranja institucije ali njegova vzdržnost predstavlja nepomembno/zelo nizko tveganje. • Tveganje, ki izhaja iz stabilnosti financiranja, ni pomembno. • Drugi dejavniki tveganja financiranja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, dostop do 	<ul style="list-style-type: none"> • Politika in strategija likvidnostnega tveganja/tveganja financiranja institucije sta usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. • Organizacijski okvir za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja je zanesljiv ter ima jasne odgovornosti in jasno ločene naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole. • Sistemi za merjenje in spremljanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter poročanje o njiju so primerni. • Notranje omejitve in okvir kontrol za likvidnostno tveganje so zanesljivi ter skladni s strategijo upravljanja tveganja in nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganja. • Institucija ima verjeten in verodostojen krizni načrt za likvidnost, ki bi bil lahko učinkovit, če bi bilo to potrebno.

⁴⁸ EBA/GL/2023/06.

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		<p>trgov financiranja) niso pomembni ali so zelo majhni.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sestava in stabilnost dolgoročnega financiranja (> 1 leto) predstavljata nepomembno/zelo nizko tveganje v zvezi z dejavnostmi in poslovnim modelom institucije. Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi z likvidnostjo, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „zadovoljiva“. 	
2	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje nizko.	<ul style="list-style-type: none"> Neusklajenosti (npr. med zapadlostmi, valutami) pomenijo nizko do srednje tveganje. Tveganje, ki izhaja iz velikosti in sestave likvidnostnega blažilnika, je nizko do srednje. Raven drugih dejavnikov likvidnostnega tveganja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, nezmožnost prenosa likvidnosti znotraj skupine) je nizka do srednja. Zmožnost nadomestitve in likvidnostni blažilniki institucije presegajo nadzorniške kvantitativne zahteve, vendar obstaja tveganje, da v prihodnje ne bodo ostali na teh ravneh. Prosti pretok likvidnosti med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je ali bi lahko bil nekoliko oviran. Tveganje, ki izhaja iz profila financiranja institucije in njegove vzdržnosti, je nizko do srednje. Tveganje, ki izhaja iz stabilnosti financiranja, je nizko do srednje. Pomembnost drugih dejavnikov tveganja financiranja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, dostop do trgov financiranja) je nizka do srednja. Sestava in stabilnost dolgoročnega financiranja (> 1 leto) predstavljata nizko raven tveganja v zvezi z dejavnostmi in poslovnim modelom institucije. Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi z likvidnostjo, ki 	

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
		izhaja iz nadzorniške ocene, je „zadovoljiva“ ali „ustrezna z možnostjo izboljšav“.	
3	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo srednje visoko.	<ul style="list-style-type: none"> • Neusklajenosti (npr. med zapadlostmi, valutami) pomenijo srednje do visoko tveganje. • Tveganje, ki izhaja iz velikosti in sestave likvidnostnega blažilnika, je srednje do visoko. • Raven drugih dejavnikov likvidnostnega tveganja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, nezmožnost prenosa likvidnosti znotraj skupine) je srednja do visoka. • Zmožnost nadomestitve in likvidnostni blažilniki institucije se poslabšujejo in/ali so nižji od nadzorniških kvantitativnih zahtev, pri čemer obstajajo pomisleki glede zmožnosti institucije, da pravočasno ponovno vzpostavi skladnost s temi zahtevami. • Prosti pretok likvidnosti med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je oviran. • Tveganje, ki izhaja iz profila financiranja institucije in njegove vzdržnosti, je srednje do visoko. • Tveganje, ki izhaja iz stabilnosti financiranja, je srednje do visoko. • Drugi dejavniki tveganja financiranja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, dostop do trgov financiranja) so srednje do zelo pomembni. • Sestava in stabilnost dolgoročnega financiranja (> 1 leto) predstavljata srednje raven tveganja v zvezi z dejavnostmi in poslovnim modelom institucije. • Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi z likvidnostjo, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „ustrezna z možnostjo izboljšav“ ali „šibka“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Politika in strategija likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja institucije nista popolnoma usklajeni z njeno splošno strategijo in nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. • V organizacijskem okviru za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja niso ustrezno ločene odgovornosti in naloge med prevzemniki tveganja ter funkcijama upravljanja in kontrole. • Sistemi za merjenje in spremljanje likvidnostnega tveganja in tveganja financiranja ter poročanje o njiju se ne izvajajo dovolj natančno in pogosto. • Notranje omejitve in okvir kontrol za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja niso skladni s strategijo upravljanja tveganj institucije ali njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganja. • Institucija ima krizni načrt za likvidnost, ki verjetno ne bo učinkovit, ali pa institucija nima kriznega načrta za likvidnost, ali pa ima krizni načrt za likvidnost, ki je očitno neustrezen.
4	Glede na raven tveganja pri delovanju ter upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Neusklajenosti (npr. med zapadlostmi, valutami) pomenijo visoko tveganje. 	

Rezultat tveganja	Nadzorniško mnenje	Merila glede tveganja pri delovanju	Merila glede ustreznega upravljanja in kontrol
	in kontrole je tveganje za znaten bonitetni vpliv na institucijo visoko.	<ul style="list-style-type: none"> Tveganje, ki izhaja iz velikosti in sestave likvidnostnega blažilnika, je visoko. Raven drugih dejavnikov likvidnostnega tveganja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, nezmožnost prenosa likvidnosti znotraj skupine) je visoka. Zmožnost nadomestitve in likvidnostni blažilniki institucije se hitro poslabšujejo in/ali so nižji od nadzorniških kvantitativnih zahtev, pri čemer obstajajo resni pomisleki glede zmožnosti, da institucija pravočasno ponovno vzpostavi skladnost s temi zahtevami. Prosti pretok likvidnosti med subjekti v skupini, kadar je to ustrezno, je resno oviran. Tveganje, ki izhaja iz profila financiranja institucije in njegove vzdržnosti, je visoko. Tveganje, ki izhaja iz stabilnosti financiranja, je visoko. Drugi dejavniki tveganja financiranja (npr. tveganje izgube poslovnega ugleda, dostop do trgov financiranja) so zelo pomembni. Sestava in stabilnost dolgoročnega financiranja (> 1 leto) predstavljata visoko raven tveganja v zvezi z dejavnostmi in poslovnim modelom institucije. Splošna sposobnost institucije za sanacijo v zvezi z likvidnostjo, ki izhaja iz nadzorniške ocene, je „šibka“. 	

424. Pristojni organi bi morali na podlagi ocene likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja iz oddelka 8.5 določiti tudi, ali je treba določiti posebne likvidnostne zahteve in zahteve za financiranje za kritje tveganj za likvidnost in financiranje, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija.

425. V naslednji tabeli je naveden neizčrpen seznam kvalitativnih in kvantitativnih nadzorniških ukrepov, ki jih lahko pristojni organi uporabijo v primeru ugotovitve določene pomanjkljivosti. Pristojni organi lahko uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe (vključno s

kvantitativnimi ukrepi v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU) ali njihovo kombinacijo, če menijo, da so primernejši za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

426. Kadar pristojni organi določijo, da bodo morda potrebni kvantitativni ukrepi, bi morali upoštevati dodatne smernice v naslednjem oddelku o primerjalni analizi in določanju kvantitativnih ukrepov v zvezi z likvidnostjo in financiranjem.

427. Opozoriti je treba, da je del ukrepov, navedenih v tabeli 18, kvalitativne narave. Kadar se pojavijo temeljne pomanjkljivosti, zlasti na področju upravljanja likvidnosti in financiranja, bi bilo treba, kadar je to mogoče, dati prednost kvalitativnim ukrepom.

Tabela 18. Možni in neizčrpani nadzorniški ukrepi za likvidnostno tveganje in tveganje financiranja

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 102, členom 104(1), točke (b), (e), (f), (j), (k), (i) in (n), ter členom 105 Direktive 2013/36/EU, členom 8 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 in členom 428b(5) Uredbe (EU) št. 575/2013 – Pristojni organi lahko:
A. od institucij zahtevajo, da imajo količnik likvidnostnega kritja, ki je višji od regulativnega minimuma in je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
B. od institucij zahtevajo, da uporabijo minimalno obdobje preživetja, ki je tako dolgo, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
C. od institucij zahtevajo, da imajo minimalni skupni znesek likvidnih sredstev ali zmožnost nadomestitve, ki sta tako velika, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
D. od institucij zahtevajo, da imajo količnik neto stabilnih virov financiranja, ki je višji od regulativnega minimuma in je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
E. od institucij zahtevajo, da imajo minimalni skupni znesek razpoložljivega stabilnega financiranja, ki je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
F. določijo posebne likvidnostne zahteve, vključno z omejitvami neusklajenosti zapadlosti med sredstvi in obveznostmi;
G. naložijo upravne kazni ali druge upravne ukrepe, vključno z dodatnimi bonitetnimi ukrepi;
H. določijo zahteve glede koncentracije likvidnih sredstev, ki jih ima institucija, vključno z: - zahtevami za sestavo profila likvidnih sredstev institucije v zvezi z nasprotnimi strankami, valuto itd. in/ali - zgornjimi mejami, limiti ali omejitvami koncentracij financiranja.
I. določijo omejitve kratkoročne pogodbene ali vedenjske neusklajenosti zapadlosti med sredstvi in obveznostmi, vključno z: - omejitvami neusklajenosti zapadlosti (v določenih časovnih intervalih) med sredstvi in obveznostmi; - omejitvami minimalnih obdobj preživetja in/ali - omejitvami odvisnosti od nekaterih kratkoročnih virov financiranja, kot je financiranje na denarnem trgu;
H. določijo zahteve za dodatno ali pogostejše poročanje o likvidnostnih pozicijah, vključno s: - pogostostjo regulativnega poročanja o količniku likvidnostnega kritja in/ali - pogostostjo in razčlenjenostjo drugih poročil o likvidnosti, kot so „dodatne metrike za spremljanje“;
K. zahtevajo sprejetje ukrepov za obravnavo pomanjkljivosti, ugotovljenih v zvezi z zmožnostjo institucije, da opredeli, izmeri, spremlja in nadzira likvidnostno tveganje, in sicer na načine, ki vključujejo: - izboljšanje zmožnosti stresnih testov za izboljšanje njene zmožnosti določitve in količinske opredelitve pomembnih virov likvidnostnega tveganja za institucijo; - izboljšanje njene zmožnosti unovčenja likvidnih sredstev; - izboljšanje njenega kriznega načrta za likvidnost in okvira kazalnikov za zgodnje opozarjanje glede likvidnosti in/ali - izboljšanje poročanja o informacijah v zvezi z upravljanjem likvidnosti upravljalnemu organu in višjemu vodstvu institucije;

Možni nadzorniški ukrepi pristojnih organov v skladu s členom 102, členom 104(1), točke (b), (e), (f), (j), (k), (i) in (n), ter členom 105 Direktive 2013/36/EU, členom 8 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 in členom 428b(5) Uredbe (EU) št. 575/2013 – Pristojni organi lahko:

L. zahtevajo sprejetje ukrepov za spremembo profila financiranja institucije, vključno z:
- zmanjšanjem njene odvisnosti od nekaterih (potencialno nestanovitnih) trgov financiranja, kot je grosistično financiranje;
- zmanjšanjem koncentracije njenega profila financiranja v zvezi z nasprotnimi strankami, najvišjimi vrednostmi v profilu dolgoročne zapadlosti, valutami (neusklajenosti pri valutah) itd. in/ali
- zmanjšanjem količine obremenjenih sredstev, pri čemer se lahko razlikuje med skupno obremenitvijo in presežnim zavarovanjem (npr. za krite obveznice, pozive k doplačilu kritja);
M. zahtevajo dodatno ali pogostejše poročanje o pozicijah sredstev institucije, vključno s:
- pogostejšim regulativnim poročanjem v zvezi s spremljanjem profila financiranja (kot so poročilo o količniku neto stabilnih virov financiranja in „dodatne metrike za spremljanje“) in/ali
- pogostejšim poročanjem o načrtu institucije za financiranje, ki se predloži nadzornikom;
N. zahtevajo sprejetje ukrepov za obravnavo pomanjkljivosti, ugotovljenih v zvezi s kontrolo tveganja financiranja institucije, vključno z:
- izboljšanjem poročanja o tveganju financiranja upravljalnemu organu in višjemu vodstvu institucije;
- preoblikovanjem ali izboljšanjem načrta financiranja in/ali
- uvedbo omejitev nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganja;
- izboljšanjem zmožnosti za stresne teste institucije s sredstvi, ki vključujejo zahtevo, da institucija pokrije daljše stresno obdobje.

428. Pristojni organi bi morali pri določanju strukturnih in dolgoročnih nadzorniških zahtev upoštevati potrebo po dodatnih kratko-/srednjeročnih likvidnostnih zahtevah in/ali kapitalskih zahtevah kot začasno rešitev za zmanjšanje tveganj, ki niso odpravljena, medtem ko strukturne zahteve zagotavljajo želene učinke.

429. Če pristojni organi ugotovijo, da obstaja veliko tveganje, da se bodo stroški financiranja institucije znatno povečali, bi morali razmisliti o zahtevi po spremembah strukture financiranja, da se zmanjša tveganje v zvezi s stroški financiranja, ali celo o ukrepih v zvezi s kapitalom (kot je navedeno v naslovu 7), da se izravna vpliv na izkaz poslovnega izida, če institucija povečanih stroškov financiranja ne more prenesti na svoje stranke.

8.6. Primerjalna analiza in določitev kvantitativnih zahtev glede likvidnosti in financiranja

Določitev posebnih kvantitativnih zahtev glede likvidnosti in financiranja

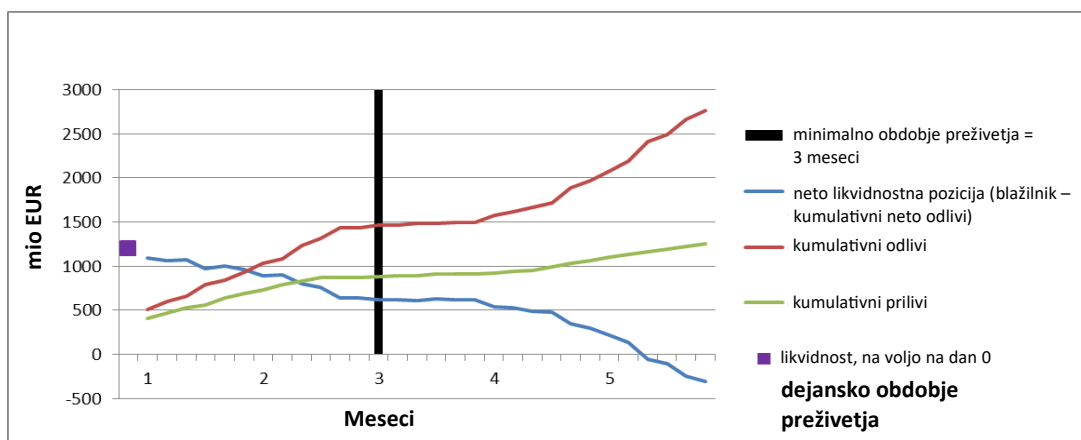
430. Za podporo ocenjevanju likvidnostne ustreznosti in ustreznosti financiranja ter za umerjanje posebnih kvantitativnih zahtev, kadar se to zdi morebiti potrebno (npr. kateri koli od ukrepov iz zgornje tabele 18, ki so kvantitativni), bi morali pristojni organi nadzorniške primerjalne vrednosti za likvidnost in financiranje šteti za kvantitativna orodja. Uporabiti bi jih morali za zagotovitev preudarne, dosledne, pregledne in primerljive primerjalne vrednosti za izračun in primerjavo posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev za institucije s podobnimi poslovnimi modeli in profili tveganja. Pristojni organi bi morali pri razvoju nadzorniških primerjalnih vrednosti uporabiti nadzorniško oceno tveganj za likvidnost in financiranje ter rezultate nadzorniških stresnih testov likvidnosti.

431. Pristojni organi bi morali uporabiti najustreznejšo primerjalno vrednost za poslovni model institucije in presojo rezultata primerjalne vrednosti, da se po potrebi upoštevajo vidiki, specifični za poslovni model. Kadar pristojni organi pri določanju posebnih likvidnostnih zahtev upoštevajo nadzorniške primerjalne vrednosti, bi morali instituciji pojasniti utemeljitev in splošna osnovna načela, na katerih temeljijo primerjalne vrednosti.
432. Pristojni organi bi morali oceniti primernost morebitnih primerjalnih vrednosti, uporabljenih za institucije, ter jih stalno pregledovati in posodabljati glede na izkušnje v zvezi z njihovo uporabo.
433. Ključni vhodni podatki za primerjalne vrednosti pristojnega organa za količinsko opredelitev posebnih kvantitativnih zahtev glede likvidnosti ali financiranja bodo podatki, zbrani na podlagi nadzorniškega poročanja v skladu s členom 415 Uredbe (EU) št. 575/2013 o likvidnosti in stabilnem financiranju na posamični in konsolidirani podlagi ter o dodatnih metrikah za spremljanje likvidnosti.
434. Spodaj je nekaj primerov možnih pristopov:
- a. primer 1: institucija z začetnim likvidnostnim blažilnikom v višini 1 200 milijonov EUR. Kumulativni prilivi in kumulativni odlivi, ocenjeni v stresnih pogojih, so načrtovani v časovnem obdobju petih mesecev. V tem časovnem obdobju institucija uporabi likvidnostni blažilnik vedno, kadar so prilivi nižji od odlivov. Rezultat tega je, da bi lahko institucija v opredeljenih stresnih pogojih preživela štiri mesece in pol, kar je dlje od minimalnega obdobja preživetja, ki so ga določili nadzorniki (v tem primeru trije meseci);

Tabela 19. Primer primerjalne vrednosti za količinsko opredelitev likvidnosti

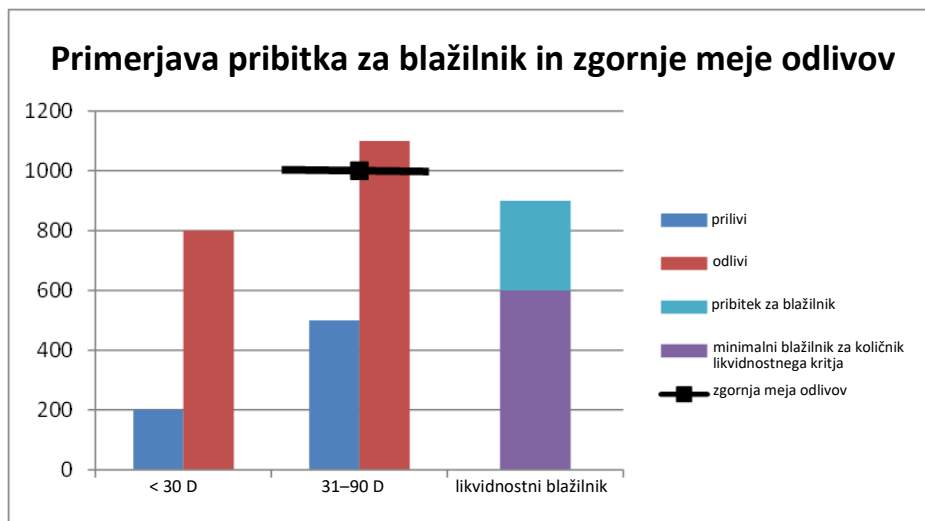
Časovno obdobje v mesecih	Kumulativni odlivi	Kumulativni prilivi	Kumulativni neto odlivi	Neto likvidnostna pozicija (blažilnik – kumulativni neto odlivi)	Likvidnost, na voljo na dan 0
					1 200
1	511	405	106	1 094	
	598	465	133	1 067	
	659	531	128	1 072	
	787	563	224	976	
	841	642	199	1 001	
	933	693	240	960	
2	1 037	731	306	894	
	1 084	788	295	905	
	1 230	833	397	803	
	1 311	875	435	765	
	1 433	875	558	642	
	1 440	876	564	636	
3	1 465	882	583	617	
	1 471	889	582	618	
	1 485	891	594	606	
	1 485	911	574	626	
	1 492	916	576	624	
	1 493	916	577	623	
4	1 581	918	663	537	
	1 618	945	673	527	
	1 666	956	710	490	
	1 719	993	726	474	
	1 885	1 030	856	344	
	1 965	1 065	900	300	
5	2 078	1 099	980	220	
	2 192	1 131	1 061	139	Obdobje preživetja
	2 415	1 163	1 252	-52	
	2 496	1 194	1 302	-102	
	2 669	1 224	1 445	-245	
	2 764	1 253	1 511	-311	

Slika 4. Primer določanja posebne kvantitativne likvidnostne zahteve

- b. primer 2: nadzorniško minimalno obdobje preživetja je določeno na tri mesece. Alternativni ukrep, ki se lahko uporabi namesto določanja minimalnega obdobja preživetja in s katerim se lahko obravnava tudi nadzorniška zaskrbljenost, da je razlika med prilivi in odlivi nesprejemljivo velika, je določitev zgornje meje za odlive. Na spodnji sliki je mehanizem za določanje zgornje meje za odlive prikazan s črno vodoravno črto. Institucija mora zmanjšati svoje odlive na raven pod zgornjo mejo. Zgornja meja se lahko določi za enega ali več časovnih intervalov in za neto odlive (po popravku za prilive) ali bruto odlive. Možnost, da se namesto tega doda zahteva po blažilniku, je prikazana v tretjem stolpcu:

Slika 5. Primer določanja posebnih kvantitativnih zahtev

435. Če pristojni organi niso razvili svoje primerjalne vrednosti za količinsko opredelitev posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev, lahko zlasti v primeru likvidnostnega tveganja uporabijo primerjalno vrednost na podlagi naslednjih korakov:

- a. izvedbe primerjalne analize neto denarnih odlivov in upravičenih likvidnih sredstev v stresnih pogojih v sklopu časovnih obdobj: do enega meseca (tudi čez noč), od enega

meseca do treh mesecev in od treh mesecev do enega leta; v ta namen bi morali pristojni organi načrtovati neto odlive (bruto odlive in prilive);

- b. zmožnosti nadomestitve v različnih skupinah zapadlosti ob upoštevanju stresnih pogojev (na primer preudarno vrednotenje na podlagi stresnih predpostavk za likvidna sredstva glede na trenutno vrednotenje v običajnih pogojih in po odbitku), pri čemer se stresna lestvica zapadlosti oblikuje za eno leto vnaprej;
- c. ocene obdobja preživetja institucije na podlagi ocene stresne lestvice zapadlosti;
- d. določitve zelenega/nadzorniškega minimalnega obdobja preživetja ob upoštevanju profila tveganja institucije ter tržnih in makroekonomskih pogojev;
- e. če je zeleno/nadzorniško minimalno obdobje preživetja daljše od trenutnega obdobja preživetja institucije, lahko pristojni organi ocenijo dodatne zneske likvidnih sredstev (dodatne likvidnostne blažilnike), ki jih mora imeti institucija za podaljšanje obdobja preživetja na zahtevano minimalno obdobje.

Oblikovanje posebnih kvantitativnih zahtev glede likvidnosti in financiranja

436. Za ustrezno opredelitev posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev bi morali pristojni organi uporabiti enega od naslednjih pristopov, razen če se v posebnih okoliščinah šteje, da je ustreznější drug pristop:

- a. pristop 1 – zahteva, da je količnik likvidnostnega kritja višji od regulativnega minimuma, in sicer da je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
- b. pristop 2 – zahteva, da je minimalno obdobje preživetja tako dolgo, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane; obdobje preživetja se lahko določi neposredno kot zahteva ali posredno z določitvijo zgornje meje zneska odlivov v upoštevanih ustreznih časovnih intervalih; pristojni organi lahko zahtevajo različne vrste likvidnih sredstev (npr. sredstva, primerna za centralne banke) za kritje tveganj, ki niso (zadostno) krita s količnikom likvidnostnega kritja;
- c. pristop 3 – zahteva za minimalni skupni znesek likvidnih sredstev ali zmožnost nadomestitve kot minimalen skupni znesek ali kot minimalen znesek, ki presega veljaven regulativni minimum in je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane; pristojni organi lahko določijo zahteve za sestavo likvidnih sredstev, vključno z operativnimi zahtevami (npr. neposredna pretvorba v gotovino ali bančna vloga likvidnih sredstev pri centralni banki).

437. Za ustrezno opredelitev posebnih kvantitativnih zahtev glede stabilnega financiranja bi morali pristojni organi uporabiti enega od naslednjih pristopov, razen če se v posebnih okoliščinah šteje, da je ustreznější drug pristop:

- a. pristop 4 – zahteva, da je količnik neto stabilnih virov financiranja višji od regulativnega minimuma, in sicer da je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane;
- b. pristop 5 – zahteva, da je opredeljen minimalni skupni znesek razpoložljivega stabilnega financiranja, bodisi kot minimalen skupni znesek bodisi kot minimalen znesek, ki presega

veljaven regulativni minimum in je tako visok, da so ugotovljene pomanjkljivosti dovolj zmanjšane.

438. Pristojni organi bi morali kvantitativne zahteve glede likvidnosti ali financiranja strukturirati tako, da se zagotovijo na splošno skladni bonitetni rezultati za vse institucije, ob upoštevanju, da se lahko vrste zahtev med posameznimi institucijami razlikujejo zaradi njihovih individualnih okoliščin. Poleg količine bi morala struktura določati pričakovano sestavo in naravo zahteve. V vseh primerih bi morala določati nadzorniško zahtevo in morebitne veljavne zahteve v skladu z Direktivo 2013/36/EU. Likvidnostni blažilniki in zmožnost nadomestitve, ki jih ima institucija za izpolnitev nadzorniških zahtev, bi morali biti instituciji na voljo za uporabo v obdobju stresnih razmer.
439. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da jih institucija takoj obvesti, če zahtev ne izpolnjuje ali ne pričakuje, da jih bo kratkoročno izpolnila. Uradnemu obvestilu bi moral biti priložen načrt, ki ga institucija pripravi za pravočasno ponovno vzpostavitev skladnosti z zahtevami. Pristojni organi bi morali oceniti izvedljivost načrta in sprejeti ustrezne nadzorniške ukrepe, če menijo, da načrt ni izvedljiv. Kadar se šteje, da je načrt izvedljiv, bi morali pristojni organi: določiti morebitne potrebne vmesne nadzorniške ukrepe na podlagi okoliščin institucije; spremljati izvajanje načrta za ponovno vzpostavitev skladnosti in pozorno spremljati likvidnostno pozicijo institucije ter zahtevati, da institucija po potrebi poveča pogostost poročanja.
440. Ne glede na navedeno lahko pristojni organi določijo kvalitativne zahteve v obliki omejitev/zgornjih meja/limitov za neusklajenosti, koncentracije, nagnjenost k prevzemanju tveganja, kvantitativne omejitve izdajanja zavarovanih posojil itd. v skladu z merili, opredeljenimi v naslovu 9 smernic.
441. Spodaj je nekaj primerov različnih pristopov za strukturo posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev:

Primer oblikovanja posebnih zahtev

Od 1. januarja 2025 in dokler se ne določi drugače, mora banka X:

- a. pristop 1: zagotoviti, da je njena zmožnost nadomestitve vedno enaka ali višja od npr. 125 % likvidnostnih neto odlivov, izmerjenih v količniku likvidnostnega kritja;
- b. pristop 2: zagotoviti, da njena zmožnost nadomestitve vedno zagotovi obdobje preživetja, ki je daljše od treh mesecev ali enako trem mesecem, izmerjeno na podlagi notranjega stresnega testa likvidnosti/lestvice zapadlosti/posebnih metrik, ki jih razvije nadzornik;
- c. pristop 3:
 - zagotoviti, da je njena zmožnost nadomestitve vedno enaka ali višja od X milijard EUR, ali
 - zagotoviti, da je njena zmožnost nadomestitve vedno enaka ali višja od X milijard EUR nad minimalno zahtevo v skladu s količnikom likvidnostnega kritja;

- d. pristop 4: zagotoviti, da je njeno razpoložljivo stabilno financiranje vedno enako ali višje od npr. 125 % potrebnega stabilnega financiranja, izmerjenega v količniku neto stabilnih virov financiranja;
- e. pristop 5:
 - zagotoviti, da je njeno razpoložljivo stabilno financiranje vedno enako ali višje od X milijard EUR, ali
 - zagotoviti, da je njeno razpoložljivo stabilno financiranje vedno enako ali višje od X milijard EUR nad minimalno zahtevo v skladu s količnikom neto stabilnih virov financiranja.

Naslov 9. Skupna ocena SREP in obveščanje

9.1. Splošne ugotovitve

442. V tem naslovu je obravnavano, kako se ugotovitve iz ocen posameznih elementov SREP združijo v skupno oceno SREP ter kako se zadevni rezultat sporoči, vključno z oblikovanjem in utemeljitvijo kapitalskih zahtev ter smernic. Prav tako je v njem obravnavano, kako se neizčrpni nadzorniški ukrepi, navedeni na koncu vsakega ustreznega oddelka in naslova teh smernic, dopolnjujejo z drugimi ustreznimi okviri (tj. ukrepi za zgodnje posredovanje, ocene organov za reševanje, makrobonitetni ukrepi in PPDFT).

9.2. Skupna ocena SREP

443. Pri določanju skupne ocene SREP bi morali pristojni organi upoštevati ugotovitve iz ocen elementov SREP, zlasti:

- a. tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija;
- b. verjetnost, da bi lahko upravljanje institucije, njene pomanjkljivosti glede kontrole in/ali poslovni model ali strategija povečali ali zmanjšali ta tveganja ali izpostavili institucijo novim virom tveganja;
- c. ali viri kapitala in likvidnosti institucije zagotavljajo zanesljivo kritje teh tveganj;
- d. možnost za pozitiven in negativen medsebojni vpliv med elementi (npr. pristojni organi lahko močno kapitalsko pozicijo štejejo za morebiten olajševalni dejavnik za nekatere pomisleke, ugotovljene na področju likvidnosti in financiranja, ali nasprotno, da bi lahko šibka kapitalska pozicija še povečala pomisleke na tem področju).

444. Na podlagi teh meril bi morali pristojni organi določiti sposobnost delovanja institucije, opredeljeno kot bližino do točke nesposobnosti poslovanja na podlagi ustreznosti kapitala in likvidnostnih virov, upravljanja, kontrol in/ali poslovnega modela ali strategije za kritje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bila izpostavljena institucija. Na podlagi te določitve bi morali pristojni organi:

- a. sprejeti vse potrebne nadzorniške ukrepe za obravnavo pomislekov;
- b. določiti prihodnje nadzorniško zagotavljanje virov in načrtovanje za institucijo, vključno s tem, ali bi bilo treba v okviru načrta nadzorniških pregledov za institucijo načrtovati posebne nadzorniške dejavnosti;
- c. določiti potrebo po sprejetju ukrepov za zgodnje posredovanje iz člena 27 Direktive 2014/59/EU;

d. določiti, ali se lahko šteje, da institucija „propada ali bo verjetno propadla“ v smislu člena 32 Direktive 2014/59/EU.

445. Skupna ocena SREP bi se morala odražati v rezultatu sposobnosti delovanja na podlagi meril iz tabele 20 in biti jasno dokumentirana v letnem povzetku skupne ocene SREP. Ta letni povzetek bi moral vključevati tudi skupen rezultat SREP in rezultate za elemente SREP ter morebitne nadzorniške ugotovitve, sprejete v zadnjih 12 mesecih.

Tabela 20. Nadzorniška merila za izračun skupnega rezultata SREP

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
1	Ugotovljena tveganja predstavljajo nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija institucije ne vzbujata pomislekov. • Ureditve notranjega upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije ne vzbujajo pomislekov. • Tveganja za kapital in likvidnost institucije predstavljajo nepomembno/zelo nizko tveganje za pomemben bonitetni vpliv. • Sestava in količina kapitala, ki ga ima institucija, ne vzbujata pomislekov. • Likvidnostna pozicija in profil financiranja institucije ne vzbujata pomislekov. • Ni bistvenih pomislekov glede verodostojnosti in izvedljivosti načrta sanacije institucije.
2	Ugotovljena tveganja predstavljajo srednje nizko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija institucije vzbujata nizko do srednjo raven pomislekov. • Ureditve upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije vzbujajo nizko do srednjo raven pomislekov. • Raven tveganja pomembnega bonitetnega vpliva, ki izhaja iz tveganj za kapital in likvidnost, je nizka do srednja. • Raven pomislekov glede sestave in količine kapitala, ki ga ima institucija, je nizka do srednja. • Raven pomislekov glede likvidnostne pozicije institucije in/ali njenega profila financiranja je nizka do srednja. • Raven pomislekov glede verodostojnosti in izvedljivosti načrta sanacije institucije je nizka do srednja.
3	Ugotovljena tveganja predstavljajo srednje visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija institucije vzbujata srednjo do visoko raven pomislekov. • Ureditve upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije vzbujajo srednjo do visoko raven pomislekov. • Raven tveganja pomembnega bonitetnega vpliva, ki izhaja iz tveganj za kapital in likvidnost, je srednja do visoka. • Raven pomislekov glede sestave in količine kapitala, ki ga ima institucija, je srednja do visoka. • Raven pomislekov glede likvidnostne pozicije institucije in/ali njenega profila financiranja je srednja do visoka. • Raven pomislekov glede verodostojnosti in izvedljivosti načrta sanacije institucije je srednja do visoka.
4	Ugotovljena tveganja predstavljajo visoko raven tveganja za sposobnost delovanja institucije.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija institucije vzbujata visoko raven pomislekov. • Ureditve upravljanja in kontrol na ravni celotne institucije vzbujajo visoko raven pomislekov.

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
		<ul style="list-style-type: none"> • Raven tveganja pomembnega bonitetnega vpliva, ki izhaja iz tveganj za kapital in likvidnost, je visoka. • Raven pomislekov glede sestave in količine kapitala, ki ga ima institucija, je visoka. • Raven pomislekov glede likvidnostne pozicije institucije in/ali njenega profila financiranja je visoka. • Raven pomislekov glede verodostojnosti in izvedljivosti načrta sanacije institucije je visoka.

446. Pri ugotovitvi, da institucija „propada ali bo verjetno propadla“, kar se kaže v skupnem rezultatu SREP „F“, bi morali pristojni organi sodelovati z organi za reševanje in se z njimi posvetovati glede ugotovitev na podlagi postopka iz člena 32 Direktive 2014/59/EU.

9.3. Obveščanje o rezultatu ocene SREP

447. Pristojni organi bi morali v skladu z modelom posredovanja SREP iz oddelka 2.4 institucijo pisno obvestiti o rezultatu ocene SREP. Obvestilo bi bilo treba poslati upravljalnemu organu institucije.

448. Obveščanje institucij ter, kjer je to ustrezno, drugih pristojnih organov ali organov za reševanje o rezultatu ocene SREP bi moralo vključevati vsaj naslednje elemente:

- a. ustrezno raven uporabe, datum in datum uporabe ocene SREP ter referenčne datume informacij, uporabljenih pri njeni pripravi v skladu s členom 10 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 710/2014;
- b. opis rezultata ocene SREP, vključno s povzetkom ocene, pomembnimi nadzornimi ugotovitvami in skupno oceno SREP. Kadar se od institucije zahtevajo popravni ukrepi v zvezi s posameznimi elementi ali podelementi SREP, bi morali pristojni organi razmisliti o vključitvi ustreznega časovnega okvira za izvedbo popravnih ukrepov ter objavi ocene za te elemente in podelemente, kjer je to ustrezno;
- c. zahtevano raven in kakovost P2R v skladu s postopkom in merili iz naslova 7, vključno z utemeljitvijo določitve zahtev, specifično za posamezno institucijo, in sicer ločeno za tveganje prevelikega finančnega vzvoda in druge vrste tveganj. V utemeljitvi bi bilo treba jasno navesti pomembne dejavnike tveganja, ki prispevajo k P2R. V primeru pomembnih sprememb regulativnega okvira za določanje P1R, ki se uporablja za institucijo, bi moralo obvestilo vključevati rezultat ocene, opravljene v skladu z odstavkom 294 naslova 7. Pri utemeljevanju P2R bi se morali pristojni organi:
 - i. v največji možni meri sklicevati na kategorije in podkategorije/elemente tveganja, kot so opisani v naslovu 6 ter oddelkih 7.2 in 7.3, ob upoštevanju obstoječih opredelitev posebnih vrst tveganj v veljavni zakonodaji, da se zagotovi splošna primerljivost med institucijami;
 - ii. opredeliti glavne pomanjkljivosti, ki jih je treba kriti s temi zahtevami, dokler ne bodo odpravljene, v skladu z odstavkom 320;

d. pri sporočanju zahtevane ravni kapitala in kakovosti zahtev v okviru stebra 2 v skladu s prejšnjo točko bi morali pristojni organi:

- i. sporočiti skupno kapitalsko zahtevo SREP institucije kot delež (razmerje) zneska skupne izpostavljenosti tveganju, razčlenjeno glede na sestavo zahteve. Skupno kapitalsko zahtevo SREP bi bilo treba izraziti z naslednjo formulo:

$$\text{Razmerje } TSCR = \frac{TSCR}{TREA}$$

- ii. sporočiti skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP institucije kot delež (razmerje) izpostavljenosti količnika finančnega vzvoda (LRE), razčlenjeno glede na sestavo zahteve. Skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda SREP bi bilo treba izraziti z naslednjo formulo:

$$\text{Razmerje } TSLRR = \frac{TSLRR}{LRE}$$

- iii. sporočiti celotno kapitalsko zahtevo institucije in njene sestavne dele – kapitalске zahteve v okviru stebra 1, P2R in zahteve po blažilniku – kot delež (razmerje) zneska skupne izpostavljenosti tveganju, razčlenjeno glede na sestavo zahteve;
 - iv. sporočiti skupno zahtevo za količnik finančnega vzvoda institucije in njene sestavne dele – kapitalsko zahtevo za količnik finančnega vzvoda, P2R-LR in zahtevo po blažilniku količnika finančnega vzvoda za GSPI – kot delež (razmerje) izpostavljenosti količnika finančnega vzvoda, razčlenjeno glede na sestavo zahteve;
- e. pričakovano raven in kakovost P2G in P2G-LR v skladu s postopkom in merili iz oddelka 7.6, če je rezultat njihove določitve pozitivna vrednost, vključno z:
- i. vsemi zadevnimi količniki kapitala, na katere vpliva P2G (navadni lastniški temeljni kapital, temeljni kapital in skupni kapital), in zahtevo glede količnika finančnega vzvoda, na katero vpliva P2G-LR, pri čemer kapitala, ki ga imajo institucije za namene P2G, ni mogoče uporabiti za izpolnjevanje nobenega elementa celotne kapitalске zahteve in P2G-LR ni mogoče uporabiti za izpolnjevanje nobenega elementa skupne zahteve za količnik finančnega vzvoda;
 - ii. ustreznimi roki za njegovo vzpostavitev;
 - iii. utemeljitvijo za posamezno institucijo za določitev smernic in glavnih elementov uporabljene metodologije;
 - iv. morebitnim nadzorniški odzivom na primere, ko P2G in P2G-LR nista dosežena;
- f. izjavo o likvidnosti in morebitne posebne likvidnostne zahteve, ki jih je določil pristojni organ in ki niso določene v členu 4(2) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 ter členu 428b(2) Uredbe (EU) št. 575/2013, vključno z razlogi za te zahteve, ki so specifični za posamezno institucijo;
- g. če je ustrezno, izjavo o drugih kvalitativnih ali kvantitativnih nadzorniških ukrepih, vključno z morebitnimi ukrepi za zgodnje posredovanje, ki jih pristojni organ namerava sprejeti.

9.4. Nadzorniški odziv v primeru, ko skupna kapitalna zahteva SREP ali celotna kapitalna zahteva ni izpolnjena

449. Skupna kapitalna zahteva SREP, kot je določena v skladu s temi smernicami in sporočena v oceni SREP, je pravno zavezujoča zahteva, ki jo morajo institucije izpolnjevati ves čas, tudi v stresnih pogojih. Če skupna kapitalna zahteva SREP ni več izpolnjena, bi morali pristojni organi upoštevati dodatna pooblastila za posredovanje v skladu z direktivama 2013/36/EU in 2014/59/EU, vključno z odvzemom dovoljenja v skladu s členom 18(d) Direktive 2013/36/EU, uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje v skladu s členom 27 Direktive 2014/59/EU, ugotovitvijo, da institucija propada ali bo verjetno propadla, v skladu s členom 32(4), točka (a), Direktive 2014/59/EU in ukrepi za reševanje v skladu z navedeno direktivo. Pri izvajanju teh pooblastil bi morali pristojni organi upoštevati, ali so ukrepi sorazmerni z okoliščinami, in svojo presojo o verjetnem razvoju položaja.
450. Pristojni organi bi morali tudi spremljati, ali institucije izpolnjujejo celotno kapitalno zahtevo. Po potrebi bi morali sprejeti ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da institucije izpolnjujejo zahteve iz členov 141 in 142 Direktive 2013/36/EU.

9.5. Nadzorniški odziv v primeru, ko P2G ni izpolnjen

451. Pristojni organi bi morali spremljati, ali je institucija vzpostavila obseg kapitala, pričakovan v skladu z P2G, in ga vzdržuje v določenem časovnem obdobju. Kadar kapital institucije pade ali bo verjetno padel pod raven, določeno v P2G, bi morala institucija obvestiti pristojni organ in pripraviti spremenjen kapitalni načrt. V obvestilu bi morala pojasniti, katere negativne posledice jo bodo verjetno prisilile v to in kateri ukrepi so predvideni za morebitno ponovno vzpostavitev skladnosti s P2G v okviru učinkovitejšega nadzorniškega dialoga.
452. Na splošno obstajajo trije primeri, v katerih lahko institucija ne izpolni P2G, ki jih mora pristojni organ upoštevati:
- a. kadar raven kapitala pade pod raven P2G (medtem ko ostane nad ravno celotne kapitalne zahteve) v okoliščinah za posamezne institucije ali zunanjih okoliščinah, v katerih se pojavijo tveganja, v kritje katerih je usmerjen P2G, lahko pristojni organ instituciji dovoli, da začasno deluje pod ravno P2G, če se šteje, da je spremenjeni kapitalni načrt verodostojen v skladu z merili iz oddelka 7.7. Kadar je ustrezno, lahko pristojni organ razmisli tudi o možnosti prilagoditve ravni P2G;
 - b. kadar raven kapitala pade pod raven P2G (medtem ko ostane nad ravno celotne kapitalne zahteve) v okoliščinah za posamezne institucije ali zunanjih okoliščinah kot posledica pojava tveganj, v kritje katerih P2G ni bil usmerjen, bi morali pristojni organi od institucije pričakovati, da v ustreznem časovnem okviru zviša raven kapitala na raven P2G;
 - c. kadar institucija ne upošteva P2G, ga ne vključi v okvir upravljanja tveganj ali ne vzpostavi kapitala za izpolnjevanje P2G v ustreznih rokih, ki jih je določil pristojni organ, lahko pristojni organi uporabijo dodatne nadzorniške ukrepe iz tabele 16.

Če dovoljenje za delovanje pod ravno P2G iz točke (a) ni bilo izdano in je kapital institucije večkrat pod ravno P2G, bi moral pristojni organ naložiti P2R v skladu z naslovom 7.

453. Ne glede na poseben nadzorniški odziv v skladu s prejšnjim odstavkom lahko pristojni organi razmislijo tudi o uporabi kapitalskih in dodatnih nadzorniških ukrepov iz naslova 7, kadar se ti štejejo za ustreznejše za obravnavanje razlogov za padec kapitala pod raven, ki jo določa P2G.

9.6. Medsebojni vpliv nadzorniških ukrepov, ukrepov za zgodnje posredovanje in ocene organov za reševanje

454. Pristojni organi lahko poleg nadzorniških ukrepov uporabijo ukrepe za zgodnje posredovanje iz člena 27 Direktive 2014/59/EU, ki so namenjeni dopolnitvi nabora nadzorniških ukrepov iz členov 104 in 105 Direktive 2013/36/EU.
455. Pristojni organi pri uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje ne bi smeli posegati v nobene druge nadzorniške ukrepe, pri čemer bi morali izbrati najprimernejše ukrepe, da se zagotovi odziv, ki je sorazmeren s posameznimi okoliščinami.
456. Pristojni organi bi morali pri določanju nadzorniških ukrepov ali ukrepov za zgodnje posredovanje poleg upoštevanja okvira eskalacije iz naslova 2 upoštevati tudi rezultate ocene rešljivosti, ki jo izvede organ za reševanje, vključno s povezanim delovnim programom, da se zagotovi doslednost nadzorniških ukrepov.

9.7. Medsebojni vpliv nadzorniških in makrobonitetnih ukrepov

457. Kadar za institucijo veljajo makrobonitetni ukrepi in se na podlagi ocene SREP ugotovi, da ti makrobonitetni ukrepi ne obravnavajo ustrezno profila tveganja posamezne institucije ali pomanjkljivosti, ki so v njej prisotne (tj. institucija je izpostavljena višji ravni tveganja ali predstavlja višjo raven tveganja v primerjavi z ravno, v katero so usmerjeni makrobonitetni ukrepi, ali pa so ugotovljene pomanjkljivosti pomembnejše od pomanjkljivosti, v katere je usmerjen ukrep), bi morali pristojni organi preučiti možnost dopolnitve makrobonitetnih ukrepov z dodatnimi ukrepi za posamezno institucijo.

9.8. Medsebojni vpliv nadzorniških ukrepov in ukrepov za PPDFT

458. Pri uporabi nadzorniških ukrepov za odpravo bonitetnih pomanjkljivosti, povezanih s tveganjem PD/FT, bi morali pristojni organi sodelovati z nadzorniki za PPDFT, da bi se osnovne pomanjkljivosti/ranljivosti ustrezno obravnavale s primernimi ukrepi v okviru pristojnosti nadzornikov za PPDFT oziroma pristojnih organov z njihovih zadevnih vidikov⁴⁹.
459. Če imajo pristojni organi med izvajanjem nadzorniških dejavnosti utemeljene znake o pomanjkljivostih v sistemih institucije in njenem okviru kontrol ali okviru notranjega

⁴⁹ V skladu s smernicami organa EBA o sodelovanju na področju PPDFT (EBA/GL/2021/15).

upravljanja, ki so povezane s PPDFT, ali utemeljene razloge za sum, da se je povečala izpostavljenost institucije tveganjem PD/FT, bi morali:

- a. o teh pomanjkljivostih in tveganjih obvestiti nadzornika za PPDFT takoj, ko jih ugotovijo, in se z njim povezati v skladu s smernicami organa EBA o sodelovanju na področju PPDFT;
- b. oceniti vpliv, ki ga lahko imajo takšne pomanjkljivosti in tveganja na bonitetni položaj institucije;
- c. se povezati z nadzorniki za PPDFT ter v skladu s pooblastili in funkcijami zadevnih organov preučiti najustreznejše ukrepe bonitetnega nadzora za odpravo teh pomanjkljivosti in tveganj poleg vseh ukrepov, ki jih sprejmejo nadzorniki za PPDFT.

460. Kadar so pristojni organi uradno obveščeni o nadzornih ukrepih ali sankcijah, ki jih načrtujejo ali izrekajo nadzorniki za PPDFT, ali se s takimi ukrepi in sankcijami seznanijo, bi morali preučiti, ali in kako je treba ublažiti morebitne bonitetne posledice pomanjkljivosti in napak, ki so jih ugotovili nadzorniki za PPDFT.

Naslov 10. Uporaba SREP za čezmejne skupine

461. V tem naslovu je obravnavana uporaba postopkov in metodologije SREP, kot so določeni v teh smernicah, za čezmejne skupine in njihove subjekte. Zagotovljene so tudi povezave s postopkom skupnega ocenjevanja in odločanja, ki ga je treba izvesti v skladu s členom 113 Direktive 2013/36/EU in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 710/2014.
462. Pristojni organi bi morali v okviru SREP upoštevati tudi morebitna tveganja PD/FT ter tveganja neizvajanja in izogibanja ciljno usmerjenim finančnim sankcijam, pri čemer bi morali upoštevati prispevke pristojnega organa za PPDFT države članice, v kateri ima sedež nadrejena oseba, ter nadzornikov za PPDFT, odgovornih za nadzor poslovalnic skupine v različnih jurisdikcijah na področju PPDFT, zlasti ocene tveganj PD/FT, pomembne slabosti in kršitve zakonodaje o PPDFT, ki so povezane s strukturo čezmejne bančne skupine.
463. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju bonitetnih posledic tveganj PD/FT ter tveganj neizvajanja in izogibanja ciljno usmerjenim finančnim sankcijam v SREP za čezmejno skupino uporabiti informacije, pridobljene v okviru dvostranskega sodelovanja z ustreznimi pristojnimi organi za PPDFT, v skladu s smernicami organa EBA o sodelovanju na področju PPDFT ter v okviru sodelovanja v kolegijih za PPDFT⁵⁰ in bonitetnih kolegijih.

10.1. Uporaba SREP za čezmejne skupine

464. Pri uporabi SREP in teh smernic za čezmejne skupine bi morali pristojni organi oceniti sposobnost poslovanja skupine kot celote in sposobnost poslovanja posameznih subjektov v skupini. Konsolidacijski nadzorniki bi morali izvesti začetno oceno nadrejene osebe in skupine institucij na konsolidirani ravni, medtem ko bi morali drugi pristojni organi izvesti začetno oceno subjektov, ki so pod njihovim nadzorom (posamično ali podkonsolidirano, če je to potrebno).
465. Kadar se te smernice uporabljajo za podrejene družbe čezmejne skupine, bi morali pristojni organi za podrejene družbe pri izvedbi začetne ocene institucije obravnavati predvsem posamično, kot bi to storili pri samostojni instituciji. Ugotovitve na podlagi teh začetnih ocen bi morale po potrebi vključevati tudi opredelitev ključnih ranljivosti v čezmejnem okviru ali okviru skupine ter odražati prednosti in olajševalne dejavnike, povezane s subjektom, ki je del skupine.

⁵⁰ Kolegiji za PPDFT, kot so opredeljeni v Skupnih smernicah o sodelovanju in izmenjavi informacij med pristojnimi organi, ki nadzirajo kreditne in finančne institucije, za namen izvajanja Direktive (EU) 2015/849 (smernice o kolegijih za PPDFT) ter v členu 2, točka 8, Direktive (EU) 2024/1640.

466. Rezultati take začetne ocene elementov SREP, vključno z – če so opredeljeni – mnenji o ključnih odvisnostih od nadrejene osebe/skupine, bi se morali uporabiti kot vhodni podatki za postopek skupnega ocenjevanja in odločanja v skladu z zahtevami iz člena 113 Direktive 2013/36/EU. Pristojni organi bi te rezultate zato morali obravnavati v okviru kolegijev nadzornikov, ustanovljenih v skladu s členom 116 Direktive 2013/36/EU.
467. V skladu s členom 3 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 710/2014 se morajo konsolidacijski nadzornik in zadevni pristojni organi pred začetkom postopka skupnega odločanja dogovoriti glede časovnega načrta za skupno odločitev, v katerem so določeni koraki, ki jih je treba upoštevati v postopku, ter se morajo tega dogovorjenega časovnega načrta držati v celotnem postopku.
468. Na podlagi razprav v kolegijih nadzornikov in rezultatov postopka skupnega ocenjevanja bi morali pristojni organi dokončno oblikovati svoje ocene SREP in pri tem sprejeti potrebne prilagoditve, ki temeljijo na rezultatih razprav v kolegijih.
469. Če so bile pri oceni pristojnega organa ugotovljene posebne pomanjkljivosti v zvezi s pozicijami znotraj skupine, ki negativno vplivajo na splošno sposobnost delovanja subjekta na posamični podlagi, bi morali pristojni organi v okviru kolegijev nadzornikov razpravljati, ali je treba končno oceno subjekta spremeniti glede na splošno razsežnost skupine, vključno s poslovnim modelom in strategijo konsolidirane skupine ter obstojem in posebnimi funkcijami ureditev finančne podpore znotraj skupine.
470. Pristojni organi bi morali v okviru kolegijev nadzornikov obravnavati in usklajevati naslednje:
- a. načrtovanje, vključno s pogostostjo in roki za izvedbo ocene različnih elementov SREP za konsolidirano skupino in njene subjekte, da se olajša priprava poročil o tveganju skupine in likvidnostnem tveganju skupine, ki so potrebna za skupne odločitve, kot je določeno v členu 113 Direktive 2013/36/EU in členu 3 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 710/2014, ob upoštevanju sorazmernosti in nadzorniškega posredovanja iz naslova 2;
 - b. podrobnosti uporabe primerjalnih vrednosti, uporabljenih za oceno elementov SREP;
 - c. pristop k oceni in izračunu rezultata za podkategorije tveganj posamično, kadar so takšne podkategorije opredeljene kot pomembne;
 - d. vhodne podatke, ki jih predloži institucija na konsolidirani ravni in na ravni posameznega subjekta za izvedbo ocene elementov SREP, vključno s tistimi iz ICAAP in ILAAP;
 - e. rezultate ocene, vključno z rezultati SREP, določenimi za posamezne elemente, ter skupno oceno SREP in skupen rezultat SREP na konsolidirani ravni in ravni posameznega subjekta. Pristojni organi bi se morali med razpravo o oceni posameznih tveganj za kapital in likvidnost osredotočiti na tveganja, ki so opredeljena kot pomembna za zadevne subjekte;
 - f. čezmejne bonitetne posledice tveganj PD/FT, tveganja neizvajanja in izogibanja ciljno usmerjenim finančnim sankcijam ter pomisleke glede PD/FT in
 - g. načrtovane nadzorniške ukrepe in ukrepe za zgodnje posredovanje, če je to potrebno.

471. Pri pripravi povzetka skupne ocene SREP za čezmejno skupino in njene subjekte bi morali pristojni organi oceno strukturirati tako, da se olajša izpolnjevanje predlog za poročilo SREP in poročilo o tveganju skupine ter predlog za poročilo o oceni likvidnostnega tveganja in oceni likvidnostnega tveganja skupine, ki so potrebne za sprejetje skupne odločitve v skladu s členom 113 Direktive 2013/36/EU, kot je določeno v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 710/2014.

10.2. Ocena kapitalske ustreznosti SREP in bonitetne zahteve za posamezne institucije

472. Določitev kapitalske ustreznosti ter povezanih zahtev in smernic v skladu s postopkom iz naslova 7 za čezmejne skupine je del postopka pristojnih organov za skupno odločanje v skladu s členom 113 Direktive 2013/36/EU.

473. Za nadrejene ali podrejene institucije čezmejne skupine bi bilo treba pri uporabi P2R in P2R-LR v skladu s členom 104(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU upoštevati postopek skupnega odločanja iz člena 113(1), točka (a), navedene direktive.

474. V okviru razprav o ustreznosti ravni kapitala ter določanja P2R in P2R-LR bi morali pristojni organi upoštevati:

- a. oceno pomembnosti tveganj in pomanjkljivosti, ugotovljenih na konsolidirani ravni in ravni posameznega subjekta (tj. katera tveganja so pomembna za skupino kot celoto in katera so pomembna le za en subjekt), in raven kapitala, potrebnega za kritje teh tveganj;
- b. kadar so ugotovljene pomanjkljivosti skupne vsem subjektom (npr. enake pomanjkljivosti v zvezi z upravljanjem, ki so prisotne pri vseh subjektih, ali pomanjkljivosti v zvezi z modeli, uporabljenimi za več subjektov), uskladitev ocene in nadzorniškega odziva ter zlasti odločanje, ali naj se ukrepi uvedejo na konsolidirani ravni ali sorazmerno na ravni posameznega subjekta, kadar so prisotne skupne pomanjkljivosti;
- c. rezultate ocen ICAAP in mnenja o zanesljivosti izračunov ICAAP ter njihovo možno uporabo za namene vhodnih podatkov pri določanju P2R;
- d. rezultate izračuna nadzorniških primerjalnih vrednosti, ki se uporabljajo za določanje P2R za vse subjekte znotraj skupine in na konsolidirani ravni;
- e. P2R, ki velja za subjekte in na konsolidirani ravni, da se zagotovi doslednost končnih kapitalskih zahtev in ugotovi, ali obstaja potreba za prenos kapitala s konsolidirane ravni na raven subjektov.

475. Pri določanju skupne kapitalske zahteve SREP iz naslova 7 bi morali pristojni organi upoštevati enako raven uporabe kot pri zahtevah za skupne odločitve v skladu s členom 113(1), točka (a), Direktive 2013/36/EU. Predvsem bi morale biti skupne kapitalske zahteve SREP in drugi kapitalski ukrepi, če je to potrebno, določeni na konsolidirani in posamični ravni za subjekte, ki poslujejo v drugih državah članicah. Za podkonsolidirano raven bi morale skupne kapitalske zahteve SREP in drugi kapitalski ukrepi zajemati le nadrejeno osebo podkonsolidirane skupine,

da se prepreči dvojno štetje P2R, ki ga pristojni organi upoštevajo za podrejene družbe v drugih državah članicah.

476. Če je rezultat nadzorniške ocene tveganja prevelikega finančnega vzvoda za nadrejeno ali podrejeno institucijo v čezmejni skupini ta, da bi bilo treba določiti zahteve v okviru stebra 2 za obravnavanje tveganja prevelikega finančnega vzvoda (P2R-LR), bi bilo treba to izvesti v skladu s postopkom skupnega odločanja iz člena 113(1), točka (a), direktive o kapitalskih zahtevah in pri tem upoštevati ločen sveženj kapitalskih zahtev na podlagi količnika finančnega vzvoda.
477. V okviru razprav o ustreznosti ravni kapitala za kritje tveganja prevelikega finančnega vzvoda in določanja P2R-LR bi morali pristojni organi upoštevati:
- a. vidike iz odstavka 326;
 - b. zahteve v okviru stebra 2 za kritje tveganja prevelikega finančnega vzvoda, ki veljajo za subjekte in na konsolidirani ravni, da se zagotovi doslednost končnih kapitalskih zahtev in ugotovi, ali obstaja potreba za prenos kapitala s konsolidirane ravni na raven subjektov.
478. Pristojni organi bi si morali izmenjevati vse ustrezne informacije v zvezi z določitvijo P2G in P2G-LR za nadrejene ali podrejene institucije čezmejne skupine, določitev P2G in P2G-LR pa bi morala potekati v skladu s postopkom skupnega odločanja na podlagi člena 113(1), točka (c), Direktive 2013/36/EU. Pristojni organi bi morali zlasti razpravljati o pristopu za določitev P2G in P2G-LR na posamični ravni, kjer podatki iz nadzorniških stresnih testov na tej ravni niso na voljo, ali, kadar je to ustrezno, soglašati o uporabi P2G in P2G-LR samo na konsolidirani ravni. P2G in P2G-LR bi bilo treba ustrezno upoštevati v dokumentu o skupni odločitvi, pripravljenem v skladu s členom 113 Direktive 2013/36/EU.

10.3. Ocena likvidnostne ustreznosti SREP in bonitetne zahteve za posamezne institucije

479. Ukrepe za obravnavo vseh pomembnih zadev in bistvenih ugotovitev v zvezi z nadzorom likvidnosti in potrebo po likvidnostnih zahtevah za posamezno institucijo bi bilo treba določiti v skladu s postopkom skupnega odločanja na podlagi člena 113 Direktive 2013/36/EU.
480. V skladu s členom 113(1), točka (b), Direktive 2013/36/EU bi morali pristojni organi „zadeve“ šteti za pomembne in/ali „ugotovitve“ za bistvene vsaj, kadar:
- a. pristojni organi predlagajo posebne kvantitativne likvidnostne zahteve in/ali
 - b. pristojni organi ne predlagajo posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev, ampak predlagajo druge ukrepe, pri čemer je rezultat ustreznosti likvidnostnega tveganja in/ali tveganja financiranja 3 ali 4.

10.4. Uporaba drugih nadzorniških ukrepov

481. Pristojni organi, odgovorni za nadzor čezmejnih skupin in njihovih subjektov, bi morali razpravljati o uporabi vseh nadzorniških ukrepov in ukrepov za zgodnje posredovanje za skupino in/ali njene bistvene subjekte ter jo po možnosti usklajevati, da se zagotovi, da se najprimernejši ukrepi dosledno uporabljajo za ugotovljene ranljivosti, ob upoštevanju razsežnosti skupine, vključno z medsebojnimi odvisnostmi in ureditvami znotraj skupine, kot je obravnavano zgoraj.
482. Pristojni organi, odgovorni za bonitetni nadzor subjektov čezmejne skupine, bi se morali pri uvedbi nadzorniških ali upravnih ukrepov, vključno s sankcijami za institucije zaradi njihovega neustreznega odpravljanja pomanjkljivosti v zvezi s tveganji PD/FT, povezati z ustreznimi nadzorniki za PPDFT v skladu z oddelkom 8 smernic organa EBA o sodelovanju na področju PPDFT⁵¹ ter v skladu s pooblastili in funkcijami zadevnih organov preučiti najustreznejše ukrepe bonitetnega nadzora za odpravo teh pomanjkljivosti in tveganj poleg vseh ukrepov, ki jih sprejmejo nadzorniki za PPDFT.

⁵¹ Smernice organa EBA o sodelovanju na področju PPDFT (EBA/GL/2021/15).

Naslov 11. Nadzorniško stresno testiranje

11.1. Uporaba nadzorniškega stresnega testiranja s strani pristojnih organov

483. Pristojni organi bi morali, tudi na podlagi člena 100 Direktive 2013/36/EU, uporabiti nadzorniško stresno testiranje za olajšanje SREP in zlasti nadzorniške ocene ključnih elementov SREP, kot so opisani v naslovih 4 do 8. Vključevanje okoljskih, socialnih in upravljaljskih dejavnikov v nadzorniško stresno testiranje bi moralo potekati v skladu s Skupnimi smernicami o vključevanju tveganj okoljskih, socialnih in upravljaljskih dejavnikov v nadzorniške stresne teste, pri čemer bi bilo treba prednost dati okoljskim tveganjem. Nadzorniško stresno testiranje bi moralo pristojnim organom, kadar je to ustrezno, pomagati zlasti pri naslednjem:

- a. oceni posameznih tveganj institucij za kapital iz naslova 6 ali tveganj za likvidnost in financiranje iz naslova 8;
- b. oceni zanesljivosti programov stresnega testiranja institucij ter ustreznosti, resnosti in verjetnosti scenarijev za lastne stresne teste institucij, uporabljene za namene ICAAP in ILAAP. To lahko vključuje preskušanje glavnih predpostavk institucij in dejavnikov tveganja;
- c. oceni zmožnosti institucij, da izpolnijo skupno kapitalsko zahtevo SREP in celotno kapitalsko zahtevo v okviru ocene kapitalske ustreznosti iz oddelka 7.7. Odvisno od kritja in vrste nadzorniškega stresnega testa je lahko ta ocena omejena samo na nekatere elemente skupne kapitalske zahteve SREP, zajete z značilnostmi zasnove nadzorniškega stresnega testiranja (npr. P2R za kategorije posameznih tveganj, če stresni test zajema samo te kategorije tveganj);
- d. določitvi P2G za institucije;
- e. opredelitvi možnih ranljivosti ali pomanjkljivosti pri upravljanju in kontroli tveganj institucij na posameznih področjih tveganja;
- f. opredelitvi morebitnih pomanjkljivosti v splošnih ureditvah upravljanja ali kontrolah na ravni celotne institucije iz naslova 5. Zlasti če pristojni organ z nadzorniškim stresnim testiranjem ugotovi pomanjkljivosti v lastnih programih stresnega testiranja institucije ali podporni infrastrukturi podatkov o tveganjih, bi se morale te upoštevati v oceni splošnega okvira upravljanja in obvladovanja tveganj zadevne institucije;
- g. določitvi posebnih kvantitativnih likvidnostnih zahtev v okviru ocene likvidnostne ustreznosti, zlasti kadar pristojni organ ni razvil posebnih nadzorniških primerjalnih vrednosti za likvidnostne zahteve. Določeni elementi likvidnostnega nadzorniškega stresnega testiranja bi se morali, če je to primerno, uporabiti kot vhodni podatki pri določitvi posebnih likvidnostnih zahtev za institucije, kot je določeno v oddelku 8.6.

484. Poleg tega bi morale nadzorniško stresno testiranje pomagati pristojnim organom pri oceni nadzorniških organizacijskih postopkov in pri načrtovanju nadzorniških virov, ob hkratnem upoštevanju drugih ustreznih informacij, zlasti za pogostejšo in poglobljeno oceno določenih elementov SREP v primeru institucij, ki ne spadajo v kategorijo 1, in za namene določanja obsega načrta nadzorniških pregledov, ki se zahteva s členom 99 Direktive 2013/36/EU.
485. Pristojni organi bi morali, kjer je to ustrezno, rezultate nadzorniškega stresnega testiranja uporabiti tudi za:
- a. podporo analizi, potrebni za namene izdajanja različnih dovoljenj in odobritev, ki se zahtevajo z Uredbo (EU) št. 575/2013 ali Direktivo 2013/36/EU, na primer v zvezi s kvalificiranimi deleži, združitvami in prevzemi ter odkupi delnic;
 - b. podporo tematski analizi morebitnih ranljivosti skupine institucij s podobnimi profili tveganja;
 - c. podporo analizi morebitnih učinkov okoljskih, socialnih in upravljavskih dejavnikov na poslovni model institucije na podlagi analize srednje- do dolgoročnih scenarijev, izvedene v skladu s Skupnimi smernicami o vključevanju tveganj okoljskih, socialnih in upravljavskih dejavnikov v nadzorniške stresne teste;
 - d. spodbuditev institucij, da okrepijo notranje zmogljivosti stresnega testiranja in upravljanja tveganj: zlasti nadzorniški stresni test s sestavino „od spodaj navzgor“ bi lahko spodbudil institucije k nadaljnjemu razvoju in izboljšanju orodij za združevanje podatkov in modeliranje tveganj ter informacijskih orodij za stresno testiranje in upravljanje tveganj.

11.2. Ključni elementi nadzorniškega stresnega testiranja

486. Pri odločanju o ključnih elementih nadzorniškega stresnega testiranja bi morali pristojni organi med drugim upoštevati naslednje:
- a. kritje, kar zadeva kritje nekaterih dejavnikov tveganja ali več dejavnikov tveganja, nekaterih posameznih portfeljev ali dejavnosti ali sektorjev/območij vseh ali več portfeljev;
 - b. zasnovo, kar zadeva naslednje: analizo občutljivosti za en dejavnik ali več dejavnikov, stresno testiranje solventnosti ali likvidnosti, obratno stresno testiranje ali analizo srednje- do dolgoročnih scenarijev. Pristojni organi bi morali izbrati zasnovo, ki je najprimernejša za cilj, ki se poskuša doseči s stresnim testom;
 - c. obseg, kar zadeva kritje obsega čezmejnih skupin, za zagotovitev, da se upoštevajo vsi ustrezni subjekti v skupini;
 - d. vzorec institucij, zajetih v stresne teste: pri načrtovanju nadzorniškega stresnega testiranja bi morali pristojni organi upoštevati ustrezen vzorec za namene testiranja, zlasti pri uporabi nadzorniškega stresnega testiranja za tematske ocene nekaterih poslovnih področij/modelov ali študij/ocen vpliva;
 - e. pristop, in sicer stresni test „od spodaj navzgor“, stresni test „od zgoraj navzdol“, kombinacija obeh, predpisovanje posebnih temeljnih scenarijev za institucije.

487. Pri oblikovanju in izvajanju nadzorniških stresnih testov za namene SREP bi morali pristojni organi upoštevati rezultate pregledov kakovosti sredstev, če so na voljo, primerni in še niso vključeni v računovodske izkaze institucij. Združevanje nadzorniškega stresnega testiranja s pregledi kakovosti sredstev je lahko koristno pri zagotavljanju, da se o bilančnih pozicijah institucij, zajetih v nadzorniških stresnih testih, poroča natančno z izboljšanimi in primerljivimi izhodišči v sodelujočih institucijah.

11.3. Organizacijske ureditve in ureditve upravljanja v pristojnih organih

488. Pristojni organi bi morali vzpostaviti učinkovit program za nadzorniško stresno testiranje. Ta program bi moral biti podprt z ustreznimi ureditvami organizacije, upravljanja in informacijske tehnologije, da se lahko nadzorniški stresni testi izvajajo z ustrezno pogostostjo. Program nadzorniškega stresnega testiranja bi moral podpirati učinkovito izvajanje načrta nadzorniških pregledov za posamezne institucije. V programu bi bilo treba tudi upoštevati, kako pristojni organ odloča o izbiri oblik nadzorniškega stresnega testiranja v tesni povezavi s cilji vsakega pregleda.

489. Ureditve upravljanja, organizacije in informacijske tehnologije, ki podpirajo program nadzorniškega stresnega testiranja, bi morale vključevati vsaj naslednje:

- a. zadostne človeške in materialne vire, podatkovno infrastrukturo in informacijsko infrastrukturo za oblikovanje in izvajanje nadzorniških stresnih testov. Zlasti bi bilo treba program nadzorniškega stresnega testiranja podpreti z ustreznimi podatki in ustreznim metodološkim pristopom, ki zajema vse vidike, vključno s scenariji in predpostavkami (npr. predloge, smernice, dokumentacija), ter zagotavlja prožnost in ustrezne ravni kakovosti in kontrol;
- b. postopek za zagotavljanje kakovosti, ki zajema zasnovo, razvoj in izvedbo stresnega testiranja ter primerljivost rezultatov po institucijah;
- c. vključevanje nadzorniškega stresnega testiranja v druge ustrezne nadzorniške postopke. Zato bi morala organizacija, kadar je to potrebno in ob upoštevanju morebitnih pravnih omejitev, podpirati notranjo izmenjavo informacij in uporabo vseh vidikov programa stresnega testiranja.

490. V okviru ureditev upravljanja bi morali pristojni organi zagotoviti redno kvalitativno in kvantitativno pregledovanje programa nadzorniškega stresnega testiranja, da se zagotovi njegova stalna ustreznost.

491. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da imajo vzpostavljene postopke in ureditve za učinkovit dialog z institucijo o nadzorniških stresnih testih in njihovih rezultatih. Ta dialog bi moral odražati predvidene cilje, biti vzpostavljen zlasti, vendar ne izključno, kadar se nadzorniški stresni testi izvajajo za namene ocene splošne kapitalske ustreznosti institucij, in biti organiziran v splošnejšem okviru ocen SREP iz teh smernic. Za namene takega dialoga na

tehnični in vodstveni ravni bi morali pristojni organi, kadar je ustrezno, zagotoviti, da se institucijam:

- a. zagotovijo ustrezna, dovolj podrobna in točna razlaga in smernice o uporabi metodologij in predpostavk, uporabljenih v stresnem testu „od zgoraj navzdol“;
- b. zagotovijo ustrezna, dovolj podrobna in točna navodila v zvezi s podpornimi informacijami, ki jih morajo predložiti pristojnim organom skupaj z rezultati stresnih testov;
- c. zagotovi razlaga po razpravah, kadar je ustrezno, o rezultatih nadzorniških stresnih testov, ki imajo za posledico uporabo nadzorniških ukrepov. To bi morali pristojni organi upoštevati zlasti v okviru stresnih testov za celoten sistem, ki sprožijo nadzorniške ukrepe.

492. Pri uporabi nadzorniškega stresnega testiranja za čezmejne skupine bi si morali pristojni organi izmenjati informacije in, kadar je to izvedljivo, ustrezno razpravljati o postopku v kolegijih nadzornikov. Pristojni organi bi morali zlasti zagotoviti, da so ustrezne podrobnosti o metodologijah, scenarijih in glavnih predpostavkah ter rezultati nadzorniških stresnih testov, zlasti tisti, ki so namenjeni ocenjevanju kapitalske ali likvidnostne ustreznosti, dani na voljo in se o njih razpravlja.

493. Pristojni organi bi morali tudi opredeliti, katere informacije v zvezi z nadzorniškimi stresnimi testi in njihovimi rezultati se lahko javno razkrijejo, ob upoštevanju predvidenih namenov nadzorniških stresnih testov. Pri odločanju o javnem razkritju rezultatov ali metodologij nadzorniških stresnih testov bi morali pristojni organi upoštevati svojo vlogo pri izvajanju in izbrani pristop ter razmisliti tudi o obsegu lastne analize, ki bo spremljala objavljene rezultate.

Naslov 12. Ocenjevanje podružnic iz tretjih držav

494. V tem naslovu je obravnavana uporaba postopkov in metodologije SREP, kot so določeni v teh smernicah, za podružnice iz tretjih držav, kot so opredeljene v členu 47(3) Direktive 2013/36/EU. Obravnavana je tudi uporaba nadzorniških ukrepov s strani pristojnih organov za obravnavo pomanjkljivosti, ugotovljenih na podlagi ocene SREP za podružnice iz tretjih držav.
495. Pristojni organi bi morali pri izvajanju ocene SREP za podružnice iz tretjih držav med drugim oceniti, ali institucija izpolnjuje zahteve iz pravnih aktov, ki so ločeno objavljeni na spletnem mestu organa EBA, kot je navedeno v odstavku 12.
496. Ocena SREP za podružnico iz tretje države bi morala vključevati oceno poslovnega modela podružnice, ureditev notranjega upravljanja in kontrol, virov jamstvenega kapitala in likvidnostnih virov ter ureditev knjiženja (elementi SREP za podružnice iz tretjih držav). V skladu s procesom nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja za kreditne institucije (SREP za kreditne institucije) bi bilo treba oceno teh področij izvajati neprekinjeno ob stalnem spremljanju ključnih kazalnikov.
497. Pregledovanje bi bilo treba izvajati s pogostostjo in intenzivnostjo, ki sta sorazmerni z razvrstitvijo podružnice iz tretje države v razred 1 ali razred 2 v skladu s členom 48a Direktive 2013/36/EU ter naravo, obsegom in kompleksnostjo dejavnosti podružnic iz tretjih držav. Za podružnice iz tretjih držav, razvrščene v razred 1, bi morali pristojni organi uporabiti vsaj raven nadzorniškega posredovanja za institucije kategorije 3, kot je določeno v tabeli 1 v oddelku 2.4. Za podružnice iz tretjih držav, razvrščene v razred 2, bi morali pristojni organi uporabiti vsaj raven nadzorniškega posredovanja za institucije kategorije 4, kot je določeno v tabeli 1 v oddelku 2.4.
498. Poleg ocenjevanja temeljnih elementov SREP za podružnice iz tretjih držav bi morali pristojni organi zagotoviti, da razumejo druga pomembna tveganja podružnice in načine njihovega zmanjševanja. To vključuje vse pomembne izpostavljenosti kreditnemu tveganju, tržnemu tveganju, operativnemu tveganju in IRRBB. Pristojni organi lahko na podlagi ustreznosti in pomembnosti tveganja za podružnico iz tretje države presodijo, da je primerno opraviti podrobnejšo oceno enega ali več od teh področij. V takih primerih bi morali pristojni organi kot podlago za oceno uporabiti smernice iz ustreznih naslovov teh smernic in si prizadevati za sorazmerno uporabo načel, ki jih vsebujejo, za podružnico iz tretje države.
499. Kadar pristojni organi uveljavljajo svojo pravico v skladu s členom 48a Direktive 2013/36/EU, da za podružnico iz tretje države uporabijo zahteve za kreditne institucije v skladu z Direktivo, pri čemer podružnico iz tretje države dejansko obravnavajo kot podrejeno družbo, bi morali za

zadevno podružnico iz tretje države uporabiti SREP za kreditne institucije in se sklicevati na ustrezne naslove teh smernic (naslovi 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11 ter oddelek 12.1.2 tega naslova o analizi poslovnih modelov).

500. Pristojni organi bi morali ugotovitve iz ocene posameznih elementov SREP za podružnice iz tretjih držav uporabiti za izračun rezultata za vsako področje. Pristojni organ bi moral to analizo uporabiti za oblikovanje skupne ocene in rezultata za podružnico iz tretje države ter v zvezi s tem kot vodilo uporabiti merila iz tabele 21. Pri skupni oceni in rezultatu bi bilo treba upoštevati tudi oceno in izračun rezultata drugih pomembnih tveganj podružnice iz tretje države (kje je to ustrezno). Pristojni organi bi morali na podlagi skupne ocene SREP in ocene posameznih elementov SREP za podružnice iz tretjih držav sprejeti nadzorniške ukrepe, kot je določeno v oddelku 12.2 tega naslova, da odpravijo morebitne ugotovljene pomanjkljivosti.

12.1. Uporaba SREP za podružnice iz tretjih držav

12.1.1. Splošne ugotovitve

501. Ocena SREP bi morala biti osredotočena na pomembna tveganja podružnice iz tretje države ter na to, kako so ta tveganja odvisna od poslovne dejavnosti, pa tudi na profil tveganj preostalega dela skupine in na način njihovega obvladovanja. Ob upoštevanju statusa podružnice in njene odvisnosti od nadrejene osebe iz tretje države bi morala biti ocena osredotočena tudi na to, ali je podružnica dovolj neodvisna pri upravljanju in obvladovanju tveganj, da lahko deluje v najboljšem interesu podružnice, s čimer se zagotavljajo njena varnost, trdnost in uspešno poslovanje ter njena zmožnost izpolnjevanja obveznosti do strank in nasprotnih strank v državi članici, v kateri ima dovoljenje za poslovanje.

502. Pristojni organi bi morali pri pripravi ocene upoštevati rezultate ocene podružnice, ki jo opravi neodvisna tretja oseba, in neodvisno mnenje o skladnosti z zahtevami glede knjiženja, ki se zahtevata v skladu s členom 48g(8) oziroma členom 48h(3) Direktive 2013/36/EU. Prav tako bi morali sodelovati z organom, odgovornim za nadzor matične družbe (organ matične države), v skladu z upravnimi ali drugimi dogovori v skladu s členom 48c(2) Direktive 2013/36/EU in upoštevati rezultate nadzorniških ocen podružnice, ki jih opravi organ matične države, kadar so na voljo.

503. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da so v obseg ocene vključeni ukrepi za prepoznavanje podružnic iz tretjih držav, ki so sistemsko pomembne ali predstavljajo tveganja za finančno stabilnost. Poleg tega bi morala ocena omogočiti opredelitev podružnic iz tretjih držav, za katere bi bilo lahko ustrezno dovoljenje v skladu z naslovom III, poglavje 1, Direktive 2013/36/EU (kot podrejena družba). Pristojni organi bi se morali pri merilih, ki jih je treba upoštevati v zvezi s tem, sklicevati na člen 48i.

504. Kadar imajo pristojni organi na podlagi pregleda upravljanja, poslovnega modela ali dejavnosti podružnice iz tretje države utemeljene razloge za sum, da se v povezavi s to podružnico izvaja ali se je izvajalo pranje denarja ali financiranje terorizma oziroma se je to poskušalo ali da

obstaja povečano tveganje za to, bi moral pristojni organ v skladu s členom 48n(4) Direktive 2013/36/EU o tem takoj obvestiti organ EBA in nadzornika podružnice iz tretje države za PPDFT.

12.1.2. Analiza poslovnega modela

505. Pristojni organi bi morali analizirati poslovni model in strategijo podružnice iz tretje države, da bi razumeli ključne dejavnike njenih tveganj. Kot podlago za oceno bi morali uporabiti smernice iz naslova 4 in si prizadevati za sorazmerno uporabo načel, ki jih vsebujejo, za podružnico iz tretje države. Pristojni organi bi morali preveriti, da sta strategija za podružnico iz tretje države in ločena ocena povezanih tveganj ustrezno dokumentirani, skupaj z dokazi o njenem pregledu in nadzoru, ki ju izvede vodstvo podružnice.

506. Pristojni organi bi morali posebno pozornost nameniti dosegu dejavnosti podružnice iz tretje države, da bi ocenili, ali je v skladu z ozemeljskim obsegom dovoljenja, ki ga je izdal pristojni organ države, v kateri ima podružnica iz tretje države sedež. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi morebitnim čezmejnim poslovnim dejavnostim, ki se izvajajo na podlagi povpraševanja na lastno pobudo.

507. Pristojni organi bi morali preučiti, kako strateške prednostne naloge matične družbe za podružnico iz tretje države vplivajo na njen profil tveganja. Pozorni bi morali biti na vse cilje glede dobička ali strateške cilje, določene za podružnico iz tretje države, ter na to, ali so ti podprti z zmogljivostmi podružnice iz tretje države za zagotavljanje virov in upravljanje tveganj. Oceniti bi morali tudi naravo storitev in dejavnosti, ki jih ponuja podružnica iz tretje države, ter kako, če sploh, te odstopajo od ponudbe širše skupine in ali to pomeni kakršna koli povečana tveganja ali presega obseg storitev in dejavnosti, ki jih lahko izvaja podružnica iz tretje države in ki ne more biti širši od obsega storitev in dejavnosti neposredne matične družbe v tretji državi.

12.1.3. Ocena ureditev notranjega upravljanja in kontrol

508. Pristojni organi bi morali ustreznost ureditev upravljanja podružnice iz tretje države oceniti na podlagi naslova 5 in oddelka 7 Smernic organa EBA o notranjem upravljanju v skladu z Direktivo 2013/36/EU⁵² kot vodila ter spodaj navedenih meril, specifičnih za podružnico iz tretje države. Ocena bi morala vključevati splošni okvir, kulturo tveganja in ravnanje v zvezi s tveganji, politike in prakse prejemkov ter okvir notranje kontrole in upravljanja tveganj, vključno z upravljanjem tveganj IKT in tveganj, povezanih s tretjimi osebami.

509. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju notranjega upravljanja upoštevati, ali podružnica iz tretje države ohranja ustrezno vsebino v državi članici v skladu z zahtevami iz odstavka 90(g) Smernic organa EBA o notranjem upravljanju.

⁵² EBA/GL/2021/05.

Organizacijski okvir

510. Pristojni organi bi morali oceniti, ali osebe, ki vodijo podružnico iz tretje države:

- a. zadostno razumejo dejavnosti in tveganja podružnice ter poznajo lokalni trg, pa tudi predpise EU in nacionalne predpise države članice;
- b. imajo zadostno avtoriteto, ugled in neodvisnost, ob upoštevanju obsega, v katerem so pooblašene, da prispevajo k odločitvam matične družbe, ki vplivajo na podružnico;
- c. preživijo dovolj časa v svoji državi članici in v prostorih podružnice, da lahko učinkovito izpolnjujejo svojo vlogo.

511. Če je podružnica iz tretje države ustanovila upravljalni odbor, bi morali pristojni organi pregledati njegovo vlogo pri zagotavljanju ustreznega upravljanja. Če takega organa ni, bi morali pristojni organi preveriti, ali je bil vzpostavljen ustrezen in sorazmeren alternativni okvir za nadzor višjega vodstva nad dejavnostmi in tveganji podružnice iz tretje države.

Razmerje z matično družbo

512. Pristojni organi bi morali oceniti razmerje podružnice iz tretje države z matično družbo, vključno s tem, ali je podružnica učinkovito vključena v okvir upravljanja in obvladovanja tveganj skupine. Upoštevati bi morali, ali:

- a. se s poročanjem podružnice matični družbi zagotavlja zadostna vidnost pomembnih tveganj podružnice;
- d. so z okvirom tveganj, ki se uporablja za podružnico iz tretje države, ustrezno zajeti predpisi EU o finančnih storitvah.

513. Kadar podružnica iz tretje države izvaja vzajemne posle ali posle znotraj skupine, bi morali pristojni organi preveriti, ali ima podružnica ustrezen okvir za upravljanje kreditnega tveganja nasprotne stranke.

Okvir notranje kontrole in upravljanje tveganj, povezanih s tretjimi osebami

514. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima podružnica iz tretje države trdne funkcije notranje kontrole. Za podružnice iz tretjih držav, razvrščene v razred 1 (in podružnice iz tretjih držav, razvrščene v razred 2, kjer je to ustrezno v skladu s členom 48g(3) Direktive 2013/36/EU), bi morali pristojni organi oceniti, ali so bili imenovani primerni vodje funkcij notranje kontrole, ki so neodvisni in imajo zadostne zmogljivosti za opravljanje te funkcije, kot je določeno v členu 76(6) Direktive 2013/36/EU.

515. Pristojni organi bi morali oceniti, ali podružnica iz tretje države izvaja ustrezen skrbni pregled in stalen nadzor nad funkcijami, ki jih zagotavljajo tretji ponudniki storitev. Preveriti bi morali, ali so dogovori s tretjimi osebami, vključno z dogovori znotraj skupine, urejeni z dokumentiranimi sporazumi in ali ima podružnica iz tretje države dostop do vseh informacij, ki jih potrebuje za izvajanje svojih obveznosti spremljanja, tudi kadar se uporabljajo podizvajalci. Pristojni organi bi morali pregledati, kako podružnica iz tretje države upravlja svoja tveganja

IKT, vključno s tem, ali vodi ustrezen register svojih tretjih ponudnikov storitev, tudi kadar se uporabljajo podizvajalci, ki opravljajo kritične ali pomembne funkcije.

12.1.4. Ocena virov jamstvenega kapitala in likvidnostnih virov

516. Pristojni organi bi morali oceniti:

- a. ali podružnica iz tretje države izpolnjuje zahtevo glede minimalnega jamstvenega kapitala, kot je določena v členu 48e(1) Direktive 2013/36/EU;
- b. ali bi koncentracija jamstvenega kapitala na določeni obliki instrumenta ali na instrumentih z določene geografske lokacije ali valutna neskladnost instrumentov jamstvenega kapitala z obveznostmi podružnice iz tretje države, zlasti z vlogami, povzročila povečano nestanovitnost vrednosti instrumentov in morebitno kršitev zahteve glede minimalnega jamstvenega kapitala;
- c. ali je jamstveni kapital na primernem depozitnem računu v državi članici, v kateri je podružnica iz tretje države pridobila dovoljenje, ter ali instrumenti jamstvenega kapitala izpolnjujejo merila iz člena 48e(2) Direktive 2013/36/EU in pogoje iz Smernic organa EBA o instrumentih, ki so na voljo podružnicam iz tretjih držav za neomejeno in takojšnjo uporabo za kritje tveganj ali izgub⁵³.

517. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima institucija dovolj likvidnih in neobremenjenih sredstev, da zmanjša svoja likvidnostna tveganja, in zlasti, ali likvidna sredstva podružnice zadostujejo za kritje likvidnostnih odlivov v obdobju najmanj 30 dni v skladu s členom 48f(1) Direktive 2013/36/EU. Pri podružnicah iz tretjih držav, razvrščenih v razred 1, bi morala ocena zajemati skladnost podružnice z zahtevo glede likvidnostnega kritja, kot je opisana v istem členu.

518. Pri ocenjevanju jamstvenega kapitala in likvidnosti bi morali pristojni organi preučiti, ali podružnica iz tretje države vodi dokumentacijo, ki je primerna za hitro in natančno preverjanje njenega izpolnjevanja zahteve glede minimalnega jamstvenega kapitala in likvidnostne zahteve.

519. Pristojni organi bi morali oceniti:

- a. kakovost sodelovanja med podružnico iz tretje države in matično družbo pri odločitvah o upravljanju kapitala in likvidnosti, vključno s tem, kako je podružnica zajeta v postopkih načrtovanja kapitala in likvidnosti v skupini, spremljanju in stresnem testiranju ter ali obstajajo ustrezni mehanizmi eskalacije, da lahko podružnica nemudoma obvesti matično družbo o morebitnih ali dejanskih težavah s kapitalom ali likvidnostjo;
- b. ali so ureditve čezmejnega financiranja znotraj skupine v okviru omejitev izjeme, dovoljene v skladu s členom 48c(4), točka (d), Direktive 2013/36/EU, in ne prikrivajo čezmejnih poslovnih dejavnosti, ki bi bile v nasprotju z ozemeljskim obsegom dovoljenja – na primer kadar se financiranje znotraj skupine zagotovi podružnici iz tretje države s

⁵³ EBA/GL/2026/03.

sedežem v drugi državi članici v zameno za (popoln ali delni) delež ekonomskih tveganj in donosov določenega sredstva.

12.1.5. Ocena ureditev knjiženja

520. Pristojni organi bi morali oceniti, ali ima podružnica iz tretje države ustrezen okvir za upravljanje in evidentiranje sredstev in obveznosti, knjiženih ali nastalih v državi članici, vključno z zunajbilančnimi postavkami. Pristojni organi preverijo, ali okvir podružnice iz tretje države vključuje register, v katerem so ustrezno dokumentirana vsa sredstva in obveznosti, ki jih je vknjižila ali ustvarila podružnica, v skladu z regulativnimi tehničnimi standardi v skladu s členom 48h(4) Direktive 2013/36/EU, ter politiko v skladu s členom 48h Direktive 2013/36/EU.
521. Pristojni organi bi morali oceniti, ali so dejavnosti, ki jih izvaja podružnica iz tretje države, njena sredstva in obveznosti, ki so bili knjiženi ali so nastali, ali druge ureditve za varovanje pred tveganji, opredeljene v registru, v skladu s politiko podružnice iz tretje države glede ureditev knjiženja in njeno poslovno strategijo.
522. Kadar podružnica iz tretje države sodeluje v ureditvah vzajemnega knjiženja, bi morali pristojni organi oceniti, ali podružnica iz tretje države ustrezno upravlja tveganja ureditev vzajemnega knjiženja ali knjiženja na daljavo, vključno s kreditnim tveganjem nasprotne stranke, tveganjem CVA in tveganjem poravnave.
523. Pristojni organi bi morali oceniti, ali podružnica iz tretje države sredstva in obveznosti upravlja samostojno. Preučiti bi morali, ali je podružnica iz tretje države neodvisna pri sprejemanju novih dejavnosti, tudi z uveljavljanjem nagnjenosti k prevzemanju tveganja, o kateri se je dogovorilo vodstvo podružnice. Preučiti bi morali, ali ima podružnica iz tretje države zadostne kontrole in poročanje, da lahko samostojno razume tveganja, povezana z dejanskimi ali načrtovanimi dejavnostmi, ter ustrezno ukrepa v zvezi z njimi. Upoštevati bi morali, ali so v okviru podružnice iz tretje države ustrezno obravnavana bonitetna tveganja knjiženih dejavnosti, če vplivajo na profil kapitalskega in likvidnostnega tveganja podružnice, ter tveganja PD/FT.
524. Kadar podružnica iz tretje države ustvarja sredstva in obveznosti za druge podružnice ali podrejene družbe iste skupine, bi morali pristojni organi oceniti, ali iz teh ureditev izhajajo kakršna koli posebna tveganja, vključno z operativnimi ranljivostmi in pravnimi omejitvami.

12.2. Povzetek ugotovitev, izračuna rezultatov in nadzorniških ukrepov

525. Pristojni organi bi morali na podlagi zgornje ocene oblikovati splošno mnenje o ključnih tveganjih podružnice iz tretje države. To mnenje bi moralo biti izraženo v letnem povzetku skupne ocene SREP, ki mu je priložen rezultat sposobnosti delovanja na podlagi meril iz tabele 21. Letni povzetek bi moral vključevati tudi vse nadzorniške ugotovitve, sprejete v zadnjih 12 mesecih.

Tabela 21. Nadzorniška merila za izračun skupnega rezultata SREP

Rezultat	Nadzorniško mnenje	Merila
1	Ugotovljena tveganja predstavljajo nizko raven tveganja za sposobnost delovanja podružnice iz tretje države.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija podružnice iz tretje države ne vzbujata pomislekov. • Ureditve notranjega upravljanja in kontrol podružnice iz tretje države ne vzbujajo pomislekov. • Tveganja podružnice iz tretje države niso pomembna oziroma so upravljanje tveganj in kontrole ustrezne za zmanjševanje tveganj, ki so opredeljena kot pomembna. • Jamstveni kapital in likvidnostna pozicija podružnice iz tretje države ne vzbujata pomislekov. • Ureditve knjiženja podružnice iz tretje države ne vzbujajo pomislekov.
2	Ugotovljena tveganja predstavljajo srednje nizko raven tveganja za sposobnost delovanja podružnice iz tretje države.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija podružnice iz tretje države vzbujata nizko do srednjo raven pomislekov. • Ureditve upravljanja ali kontrol podružnice iz tretje države vzbujajo nizko do srednjo raven pomislekov. • Raven pomislekov glede pomembnih tveganj podružnice iz tretje države ter njihovega upravljanja in kontrole je nizka do srednja. • Raven pomislekov glede jamstvenega kapitala in/ali likvidnostne pozicije podružnice iz tretje države je nizka do srednja. • Raven pomislekov glede ureditev knjiženja podružnice iz tretje države je nizka do srednja.
3	Ugotovljena tveganja predstavljajo srednje visoko raven tveganja za sposobnost delovanja podružnice iz tretje države.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija podružnice iz tretje države vzbujata srednjo do visoko raven pomislekov. • Ureditve upravljanja ali kontrol podružnice iz tretje države vzbujajo srednjo do visoko raven pomislekov. • Raven pomislekov glede pomembnih tveganj podružnice iz tretje države ter njihovega upravljanja in kontrole je srednja do visoka. • Raven pomislekov glede jamstvenega kapitala in/ali likvidnostne pozicije podružnice iz tretje države je srednja do visoka. • Raven pomislekov glede ureditev knjiženja podružnice iz tretje države je srednja do visoka.
4	Ugotovljena tveganja predstavljajo visoko raven tveganja za sposobnost delovanja podružnice iz tretje države.	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni model in strategija podružnice iz tretje države vzbujata visoko raven pomislekov. • Ureditve upravljanja ali kontrol podružnice iz tretje države vzbujajo visoko raven pomislekov. • Raven pomislekov glede pomembnih tveganj podružnice iz tretje države ter njihovega upravljanja in kontrole je visoka. • Raven pomislekov glede jamstvenega kapitala in/ali likvidnostne pozicije podružnice iz tretje države je visoka. • Raven pomislekov glede ureditev knjiženja podružnice iz tretje države je visoka.

526. Pristojni organi lahko na podlagi ranljivosti in pomanjkljivosti, ugotovljenih pri oceni elementov SREP za podružnico iz tretje države, uvedejo nadzorniške ukrepe, s katerimi od podružnice iz tretje države zahtevajo, da:

- a. ima znesek jamstvenega kapitala, ki presega minimalne zahteve iz člena 48e Direktive 2013/36/EU;
- b. omeji obliko instrumentov, ki so dovoljeni v skladu s Smernicami organa EBA o instrumentih, ki so na voljo podružnicam iz tretjih držav za neomejeno in takojšnjo uporabo za kritje tveganj ali izgub v skladu s členom 48e(2), točka (c), Direktive 2013/36/EU, instrumente iz določene jurisdikcije ali instrumente, denominirane v določeni valuti;
- c. uvede dodatne operative pogoje poleg tistih v skladu s Smernicami organa EBA o instrumentih, ki so na voljo podružnicam iz tretjih držav za neomejeno in takojšnjo uporabo za kritje tveganj ali izgub v skladu s členom 48e(2), točka (c), Direktive 2013/36/EU;
- d. izpolnjuje druge posebne likvidnostne zahteve poleg zahtev iz člena 48f Direktive 2013/36/EU;
- e. okrepi svoje ureditve na področju upravljanja, obvladovanja tveganj ali knjiženja;
- f. omeji obseg svojega poslovanja ali dejavnosti, ki jih opravlja, in nasprotno stranke v teh dejavnostih;
- g. zmanjša tveganje, povezano z njenimi dejavnostmi, produkti in sistemi, vključno z dejavnostmi, oddanimi v zunanje izvajanje, ter preneha izvajati takšne dejavnosti ali ponujati takšne produkte;
- h. izpolni dodatne zahteve glede poročanja v skladu s členom 48k(3) ali poveča pogostost rednega poročanja;
- i. javno razkriva podatke;
- j. pristojni organi lahko za vsak primer posebej in ob upoštevanju meril iz člena 48i(1) Direktive 2013/36/EU od podružnice iz tretje države zahtevajo, da vloži vlogo za pridobitev dovoljenja kot podrejena družba v skladu z naslovom III, poglavje 1, navedene direktive. To vključuje primere, v katerih pristojni organ oceni, da je podružnica iz tretje države sistemsko pomembna ali da predstavlja znatna tveganja za finančno stabilnost v skladu s členom 48j Direktive 2013/36/EU.

527. Pri podružnicah iz tretjih držav, ki so sistemsko pomembne, lahko pristojni organi razmislijo tudi o:

- a) zahtevi, da podružnica iz tretje države svoja sredstva ali dejavnosti strukturira tako, da se ne šteje več za sistemsko pomembno ali da ne predstavlja več neupravičenega tveganja za finančno stabilnost Unije ali države članice, v kateri ima sedež;
- b) uvedbi dodatnih bonitetnih zahtev, vključno z zahtevami glede upravljanja, za podružnico iz tretje države.

528. Pristojni organi bi morali rezultate ocene SREP sporočiti vodstvu podružnice iz tretje države in ga obvestiti o vseh ukrepih, ki jih mora podružnica iz tretje države sprejeti za uskladitev z nadzorniškimi ukrepi, uporabljenimi na podlagi ugotovitev. Pristojni organi bi morali rezultate

ocene SREP, vključno z vsemi uporabljenimi nadzorniškimi ukrepi, sporočiti organu, odgovornemu za nadzor matične družbe, v skladu z upravnimi ali drugimi dogovori, sklenjenimi v skladu s členom 48c(2) Direktive 2013/36/EU.

Priloga I – Podkategorije kreditnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljen neizčrpen seznam podkategorij kreditnega tveganja, ki bi jih morali pristojni organi upoštevati, kadar je to ustrezno.

Podkategorije kreditnega tveganja	Pravni viri/Oprelitve	Področja ocenjevanja	Pravni viri v zvezi s področji ocenjevanja
Tveganje kreditne koncentracije	<i>Tveganje, da bo imela institucija znatne kreditne izgube zaradi koncentracije izpostavljenosti majhni skupini posojilojemalcev, določenim posojilojemalcem s podobnim vedenjem v smislu neplačila ali močno koreliranim finančnim sredstvom, in zmanjševanje tveganja kreditne koncentracije</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Koncentracije za eno samo izpostavljenost („single name“) (vključno s stranko ali skupino povezanih strank, kot je določeno za velike izpostavljenosti) • Sektorske koncentracije • Geografske koncentracije • Koncentracije produktov • Koncentracije zavarovanj s premoženjem in jamstev • Skriti viri koncentracije, ki se lahko uresničijo v stresnih pogojih, ko je lahko stopnja korelacije kreditnega tveganja večja kot v običajnih pogojih 	<p>Uredba (EU) št. 575/2013: členi 129, 170, 171, 184, 207, 209, 395, 400 in 401</p> <p>Direktiva 2013/36/EU: člena 81 in 98</p>
Kreditno tveganje nasprotne stranke	<i>Tveganje, da nasprotna stranka v transakciji ne bo izpolnila svojih obveznosti pred končno poravnavo denarnih tokov transakcije</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kakovost nasprotnih strank in zadevnih prilagoditev kreditnega vrednotenja (CVA) ter kompleksnost transakcij • Tveganje neugodnih gibanj, ki nastane, kadar je izpostavljenost do nasprotne stranke negativno povezana z njeno kreditno kakovostjo • Izpostavljenost kreditnemu tveganju nasprotne stranke in tveganju poravnave tako v tekočih tržnih vrednostih kot tudi v nominalnem znesku v primerjavi s skupno kreditno izpostavljenostjo in kapitalom • Delež transakcij, obdelanih prek infrastrukture finančnih trgov, ki delujejo po sistemu poravnave „plačilo proti dostavi“ („payment versus delivery“) • Delež transakcij s centralnimi nasprotnimi strankami in učinkovitost mehanizmov zaščite v primeru izgube, ki se zanje uporabljajo • Delež transakcij s centralnimi nasprotnimi strankami s sedežem v tretjih državah, učinkovitost mehanizmov zaščite v primeru izgube, ki se zanje uporabljajo, ter načini zmanjševanja morebitne čezmerne izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strank s sedežem v tretjih državah 	<p>Uredba (EU) št. 575/2013: člena 181 in 246, del 3, naslov II, poglavje 6</p> <p>Direktiva 2013/36/EU: člen 79</p>

Podkategorije kreditnega tveganja	Pravni viri/Opredelitve	Področja ocenjevanja	Pravni viri v zvezi s področji ocenjevanja
Tveganje poravnave in izročitve	<i>Tveganje, ki nastane v primeru poslov z dolžniškimi instrumenti, lastniškimi instrumenti, tujimi valutami in blagom (z izjemo repo poslov ter posoje/izposoje vrednostnih papirjev ali blaga), ki po svojih datumih zapadlosti ostanejo neporavnani</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Delež zunajborznih transakcij (OTC) brez opravljenega centralnega kliringa in učinkovitost mehanizmov zaščite v primeru izgube, ki se zanje uporabljajo • Obstoje, pomembnost, učinkovitost in izvršljivost pogodb o pobotu 	<i>Uredba (EU) št. 575/2013: člena 1 in 92, del 3, naslov V</i>
Deželno tveganje	<i>Tveganje, da bo institucija utrpela kreditne izgube, povezane s poslovanjem v določeni državi, zaradi neugodnih okoliščin in/ali dogodkov, vključno z vplivom geopolitičnih dogodkov, v določeni državi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tveganje poslabšanja kakovosti izpostavljenosti institucije v določeni državi (vključno s tveganjem kolektivnega dolžnika – tj. neplačilom s strani velike skupine dolžnikov), ki izhaja iz groženj, uresničitvev in stopnjevanja neugodnih dogodkov, povezanih z vojnami, terorizmom ter napetostmi med državami in političnimi akterji, ki vplivajo na mednarodne odnose • Stopnja koncentracije v okviru vseh vrst izpostavljenosti deželnemu tveganju, vključno z izpostavljenostmi državnega vrednostnega papirja, sorazmerno s kreditnim portfeljem celotne institucije (po dolžnikih in zneskih) • Gospodarska moč in stabilnost države posojilojemalca ter podatki o njegovem preteklem točnem plačevanju in pojavu resnih dogodkov neplačila • Tveganje drugih oblik državnega posredovanja, ki lahko znatno poslabšajo kreditno sposobnost posojilojemalcev (npr. zamrznitev depozitov, razlastitev ali kaznovanje pri obdavčevanju) • Transferno tveganje, povezano s čezmejnimi posojili v tujih valutah, pri pomembnih čezmejnih posojilih in izpostavljenostih v tujih valutah 	

Podkategorije kreditnega tveganja	Pravni viri/Opredečitve	Področja ocenjevanja	Pravni viri v zvezi s področji ocenjevanja
Kreditno tveganje naslova listinjenja	<i>Tveganja, ki izhajajo iz poslovnih listinjenja, pri katerih so kreditne institucije v vlogi vlagatelja, originatorja ali sponzorja, vključno s tveganji izgube poslovnega ugleda, kot so tista, ki nastanejo v zvezi s kompleksnimi strukturami ali produkti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ustreznost porazdelitve izpostavljenosti v listinjenju med bančno in trgovalno knjigo ustrezna ter usklajenost s strategijo listinjenja institucije • Bonitetna ocena in učinkovitost tranš listinjenja institucije ter narava, sestava in kakovost osnovnih sredstev • Usklajenost kapitalske olajšave z dejanskim prenosom tveganja za izvirna listinjenja • Ali je zagotovljena jasna ločitev črpanih in nečrpanih zneskov za likvidnostna posojila za instrument listinjenja • Obstoje kriznih načrtov za posebej ustanovljene subjekte, ki izdajajo komercialne zapise s premoženjskim kritjem, ki jih institucija uporabi v primeru, ko izdaja komercialnega zapisa ni mogoča zaradi likvidnostnih razmer, ter vpliv na celotno izpostavljenost institucije kreditnemu tveganju 	<i>Uredba (EU) št. 575/2013: člen 67, del 3, naslov II, poglavje 5 Direktiva 2013/36/EU: člen 82</i>
Tveganje posojil v tujih valutah	<i>Dodatno kreditno tveganje, ki izhaja iz izpostavljenosti nezaščitenim posojilojemalcem, ki so fizične osebe ter mala in srednja podjetja, iz naslova posojil v tujih valutah</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kakršen koli nelinearen odnos med tržnim in kreditnim tveganjem, kadar imajo lahko devizni tečaji nesorazmeren vpliv na kreditno tveganje portfelja posojil v tujih valutah institucije, kot sta pomembno povečanje neporavnane zneska dolga in toka plačil za odplačilo takega zapadlega dolga ter povečanje neporavnane zneska dolga v primerjavi z vrednostjo sredstev zavarovanja s premoženjem, denominiranih v domači valuti 	
Tveganje lastniških vrednostnih papirjev v bančni knjigi	<i>Tveganje izgube pri finančnih instrumentih zaradi sprememb lastniških vrednostnih papirjev, knjiženih v bančni knjigi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tveganje zmanjšanja vrednosti kapitalskih naložb institucije in zagotovitev, da je to tveganje ustrezno zajeto v okviru institucije za upravljanje tveganj • Kjer je to ustrezno, tveganje udeležbe v strateških deležih (zavarovalniških in nezavarovalniških) 	<i>Uredba (EU) št. 575/2013: člen 133</i>

Podkategorije kreditnega tveganja	Pravni viri/Opredečitve	Področja ocenjevanja	Pravni viri v zvezi s področji ocenjevanja
Tveganje v zvezi z nepremičninami	<i>Tveganje izgube zaradi sprememb tržne vrednosti nepremičnin kot lastnih sredstev ali finančnih instrumentov, povezanih z nepremičninami</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tveganje zmanjšanja vrednosti nepremičninskih naložb institucije • Kjer je to ustrezno, vrednost finančnih instrumentov, povezanih z nepremičninami (npr. nepremičninski naložbeni skladi (REIT)) 	<i>Za nepremičnine, ki so v lasti institucije, Uredba (EU) št. 575/2013: člen 134(1) – standardizirani pristop člen 156 – pristop IRB</i>
Tveganje zmanjšanja vrednosti	Člen 4, točka 53, uredbe o kapitalskih zahtevah	<ul style="list-style-type: none"> • Tveganje zmanjšanja vrednosti za vse kreditne portfelje, za katere se ne uporablja pristop IRB, ter za tiste, pri katerih se tveganje zmanjšanja vrednosti z vidika portfelja šteje za nepomembno • Kako so v skupni oceni tveganja zmanjšanja vrednosti institucije upoštevane nepomembne izpostavljenosti v vsakem portfelju ali kategoriji izpostavljenosti • Kjer je to ustrezno, ali je ocena tveganja izpostavljenosti tveganju zmanjšanja vrednosti v dejavnosti pridobivanja za trgovske plačilne sisteme (na primer v portfelju pogojnih obveznosti za pozicije povratne bremenitve) ustrezna in temelji na dosledni segmentaciji osnovnih pozicij v skladu z njihovimi ključnimi pogodbenimi značilnostmi – tj. naravo osnovnih prodajnih transakcij, časom obdelanih plačil ter uporabo standardnih mehanizmov za zmanjševanje tveganja 	
Modelsko tveganje (za regulativno odobrene modele)	Člen 4(1), točka 52b, uredbe o kapitalskih zahtevah	<ul style="list-style-type: none"> • Spremljanje, ali institucija še naprej izpolnjuje minimalne zahteve, in zagotavljanje, da povezane kapitalske zahteve niso podcenjene • Ocena lahko temelji na spoznanjih, pridobljenih pri drugih nadzorniških ukrepih, vključno s tistimi, ki se izvajajo v skladu s členom 101 Direktive 2013/36/EU 	Direktiva 2013/36/EU: člen 3

Priloga II – Podkategorije tržnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljen neizčrpen seznam podkategorij tržnega tveganja, ki bi jih morali pristojni organi upoštevati, kadar je to ustrezno.

Podkategorije tržnega tveganja (raven 1)	Pravni viri/Opredelitve ⁵⁴
Splošno obrestno tveganje (trgovalna knjiga)	<i>Tveganje izgub, ki izhajajo iz sprememb tržne vrednosti dolžniških instrumentov zaradi spremembe ravni obrestnih mer, ki niso povezane s posebnimi značilnostmi teh posameznih dolžniških instrumentov.</i>
	<i><u>Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo:</u></i>
	<i>> Pred temeljnim pregledom trgovalne knjige (Fundamental Review of the Trading Book (FRTB)) – notranji modeli</i>
	<i>Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – člen 362</i>
	<i>> Pred FRTB – standardizirani pristop / Po FRTB – poenostavljeni standardizirani pristop</i>
	<i>Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 2, oddelek 2, pododdelek 2 – člena 339 in 340 (splošno tveganje dolžniških instrumentov)</i>
	<i>> Po FRTB – alternativni standardizirani pristop</i>
	<i>Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k (metoda na podlagi občutljivosti, splošno obrestno tveganje)</i>
	<i>> Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov</i>
	<i>Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (pričakovani primanjkljaj/komponenta mere tveganja za stresni scenarij (SSRM))</i>

⁵⁴ V tej tabeli se „pred temeljnim pregledom trgovalne knjige (Fundamental Review of the Trading Book (FRTB))“ uporablja za opredelitev in obravnavo, ki se uporablja pred začetkom veljavnosti FRTB. Po FRTB se nanaša na opredelitve in pristop, ki se uporabljajo po začetku veljavnosti FRTB.

**Podkategorije
tržnega tveganja
(raven 1)**

Pravni viri/Oprelitve⁵⁴

Tveganje, ki izhaja iz sprememb tržne vrednosti dolžniških finančnih instrumentov zaradi nihanj v njihovem kreditnem razmiku (glej „Oprelitve pojmov“, naslov 1).

- Diferencirana kapitalska obravnava glede na vrsto instrumenta/portfelja:

1) tveganje kreditnega razmika za nelistinjenje

2) tveganje kreditnega razmika za listinjenje (zunaj alternativnega trgovalnega portfelja s korelacijo)

3) tveganje kreditnega razmika za listinjenje, vključeno v alternativni trgovalni portfelj s korelacijo

- Zajema tudi tveganje državnih posojilojemalcev (tj. tveganje izgub zaradi zmanjševanja tržnih vrednosti izpostavljenosti državnega vrednostnega papirja)

**Tveganje
kreditnega razmika
(trgovalna knjiga)**

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

> Pred FRTB – notranji modeli

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – člen 362

(tvegana vrednost (VaR) – komponenta in dodatna komponenta alternativnega trgovalnega portfelja s korelacijo („celotna mera tveganja“) za pozicije v alternativnem trgovalnem portfelju s korelacijo)

> Pred FRTB – standardizirani pristop / Po FRTB – poenostavljeni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 2, oddelek 2, pododdelek 1 – členi 335–338 (posebno tveganje dolžniških instrumentov)

> Po FRTB – alternativni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k (metoda na podlagi občutljivosti, tveganje kreditnega razmika za nelistinjenje, tveganje kreditnega razmika za listinjenje zunaj alternativnega trgovalnega portfelja s korelacijo, tveganje kreditnega razmika za listinjenje, vključeno v alternativni trgovalni portfelj s korelacijo)

Podkategorije
tržnega tveganja
(raven 1)

Pravni viri/Opredelitve⁵⁴

> Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (pričakovani primanjkljaj/komponenta mere tveganja za stresni scenarij (SSRM))

Tveganje spremembe tržne vrednosti instrumenta zaradi splošnih gibanj na trgu lastniških vrednostnih papirjev ali zaradi dejavnikov, povezanih z izdajateljem instrumenta ali, v primeru izvedenega finančnega instrumenta, z izdajateljem osnovnega instrumenta.

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

> Pred FRTB – notranji modeli

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – člen 362

> Pred FRTB – standardizirani pristop / Po FRTB – poenostavljeni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 2, oddelek 3 – členi 341–344 (splošno tveganje lastniških instrumentov in posebno tveganje lastniških instrumentov)

> Po FRTB – alternativni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k (metoda na podlagi občutljivosti, razred tveganja – tveganje lastniških finančnih instrumentov)

> Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (pričakovani primanjkljaj/komponenta mere tveganja za stresni scenarij (SSRM))

Tveganje lastniških
vrednostnih
papirjev
(trgovalna knjiga)

Tveganje migracije

Tveganje izgube pri finančnih instrumentih zaradi poslabšanja kreditne sposobnosti izdajatelja ali izdajatelja referenčnih sredstev ali osnovnih sredstev. To izključuje tveganje neplačila. **V okviru FRTB se to tveganje obravnava kot del tveganja kreditnega razmika.**

**Podkategorije
tržnega tveganja
(raven 1)**

Pravni viri/Opredelitve⁵⁴

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

> *Pred FRTB – notranji modeli*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5, oddelek 4 – členi 372–376

> *Po FRTB – alternativni standardizirani pristop*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k

> *Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp

Tveganje izgube pri finančnih instrumentih zaradi neplačila izdajateljev teh finančnih instrumentov ali izdajateljev referenčnih ali osnovnih sredstev. Zajema tudi tveganje državnih posojilojemalcev, tj. tveganje izgub zaradi neplačila iz naslova izpostavljenosti državnega vrednostnega papirja

**Tveganje neplačila
(trgovalna knjiga)**

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

> *Pred FRTB – notranji modeli*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – členi 372–376 (komponenta dodatne kapitalske zahteve za tveganje neplačila)

> *Po FRTB – alternativni standardizirani pristop*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 5 – členi 325v–325ad

> *Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (kapitalska zahteva za tveganje neplačila)

Valutno tveganje

Uredba (EU) št. 575/2013, člen 4(1), točka 142 – med drugim vključuje tveganje pretvorbe in strukturno valutno tveganje

**Podkategorije
tržnega tveganja
(raven 1)**

Pravni viri/Opredelitve⁵⁴

**(trgovalna in
bančna knjiga)**

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

I) Izjema za strukturne pozicije v tujih valutah (pozicije S-FX)

- Uredba (EU) št. 575/2013, člen 104c

- Smernice o S-FX (EBA/GL/2020/09)

II) Obravnava pozicij, ki niso pozicije S-FX

> Pred FRTB – notranji modeli

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – členi 362–377

> Pred FRTB – standardizirani pristop / Po FRTB – poenostavljeni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 3 – členi 351–354

> Po FRTB – alternativni standardizirani pristop

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k (metoda na podlagi občutljivosti, razred tveganja – valutno tveganje)

> Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (pričakovani primanjkljaj/komponenta mere tveganja za stresni scenarij (SSRM))

Blagovno tveganje

Uredba (EU) št. 575/2013, člen 4(1), točka 143

**(trgovalna in
bančna knjiga)**

Ustrezni pravni viri za kapitalsko obravnavo

**Podkategorije
tržnega tveganja
(raven 1)**

Pravni viri/Oprelitve⁵⁴

> *Pred FRTB – notranji modeli*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 5 – členi 362–377

> *Pred FRTB – standardizirani pristop / Po FRTB – poenostavljeni standardizirani pristop*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 4 – členi 351–354

> *Po FRTB – alternativni standardizirani pristop*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1a, oddelek 2 – členi 325d–325k (metoda na podlagi občutljivosti, razred tveganja – blagovno tveganje)

> *Po FRTB – alternativni pristop notranjih modelov*

Uredba (EU) št. 575/2013, del 3, naslov IV, poglavje 1b – členi 325az–325bp (pričakovani primanjkljaj/komponenta mere tveganja za stresni scenarij (SSRM))

**Tveganje
prilagoditve
kreditnega
vrednotenja
(trgovalna in
bančna knjiga)**

Uredba (EU) št. 575/2013, člen 381

**Tveganje v zvezi z
vrednotenjem**

Tveganje izgub zaradi popravkov ali prilagoditev računovodske vrednosti sredstev in obveznosti, vrednotenih po pošteni

**Podkategorije tržnega tveganja
(raven 2)**

Pravni viri/Oprelitve

Podkategorije tržnega tveganja (raven 1)	Pravni viri/Opredeletve ⁵⁴		
(trgovalna in netrgovalna knjiga)	vrednosti (Uredba (EU) št. 575/2013, člen 105, in Uredba (EU) št. 2016/101)	<ul style="list-style-type: none"> – nestabilnost tržnih cen – stroški zapiranja pozicij – tveganja v zvezi z modelom vrednotenja – nerealizirani kreditni razmiki – stroški investiranja in financiranja – koncentracije pozicij – prihodnji administrativni stroški – predčasno zapiranje pozicij – operativna tveganja (v zvezi z vrednotenjem) 	Regulativni tehnični standardi za preudarno vrednotenje (Uredba (EU) 2016/101)
Preostalo tveganje			
Tržno tveganje: modelsko tveganje	Uredba (EU) št. 575/2013, člen 4(1), točka 52b		

Podkategorije tržnega tveganja (raven 1)	<i>Pravni viri/Opredelitve⁵⁴</i>
Tržno tveganje: tveganja glede na linearnost	<p>– <i>delta tveganje (tveganje sprememb vrednosti finančnega instrumenta zaradi spremembe vrednosti dejavnika tveganja (učinki prvega reda))</i></p> <p>– <i>vega tveganje (tveganje, ki izhaja iz sprememb nestanovitnosti osnovnega instrumenta nelinearnega finančnega instrumenta)</i></p> <p>– <i>tveganje ukrivljenosti (vključno z gama tveganjem) (tveganja, ki niso zajeta v delta in vega tveganju, vključno s tveganjem, ki izhaja iz učinkov drugega reda sprememb v osnovnem instrumentu in iz drugih parametrov opcij)</i></p>
Tržno tveganje: tržno likvidnostno tveganje in tveganje koncentracije	<i>Tveganje, da bo institucija utrpela tržne/likvidnostne izgube, ki izhajajo iz koncentracije, bodisi zaradi izpostavljenosti enemu samemu dejavniku tveganja bodisi zaradi izpostavljenosti več koreliranim dejavnikom tveganja, ali iz instrumentov z dolgimi obdobji likvidnosti</i>
Tržno tveganje: tveganje osnove	<i>Tveganje izgub zaradi nepopolne korelacije v spremembi vrednosti nominalno pobotanih instrumentov</i>

Priloga III – Podkategorije operativnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljen neizčrpen seznam podkategorij operativnega tveganja, ki bi jih morali pristojni organi upoštevati, kadar je to ustrezno.

Podkategorije operativnega tveganja (raven 1)	Pravni viri/Opredelitve	Podkategorije operativnega tveganja (raven 2)	Pravni viri/Opredelitve
Pravno tveganje	Člen 4(1), točka 52a, uredbe o kapitalskih zahtevah		
Modelsko tveganje	Člen 4(1), točka 52b, uredbe o kapitalskih zahtevah		
Tveganje na področju IKT	Člen 4(1), točka 52c, uredbe o kapitalskih zahtevah	Tveganje razpoložljivosti neprekinjenega delovanja IKT	Tveganje škodljivega učinka na delovanje in razpoložljivost sistemov, podatkov ali storitev IKT, vključno z nezmožnostjo pravočasne obnovitve storitev institucije, ki nastane zaradi okvare delov strojne ali programske opreme IKT, slabosti v upravljanju sistema IKT ali drugega dogodka
		Tveganje glede varnosti IKT (vključno s kibernetiskim)	Tveganje, da so zaradi nepooblaščenega dostopa ali zlonamernih ali namernih dejanj ogroženi sistemi, podatki ali storitve IKT, ne glede na to, ali so storjeni v instituciji ali zunaj nje (npr. kibernetiski napadi)
		Tveganje glede sprememb IKT	Tveganje, ki izhaja iz nezmožnosti institucije, da pravočasno in nadzorovano obvladuje spremembe sistemov ali storitev IKT
		Tveganje celovitosti podatkov IKT	Tveganje, da so podatki, ki se shranjujejo in obdelujejo v sistemih IKT, nepopolni, netočni ali neskladni med različnimi sistemi IKT, kar ogroža zanesljivost ali neprekinjenost storitev in dejavnosti institucije ter lahko povzroči operativne, finančne ali pravne posledice ali posledice za ugled

Podkategorije operativnega tveganja (raven 1)	Pravni viri/Opredelitve	Podkategorije operativnega tveganja (raven 2)	Pravni viri/Opredelitve
		Tveganje tretjih strani na področju IKT	<i>Tveganje, ki lahko nastane za institucijo v zvezi z njeno uporabo storitev IKT, ki jih zagotavljajo tretji ponudniki storitev IKT ali njihovi podizvajalci, tudi z dogovori o zunanjem izvajanju (člen 3, točka 18, uredbe DORA), vključno s tveganjem koncentracije na področju IKT (člen 3, točka 29, uredbe DORA) pri ključnih in neključnih tretjih ponudnikih storitev IKT</i>
Tveganje tretjih oseb (zunaj področja IKT)	<i>Tveganje, ki se lahko nastane za finančni subjekt v zvezi z uporabo funkcije, ki jo zagotavljajo tretji ponudniki storitev ali njihovi podizvajalci, vključno z zagotavljanjem funkcije ali podporo tej funkciji, tudi z dogovori o zunanjem izvajanju (prihodnje smernice organa EBA o ustreznem upravljanju tveganj tretjih oseb)</i>		
Kreditno tveganje (dogodki operativnega tveganja, povezani s kreditnim tveganjem, ki niso upoštevani v tveganju prilagojeni izpostavljenosti za kreditno tveganje)	Člen 317(5) uredbe o kapitalskih zahtevah		
Tržno tveganje (dogodki operativnega tveganja,	Člen 317(6) uredbe o kapitalskih zahtevah		

Podkategorije

operativnega tveganja
(raven 1)

Pravni viri/Opredelitve

Podkategorije

operativnega
tveganja (raven 2)

Pravni viri/Opredelitve

povezani s tržnim
tveganjem)

Priloga IV – Podkategorije IRRBB

V spodnji tabeli je predstavljen neizčrpen seznam podkategorij IRRBB, ki bi jih morali pristojni organi upoštevati, kadar je to ustrezno.

Podkategorije IRRBB (raven 1)	Pravni viri/Oprelitve	Podkategorije IRRBB (raven 2)	Pravni viri/Oprelitve
Tveganje vrzeli	EBA/GL/2022/14 (odstavek 7: Oprelitve pojmov)		
Tveganje osnove	EBA/GL/2022/14 (odstavek 7: Oprelitve pojmov)		
Opcijsko tveganje	EBA/GL/2022/14 (odstavek 7: Oprelitve pojmov)	Tveganje samodejnih opcij	EBA/GL/2022/14 (odstavek 7: Oprelitve pojmov)
		Tveganje vedenjskih opcij	EBA/GL/2022/14 (odstavek 7: Oprelitve pojmov)

Priloga V – Merjenje tveganja transfernih cen

P2R za tveganje transfernih cen bi bilo treba določiti tako, da se sešteje P2R, ki ustreza tveganju, povezanemu z vsakim dogovorom o transfernih cenah, ki temelji na metodi transakcijskega dobička (TPM), kot je navedeno v odstavku 173 teh smernic. Druge vrste dogovorov o transfernih cenah, ki podobno prenašajo pomembne izgube na subjekt iz EU, bi bilo treba oceniti na podoben način. P2R, ki ustreza dogovoru o transfernih cenah na podlagi metode transakcijskega dobička, bi bilo treba določiti na naslednji način:

- a) institucija bi morala opredeliti portfelj, katerega dobički in izgube se uporabijo kot osnova za določitev zneska, ki se dodeli instituciji v skladu z dogovorom o transfernih cenah;
- b) institucija bi morala na podlagi (i) empiričnih dokazov in (ii) ključnih metrik, vključenih v dogovor o cenah, kot je navedeno v odstavku 174, točka (b), teh smernic, določiti svoj mejni prispevek „m“ h ključnim metrikam, uporabljenim za določitev deleža dobičkov in izgub, ki jih je treba razporediti med subjekte, ki sodelujejo v dogovoru o transfernih cenah;
- c) institucija bi morala pridobiti kapitalske zahteve za tržno tveganje ($C_{MRPortfolio}$), ki se nanašajo na portfelj iz točke (a);
- d) P2R za dogovor o transfernih cenah je $m \times C_{MRPortfolio}$. To se lahko omeji z največjo izgubo, ki se lahko instituciji dodeli v skladu z dogovorom o transfernih cenah.

Instituciji lahko $C_{MRPortfolio}$ zagotovi subjekt s sedežem zunaj Unije, s katerimi je sklenjen dogovor o transfernih cenah. Ta subjekt lahko zagotovi kapitalske zahteve na podlagi pravil za tržno tveganje, ki se uporabljajo v jurisdikciji, v kateri ima sedež. Kadar zadevne določbe tretje države temeljijo na kapitalskem okviru stebra 1, ki ni v skladu s kapitalskim okvirom za tržno tveganje v okviru stebra 1, ki se izvaja v EU v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013, bi morali pristojni organi zahtevo povečati za faktor 1,5. Pristojni organi lahko ta multiplikator znižajo ali zvišajo, da se upošteva pomembnost razlik v pravilih glede tržnega tveganja med EU in tretjo državo.

Pristojni organi lahko določijo P2R dogovora o transfernih cenah na vrednost, ki je nižja od vrednosti, pridobljene v skladu s prvim odstavkom te priloge, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- a. v okviru navedenega dogovora o transfernih cenah se ocenjuje, da institucija nosi in upravlja večino tržnega tveganja, povezanega s portfeljem, na katerem temelji dogovor o transfernih cenah;
- b. model knjiženja pomeni, da lahko institucija svoje izgube iz trgovalne knjige razporedi na druge subjekte, ki sodelujejo v dogovoru o transfernih cenah;
- c. institucija predloži zadostne dokaze, da glede na njeno vlogo zagotavljanja glavnega prispevka k dogovoru o transfernih cenah v smislu točke (a) kapitalske zahteve za tržno tveganje v zvezi s pozicijami, za katere velja dogovor o transfernih cenah, že pokrivajo morebitne izgube, ki izhajajo iz dogovora o transfernih cenah.